

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ АРХІВІВ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
АРХІВНОЇ СПРАВИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА

РЕЄСТР РОЗСЕКРЕЧЕНИХ АРХІВНИХ ФОНДІВ УКРАЇНИ

МІЖАРХІВНИЙ ДОВІДНИК

Том 1

**Розсекречені архівні фонди
центральных державних архівів України**

Книга 1: Центральний державний архів громадських об'єднань України,
Центральний державний історичний архів України,
м. Київ, Центральний державний історичний архів України,
м. Львів, Центральний державний кінофотофоноархів України
ім. Г. С. Пшеничного, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв
України

КИЇВ
2009

Реєстр розсекречених архівних фондів України: Міжархів. довідник.

Т. 1. Розсекречені архівні фонди центральних державних архівів України. Кн. 1. Центральний державний архів громадських об'єднань України, Центральний державний історичний архів України, м. Київ, Центральний державний історичний архів України, м. Львів, Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного, Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України / Держкомархів України, Укр. наук.-досл. ін-т архів. справи та документознавства; Упоряд. С. Зворський. – К., 2009. – 244 с.

Перший том “Реєстру розсекречених архівних фондів України”, що складається з двох книг, включає відомості про фонди, що відкриті в шести центральних архівних установах України.

Видання призначене для архівістів, науковців, краєзнавців, журналістів, викладачів, аспірантів, студентів вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації.

Головна редакційна колегія серії “Архівні зібрання України”:

Геннадій БОРЯК, Людмила ГУРБОВА, Михайло ДЕЛЕГАН, Любов ДУБРОВІНА, Антоніна КАРПОВА, Юрій КУЛІНІЧ, Володимир ЛОЗИЦЬКИЙ, Наталія МАКОВСЬКА, Ірина МАТЯШ, Ольга МУЗИЧУК, Костянтин НОВОХАТСЬКИЙ, Олексій ОНИЩЕНКО, Георгій ПАПАКІН, Діана ПЕЛЬЦ, Тетяна ПРИСЬ, Леонід СКРИПКА, Валерій СМОЛІЙ, Людмила ТЕРЕЩУК, Ніна ТОПІШКО

Редакційна колегія:

Геннадій БОРЯК (голова), Сергій ЗВОРСЬКИЙ, Наталія МАКОВСЬКА, Ірина МАТЯШ, Георгій ПАПАКІН, Наталія ХРИСТОВА

Упорядник: *Сергій ЗВОРСЬКИЙ*

Укладачі:

О. Бажан, С. Герашенко, А. Ішук (ЦДАГО), Л. Демченко, О. Кугай (ЦДІАК), Є. Лісовська, Д. Пельц, Г. Сварник (ЦДІАЛ), І. Славінська (ЦДКФФА України ім. Г. С. Пшеничного), Т. Мацан (ЦДАМЛМ України)

ЗМІСТ

Список скорочень	4	
Від упорядника		7
З історії розсекречування архівних документів в Україні (<i>В. Пристайко</i>)	9	
Центральний державний архів громадських об'єднань України	18	
Центральний державний історичний архів України, м. Київ	21	
Центральний державний історичний архів України, м. Львів	35	
Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного		90
Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України	101	
Термінологічний словник маловживаних і застарілих слів	148	
Іменний покажчик	149	
Предметно-тематичний покажчик	160	
Географічний покажчик	178	

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АМ	– Академія мистецтв
АН	– Академія наук
АРМУ	– Асоціація революційного мистецтва України
АСПИС	– “Асоціація письменників” (літературне угруповання)
АХРУ	– Асоціація художників Радянської України
Бамлаг	– Байкало-Амурські виправно-трудоі табори (рос.: Байкало-Амурские лагеря)
виконком	– виконавчий комітет Ради народних депутатів
ВАПЛІТЕ	– Вільна академія пролетарської літератури
ВДІК	– Всесоюзний державний інститут кінематографії
ВДНГ	– Виставка досягнень народного господарства
ВДТ	– Великий драматичний театр
ВККІ	– Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу
ВКП(б)	– Всесоюзна Комуністична партія (більшовиків)
ВНЗ	– вищий навчальний заклад
Всеукрвидав	– Всеукраїнське видавництво
ВТТ	– виправно-трудоі табір
ВУАН	– Всеукраїнська академія наук
ВУСПП	– Всеукраїнська спілка пролетарських письменників
ВУФКУ	– Всеукраїнське фотокіноуправління
ВУЦВК	– Всеукраїнський центральний виконавчий комітет
ВЧК	– Всеросійська надзвичайна комісія (рос.: Всероссийская чрезвычайная комиссия)
ГАУ	– Головне архівне управління
ГЖУ	– губернське жандармське управління
главковерх (рос.)	– верховний головнокомандуючий
ГНК	– Головний національний комітет
Головліт	– Головне управління в справах літератури й видавництв, Головне управління з охорони державної тасмниці у друці
губ.	– губернія (з назвою)
ГУЛАГ	– Державне управління таборів (рос.: Государственное управление лагерей)
ДВОУ	– Державне видавниче об’єднання України
ДВУ	– Державне видавництво України
Держкіно	– Державний комітет кінематографії
Держкрайвидав	– Державне крайове видавництво
Держлітвидав	– Державне видавництво художньої літератури
Держплан	– Державний плановий комітет
Дитвидав	– Видавництво дитячої літератури
ДКО	– Державний комітет оборони
“Дніпросоюз”	– центральний союз кооперативних споживчих союзів
ДПУ	– Державне політичне управління
зав.	– завідувач (з назвою установи, структурного підрозділу)
завліт	– завідувач літературною частиною (в театрі)
Зафронтбюро	– зафронтове бюро (тимчасова структура ЦК КП(б)У)
ЗОУНР	– Західна Область Української Народної Республіки
ЗУКР	– Загальноукраїнська культурна рада
ЗУНР	– Західно-Українська Народна Республіка
ЗУР	– Загальна українська національна рада
ім.	– імені (з назвою установи)
ІМФЕ	– Інститут мистецтвознавства, фольклору та етнографії
ІНО	– інститут народної освіти
КДБ	– Комітет державної безпеки
“Кийдрамт”	– Київський драматичний театр
Комінтерн	– Комуністичний Інтернаціонал

комнезам	– комітет незаможників
КП(б)У	– Комуністична партія (більшовиків) України
КПЗУ	– Комуністична партія Західної України
КПК	– Комуністична партія Китаю
КПП	– Комуністична партія Польщі
КПРС	– Комуністична партія Радянського Союзу
КПСГ	– Комуністична партія Східної Галичини
КПУ	– Комуністична партія України
КРПП	– Комуністична робітничка партія Польщі
КСМЗУ	– Комуністична спілка молоді Західної України
КСМП	– Комуністична спілка молоді Польщі
ЛІМ	– видавництво художньої літератури і графіки “Література і мистецтво”
Літфонд	– Літературний фонд (організація для обслуговування літераторів)
ЛКСМУ	– Ленінська комуністична спілка молоді України
ЛНВ	– “Літературно-Науковий Вістник” (часопис)
м.	– місто (з назвою)
МВС	– міністерство внутрішніх справ
МДБ	– міністерство державної безпеки
медсанпраця	– професійна спілка медико-санітарної праці
м-ко	– містечко (з назвою)
МОДР	– міжнародна організація допомоги революціонерам
Наркомос	– Народний Комісаріат освіти
НДА	– науково-довідковий апарат
НДІ	– науково-дослідний інститут
НДПП	– Національно-демократична партія Польщі
НЕП	– нова економічна політика
НКВС	– Народний Комісаріат внутрішніх справ
НКО	– 1) Народний Комісаріат оборони; 2) Народний Комісаріат освіти
НРУ	– Народний Рух України
НСДАП	– Національно-соціалістична робітничка партія Німеччини
НТШ	– Наукове товариство ім. Шевченка
ОАФ	– об’єднаний архівний фонд
обл.	– область (з назвою)
облспоживспілка	– обласна спілка споживчої кооперації
Обруправління	– управління образотворчого мистецтва
ОДПУ	– Об’єднане державне політичне управління
ООН	– Організація Об’єднаних Націй
оргбюро	– організаційне бюро
ОУН	– Організація українських націоналістів
ПВК	– Польський військовий комітет
ПНК	– Польський національний комітет
“Польпрот”	– польський пролетарський театр
ППС	– Польська соціалістична партія
ППСД	– Польська партія соціал-демократична Галичини і Сілезії
“Пролеткульт”	– “Пролетарська культура” (пролетарські культурно-освітні організації)
проф.	– професор (з прізвиськом)
“Профорус”	– Професійна організація українського студентства
р.	– рік (з числом)
р.	– ріка, річка (з назвою)
райвиконком	– районний виконавчий комітет
райком	– районний комітет
РАН	– Російська Академія наук
РАТАУ	– Радіотелеграфне агенство України
ревком	– революційний комітет
РККА	– див. РСЧА
РМ	– Рада Міністрів
р-н	– район (з назвою)
РНК	– Рада Народних Комісарів
РРФСР	– Російська Радянська Федеративна Соціалістична Республіка
РСЧА	– (рос.: РККА – Робоче-крест’янська Красна Армія) – Робітничо-селянська Червона Армія
РУП	– Революційна українська партія
с.	– село (з назвою)

СВУ	– Спілка визволення України
сел.	– селище (з назвою)
“Сельроб”	– Українське селянсько-робітничє соціалістичне об’єднання (українська політична партія радянськього напрямку)
СКУ	– Спілка кінематографістів України
смт	– селище міського типу
СП	– Спілка письменників
спецкор	– спеціальний кореспондент
спр.	– справжнє, справжній, справжня
СПУ	– Спілка письменників України
СРСР	– Союз Радянських Соціалістичних Республік
СС – (нім.: Schutzstaffeln)	– охоронні загопи Націонал-соціалістичної робітничої партії Німеччини
ст.	– станція (з назвою)
ст.	– століття (з цифрою)
СХ	– спілка художників
США	– Сполучені Штати Америки
т.	– том, томи (з цифрою)
ТАРС	– Телеграфне агентство Радянського Союзу
ТОБІС (нім.: Tonbild-Syndikat AG)	– німецький кіноконцерн, заснований у 1928 р., спеціалізувався на озвучуванні фільмів
Торгпредство	– торговельне представництво
ТУП	– Товариство українських поступовців
ТЮГ	– театр юного глядача
УАН	– Українська Академія наук
УВО	– Українська військова організація
УВУ	– Український вільний університет
УГА	– 1) Українська Галицька Армія; 2) Українська господарська академія
УЗЕ	– Українська Загальна Енциклопедія
УКП	– Українська комуністична партія
Укрдержвидав	– Українське державне видавництво
Укрлітфонд	– Український літературний фонд (організація для обслуговування літераторів)
УНДО	– Українське національно-демократичне об’єднання
УНР	– Українська Народна Республіка
УНРада	– Українська Національна Рада
УНР	– Українська парламентарна репрезентація
УПСР	– Українська партія соціалістів-революціонерів (есерів)
УРЕ	– Українська радянська енциклопедія
УРП	– Українська республіканська партія
УРСР	– Українська Радянська Соціалістична Республіка
УСДП	– Українська соціал-демократична партія
УСДРП	– Українська соціал-демократична робітнича партія
УСО	– Українське селянське об’єднання
УСС	– Українські січові стрільці
УФА (нім.: UFA, Universum Film Aktiengesel)	– німецький кіноконцерн, заснований у 1917 р, з 1946 р. – кіностудія DEFA (НДР)
УЦК	– Український центральний комітет
УШПР	– Український штаб партизанського руху
ХТЗ	– Харківський тракторний завод
ЦДАВО України	– Центральний державний архів вищих органів влади та управління України
ЦДАГО України	– Центральний державний архів громадських об’єднань України
ЦДАНГ	– Центральний державний архів народного господарства
ЦДАОР	– Центральний державний архів Жовтневої революції (рос. – Цент-ральный государственный архив Октябрьской революции)
ЦДІА	– Центральний державний історичний архів
Центробанк	– центральний банк
ЦК	– центральний комітет
ЦСУ	– Центральне статистичне управління
ЦФО	– німецька кіностудія
ЦШПР	– Центральний штаб партизанського руху
ЧОП	– (рос.: ЧОН – часть особого назначения) – частина особливого при-значення
ЧСВВ	– Чин св. Василя Великого
ШПР	– штаб партизанського руху

Історико-культурна спадщина України, її історична пам'ять не можуть вважатися повноцінними без максимально повного залучення до наукового обігу величезних масивів документів, що містяться у фондах архівних установ. Між тим з відомих ідеологічних причин значна частина вітчизняних архівних фондів за доби командно-адміністративної системи впродовж десятиліть була засекреченою і тому практично недоступною для користувачів. Крім того, певна частина фондів, що містить кон-фіденційну інформацію, державну таємницю, інші секретні відомості, підлягала засекречуванню на певний термін відповідно до чинних нормативів, за бажанням власників документів, з морально-етичних міркувань тощо.

В умовах утвердження принципів демократизації сучасного суспільного, наукового життя, процесів їх деідеологізації і плюралізму думок в незалежній Україні, дедалі очевиднішою ставала антидемократичність, анахронічність і згубність колишніх принципів засекречування, насамперед з ідеологічних мотивів, частини архівних фондів. Тому в останні 10–15 років відбувається активний процес розсекречування архівних фондів та колекцій, а також друкованих видань, що зберігаються в бібліотеках архівів. Уперше користувачам надано можливість для вивчення та введення до наукового обігу інформації, яка багато десятиліть зберігалася під грифом “засекречено”. Кількість таких розсекречених фондів або їх складових з року в рік невпинно зростає. Таким чином, сучасне суспільство має можливість ознайомитися з документами, які проливають світло на досі невідомі чи маловідомі сторінки історичного минулого України, об'єктивно трактувати суспільні явища, що не знаходили достатнього висвітлення чи свідомо перекручувалися в офіційній історіографії доби радянської влади. Це, зокрема, такі процеси, як обставини виживання цивільного населення в умовах окупації України нацистськими загарбниками та їх союзниками, життя населення західних і південних регіонів України, які до 1939–1940 рр. перебували під владою Польщі, Румунії, Чехословаччини, Угорщини, індустріалізація УРСР 1930-х років, діяльність правоохоронних органів в довоєнний період тощо.

У зв'язку із зазначеним процесом посилення інтересу дослідників до мало-відомих сторінок історії України виникає нагальна потреба в орієнтуванні у величезних масивах розсекречених фондів, що містяться в десятках державних архівів, отже, в укладанні єдиного систематизованого реєстру розсекречених фондів архівних установ держави. На реалізацію цього суспільно важливого завдання спрямований наказ Державного комітету архівів України “Про підготовку реєстру розсекречених фондів (1991–2000)” від 21 березня 2001 р. № 17.

У процесі роботи по укладанню зазначеного “Реєстру ...”, який за своєю формою є міжархівним довідником, хронологічні рамки періоду, в який проводилося розсекречування архівів, було дещо розширено: 1986–2003 рр.

Концепція міжархівного довідника “Реєстр розсекречених архівних фондів” полягає в наступному:

– узагальненні і систематизації наданих державними архівними установами України відомостей про фонди, колекції, фотодокументи тощо, інформація яких повністю чи частково розсекречена, за період з 1986 по 2003 рр. з урахуванням можливості публікації у відкритій пресі;

– поданні зазначених відомостей у формі, зручній для користування, тобто викладі матеріалу за певними логічними, науковими принципами та з наведенням довідкового апарату (покажчиків) до видання.

Виклад інформації по кожному розсекреченому архівному фонду структуровано за єдиним принципом у вигляді описової статті, що включає сім про-нумерованих позицій (елементів) у наступній чіткій послідовності:

1. Номер фонду.

2. Назва (заголовок) фонду.

3. Лаконічний виклад історії фондоутворювача. Якщо відомості про фондо-утворювача у фонді відсутні чи недостатні, то в цій позиції ставиться прочерк.

4. Кількість справ (одиниць зберігання), розсекречених у даному фонді.

5. Хронологічні межі (крайні дати) розсекречених документів.

6. Рік (роки), коли проводилося розсекречування даного фонду.

7. Коротка анотація змісту розсекречених документів фонду.

Така форма забезпечення фіксації інформації про розсекречені фонди, на наш погляд, дає можливість для вичерпного розкриття довідкових даних про розсекречені фонди, відповідно до вимог, що висуваються до обліково-довідкових документів. Слід враховувати, що деякими державними архівами подано застарілі назви фондів, що зберігають риси ідеологічної оцінки (характеристики) певних суспільних явищ чи громадських

інституцій, без цілком очевидних коректив, що диктуються вимогами часу і курсу на деідеологізацію архівного надбання України оскільки роботу по уточненню назв таких фондів лише розпочато.

У зв'язку зі значним обсягом інформації та з причин поліграфічно-техноло-гічного характеру “Реєстр розсекречених архівних фондів України” складається з двох томів, кожний з яких, у свою чергу, розбито на кілька книг. До першого тому, що складається з двох книг, увійшли відомості про фонди центральних державних архівів України (до кн. 1 – про розсекречені фонди Центрального державного архіву гро-мадських об'єднань України, Центрального державного історичного архіву України, м. Київ, Центрального державного історичного архіву України, м. Львів, Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г.С. Пшеничного, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України; до кн. 2 – про фонди Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України). До другого тому, розбитого на три книги, включено відомості про розсекречені фонди Державного архіву в Автономній Республіці Крим, державних архівів 24 областей України (в алфавітному порядку їх назв) та міст Києва і Севастополя. Загалом до “Реєстру...” увійшли відомості про понад 8 тис. розсекречених фондів, що зберігаються в 33 державних архівах України.

Інформація про ці фонди викладена також на веб-порталі Державного комітету архівів за адресою: http://www.archives.gov.ua/Rozsekr_mat/#10

У межах кожного державного архіву України інформація про розсекречені архівні фонди подається у трьох послідовно розміщених блоках: 1) фонди, що відклалися в період до 1917 р. (для Одеської області та західних областей України – в період до 1939–1940 рр., Закарпатської області – до 1945 р.) (фонди під позначенням Ф. ...); 2) фонди, що відклалися в радянський час (фонди під позначенням Р-...); 3) розсекречені фонди колишніх регіональних (обласних і районних) архівів Компартії України, передані після заборони КПУ у 1991 р. на зберігання до державних архівів областей (фонди під позначенням П-...). В межах кожного з перелічених блоків фонди розташовано в порядку зростання їх порядкових номерів. Зазначимо, що в окремих держархівах областей України розсекречені фонди періоду до 1917 р., або ж партійні фонди – відсутні; в Державному архіві Чернівецькій області здійснено розсекречення фондів, що були сформовані до 1943 р.

У “Реєстрі...” використано принцип наскрізної нумерації фондів, тобто кожний фонд має свій, присвоєний укладачами, порядковий номер, який ставиться на початку описової статті (блоку) і виділяється жирним шрифтом та відступом від основного тексту. Це зроблено з метою полегшення і прискорення пошуку необхідної інформації за допомогою низки науково-допоміжних показників, що подані як додатки в кінці кожної книги “Реєстру...” – предметно-тематичного, іменного, географічних назв. Для зручності користування “Реєстром...” до кожної книги подано також список скорочень, що зустрічаються в описових статтях, та перелік маловживаних і маловідомих слів, в основному іншомовного (польського, німецького, румунського, угорського) походження, з їхніми поясненнями. Статистичну інформацію про фонди, включені до кн. 1 тому 1, наведено у табличній формі:

№№ п/п	Назва державного архіву	Порядкові номери фондів у “Реєстрі...”	Кількість розсекре-чених фондів
1.	Центральний державний архів громадських об'єднань України	1-5	5
2.	Центральний державний історичний архів України, м. Київ	6–145	140
3.	Центральний державний історичний архів України, м. Львів	146–285	140
4.	Центральний державний кінофотофоноархів України ім. Г. С. Пшеничного	286-509	69
5.	Центральний державний архів-музей літератури і мистецтв України	355-509	155
	ЗАГАЛОМ	1-509	509

З історії розсекречування архівних документів в Україні

Проблеми розсекречування архівних документів в архівознавчому розумінні належать до найскладніших, у зв'язку з тим, що передбачають розроблення правової бази, чітке технологічне відпрацювання, професійний рівень та бездоганну моральну позицію. Існування системи розсекречування архівної інформації є однією з умов реалізації принципу публічності архівів, який, в свою чергу, виступає в якості однієї з гарантій життєдіяльності організованого демократичного суспільства, забезпечує загальну доступність архівної інформації – з одного боку, і захист інтересів держави та законних прав громадян з іншого¹.

Зрозуміло, що заходи, які вживає будь-яка держава, охороняючи свої інтереси, повинні бути адекватними загрозам – як зовнішнім, так і внутрішнім. Для молодій радянській державі питання захисту інформації було далеко не першочерговою справою. Основним завданням було утримання захопленої влади, придушення вселяючого збройного опору та саботажу. Остаточно усвідомлення необхідності охорони власних інтересів серед керівництва нової держави визріло під час національно-визвольних змагань та її теренах у 1918–1921 рр. До цього ж часу можна віднести й перші кроки, спрямовані на засекречування відомостей, насамперед військового характеру. Перед новою владою стояло завдання створення спеціальних органів, які б могли ефективно протидіяти шпигунській діяльності у військах та в тилу, а також розголошенню секретної інформації особами, що мали до неї доступ з числа військовослужбовців, співробітників державних установ, у т.ч. в ході особистого спілкування, а також через органи друку².

У зв'язку з цим 10 жовтня 1920 року було затверджено Інструкцію про військову цензуру, а через рік, 13 жовтня 1921 року, – Декретом РНК було затверджено нове “Положення про Військову цензуру” та перелік відомостей, що становили таємницю і не підлягали поширенню, він був також оголошений наказом ВЧК від 17 жовтня 1921 року. В подальшому цей перелік відомостей було оновлено і введено в дію наказом ВЧК від 14 квітня 1924 року.

Вказані переліки були нормативно-технічними документами, які встановлювали категорії відомостей, заборонених для відкритого опублікування, передачі незахищеними лініями зв'язку тощо. Загалом зазначені відомості поділялись лише на дві категорії: військові та економічні³.

24 квітня 1926 року Постановою РНК СРСР був затверджений новий “Перелік відомостей, що є за своїм змістом спеціально охоронюваною державною таємницею”. Це фактично був перший відкритий перелік відомостей для органів державної влади, які працювали з документами, що містять державну таємницю. Усі відомості були розділені на три групи: військового характеру, економічного характеру і відомості іншого характеру. Крім цього, було введено три категорії таємності. Відповідно до цього переліку зазначеним у ньому відомостям був присвоєний один із трьох грифів таємності: “цілком таємно”, “таємно” і “не підлягає оголошенню”. Перелік мав ряд недоліків. Тому, через два місяці, спецвідділ при ОДПУ видав секретний “Перелік питань цілком таємних, таємних і таких, що не підлягають оголошенню”. У даному переліку були враховані всі недоліки попереднього документа. Змінилося і сама його структура. Тепер усі відомості були розділені на чотири категорії: питання військового характеру, питання фінансово-економічного характеру, питання політичного (у тому числі партійного) характеру, питання загального характеру. Для розмежування документів зі ступенем секретності установами розроблявся перелік питань, який узгоджувався зі Спеціальним Відділом при ОДПУ чи відповідним спецвідділенням.

У 1926 році було прийнято ряд загальносоюзних інструкцій, які регламентували окремі питання організації і ведення секретного діловодства: “Інструкцію з ведення секретного і шифрувального діловодства” (ця інструкція проіснувала недовго – у 1928 році було прийнято рішення про те, що необхідно відділити секретне діловодство від шифрувального), “Інструкцію місцевим органам ОДПУ щодо спостереження за постановкою секретного і мобілізаційного діловодства”, “Інструкцію з ведення архівного діловодства і здавання справ в органи Центрархіву”, “Інструкцію про порядок виготовлення і конвертування кореспонденції, яка пересилається дипломатичною поштою”, “Інструкцію про порядок стенографування на секретних нарадах і засіданнях”, “Інструкцію про порядок ведення і зберігання секретного листування”⁴.

9 липня 1927 року спільним наказом Вищої Ради народного господарства, Народного Комісаріату військових і морських справ і Об'єднаного Державного Політичного Управління було введено в дію систему заходів по засекречуванню роботи підприємств військової промисловості.

У 1928 році Спецвідділом ОДПУ було видано першу загальносоюзну “Інструкцію з таємного діловодства”, відповідно до якої він здійснював керівництво державними, партійними, професійними, кооперативними і громадськими установами і організаціями всіх республік СРСР з питань секретного діловодства шляхом загального спрямування цієї роботи, інспектування з цього питання їхніх центральних і місцевих установ і шляхом організації в них секретних і шифрувальних служб. Всі розпорядження зазначеного підрозділу, що стосувались секретного і мобілізаційного листування, а також шифрувальної роботи, були обов'язковими до виконання.

Інструкція запроваджувала в дію “Перелік питань цілком таємного, таємного і такого, що не підлягає оголошенню листування”. Для розмежування документів за ступенем секретності установами розроблявся перелік питань, який узгоджувався зі Спеціальним Відділом при ОДПУ чи відповідним спецвідділенням.

Зазначеною Інструкцією було закладено основні принципи режиму секретності – здійснення секретного діловодства окремими підрозділами, організація їх роботи по вертикалі, існування надвідомчого органу, що здійснював нормативне забезпечення та загальне керівництво роботою всіх секретних органів; безпосередня відповідальність керівника за забезпечення належного виконання вимог керівних документів щодо роботи з секретними документами тощо. У сфері допуску до державної таємниці такими принципами, що продовжують існувати й сьогодні, стали: дозвільний порядок на право роботи із секретними документами; обмеження кола осіб, які одержують таке право; узгодження цих кандидатур з органами державної безпеки та перевірка поданої в анкеті інформації; встановлення додаткових зобов'язань у зв'язку з допуском осіб до державної таємниці⁵.

2 січня 1940 року РНК СРСР затвердила “Інструкцію з ведення таємної і мобілізаційної робіт і діловодства в установах і закладах”, якою було скасовано “Інструкцію з ведення секретного діловодства”, підготовлену Спецвідділом ОДПУ у 1928 році.

У новій інструкції було зафіксовано деяке розширення завдань секретних органів. До них належали: “а) організація секретної роботи, відповідно до інструкції і забезпечення збереження державної таємниці в установах і підприємствах; б) участь в розробці заходів, що забезпечують секретність виробництва і конспірацію в установі та підприємстві в цілому; в) спостереження за правильним поводженням з цілком таємними матеріалами, за їхнім рухом і своєчасним поверненням після виконання в секретній відділ; г) обробка секретного листування; д) виконання секретного листування; е) організація і ведення секретного архіву; є) організація і ведення секретної бібліотеки; ж) організація зберігання і правильного використання розмножувальних апаратів і контроль за їхньою роботою; з) контроль за роботою в світлографіях, фотографіях, друкарнях та інших друкарських установах своєї установи; і) перегляд кореспонденції, посилок, вантажів із-за кордону; ї) облік співробітників, допущених до секретної і мобілізаційної роботи і документів; к) підбір і підготовка кадрів секретних органів; л) щомісячні перевірки наявності секретних документів і організація щорічних обстежень ...; м) керівництво, інструктування та інспектування секретних відділів підвідомчих установ”⁶.

У післявоєнний час держава не залишала турботу щодо забезпечення охорони державної таємниці і одного з головних її елементів – засекречування відомостей. Підтвердженням цьому стали Постанова РМ СРСР від 8 червня 1947 року “Про встановлення переліку відомостей, що складають державну таємницю, розголошення яких карається законом” та Указ Президії Верховної Ради СРСР від 9 червня 1947 року “Про відповідальність за розголошення державної таємниці і за втрату документів, що містять державну таємницю”.

Постановою РМ СРСР від 1 березня 1948 року було затверджено закритий Перелік найголовніших відомостей, що становлять державну таємницю, який мав гриф “Цілком таємно” і містив такі розділи: 1. Мобілізаційні питання та відомості про резерви; 2. Відомості військового характеру; 3. Відомості економічного характеру; 4. Фінанси; 5. Зовнішня політика та зовнішня торгівля; 6. Питання науки і техніки; 7. Відомості про Арктику; 8. Різні відомості.

У березні 1948 року Постановою РМ СРСР було затверджено також “Інструкцію з забезпечення збереження державної таємниці в установах і на підприємствах СРСР”. Інструкцією встановлювались три ступені секретності (особливої важливості, цілком таємно, таємно), порядок визначення ступеня секретності відомостей, запроваджувалась уніфікація назв секретних органів⁷.

Рада Міністрів СРСР у 1956 році прийняла Постанову про встановлення переліку відомостей, що становлять державну таємницю, розголошення яких карається за законом.

До цього переліку, крім традиційної тематичної характеристики відомостей, що становлять державну таємницю військового, економічного та іншого характеру, було введено нову якісну ознаку – узагальненість відомостей. Тобто, тепер для визнання відомостей державною таємницею необхідно було оцінювати їх не тільки за тематичною ознакою віднесення до найважливіших сфер діяльності держави, але і з точки зору обсягу змісту інформації. В іншому випадку, окремі епізодичні відомості, що не дають загальної картини і оцінки стану справ в конкретних і перш за все військово-оборонних сферах державного управління, не можуть мати статусу державної таємниці.

Структурно Перелік 1956 року складався з двох розділів: відомості військового характеру і відомості економічного характеру.

Після Переліку найголовніших відомостей, що становлять державну таємницю Рада Міністрів СРСР послідовно затвердила ще три аналогічні і вдосконалені Переліки – у 1959 р., 1966 р. та 1980 р.⁸

Отже, процес засекречування інформації в СРСР виявився динамічним і масштабним. Прагнення радянської тоталітарної системи утаємничити все, що стосувалося політичного, економічного життя держави тощо, призвело до того, що майже третина всіх документів, що перебували на архівному зберіганні, стала практично недоступною для дослідників (користувачів).

У 20–50-х роках минулого століття питання про доступність архівної інформації взагалі виключалися з публічного обговорення, тим більше у рамках архівознавчої або історіографо-джерелознавчої проблематики. Предметно вони ставилися лише у партійно-державних структурах, і виключно у контексті застосування принципу дозування відкритої інформації.

Знаменною подією у житті всієї країни став XX з'їзд КПРС. Заключна таємна доповідь М. С. Хрущова “Про

культ особи Й. Сталіна”, присвячена розвінчувальній критиці його державної діяльності, дала поштовх етапу (як згодом з’ясувалося – короткочасному) лібералізації та піднесення суспільно-політичного і культурного життя в країні (т. зв. “хрущовська відлига”), а також розвитку суспільних наук в цілому і, зокрема, історії та архівознавства. Зросла зацікавленість дослідників у вивченні та запровадженні в науковий обіг архівних документів. Перешкодою на їхньому шляху якраз і став обмежений доступ та засекречення значної кількості документів, а також відсутність в архівах розгалуженої системи науково-довідкового апарату (НДА), що значно ускладнювало пошук потрібних архівних документів⁹.

Зважаючи на численні звернення науковців та архівістів про необхідність змін, при ЦК КПРС було створено спеціальну комісію, яка підготувала проект постанови “Про заходи з упорядкування режиму зберігання і кращого використання архівних матеріалів міністерств і відомств”, прийнятої 7 лютого 1956 р. за № 246 Радою Міністрів СРСР. У ній відзначалося, що “значна частина архівних документів необґрунтовано засекречена і не може бути використана установами та відомствами, а також науковими працівниками, в багатьох архівних установах встановлений нічим не виправданий надзвичайно складний порядок допуску дослідників до роботи над архівними матеріалами. Досі знаходиться на таємному зберіганні велика кількість архівних документів дореволюційного часу, періоду Жовтневої соціалістичної революції, громадянської війни та наступних років, хоча зберігання цих документів у таємних фондах в даний час не викликається необхідністю”. Крім цього, в постанові зазначалось, що практично не використовуються багато офіційних документів партійних і радянських установ, які є “результатом колегіального керівництва і правильно відображають політику Комуністичної партії та радянського Уряду, але підписані особами, які потім були усунуті від керівництва”¹⁰.

Дублюючи постанову центру, ЦК КП України 2 березня 1956 р. прийняв власну постанову – “Про заходи з впорядкування режиму зберігання і кращого використання архівних документів міністерств і відомств Української РСР”¹¹. Таку ж постанову прийняла і Рада Міністрів УРСР від 18 квітня 1956 р. за № 408¹². У республіканській постанові зазначалось, що перелічені у союзній постанові недоліки притаманні і для України. У постанові РМ УРСР висувалася низка важливих рішень для започаткування процесу розсекречення, а саме: “зобов’язати Архівне управління Міністерства внутрішніх справ УРСР, всі міністерства і відомства, які мають архіви, надавати для наукового використання та публікації архівні матеріали, за винятком документів і матеріалів, які до цього часу мають безумовно таємний характер і розголошення їх може завдати шкоди інтересам Радянської держави; дозволити використання в наукових цілях і для публікування в пресі документів, які є наслідком колегіального керівництва партійних і радянських органів, але підписані особами, що згодом були усунуті від керівництва, розв’язуючи це питання в кожному окремому випадку залежно від змісту, історичного та політичного значення документів. Ці документи опубліковувати без підписів, зазначаючи лише організацію або установу, від якої вони виходили; зобов’язати керівників міністерств і відомств УРСР протягом 1956–1957 рр. разом з Архівним управлінням Міністерства внутрішніх справ УРСР переглянути в підвідомчих їм архівах фонди, що знаходяться на таємному зберіганні, з метою передачі на загальне зберігання необґрунтовано засекречених матеріалів і документів для всебічного їх використання та зобов’язати керівників державних і відомчих архівів організувати систематичне видання наукових описів та оглядів несекретних архівних фондів, які мають важливе наукове та практичне значення, а також збірників документів, монографій, довідників і путівників по архівах”¹³.

На виконання зазначених постанов було розроблено комплекс заходів для поліпшення архівної справи. Головним завданням на цьому етапі було визнано розширення науково-інформаційної роботи архівів, що, у свою чергу, вимагало створення нового і вдосконалення існуючого НДА. Слід зазначити, що головним (і часто єдиним) елементом НДА в архівах того часу були описи фондів. Проте й вони були складені далеко не на всі наявні фонди або включали не всі документи. Така ситуація склалася як з об’єктивних причин – з-за відсутності кваліфікованих спеціалістів та коштів на удосконалення НДА, так і через засекречення великої кількості архівних документів та контроль за використанням архівної інформації¹⁴.

31 серпня 1959 р. ГАУ МВС СРСР був підготовлений закритий “Методичний лист начальникам центральних державних архівів СРСР, начальникам архівних управлінь – архівних відділів МВС СРСР союзних республік про перегляд порядку створення архівних довідників”, в якому наголошувалось, що у низці путівників, підготовлених архівістами, “невиправдано широко розкривається зміст матеріалів з зовнішньої і внутрішньої політики і з економіки, що не є доцільним для відкритого друку”. ГАУ МВС СРСР вимагало негайно призупинити видання путівників, навіть уже зданих у набір, щоб вилучити з тексту анотацій всі відомості про зміст документів, які “можуть бути використані для шкоди інтересам Радянського Союзу і його дружнім відносинам з іншими країнами”. Головну увагу архівістів було звернено на внутрішньоархівну роботу, а всю роботу по створенню НДА поставлено під контроль спеціальних комісій¹⁵.

У 1966 році була підготовлена “Інструкція про роботу державних архівів з секретними документальними матеріалами”, якою було закріплено існування в архівній практиці документів, так званого обмеженого розповсюдження або обмеженого допуску (“ОД”). Ці документи не мали грифів секретності, але використання їх про-водилось з тими ж обмеженнями, які накладалися на використання секретних. Роз-ширення кола документів обмеженого допуску призвело до того, що до 1987 року в держархівах СРСР формально різними формами обмежень було охоплено більш ніж 50% документів. Облік документів “ОД” офіційно ніколи не вівся, однак архіви

складали переліки фондів і справ цієї категорії, які передавались в читальні зали для керівництва при видачі документів дослідникам. До того ж, в 50–80-ті роки ХХ ст. окремі міністерства і відомства при передаванні справ на зберігання до держархівів письмово, а інколи і усно, встановлювали обмеження на використання документів, створених у процесі їх діяльності. Так, наприклад, повністю були закриті для дослідників у колишньому ЦДАОР СРСР фонди Головліту СРСР, Ради у справах релігії при РМ СРСР; в колишньому ЦДАНГ СРСР – фонди Держплану і ЦСУ. Документи цих організацій могли бути видані користувачам лише з дозволу відповідного відомства¹⁶.

Після прийняття цих нормативних документів уперше у плановому порядку було розсекречено цілі комплекси документів, в тому числі дореволюційного часу, авторами яких є особи, які в подальшому були репресовані тощо. Однак, цей процес лібералізації політичного та ідеологічного курсу в СРСР анітрохи не зачепив фундаментарних принципів політики доступності до архівних документів. Як і раніше, не була достатньо розроблена нормативно-правова база їх функціонування¹⁷.

Дослідники 1960-х років не були настільки обмежені у виборі джерел, як це спостерігалось у наступні два десятиліття.

Нова зміна політичного курсу в середині 1960-х років спочатку “заморозила”, а в подальшому й фактично повернула в колишні рамки процес забезпечення доступності до архівних документів.

У 1970-х роках обмежувальний режим зберігання архівних документів істотно гальмував розвиток наукового знання. По всіх фондах обмеження в використанні документів запроваджувались на урядове листування, інформацію статистичного та зовнішньоекономічного характеру, на документи з особового складу. Обмежувався доступ і до документів багатьох установ за весь період їх існування; значно збільшилась кількість розпоряджень та інструкцій, якими визначався порядок використання окремих категорій архівних документів. Як наслідок – в другій половині 1970-х років скоротилась кількість дослідників у читальних залах та зменшилась інтенсивність використання ретроспективної інформації в наукових цілях¹⁸.

Головним регулятором діяльності архівів, в тому числі і у питаннях доступу до архівних документів та їх використання, при відсутності законодавчої бази здебільшого виступали політичні та ідеологічні чинники і мотиви. Не випадково у режимі обмеженого доступу залишалися документи про національні та релігійні рухи, порушення конституційних прав громадян, функціонування карального апарату. У низці відомств СРСР взагалі відбувалось масове знищення цілих комплексів архівних документів, які мали неабияку науково-історичну цінність. Зберігався диктат відомств щодо визначення умов доступу й використання створених у процесі їх діяльності документів. Як і у минулі роки, лише вкрай обмежене коло осіб мало доступ до архівів КПРС, жоден з яких, до того ж, не був розкритий у архівних довідниках навіть найзагальнішого характеру. Стали з’являтися перші ростки монополізації розсекреченої архівної інформації окремими групами осіб та ідеї комерціалізації її використання¹⁹.

Початком процесу кардинального перегляду підходів до проблем секретності і обмеження доступу до архівних документів можна вважати рішення Секретаріату ЦК КПРС від 3 грудня 1986 року, яке було наслідком проведеної Всесоюзної наради завідуючих кафедрами суспільних наук вищих навчальних закладів (1–3 жовтня 1986 року). Відповідно до нього колегією Головархіву РРФСР 27 серпня 1987 року було прийнято рішення “Про проведення архівними установами РРФСР роботи з розширення інформаційної бази суспільних наук”. У цей період архівні установи СРСР провели великомасштабну акцію з уточнення режиму зберігання документів, зняття з них безпідставних обмежень, запроваджених відомствами²⁰.

У доповіді, проголошеній Генеральним секретарем ЦК КПРС М. С. Горбачовим 2 листопада 1987 року на спільному урочистому засіданні Центрального Комітету КПРС, Верховної Ради СРСР і Верховної ради РРФСР, присвяченому 70-річчю Великої Жовтневої соціалістичної революції, зазначалося, що, відповідно до рішення жовтневого (1987 року) Пленуму ЦК КПРС, створено спеціальну комісію для всебічного розгляду нових та вже раніше відомих фактів і документів, які належать до “політичних звинувачень та репресій проти ряду діячів партії і держави, проти багатьох комуністів і безпартійних, господарчих та військових кадрів, вчених і діячів культури та мистецтв”²¹.

У тому ж році в УРСР для координації розгортання реабілітаційного процесу було утворено комісію Політбюро ЦК Компартії України на чолі з другим секретарем ЦК В. Івашком. Після виходу постанови ЦК КПРС від 11 липня 1988 року “Про додаткові заходи по завершенню роботи, пов’язаної з реабілітацією осіб, необґрунтовано репресованих у 30–40-і роки та на початку 50-х років” аналогічні комісії утворювались при Київському міськкомі та 24-х обкомах партії республіки. Починаючи з другої половини 1988 року до роботи по реабілітації було залучено понад 300 осіб у прокуратурах республіки²².

Враховуючи те, що майже всі матеріали, які стосувались зазначених питань, перебували на таємному зберіганні в архівах і мали гриф обмеженого доступу, то зазначений виступ М. С. Горбачова і створення комісії можна вважати важливим кроком у започаткуванні широкомасштабної кампанії зі зняття грифів секретності з архівних документів і розширення доступу до них дослідників.

18 вересня 1987 року Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України був підготовлений наказ за № 77, яким оголошувалось рішення колегії Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України від 16 вересня 1987 року “Про розширення доступу дослідників до документів, що зберігаються в

державних архівах республіки”.

У рішенні колегії зазначалося, що міністерствам і відомствам доручено розробити Положення про порядок отримання та використання науковими установами і навчальними закладами документів відомств, які знаходяться на державному зберіганні, а також пропозиції про порядок отримання та використання документів, що знаходяться у відомчих архівах та у поточному діловодстві.

Так, в Центральному державному архіві Жовтневої революції УРСР (нині ЦДАВО України), було знято гриф секретності із документів більш ніж з 17 тис. справ. Серед них документи Держплану УРСР (відділ зовнішніх зв'язків), Головліту УРСР, Комітету з державних премій УРСР в області науки та техніки при Раді Міністрів УРСР, Українського товариства дружби та культурних зв'язків з закордонними країнами та ін. Наказом № 77 доручалося Центральному державним архівам УРСР, архівним відділам облвикон-комів, держархівам областей, міст Києва і Севастополя спільно з установами – фондоутворювачами розробити пропозиції щодо зняття режиму обмеженого доступу з архівних документів. Інформацію про хід цієї роботи, із зазначеною кількістю справ, залишених в режимі обмеженого доступу, надати в Головархів УРСР за наказом № 77 пропо-нувалося до кінця 1987 року, а також передбачити в планах на 1988 рік роботу по вив-ченню фондів, які були в свій час віднесені до категорії секретних матеріалів. Для проведення цієї роботи пропонувалося створити комісії в складі 3–5 чоловік із залученням до них представників науки та “відповідних компетентних органів”. Пропозиції цих комісій розглянути на дирекціях держархівів та подавати на затвердження Голов-архіву УРСР протягом 1988 року.

Роки пострадянського розвитку української архівної системи фактично стали роками її адаптації до тих змін, які відбулися в Україні як незалежній державі. Припинення всеосяжного впливу партійної ідеології дало поштовх до деідеологізації історичної науки, зумовило початок складного процесу розсекречення як окремих архівних документів, так і цілих архівних фондів.

У спадок Україні від колишнього СРСР залишилася велика кількість засекречених документів, які на сьогодні мають значну історичну та матеріальну цінність. Роз-секречення таких документів, здебільшого, не може завдати шкоди національній безпеці держави, оскільки в СРСР до державної таємниці зазвичай відносилася інформація без урахування на те реальної необхідності. Це призводило до тотального засекречування відомостей у різноманітних сферах життєдіяльності країни. За період 1989–1995 р. загалом було розсекречено понад 10 тис. фондів, що становить близько 1 млн. справ в усіх центральних архівах та архівах областей.

Утвердження в серпні 1991 р. державної незалежності України, демократизація різних сфер суспільного життя, динамічні трансформаційні процеси в її суспільно-політичному житті, безперечно, позитивно вплинули на стан архівної справи та її відкритість, зокрема шляхом розсекречення значних масивів документів, однак, водночас постали проблеми правового регулювання суспільних відносин в архівній сфері, створення нормативно-правової бази, що відповідає б реаліям сьогодення.

Важливим кроком на шляху до демократизації архівної справи слід вважати передавання відповідно до Указу Президії Верховної Ради України від 27 серпня 1991 р. документів всіх архівів Компартії України у підпорядкування Головного архівного управління при Кабінеті Міністрів України. На базі архіву ЦК КП України було створено Центральний державний архів громадських об'єднань України (далі – ЦДАГО України). Цей факт поклав край паралельному функціонуванню двох архівних фондів – державного і компартійного, започаткував масове розсекречення архівних документів, сприяв зміцненню ресурсної бази державних архівів²³.

2 квітня 1992 року Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України був підготовлений наказ № 14 “Про розсекречення документів колишніх архівів Компартії України”, в якому у вступній частині зазначалось про те, що у зв'язку із завершенням прийому до Державної архівної служби архівів та документів з поточного діловодства Компартії України, проведення науково-технічної обробки, експертизи їх наукової і практичної цінності, а також з метою їх ефективного використання був підготовлений цей наказ. В цьому наказі також зазначалось про необхідність проведення до 1 липня 1992 року експертизи документів з грифами “Цілком таємно”, “Окрема папка” та вказівка щодо залишення на таємному зберіганні з обмеженим доступом документів періоду 1960–1991 рр. стосовно мобілізаційних заходів, оборони, військово-промислового комплексу, служби безпеки, цивільної оборони та інших, що містять державну таємницю.

Наступним важливим кроком було прийняття 9 вересня 1991 р. Президією Верховної Ради України Указу “Про передачу архівних документів КДБ України до державних архівів республіки”. У ньому парламент незалежної України наголошував на тому, що документи КДБ УРСР “мають велике значення для об'єктивної оцінки суспільно-політичних процесів, масових репресій, реабілітації та забезпечення законних інтересів громадян” і зобов'язав передати їх центральному архівному органу та його установам на місцях²⁴. Наприклад, ЦДАГО України отримав на зберігання від КДБ України понад 34 тис. архівно-слідчих справ репресованих органами ДПУ–НКВС–КДБ у 1920–1950-х роках громадян (по Києву та Київській області).

Згідно з цим указом до державних архівів з органів Комітету державної безпеки України передавалися деякі категорії раніше закритих архівних документів: архівно-слідчі справи репресованих осіб, яких пізніше було реабілітовано, фільтраційні справи громадян, вивезених під час Другої світової війни на примусові роботи до Німеччини²⁵.

24 грудня 1993 р. Верховна Рада України прийняла першу редакцію, а 13 грудня 2001 р. й другу (нині

чинну) Закону України “Про Національний архівний фонд і архівні установи”²⁶.

Цей закон визнав Національний архівний фонд складовою вітчизняної і світової історико-культурної спадщини та інформаційних ресурсів суспільства, поставив його під охорону держави і зафіксував державні гарантії його зберігання, примноження і використання²⁷.

Найсуттєвішими особливостями українського архівного закону є:

– визначення двоєдиної суті Національного архівного фонду як складової не лише вітчизняної, але й світової культурної спадщини, з одного боку, та інформаційних ресурсів, з іншого;

– врегулювання права власності на документи Національного архівного фонду з визнанням рівності всіх форм власності і закріплення верховного права українського народу на Національний архівний фонд як загальнонаціональне надбання.

З прийняттям цього Закону вперше створено правову базу реорганізації архівної справи на засадах деполітизації, демократизації, загальнодоступності державних архівів та захисту прав власників інших архівів і споживачів архівної інформації²⁸.

Вирішення питань, пов’язаних з розсекречуванням українських архівів, розширенням доступу до них з точки зору інтересів є одним з виразників ступеня демократизації українського суспільства. Однак, цей процес спричинює неоднозначну реакцію в суспільстві²⁹.

Зокрема, існують дві точки зору щодо цього питання. Так, одні фахівці заявляють, що необхідність повного відкриття архівів призведе до загального покаяння та морального оздоровлення суспільства, інші притримуються протилежної позиції, вважаючи, що такий підхід здатен загострити і так непросту суспільну атмосферу в країні. Адже головними проблемами у справі розсекречення архівних документів є з одного боку, необхідність дотримання державної таємниці (особливо у сфері оборони), таємниці приватного життя, а з іншого – забезпечення широкого доступу до цих документів різним верствам громадськості³⁰.

Українське суспільство вистраждало право на пізнання свого минулого, а значна частина його бачить в архівних документах важливий засіб свого соціального захисту, політичної та моральної реабілітації³¹.

Таким чином, у архівній справі України стала визначатися теоретична модель загальнодоступності українських архівів, основними параметрами якої є:

– забезпечення можливості вільного доступу в читальних залах державних архівів до архівних фондів для будь-якої фізичної особи, незалежно від статі, віросповідання, партійної належності, поглядів та переконань;

– організація повноцінного довідкового апарату відкритого характеру;

– надання відповідно до запитів на законних підставах відображеного у довідковому апараті архіву будь-якого документа, справи, комплексу справ;

– копіювання архівних документів, які зацікавили користувача;

– необмеження творчості користувача у використанні архівної інформації, окрім ряду обумовлених випадків, з обов’язковим зазначенням пошукових даних про документ в архіві³².

Оскільки певна частина архівних документів містить відомості, які становлять державну таємницю і архівні установи провадять діяльність по розсекреченню матеріальних носіїв секретної інформації, для практичної діяльності державних архівних установ України важливе значення мають норми Закону України “Про державну таємницю”, який був прийнятий Верховною Радою України 21 січня 1994 р.³³.

Зазначений закон регулює суспільні відносини, пов’язані з віднесенням інформації до державної таємниці, засекречуванням, розсекреченням її матеріальних носіїв та охороною державної таємниці з метою захисту національної безпеки України.

Отже, як трактує сучасне законодавство, а саме ст. 1 Закону України “Про державну таємницю”, розсекречення – це зняття в установленому законодавством порядку обмежень на поширення та доступ до конкретної секретної інформації шляхом скасування раніше наданого грифу секретності документам, виробам або іншим матеріальним носіям цієї інформації.

Відповідно до ст. 9 віднесення інформації у сфері оборони, економіки, науки і техніки, зовнішніх відносин, державної безпеки та охорони правопорядку до державної таємниці, зміни ступеня секретності цієї інформації, її розсекречення, проведення експертизи на наявність у матеріальних носіях інформації державної таємниці є компетенцією державного експерта з питань таємниць.

У ст. 15 “Засекречування та розсекречення матеріальних носіїв інформації” Закону України “Про державну таємницю” зазначається, яким чином здійснюється процес засекречення та розсекречення матеріальних носіїв інформації. Для архівної системи, виходячи з її головної мети, більш важливим є процес розсекречення.

Незважаючи на задекларований принцип загальнодоступності джерел інформації, насправді користувачеві в процесі використання архівної інформації й досі доводиться долати опір обмежень державного порядку, рішень суб’єктивного характеру і зважати на технічні можливості архівів. У зв’язку з цим на практиці складається своєрідна модель подолання таких бар’єрів, яка включає в себе так званий механізм подолання обмежень на доступ і використання архівних матеріалів: нормативне розсекречення, тобто розсекречення архівних матеріалів на підставі законодавчо закріплених норм (прийнятого тимчасового терміну, після закінчення якого визнається втрата (відсутність) секретності відомостей); ініціативне розсекречення, тобто розсекречення архівних матеріалів за

ініціативою користувача, виходячи з визнання реальної втрати секретності відомостей раніше законодавчо закріпленого тимчасового терміну, але з дотриманням відповідних процедур; прагматичне розсекречення, викликане практичними обставинами, що виключають саму можливість та економічну доцільність збереження секретності архівної інформації у рамках законодавчо встановленого терміну; політичне розсекречення, викликане державною необхідністю отримати короткостроковий або довгостроковий внутрішньополітичний чи зовнішньополітичний результат від такої акції³⁴.

Як зафіксовано у законі, єдиним критерієм засекречення інформації є її відповідність Зводу відомостей, що становлять державну таємницю. Згідно з цим нормативним документом, на сьогоднішній день відсутні законні підстави для ігнорування процесу розсекречення архівних матеріалів, засекречених до 70-х років минулого століття.

Порядок розсекречення, зниження ступеню секретності чи продовження терміну засекречування справ, документів та інших матеріальних носіїв інформації, яким надано гриф секретності у часи існування СРСР та УРСР, базується на Законі України “Про державну таємницю”, “Порядку організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах”, затвердженому Постановою Кабінетом Міністрів України від 02 жовтня 2003 року № 1561, Постановою Уряду України від 16 листопада 2002 р. № 1739 “Деякі питання формування і функціонування Національного архівного фонду”, Дорученні Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2001 р. № 78-ск/47, яке затвердило “Рекомендації щодо перегляду грифів секретності матеріальних носіїв інформації та приведення їх у відповідність до вимог чинного законодавства України” та вимогах Зводу відомостей, що становлять державну таємницю.

Однією з основних проблем, що ускладнює або гальмує діяльність з розсекречення документів, що зберігаються в державних архівах, є порядок застосування нормативно-правових актів, які регламентують процедуру перегляду грифів секретності та подальшого їх зняття і не передбачають процедури розсекречення у таких випадках:

- відсутність фондоутворювачів, їх правонаступників;
- відсутність режимно-секретного органу у деяких фондоутворювачів, що унеможливує залучення фахівців даної організації до роботи в експертній комісії з перегляду грифів секретності;
- відсутність чітких обов’язків у разі неможливості, з різних причин, брати участь у роботі експертних комісій представників фондоутворювачів;
- неможливість встановлення фондоутворювача.

Як наслідок – у державних архівах на порушення законодавства, в першу чергу норм Закону України “Про державну таємницю” й досі залишається на таємному зберіганні значний масив документів, що не містять державної таємниці. Це порушує конституційне право громадян на доступ до інформації, в окремих випадках вони не мають можливості отримати інформацію, необхідну для їхнього соціального захисту³⁵.

У січні 2005 р. колегія Державного комітету архівів України визначила розсекречення як один із пріоритетних напрямків діяльності архівних установ і зобов’язала останні активізувати роботу з перегляду грифів секретності документів, що не містять державної таємниці, а також забезпечити запобігання надходженню до архівів необґрунтовано засекречених документів³⁶.

Слід зазначити, що на сьогодні динаміка розсекречення документів у державних архівах України є позитивною: якщо на початок 2005 р. справи на таємному зберіганні склали 1,1% від загального обсягу документів, а на початок 2006 р. – 0,99%, то за даними на початок 2007 р., 0,55% від загальної кількості одиниць зберігання, або лише 197047 справ перебувають на таємному зберіганні. Найбільшим є цей показник у ЦДАВО України (2,7%), найменшим – у Державному архіві в Автономній Республіці Крим (0,0002%)³⁷.

У 2006 р. експертними комісіями державних архівів скасовувалися грифи обмеження доступу секретних документів. Найбільші обсяги робіт проведено у державних архівах Кіровоградської (розсекречено 5073 справи, з яких 699-ти справам було надано гриф “для службового користування”), Волинської (розсекречено та передано на загальне зберігання 3147 справ), Донецької (розсекречено 1071 справу) областей. Систематично проводилась робота із розсекречення в державних архівах Вінницької (176 справ), Харківської (750 справ), Житомирської (693 справи розсекречено, щодо 69 – знижено гриф секретності), Херсонської (549 справ), Запорізької (146 справ) областей, м. Києва (669 справ), м. Севастополя (562 справи). певну роботу проведено в Державному архіві Сумської області (розсекречено 25 справ). Здійснено попередню підготовчу роботу з перегляду грифів секретності в державних архівах Полтавської, Івано-Франківської, Чернігівської областей. У 2006 році не проводилась робота з перегляду грифів секретності МНСІ у державних архівах Дніпропетровської та Луганської областей. Діяльність із розсекречення буде продовжуватися і в наступні роки³⁸.

Політичні процеси останнього десятиліття в Україні, пов’язані з розсекреченням архівних фондів ХХ століття, є досить суперечливими. З одного боку, суспільство в цілому, а здебільшого – радикально налаштована частина політичної еліти й наукової громадськості вимагають повного зняття всіх обмежень щодо використання цих фондів. Позиція профільних законодавчих і державних органів ґрунтується на дотриманні балансу між ступенем розкриття злочинів тоталітарного режиму і гарантіями прав людини, передусім на забезпечення конфіденційності персональних даних, зібраних тоталітарним режимом, адже їх некероване використання може

зашкодити окремим особам та їхнім нащадкам. За цих умов на архівістів покладено дуже відповідальне завдання – стати гарантами захисту прав людини. Виконання цих функцій потребує міцної законодавчої бази, яка в Україні ще не є повністю досконалою³⁹.

В останні 10–15 років в нашій країні відбувається активний процес розсекречування архівних фондів та колекцій, а також друкованих видань, що зберігаються в бібліотеках архівів. Уперше користувачам надано можливість для вивчення та введення до наукового обігу інформації, яка багато десятиліть зберігалася під грифом “за-секречено”. Кількість таких розсекречених фондів або їх складових з року в рік невпинно зростає. Таким чином, сучасне суспільство має можливість ознайомитися з документами, які проливають світло на досі невідомі чи маловідомі сторінки історичного минулого України, об’єктивно трактувати суспільні явища, що не знаходили достатнього висвітлення чи свідомо перекручувалися в офіційній історіографії доби радянської влади. Це, зокрема, такі процеси, як обставини виживання цивільного населення в умовах окупації України нацистськими загарбниками та їх союзниками, життя на-селення західних і південних регіонів України, які до 1939–1940 рр. перебували під владою Польщі, Румунії, Чехословаччини, Угорщини, індустріалізація УРСР 1930-х років, діяльність правоохоронних органів в довоєнний період тощо.

Ці та багато інших документів відображені у зведеному “Реєстрі розсекречених архівних фондів України”, який став підсумком напруженої роботи українських архівістів з розсекречення великого обсягу архівних документів та співробітників Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства з упорядкування і систематизації відомостей про ці документи. Як міжархівний довідник “Реєстр...” надає можливість дослідникам отримати об’єктивну інформацію про раніше засекречені документи з різноманітних питань соціального, політичного, економічного буття України кінця XIX – середини XX ст., а відтак при потребі – звернутися до першоджерел задля відновлення історичної правди про минуле нашої держави.

Валерій Пристайко

¹ Козлов В.П. Публичность российских архивов и проблемы рассекречивания архивных документов // Вестн. архивиста. – 1994. – № 1 (19) / 2 (20). – С. 43.

² Ботвінкін О. Захист секретної інформації в радянській Україні (1918–1928 рр.) // Університет. – 2006. – № 1. – С. 37.

³ История цензуры (органов по охране тайн в печати) (История Главлита). – Джерело: <http://www.vif2.ru/users/offtopic/vio/VIO/IST32.NTM>.

⁴ Чертопруд С. Зарождение и становление системы защиты государственной тайны в Советском Союзе с 1918 по 1930 год // <http://www.agentura.ru/press/cenzura/secret-ussr>

⁵ Романенко І. В. Допуск до державних секретів в СРСР: Огляд нормативних актів 1928–1941 років (за матеріалами Державного архіву СБ України). – К.: Вид-во НА СБ України, 2006. – С. 7.

⁶ Приказ НКВД от 5.01.40 № 0019 “С объявлением Инструкции по ведению секретной и мобилизационной работ и делопроизводства в учреждениях и мероприятиях”. – Державний архів СБ України, ф. 9, спр. 619, арк. 161–180.

⁷ “Инструкция по обеспечению сохранения государственной тайны в учреждениях СССР” від 1.03.1948 року. – Державний Архів СБ України, ф.9, спр. 631, арк. 11–52.

⁸ Буланкин В. И. Исторические аспекты правовой природы общесоюзных перечней сведений, составляющих государственную тайну // Труды НИИ “Прогноз” КГБ СССР – М., 1982 – Вып. 2, № 1096. – С. 46-63.

⁹ Мицук І. Заходи українських архівістів щодо творення і вдосконалення науково-довідкового апарату архівів (1950-і – 60-і рр.) // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий наук. зб. – Вип. 5: Архіви-складова інформаційних ресурсів суспільства. – К. 2002. – С. 98.

¹⁰ Информ. бюл. ГАУ СССР. – 1956. – № 4. – С. 3-6.

¹¹ ЦДАГО, ф. 1, оп. 6, спр. 2401, арк. 20-23.

¹² ЦДАВО, ф. Р-2, оп. 9, спр. 1577, арк. 199-204.

¹³ ЦДАВО, ф. Р-2, оп. 9, спр. 1577, арк. 199-204.

¹⁴ Боряк Г., Папакін Г. Архіви України і виклики сучасного суспільства: штрихи до колективного портрета користувача архівної інформації // Архіви України. – 2003. – № 1-3. – С. 99.

¹⁵ Хорхордіна Т. И. История Отечества и архивы: 1917–1980 гг. – М.: Изд-во Рос. гуманит. ун-та, 1994. – С. 302-303.

¹⁶ Павлова Т. Ф. Рассекречивание документов в государственных архивах России: некоторые итоги, законодательная база, проблемы // Вестн. архивиста. – 1994. – № 1 (19) / 2 (20). – С. 51.

¹⁷ Хорхордіна Т. И. История Отечества и архивы: 1917–1980 гг. – М.: Изд-во Рос. гуманит. ун-та, 1994. – С. 262.

¹⁸ Исакова Е. В. Использование документов ЦГАНХ СССР в научных исследованиях // Отечествен. архивы. – 1992. – № 1 – С. 43.

¹⁹ Козлов В. Российское архивное дело. – М.: РОССПЭН, 1999. – С. 264-265.

²⁰ Павлова Т. Ф. Рассекречивание документов в государственных архивах России: некоторые итоги, законодательная база, проблемы // Вестн. архивиста. – 1994. – № 1 (19) / 2 (20). – С. 52.

²¹ Коммунист. – 1987. – № 17. – С. 15.

²² Бойко С. Розгортання процесу реабілітації в УРСР у добу перебудови: характерні риси, особливості // З архівів ВУЧК–ГПУ–НКВД–КГБ. – К., 2001 – №2 (17). – С. 530-534.

²³ Нормативно-правові акти України з питань архівної справи та діловодства: добірка документів // Архіви України. –

2004. – № 3. – С. 11.

²⁴ *Боряк Г.* Голосуючи “за” чи “проти” доступу до архівів спецслужб (за підсумками останнього десятиліття в Україні) // Архіви України. – 2004. – № 3. – С. 42.

²⁵ Нормативно-правові акти України з питань архівної справи та діловодства: добірка документів // Архіви України. – 2004. – № 3. – С. 11.

²⁶ Закон України “Про Національний архівний фонд та архівні установи” від 24.12.1993 р., № 3814-ХП // Відомості Верховн. Ради України. – 1994. – № 15. – Ст. 86. (В редакції Закону України № 2888-III від 13.12.2001р. // Відомості Верховн. Ради України. – 2002. – № 11. – Ст. 81).

²⁷ Розвиток Національної архівної справи в незалежній Україні в 90-х рр. – Джерело: <http://www.kara.com.ua/lib/arhivnavstvo-02-12.php>.

²⁸ *Боряк Г., Новохатський К.* Модерне архівне законодавство України // Архіви України. – 2004. – № 3. – С. 5.

²⁹ *Козлов В.* Российское архивное дело. – М.: РОССПЭН, 1999. – С. 203.

³⁰ Сборник материалов международной конференции “Архивы бывших коммунистических партий в странах Центральной и Восточной Европы” (Варшава, 1995 р.).

³¹ *Козлов В.* Российское архивное дело. – М., РОССПЭН, 1999. – С.211.

³² Там само. – С. 266

³³ Закон України “Про державну таємницю” від 21січня 1994 р. // Відомості Верховн. Ради України. – 1994. – № 16. – Ст. 93.

³⁴ *Козлов В.* Российское архивное дело. – М.: РОССПЭН, 1999. – С. 267.

³⁵ Основні підсумки діяльності державних архівних установ України у 2006 році.

³⁶ Там само.

³⁷ Наказ Держкомархіву України від 31 січня 2005 р. № 10 з оголошенням рішення колегії від 25 січня 2005 р. “Про стан та перспективи розсекречування документів у державних архівах”.

³⁸ Джерело: <http://www.archives.gov.ua/Archives/Rozsekr-arch.php>.

³⁹ *Боряк Г.* Голосуючи “за” чи “проти” доступу до архівів спецслужб (за підсумками останнього десятиліття в Україні) // Архіви України. – 2004. – № 3. – С. 45.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ УКРАЇНИ

1. 1. Ф. 1

2. Центральний Комітет Компартії України

3. Центральний Комітет, як вищий керівний партійний орган, створено на I з'їзді КП(б) України у липні 1918 р. До структури ЦК входили виборні органи колективного керівництва: пленум, Політичне бюро (Політбюро), Організаційне бюро (Оргбюро) і Секретаріат, а також апарат (відділи або управління), побудований за партійно-функціональним принципом. За умов нелегальної діяльності утворювалися тимчасові керівні органи: Закордонне бюро (1919 р.), Тимчасове бюро (1919 р.), нелегальний ЦК КП(б) України (1942–1943 рр.). Структура апарату складалася поступово, змінювалася у процесі діяльності Комуністичної партії. На початку 1930-х років вона набула галузевого характеру. За станом на 1941 р. в апараті ЦК налічувалося 18 відділів. У повоєнні роки галузевий принцип структуризації апарату ЦК зберігся і, незважаючи на неодноразові реорганізації, кількість відділів (18) залишалася незмінною до 1971 р. У 1970-х роках істотних структурних змін в апараті ЦК не відбулося. Після проведених у 1988 та 1990 роках реорганізацій та скорочення партійного апарату ЦК Компартії України, в його структурі залишилося 6 відділів, Партійна комісія та Управління справами. У відповідності з Указом Президії Верховної Ради України від 27 серпня 1991 р. діяльність Компартії України, її керівних органів та установ була заборонена.

4. Оп. 1–11, 16, 23–25 – 34875 справ

5. 1917–1991 рр.

6. 1993 р.

7. Протоколи, стенограми з'їздів, конференцій, пленумів ЦК, протоколи Політбюро, Оргбюро, Секретаріату, матеріали Зафронтбюро та нелегального ЦК КП(б)У, документи відділів Центрального Комітету, інформаційні матеріали обкомів партії (протоколи партійних конференцій, пленумів, засідань бюро та секретаріатів), комісії партійного контролю, партійної комісії при ЦК Компартії України з питань політичного і економічного становища, партійного та радянського будівництва, з питань внутрішньої та зовнішньої політики, діяльності органів державної влади і управління (у тому числі Президії Верховної Ради УРСР, МВС УРСР, прокуратури, МДБ УРСР, Міністерства закордонних справ УРСР). Документи про діяльність політичних партій і організацій у першій чверті ХХ століття; формування і руйнацію партійно-державної системи, діяльність вищого партійного керівництва, його роль у політичному, економічному, культурному житті республіки, відносини із союзним центром; проведення українізації, розвиток культури у 1920-х роках; діяльність М. Скрипника, О. Шумського, М. Хвильового, Г. Лапчинського, М. Грушевського, С. Єфремова, А. Кримського; про здійснення репресивної політики сталінізму (проведення колективізації сільського господарства, голодомори, переслідування інтелігенції, духовенства тощо); розвиток радянського суспільства у післявоєнний період; ідеологічні процеси у суспільно-політичному житті 1970-х – середини 1980-х рр., боротьбу владних кіл з різними проявами інакомислення. Документи “Окремої папки””.

2. 1. Ф. 6

2. Центральний Комітет Компартії Західної України

3. Компартія Західної України (КПЗУ) діяла з 1923 р. як крайова автономна організація. Її предтечею була Комуністична партія Східної Галичини. КПЗУ мала представництво в польській секції Виконкому Комуністичного Інтернаціоналу. Як автономна частина Комуністичної робітничої партії Польщі (з 1926 р. перейменованої на Компартію Польщі), КПЗУ провела низку конференцій і з'їздів (1921, 1925, 1928, 1934 рр.), обирала Центральний Комітет, спрямовувала діяльність деяких масових організацій, зокрема комсомолу Західної України і МОДР (філіал міжнародної організації допомоги революціонерам), Союзу пролетаріату міст і сіл Східної Галичини (1922–1924 рр.), Українського робітничо-селянського об'єднання (1931–1934 рр.). Відповідно до постанови Виконкому Комінтерну від 16 серпня 1938 р. про розпуск Комуністичної партії Польщі, КПЗУ припинила своє існування.

4. 1026 справ

5. 1917–1936 рр.

6. 1992 р.

7. Стенограми, протоколи засідань, постанови і резолюції, тези доповідей, інші матеріали пленумів ЦК КПЗУ, Політбюро і Секретаріату КПЗУ. Протоколи засідань Закордонного бюро допомоги КПЗУ, загальних зборів та засідань бюро осередку КПЗУ при Комуністичному університеті ім. Артема (1924–1926 рр.), партійних організацій Західної України (1935 р.). Статистичні дані про склад окружних партійних організацій КПЗУ (1923–1934 рр.). Статті, нариси, статистичні та інші матеріали про економіку, освіту населення західноукраїнських земель у складі

Польщі, розвиток революційного руху в Західній Україні, з національного та земельного питань, історії КПЗУ і комсомолу Західної України.

3. 1. Ф. 57

2. Колекція документів з історії Комуністичної партії України

3. Колекція сформована із документів, що надійшли до архіву у 1944–1975 рр. від облпартархівів, Центрального партійного архіву Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС, Центрального архіву Міністерства оборони СРСР, Комітету державної безпеки при Раді Міністрів УРСР, обласних і центральних державних архівів УРСР та ін.
4. Оп. 4. “Документи періоду Великої Вітчизняної війни” – 388 справ
5. 1941–1945 рр.
6. 1992 р.
7. Відомості про секретарів обкомів КП(б)У, директорів заводів України (1941 р.). Відомості з питань виробництва зброї, евакуації промислових підприємств. Довідки, спогади про мобілізацію людських резервів, організацію народного ополчення, винищувальних батальйонів, про участь трудящих в обороні міст. Копії доповідних записок про збір коштів на будівництво військової техніки, подарунки для Червоної армії. Відомості про кількісний склад обласних парторганізацій напередодні війни. Копії постанов, протоколів, доповідних записок, довідок, заяв, листів, інформацій про діяльність партизанських загонів, партійне і комсомольське підпілля по областях України. Довідки колишніх командирів партизанських з’єднань про кількість партизан, які діяли в з’єднаннях. Спогади, статті, відомості про Павлоградське збройне повстання (1943 р.), довідки про бойову і розвідувальну діяльність органів безпеки України (1943–1945 рр.). Витяги з протоколів зборів партійних організацій заводів м. Києва (1943–1945 рр.).

4. 1. Ф. 62

2. Український штаб партизанського руху (УШПР)

3. Розпочав свою діяльність з 20 червня 1942 р. відповідно до постанови Державного Комітету Оборони (ДКО) СРСР від 30 травня 1942 р. про створення Центрального штабу партизанського руху (ЦШПР). У структурному відношенні УШПР на 16 липня 1943 р. складався з командування і 12 відділів: оперативного, розвідувального, зв’язку, кадрів, матеріально-технічного забезпечення, технічного (диверсійного), шифрувального, інформаційного, загальносекретного, фінансового, адміністративно-господарського і Молдавського. Навесні 1944 р. було створено нагородний відділ. Місцями дислокації УШПР були Сталінград (18 липня – 12 серпня 1942 р.), Середня Ахтуба (12 серпня – 1 вересня 1942 р.), Саратов. У жовтні 1942 – вересні 1943 рр. УШПР перебував у Москві, з вересня 1943 р. – у Харкові, а з листопада 1943 р. – у Києві. 23 грудня 1944 р. ЦК КП(б)У прийняв рішення про розформування УШПР з 1 січня 1945 р.
4. 4720 справ
5. 1942– 1946 рр.
6. 1992 р.
7. Постанова ДКО СРСР про реорганізацію УШПР (проект). Накази НКО СРСР про завдання партизанського руху (1942 р.). Копії постанов РНК УРСР про матеріально-технічне постачання партизанських з’єднань і загонів. Доповідні записки, доповіді, інформації, довідки, спеціальні повідомлення НКВС УРСР і УШПР до ЦК КП(б)У. Списки оперативних груп, уповноважених УШПР для керівництва партизанським рухом в областях, партизанів і членів їх сімей. Інструкції начальника Генерального штабу РСЧА. Розвідзведення ЦШПР, УШПР, НКВС УРСР і штабів фронтів (копії). Постанови ДКО СРСР, витяги з директив ЦК ВКП(б), Указу Президії Верховної Ради СРСР (копії), накази, вказівки, інструкції НКО СРСР, ЦШПР, НКВС СРСР, НКВС УРСР. Списки працівників УШПР, особового складу партизанських формувань. Доповідні записки, довідки, звіти про роботу відділу УШПР і ШПР фронтів.

5. 1. Ф. 233

2. Представництво Компартії Східної Галичини при Виконкомі Комінтерну – Представництво Компартії Західної України в Польській секції Виконкому Комінтерну, м. Москва (РРФСР)
3. Комуністична партія Східної Галичини (КПСГ), заснована в лютому 1919 р. у м. Станіславові, була представлена у Виконкомі Комінтерну (ВККІ). У липні 1920 р. її делегати брали участь у роботі II конгресу Комінтерну. В зв’язку з анексією Польщею Східної Галичини, а згодом і Західної Волині КПСГ у 1921 р. стала складовою Комуністичної робітничої партії Польщі (КРПП). За рішенням II з’їзду КРПП (вересень – жовтень 1923 р.) КПСГ була перейменована на Комуністичну партію Західної України (КПЗУ). КПЗУ мала представництво в польській секції ВККІ. Документи надійшли з ЦК КПРС у 1956 р.
4. 263 справи
5. 1918–1937 рр.
6. 1992 р.
7. Витяги з протоколів засідань малого бюро ВККІ, президії ВККІ, Політбюро ЦК КП(б) України, доповідні записки Галицького організаційного комітету КП(б) України до ВККІ, листування з питання вибору організаційної форми взаємо-відносин між КПСГ та Компартією Польщі. Копія угоди між українськими і польськими комуністами із східно-галицького питання (1920 р.). Протоколи нарад представників КП(б) України, КПСГ, КРПП, листування ЦК КП(б) України з ВККІ. Резолюції президії ВККІ із східно-галицького питання. Доповідні записки, листи ЦК КПСГ і

ЦК КП(б) України до ВККІ та Української комісії IV конгресу Комінтерну про входження КПСГ до КРПП (1922–1923 рр.). Резолюції президії ВККІ, Української комісії ВККІ щодо ситуації в Західній Україні і діяльності КПЗУ. Резолюції з'їзду, конференції КПСГ. Протоколи засідань та звіти тимчасового ЦК КПСГ в Чехословаччині. Протоколи засідань Галицької української комуністичної групи, інтернованих до Німеччини галичан. Стенограми засідань, резолюції з'їздів КПЗУ. Протоколи, резолюції пленумів ЦК КПЗУ.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ, м. КИЇВ

1. Ф. 268

2. Південне районне охоронне відділення, м. Одеса

- Створено 16 вересня 1906 р. Займався розшуком і проведенням дізнань у політичних справах у Херсонській, Таврійській та Бессарабській губерніях. Ліквідовано в березні 1914 р.
- 179 справ
- 1902–1914 рр.
- 1990 р.
- Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом та військовим шпигунством, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу Південного районного охоронного відділення. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Українська громада”, “Мазепинці”, РУП), єврейських (Бунд, “Поалей-Ціон”, “Серп”), вірменських (“Гнчак” і “Дашнакцутюн”) революційних партій; агентурні відомості, перлюстрована кореспонденція, листівки, статuti революційних партій.

7. 1. Ф. 274

2. Київське губернське жандармське управління, м. Київ

- Створено у 1867 році. Займався розшуком і проведенням дізнань у політичних справах. Зі створенням у 1902 році охоронних відділень, до яких перейшли функції політичного розшуку, займався проведенням дізнань. З 1913 року до складу жандармського управління увійшли охоронні відділення на правах самостійних розшукових відділів. Ліквідовано постановою Тимчасового уряду від 10 березня 1917 р.
- 239 справ
- 1902–1917 рр.
- 1990 р.
- Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом та військовим шпигунством, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу губернських жандармських управлінь. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Українська громада”, “Мазепинці”, РУП), єврейських (Бунд, “Поалей-Ціон”), польських (“Полонія”, “Польська партія соціалістів”), вірменських (“Гнчак” і “Дашнакцутюн”) революційних партій; про осіб, звинувачених у шпигунстві; про розшук та затримання військових розвідників; агентурні відомості, перлюстрована кореспонденція, листівки революційних партій.

8. 1. Ф. 275

2. Київське охоронне відділення, м. Київ

- Створено 16 вересня 1902 р. 13 лютого 1903 р. перейменовано в охоронне відділення. У березні 1914 р. увійшло до складу Київського губернського жандармського управління на правах розшукового відділу. Ліквідовано 10 березня 1917 р.
- 159 справ
- 1902–1915 рр.
- 1988 р.
- Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом та військовим шпигунством, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу Київського охоронного відділення. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Українська громада”, “Мазепинці”, РУП), єврейських (Бунд, “Поалей-Ціон”, “Серп”), польських (“Полонія”, “Корпорація”, “Огніво”, “Соколи”), вірменських (“Гнчак” і “Дашнакцутюн”) революційних партій; про осіб, звинувачених у шпигунстві (у тому числі М. Грушевського); агентурні відомості про Л. П. Косач, О. П. Косач, М. В. Лисенка та інших, перлюстрована кореспонденція, листівки, статuti революційних партій.

9. 1. Ф. 276

2. Південно-Західне районне охоронне відділення, м. Київ

- Створено в грудні 1906 р. Спрямовувало діяльність розшукових відділень у Київській, Подільській, Волинській, Полтавській та Чернігівській губерніях. Ліквідовано в березні 1914 р.
- 168 справ

5. 1906–1914 рр.
6. 1988 р.
7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу Південно-Західного охоронного відділення. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Мазепинці”), єврейських (Спілка сіоністів, Бунд, “Поалей-Ціон”, “Серп”) революційних партій, анархістів, кадетів, есерів та інших; агентурні відомості, перлюстрована кореспонденція, листівки революційних партій.

10. 1. Ф. 278

2. **Київське жандармське поліцейське управління залізниць, м. Київ**
3. У зв'язку з будівництвом залізниць у ХІХ ст. створено жандармські команди та ескадрони, що підпорядковувались Міністерству шляхів сполучення. У 1867 р. засновано поліцейські управління залізниць, які мали відділення на кожні 200 км колії та унтер-офіцерів на великих станціях. Підпорядковувались Департаменту поліції, виконували функції жандармерії та поліції на залізницях. Ліквідовано в березні 1917 р.
4. 30 справ
5. 1906–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

11. 1. Ф. 279

2. **Дніпровське відділення Московсько-Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. Див. Ф. 278
4. 8 справ
5. 1911–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

12. 1. Ф. 280

2. **Київське відділення Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. Див. Ф. 278
4. 2 справи
5. 1917 р.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

13. 1. Ф. 281

2. **Ковельське відділення Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. Див. Ф. 278
4. 12 справ
5. 1909–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

14. 1. Ф. 282

2. **Конотопське відділення Московсько-Київського жандармського поліцейського управління залізниць, ст. Конотоп**
3. Див. Ф. 278
4. 13 справ
5. 1909–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

15. 1. Ф. 283

2. **Коростенське відділення Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. Див. Ф. 278
4. 1 справа
5. 1912 р.
6. 1988 р.
7. Див. Ф. 278

16. 1. Ф. 284

2. **Лубенське відділення Московсько-Київського жандармського поліцейського управління залізниць, ст. Лубни**

3. Див. Ф. 278
4. 6 справ
5. 1910–1916 рр.
6. 1988 р.
7. Див. Ф. 278

17. 1. Ф. 285

2. **Фастівське відділення Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. Див. Ф. 278
4. 7 справ
5. 1909–1917 рр.
6. 1988 р.
7. Див. Ф. 278

18. 1. Ф. 290

2. **Слідча комісія для розгляду справ колишнього Конотопського відділення Московсько-Київського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Київ**
3. –
4. 16 справ
5. 1917 р.
6. 1988 р.
7. Справи про виявлення співробітників ГЖУ, протоколи їх допитів; щоденники агентурного нагляду, звіти начальника Конотопського відділення по політичному розшуку та нагляду за політично неблагонадійними особами.

19. 1. Ф. 291

2. **Особливе ресстраційне бюро в м. Києві**
3. Створено 25 червня 1911 р. у м. Києві у зв'язку з приїздом царя Миколи II. Займалося перевіркою благонадійності осіб та виготовленням і розсилкою запрошень на свята, забезпечувало безпеку царя. Ліквідовано у тому ж році.
4. 1 справа
5. 1911 р.
6. 1988 р.
7. Відомості, квитанції поштових переказів на виплату грошей за відрядження агентам, унтер-офіцерам та іншим співробітникам бюро.

20. 1. Ф. 297

2. **Київська губернська рада “Союза русского народа”**
3. “Союз русского народа” – чорносотенна організація, створена в жовтні 1905 р. у Петербурзі. Об'єднувала реакційне дворянство, духовенство, дрібну буржуазію та інші верстви суспільства Основні програмні положення (статут 1906 р.): єдність і неподільність Російської імперії, збереження самодержавства, великодержавний шовінізм, антисемітизм, войовниче православ'я. Організація отримувала фінансову підтримку від держави. У Києві були створені чорносотенні організації “Русский богатырь”, “Товарищество активной борьбы с революцией и анархией”. В 1908–1910 рр. “Союз русского народа” розпався на кілька взаємно ворогуючих організацій (“Союз Михаила Архангела” та ін.). У лютому 1917 р. всі чорносотенні організації були розпущені.
4. 1 справа
5. 1907 р.
6. 1988 р.
7. Скарга в організацію “Союза русского народа” колишнього начальника ст. Кам'яний Міст Й. Соколовського про незаконне звільнення його з роботи.

21. 1. Ф. 298

2. **Київське патріотичне товариство “Русский богатырь”, м. Київ**
3. Див. Ф. 297
4. 1 справа
5. 1908–1909 рр.
6. 1988 р.
7. Протокол зборів товариства. Листування про відкриття відділів товариства, списки членів.

22. 1. Ф. 299

2. **Рада Київського відділу “Товарищества активной борьбы против революции и анархии”, м. Київ**
3. Див. Ф. 297
4. 1 справа
5. 1908 р.
6. 1988 р.

7. Книга протоколів товариства.

23. 1. Ф. 300

2. **Залізничний Південно-Західної залізниці та візничо-промисловий м. Кисва та його передмість відділ “Русского народного союза имени Михаила Архангела”, м. Київ**
3. Див. Ф. 297
4. 1 справа
5. 1910–1911 рр.
6. 1988 р.
7. Листування про діяльність організації з київським губернатором, начальником військового округу та ін.

24. 1. Ф. 301

2. **Жандармські установи Подільської губернії (ОАФ)**
3. Див. Ф. 274. У фонді об'єднано документи помічників начальника ГЖУ, відряджених до Подільського ГЖУ офіцерів окремого корпусу жандармів, жандармських пунктів і жандармських команд.
4. 455 справ
5. 1882–1917 рр.
6. 1988 р.
7. Див. Ф. 274

25. 1. Ф. 304

2. Харківське охоронне відділення, м. Харків
3. Створено як розшукове відділення 25 серпня 1902 р., 13 лютого 1903 р. перейменовано в охоронне відділення. У березні 1907 р. увійшло до складу Південно-Східного районного охоронного відділення. 1 березня 1914 р. Південно-Східне районне охоронне відділення розформовано, а Харківське охоронне відділення увійшло до складу Харківського губернського жандармського управління на правах розшукового відділу. Ліквідовано 10 березня 1917 р.
4. 28 справ
5. 1902–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Інструкція та положення про охоронне відділення. Грошові звіти на фінансування агентури. Листування про відкриття в Полтаві пам'ятника І П. Котляревському.

26. 1. Ф. 307

2. **Помічник начальника Харківського губернського жандармського управління у Харківському, Богодухівському, Валківському, Зміївському та Вовчанському повітах Харківської губернії, м. Харків**
3. У 1867 р. при губернських жандармських управліннях у повітах було введено посади помічників начальників губернських жандармських управлінь, які займалися розшуком і проведенням політичних дізнань у політичних справах у 2–4 повітах. Посаду ліквідовано 10 березня 1917 р.
4. 26 справ
5. 1912–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

27. 1. Ф. 308

2. **Помічник начальника Харківського губернського жандармського управління в Стародубському, Ізюмському та Куп'янському повітах, м. Слав'янськ Харківської губернії**
3. Див. Ф. 307
4. 3 справи
5. 1915–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

28. 1. Ф. 309

2. **Харківське жандармське поліцейське управління залізниць Окремого корпусу жандармів, м. Харків**
3. Див. Ф. 278
4. 6 справ
5. 1906–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

29. 1. Ф. 310

2. **Харківське відділення Харківського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Харків**
3. Див. Ф. 278
4. 2 справи
5. 1910–1915 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

30. 1. Ф. 311

2. **Чугуївське відділення Харківського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Харків**
3. Див. Ф. 278
4. 2 справи
5. 1906–1915 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

31. 1. Ф. 312

2. **Слав'янське відділення Харківського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Слав'янськ Харківської губернії**
3. Див. Ф. 278
4. 2 справи
5. 1907–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

32. 1. Ф. 313

2. **Катеринославське губернське жандармське управління, м. Катеринослав, Катеринославської губернії**
3. Див. Ф. 274
4. 79 справ
5. 1900–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

33. 1. Ф. 315

2. **Прокурор військово-окружного суду, м. Київ**
3. Посаду військового прокурора військово-окружного суду запроваджено одночасно з відкриттям військово-окружного суду. Військовий прокурор при Київському військово-окружному суді діяв з 15 жовтня 1869 р. У зв'язку з Першою світовою війною у 1914 р. посаду перейменовано на військового прокурора військово-окружного суду Південно-Західного районного театру воєнних дій. Посада військового прокурора була ліквідована у 1919 році.
4. 12 справ
5. 1909–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Справи про звинувачення у шпигунстві та приналежності до єврейських революційних партій.

34. 1. Ф. 316

2. **Київський військово-окружний суд, м. Київ**
3. Військово-окружні суди в Україні створювались відповідно до військово-судової реформи 1867 р. Київський військово-окружний суд утворено у 1869 р. До 1888 р. його діяльність поширювалась на Київську, Волинську, Подільську губернії; з ліквідацією у 1888 р. Харківського військово-окружного суду до його компетенції були віднесені Харківська, Чернігівська, Полтавська та Курська губернії. Київський військово-окружний суд в період Першої світової війни в 1914 р. перейменовано на Військово-окружний суд Південно-Західного району театру воєнних дій. Ліквідовано в 1919 р.
4. 5 справ
5. 1899–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Справи про осіб, звинувачених у приналежності до українських і єврейських революційних партій та в шпигунстві.

35. 1. Ф. 317

2. **Прокурор Київської судової палати, м. Київ**
3. У зв'язку з відкриттям Київської судової палати, в червні 1880 р. почав свою діяльність прокурор Київської судової палати. Наглядав за діяльністю судової палати, окружних судів, судових слідчих і прокурорів окружних судів і в'язниць, а також за провадженням політичних справ у жандармських управліннях на території округу Київської судової палати. Посаду ліквідовано в лютому 1919 р.
4. 208 справ

5. 1902–1919 рр.
6. 1988 р.
7. Циркуляри Міністерства юстиції. Матеріали про розброєння колишніх військових частин Центральної Ради німецькими військами в травні 1918 р. Справи про звинувачення у виступах проти Центральної Ради та влади гетьмана П. Скоро-падського. Накази генерала А.І. Денікіна та виписки з журналу особливої наради при штабі його армії. Справи про діяльність та особовий склад судових установ округу Київської судової палати. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, РУП), єврейських (Бунд, “Поалей-Ціон”) революційних партій.

36. 1. Ф. 318

2. **Київська судова палата, м. Київ**
3. Створена 29 червня 1880 р. Судова палата була апеляційною інстанцією стосовно окружних судів, розглядала справи про “державні злочини”. Підпорядковувалась Міністерству юстиції. До округу Київської судової палати входили Київська, Волинська, Чернігівська та Могилівська губернії. Ліквідована у лютому 1919 р.
4. 88 справ
5. 1914–1919 рр.
6. 1990 р.
7. Справи про звинувачення в приналежності до українських (РУП, “Спілка”, “Українська демократична партія”), єврейських, польських революційних партій; зберіганні та друкуванні політичної літератури; про осіб, звинувачених у шпигунстві. Документи з особового складу Київської судової палати.

37. 1. Ф. 320

2. **Полтавське губернське жандармське управління, м. Полтава**
3. Див. Ф. 274
4. 161 справа
5. 1901–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

38. 1. Ф. 321

2. **Розшуковий пункт при Полтавському губернському жандармському управлінні, м. Полтава**
3. Створено 2 січня 1903 р. як розшукове відділення. У березні 1904 р. перейменовано в розшуковий пункт. У березні 1914 р. увійшов до складу Полтавського губернського жандармського управління під назвою Другого розшукового відділення. Займалось політичним розшуком на території Полтавської губернії. Ліквідовано в 1917 р.
4. 59 справ
5. 1907–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

39. 1. Ф. 322

2. **Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління, м. Полтава**
3. Див. Ф. 307
4. 3 справи
5. 1905–1909 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

40. 1. Ф. 323

2. **Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління в Полтавському, Миргородському і Гадяцькому повітах, м. Полтава**
3. Див. Ф. 307
4. 43 справи
5. 1902–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

41. 1. Ф. 324

2. **Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління в Костянтиноградському, Зіньківському і Кобеляцькому повітах, м. Полтава**
3. Див. Ф. 307
4. 5 справ
5. 1916–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

- 42. 1. Ф. 325**
 2. Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління в Лубенському, Переяславському, Пирятинському та Прилуцькому повітах, м. Лубни Полтавської губернії
 3. Див. Ф. 307
 4. 45 справ
 5. 1901–1917 рр.
 6. 1990 р.
 7. Див. Ф. 307
- 43. 1. Ф. 326**
 2. Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління в Прилуцькому, Пирятинському та Лохвицькому повітах, м. Прилуки, Полтавської губернії
 3. Див. Ф. 307
 4. 33 справи
 5. 1909–1917 рр.
 6. 1990 р.
 7. Див. Ф. 307
- 44. 1. Ф. 327**
 2. Помічник начальника Полтавського губернського жандармського управління в Роменському, Гадяцькому, Миргородському та Зіньківському повітах
 3. Див. Ф. 307
 4. 3 справи
 5. 1906–1917 рр.
 6. 1990 р.
 7. Див. Ф. 307
- 45. 1. Ф. 328**
 2. Полтавське реєстраційне бюро в м. Полтаві Міністерства внутрішніх справ
 3. Створено в 1909 р. в зв'язку зі святкуванням 200-річчя Полтавської битви та можливим приїздом у Полтаву царя Миколи II. Ліквідовано в тому ж році.
 4. 4 справи
 5. 1909 р.
 6. 1990 р.
 7. Листування про відрядження філерів, інших службовців охоронних відділень до Полтави; про посилення нагляду за неблагонадійними особами; агентурні відомості і списки філерів.
- 46. 1. Ф. 330**
 2. Полтавське відділення Кременчуцького жандармського поліцейського управління залізниць, м. Полтава
 3. Див. Ф. 278
 4. 5 справ
 5. 1913–1915 рр.
 6. 1990 р.
 7. Див. Ф. 278
- 47. 1. Ф. 335**
 2. Канцелярія Одеського тимчасового генерал-губернатора, м. Одеса
 3. –
 4. 2 справи
 5. 1913–1915 рр.
 6. 1990 р.
 7. Доповідні про діяльність революційних партій; про осіб, звинувачених у шпигунстві.
- 48. 1. Ф. 336**
 2. Харківське губернське жандармське управління, м. Харків
 3. Див. Ф. 274
 4. 210 справ
 5. 1904–1917 рр.
 6. 1990 р.
 7. Див. Ф. 274
- 49. 1. Ф. 341**

2. **Одеське жандармське поліцейське управління залізниць, м. Одеса**
3. Див. Ф. 278
4. 5 справ
5. 1909–1913 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

50. 1. Ф. 344

2. **Вознесенське відділення Одеського жандармського поліцейського управління залізниць, м. Одеса**
3. Див. Ф. 278
4. 6 справ
5. 1910–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

51. 1. Ф. 346

2. **Канцелярія військового прокурора Одеського військово-окружного суду, м. Одеса**
3. Посаду військового прокурора затверджено 17 жовтня 1868 р. Сфера діяльності прокурора розповсюджувалась на територію Одеського військового округу. Підпорядковувався Головному Військовому прокурору. Посаду ліквідовано в 1919 році.
4. 14 справ
5. 1914–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Справи про звинувачення у шпигунстві.

52. 1. Ф. 347

2. **Одеський військово-окружний суд, м. Одеса**
3. Створено 17 жовтня 1868 р. Діяльність суду поширювалась на території Катеринославської, Херсонської, Таврійської, Бессарабської губерній, південних повітів Подільської губернії та Область Війська Донського. Установу ліквідовано в 1919 році.
4. 8 справ
5. 1907–1919 рр.
6. 1990 р.
7. Дізнання про діяльність єврейських революційних партій; про осіб, звинувачених у шпигунстві.

53. 1. Ф. 348

2. **Одеська судова палата, м. Одеса**
3. Створено в 1868 р. До округу Одеської судової палати входили Бессарабська, Подільська, Херсонська та Таврійська губернії. Палата ліквідована 14 лютого 1919 р. декретом Робітничо-селянського уряду України, але продовжувала свою діяльність при уряді А. І. Денікіна. Остаточно ліквідована в 1920 р.
4. 29 справ
5. 1906–1919 рр.
6. 1988 р.
7. Дізнання про діяльність єврейських (“Серп”), вірменських (“Гнчак” і “Даш-накцутюн”), польських (“Польська партія соціалістів”) революційних партій; про осіб, звинувачених у шпигунстві.

54. 1. Ф. 349

2. **Херсонське губернське жандармське управління, м. Херсон**
3. Див. Ф. 274
4. 3 справи
5. 1914–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

55. 1. Ф. 350

2. **Помічник начальника Херсонського губернського жандармського управління в м. Херсоні**
3. Див. Ф. 307
4. 2 справи
5. 1913–1914 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

56. 1. Ф. 353

2. **Помічник начальника Херсонського губернського жандармського управління в Єлисаветградському повіті,**

м. Єлисаветград, Херсонської губернії

3. Див. Ф. 307
4. 1 справа
5. Справа недатована.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

57. 1. Ф. 354

2. Помічник начальника Херсонського губернського жандармського управління в м. Миколаєві
3. Див. Ф. 307
4. 2 справи
5. 1910–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

58. 1. Ф. 355

2. Помічник начальника Херсонського губернського жандармського управління в Тираспольському і Ананьївському повітах, м. Ананьїв Херсонської губернії
3. Див. Ф. 307
4. 1 справа
5. 1913–1914 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

59. 1. Ф. 359

2. Миколаївський розшуковий пункт Херсонського губернського жандармського управління, м. Херсон
3. Створено 27 травня 1904 р. 10 квітня 1907 р. перейменовано в охоронне відділення. З 26 червня 1913 р. мало назву розшуковий пункт. Займався політичним розшуком у м. Миколаєві, підпорядковувався Херсонському губернському жандармському управлінню. У 1907–1914 рр. входив до Округу Південного районного охоронного відділення. Ліквідовано в 1917 р.
4. 6 справ
5. 1910–1915 рр.
6. 1990 р.
7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом, звіти про видатки на секретну агентуру, документи з особового складу Миколаївського розшукового пункту. Дізнання про діяльність революційних партій.

60. 1. Ф. 361

2. Канцелярія військового генерал-губернатора областей Австро-Угорщини, зайнятих за правом війни, міста Львів, Броди, Тернопіль, Чернівці, Київ
3. На території Галичини та Буковини, зайнятих за правом війни у 1914–1918 рр., було створено тимчасове військове генерал-губернаторство Галичини. 13 серпня 1914 р. засновано Канцелярію військового генерал-губернатора, яка проіснувала до 1917 р.
4. 86 справ
5. 1914–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Циркуляри Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом та військовим шпигунством. Звіт про діяльність штабу тимчасового військового генерал-губернатора Галичини. Документи про стан зайнятих російськими військами повітів Галичини, ставлення населення Холмської, Люблінської губерній до Росії; виселення та розшук політично неблагонадійних осіб; вивезення із Галичини цінностей, худоби під час відступу російської армії; про прибуття до Галичини представників британської організації для надання допомоги населенню.

61. 1. Ф. 363

2. Штаб військового генерал-губернатора областей Австро-Угорщини, зайнятих за правом війни, міста Львів, Тернопіль, Чернівці
3. Створено на підставі положення від 19 серпня 1914 р. у зв'язку з необхідністю запровадження військового управління на території Галичини та Буковини. Штаб почав діяти 4 вересня 1914 р. у Львові. Підпорядковувався військовому генерал-губернатору Галичини і Головному начальнику постачань армій Південно-Західного фронту. У зв'язку з відступом російських військ з Галичини у червні 1915 р. штаб евакуйовано до м. Києва, ліквідовано 14 квітня 1916 р. Діяльність штабу поновлено на підставі наказу начальника Штабу верховного головно-командуючого від 3 липня 1916 р. Штаб відновив діяльність у м. Тернополі. 3 жовтня 1916 р. і до липня 1917 р. штаб перебував в евакуації в Києві, де був роз-формований та ліквідований 2 листопада 1917 р. Штаб займався питаннями дислокації

- військ, здійснював заходи в справах організації боротьби зі шпигун-ством, видав політичним розшуком тощо.
- 6 справ
 - 1914–1916 рр.
 - 1990 р.
 - Звіт Штабу про діяльність тимчасового військового генерал-губернатора Галичини; відомості про осіб, звинувачених у шпигунстві; листування окремого Буковинського загону.
- 62. 1. Ф. 365**
- Жандармські установи тимчасового військового генерал-губернаторства Галичини (ОАФ)**
 - Створено за наказом Верховного головнокомандувача 11 жовтня 1914 р. у Галичині на території, захопленій російськими військами. Ліквідовано 4 вересня 1915 р. у зв'язку з відступом російських військ з Галичини. У фонді об'єднано документи помічників начальника жандармського управління військового генерал-губернатора міст Львова, Бродів, Самбора, Станіслава, Стрию, Тер-нополя, Ярослава і Львівської губернії. Разом вісім фондів, об'єднані в оп. 21 Ф. 365.
 - 169 справ
 - 1914–1915 рр.
 - 1990 р.
 - Див. Ф. 274
- 63. 1. Ф. 377**
- Управління в справах фінансів військового генерал-губернаторства областей Австро-Угорщини, зайнятих за правом війни, міста Чернівці, Чернігів**
 -
 - 1 справа
 - 1916–1917 рр.
 - 1990 р.
 - Справа про службу та забезпечення чиновників і солдат управління; звітність про роботу нафтоперегонних та солеварних заводів.
- 64. 1. Ф. 385**
- Жандармське управління, м. Одеса**
 - Див. Ф. 274
 - 192 справи
 - 1893–1917 рр.
 - 1990 р.
 - Див. Ф. 274
- 65. 1. Ф. 386**
- Одеське охоронне відділення, м. Одеса**
 - Створено як Одеське розшукове відділення 16 вересня 1902 р., перейменовано в охоронне відділення 13 лютого 1903 р. У зв'язку із заснуванням 14 грудня 1906 р. Південного районного охоронного відділення увійшло до його складу. У березні 1914 р. Південне районне охоронне відділення розформовано, Одеське охоронне відділення передано до складу жандармського управління м. Одеси на правах самостійного підрозділу. Ліквідовано в 1917 р.
 - 26 справ
 - 1902–1907 рр.
 - 1990 р.
 - Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом, звіти про видатки на секретну агентуру, документи з особового складу Одеського охоронного відділення. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Мазепинці”), єврейських (“Поалей-Ціон”, “Серп”) революційних партій; про підготовку з'їзду сіоністів в Одесі; агентурні відомості, перлюстрована кореспонденція.
- 66. 1. Ф. 419**
- Прокурор Одеської судової палати, м. Одеса**
 - Розпочав діяльність у 1868 р. Посаду ліквідовано 14 лютого 1919 р. Згідно з декретом Робітничо-селянського уряду України, однак, з перервою, прокурор продовжував діяльність до 1920 р.
 - 73 справи
 - 1905–1919 рр.
 - 1990 р.
 - Дізнання про діяльність українського товариства “Просвіта”, революційної партії “Союз визволення України”, вірменської партії “Гнчак”; про осіб, звинувачених у шпигунстві, зберіганні вогнепальної зброї та нелегальної літератури; про обстріл російського пароплава Червоного Хреста турецько-німецьким крейсером.
- 67. 1. Ф. 442**

2. **Канцелярія Київського, Подільського і Волинського генерал-губернатора, м. Київ**

3. –

4. 19 справ

5. 1901–1914 рр.

6. 1990 р.

7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом. Дізнання про діяльність єврейських (“Поалей-Ціон”, Бунд) партій.

68. 1. Ф. 705

2. **Південно-Східне районне охоронне відділення, м. Харків**

3. Створено 1 березня 1907 р., займалося розшуком і проведенням дізнань у політичних справах. 1 березня 1914 р. всі справи Південно-Східного районного охоронного відділення було передано до Харківського губернського жандармського управління. Ліквідовано 10 березня 1917 р.

4. 205 справ

5. 1907–1914 рр.

6. 1988 р.

7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом та військовим шпигунством, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу Південно-Східного районного охоронного відділення. Дізнання про діяльність українських (“Спілка”, “Українська громада”, “Громада студентів-українців”, “Мазепинці”, РУП), єврейських (Бунд, “Поалей-Ціон”, “Серп”), польських (“ППС”, вірменських (“Гнчак” і “Дашнак-цутюн”) революційних партій; агентурні відомості, матеріали про створення агентури для боротьби з революційним рухом у війську; про вибори до IV Державної Думи; перлюстрована кореспонденція.

69. 1. Ф. 707

2. **Управління Київського учбового округу, м. Київ**

3. –

4. 1 справа

5. 1918–1919 рр.

6. 1988 р.

7. Донесення візитатора шкіл Київської, Подільської і Волинської губерній; виписки з протоколів ревізії шкіл, формулярні списки.

70. 1. Ф. 845

2. **Зайцев Павло Іванович** (10. 09. 1886 – 02. 09. 1965) – громадський і культурний діяч, учений-літературознавець; член Центральної Ради, директор канцелярії Генерального секретарства (Міністерства) освіти УНР

3. Народився у м. Сумах Харківської губернії в сім’ї помічника класного вчителя Олександрівської гімназії м. Суми. Після закінчення згаданої гімназії у 1904 р. вступив на юридичний факультет Санкт-Петербурзького університету. У 1907 р. отримав диплом юриста, продовжив навчання там же на історико-філологічному факультеті, який закінчив у 1913 р. З 1904 р. – член української громади та місцевого осередку РУП, а з 1907 р. – активний діяч місцевої громади ТУП. Викладав історію у петербурзькій гімназії “Человеколюбивого общества” (1913–1917 рр.). У квітні 1917 р. Тимчасовий уряд призначив його косівським повітовим комісаром на Підкарпатті. Від Петроградської української громади обраний членом Центральної Ради. 15 вересня 1917 р. Очолив канцелярію Генерального секретаря у справах освіти, з 1918 р. – директор департаменту загальних справ Міністерства освіти при уряді гетьмана П. Скоропадського. Активно працював у видавничому товаристві “Друкар” у Києві, 1919 р. редагував “Записки історично-філологічного відділу УАН”. У 1920–1921 рр. – головнокеруючий справами мистецтва і національної культури, а також тимчасовий виконавч об’язків керуючого справами Міністерства преси і пропаганди УНР. Невдовзі виїхав до Варшави, як секретар дипломатичної місії УНР, в 1922–1924 рр. був секретарем Українського центрального комітету – організації, що опікувалася емігрантами УНР. У 1941 р. переїхав до Берліна, де співробітничав з часописами “Український вісник”, “Українець”. З 1958 р. викладав в Українському вільному університеті в Мюнхені.

4. 59 справ

5. 1903–1920 рр.

6. 1988 р.

7. Документи службової, наукової та творчої діяльності: подання генерального секретаря у справах освіти генеральному секретареві фінансів Центральної Ради про передачу грошей, асигнованих Тимчасовим урядом “Українському науковому товариству” і Київському шкільному округу (1917 р.); копії протоколів засідань Малої ради міністрів уряду П. Скоропадського (1918 р.); уривки рецензій на статті “Не мытьем так катаньем”, “Украинская жизнь”, “Призначений директор”. Біографічні документи, зокрема посвідчення про перебування на посаді косівського повітового комісара Тимчасового уряду, директора канцелярії генерального секретаря у справах освіти (1917 р.), директора департаменту загальних справ Міністерства освіти (1918 р.); повідомлення про обрання членом Ради мистецтв Академії мистецтв (1920 р.) та ін. Листування; фотографії П. І. Зайцева, його родичів та знайомих, групові знімки.

- 71. 1. Ф. 907**
2. Катеринославське жандармське поліцейське управління залізниць, м. Катеринослав, Катеринославської губернії
3. Див. Ф. 278
4. 1 справа
5. 1915 р.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278
- 72. 1. Ф. 1152**
2. Помічник начальника Бессарабського губерньського жандармського управління на прикордонному пункті в м. Ізмаїлі, Бессарабської губернії
3. Див. Ф. 307
4. 51 справа
5. 1900–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307
- 73. 1. Ф. 1153**
2. Помічник начальника Бессарабського губерньського жандармського управління на прикордонному пункті в м. Рені, Бессарабської губернії
3. Див. Ф. 307
4. 74 справи
5. 1900–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307
- 74. 1. Ф. 1211**
2. Унтер-офіцер додаткового штату Бессарабського губерньського жандармського управління при посаді Вилкове, п. Вилкове Бессарабської губернії
3. Губерньські жандармські управління створено у 1867 р., займалися розшуком і проведенням дізнань у політичних справах. У розпорядженні начальників ГЖУ були жандармські пункти, які очолювали унтер-офіцери. Припинили існування у березні 1917 р.
4. 8 справ
5. 1914–1916 рр.
6. 1990 р.
7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про нагляд за проїздом осіб через кордон; розшук і нагляд за політично неблагонадійними особами.
- 75. 1. Ф. 1238**
2. Слідча комісія Харківського губерньського громадського комітету з виявлення провокаторів, м. Харків
3. –
4. 16 справ
5. 1917 р.
6. 1990 р.
7. Протоколи та постанови комісії, копії ордерів на арешт.
- 76. 1. Ф. 1258**
2. Радомське губерньське жандармське управління, м. Радом, Радомської губернії
3. Див. Ф. 274
4. 2 справи
5. 1915 р.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274
- 77. 1. Ф. 1262**
2. Помічник начальника Волинського губерньського жандармського управління в Новоград-Волинському, Острозькому і Заславському (Ізяславському) повітах
3. Див. Ф. 307
4. 55 справ
5. 1910–1917 рр.

6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

78. 1. Ф. 1270

2. **Помічник начальника Херсонського губернського жандармського управління в Миколаївському порту для огляду паспортів, м. Миколаїв**
3. –
4. 2 справи
5. 1910–1914 рр.
6. 1990 р.
7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом; звіти про видатки на секретну агентуру.

79. 1. Ф. 1327

2. **Колекція документів про політику Австро-Угорщини в Україні та на Буковині**
3. –
4. 5 справ
5. 1914–1918 рр.
6. 1990 р.
7. Документи про службу українців в Австро-Угорщині; про політику австро-угорського уряду в Україні та на Буковині.

80. 1. Ф. 1335

2. **Волинське губернське жандармське управління, м. Житомир Волинської губернії**
3. Див. Ф. 274
4. 200 справ
5. 1903–1907 рр.
6. 1988 р.
7. Див. Ф. 274

81. 1. Ф. 1350

2. **Особлива комісія при військовому генерал-губернаторі Галичини про заручників та адміністративно висланих з Галичини, м. Київ**
3. –
4. 29 справ
5. 1915–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Документи і списки заручників та адміністративно висланих з Галичини в губернії Росії. Журнали засідань комісії.

82. 1. Ф. 1439

2. **Чернігівське губернське жандармське управління, м. Чернігів**
3. Див. Ф. 274
4. 35 справ
5. 1904–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 274

83. 1. Ф. 1554

2. **Кременчуцьке жандармське поліцейське управління залізниць, м. Кременчук**
3. Див. Ф. 278
4. 9 справ
5. 1908–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 278

84. 1. Ф. 1597

2. **Катеринославське охоронне відділення, м. Катеринослав**
3. Створено у 1901 р. як розшукове відділення, займалося розшуком і проведенням дізнань у політичних справах. У 1903 р. перейменовано в охоронне відділення. З 1913 р. увійшло до складу Катеринославського губернського жандармського управління на правах самостійного розшукового відділу. Ліквідовано за поста-новою Тимчасового уряду від 10 березня 1917 р.
4. 119 справ
5. 1901–1915 рр.

6. 1990 р.
7. Циркуляри та інструкції Департаменту поліції про боротьбу з революційним рухом, звіти про видатки на секретну агентуру, списки агентів, філерів, документи з особового складу Катеринославського губернського жандармського управління. Дізнання про діяльність українських, єврейських, вірменських революційних партій; агентурні відомості, листівки революційних партій.

85. 1. Ф. 1598

2. Помічник начальника Волинського губернського жандармського управління в Луцькому, Ковельському, Володимир-Волинському повітах, м. Луцьк
3. Див. Ф. 307
4. 33 справи
5. 1908–1914 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

86. 1. Ф. 1599

2. Помічник начальника Волинського губернського жандармського управління в Житомирському, Овруцькому і Старо-Костянтинівському повітах, м. Житомир
3. Див. Ф. 307
4. 19 справ
5. 1903–1917 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

87. 1. Ф. 1600

2. Помічник начальника Волинського губернського жандармського управління в Рівненському, Дубнівському і Кременецькому повітах, м. Рівне
3. Див. Ф. 307
4. 64 справи
5. 1909–1914 рр.
6. 1990 р.
7. Див. Ф. 307

88. 1. Ф. 1601

2. Канцелярія завідуючого другим відділом прикордонної з Австрією смуги при Волинському губернському жандармському управлінні, м. Дубно Волинської губернії
3. –
4. 5 справ
5. 1914–1915 рр.
6. 1990 р.
7. Дізнання про осіб, звинувачених у шпигунстві; звіти про видатки на секретну агентуру.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІСТОРИЧНИЙ АРХІВ УКРАЇНИ, м. ЛЬВІВ

89. 1. Ф. 146

2. Галицьке намісництво, м. Львів

3. Декретом від 11 вересня 1772 р. австрійська імператриця Марія-Терезія призначила першим повноважним губернатором Галичини графа Пергена, а з 13 травня 1773 р. було створено Крайове губернаторство – центральний орган політичної і адміністративної влади Австрійської імперії в західних землях України, очолюване губернатором, наділеним великими повноваженнями. Губернатора і губернських радників призначав і звільняв імператор. Губернатор безпосередньо підпорядковувався центральним властям – об'єднаній надвірній канцелярії, яка часто змінювала свою структуру, назву і сферу компетенцій. Згідно з проведеною австрійським урядом реформою крайових управлінь від 1763 р., до компетенції губернаторства входили всі справи, за винятком фінансових, до 1784 р. – також апеляційне судочинство. Територія, на яку поширювалася влада Львівського губернаторства, змінювалася в залежності від територіальних змін північно-східних кордонів Австрійської імперії. Найважливіші питання вирішував сам губернатор, він мав значний вплив і на роботу станового сейму. Губернатор мав право розпустити сейм, припинити дії постанов сеймового комітету. При імператорі Йосифі II губернатор мав право вирішувати усі справи, що розглядалися сеймом. Губернаторство складалося з відділів (рефератів), пізніше – департаментів на чолі з губернськими радниками. З розширенням компетенції і функцій губернаторства збільшувалась кількість департаментів. Так, у 1773 р. їх було 6, згодом зросло до 33, а 1809 р. було 14 департаментів з такими функціями: I – загальноадміністративне управління краєм і справи єврейського населення; II – церковні справи римо-католицького і вірменського обрядів; III – церковні справи греко-католицького обряду; IV – церковно-економічні справи; V – поліцейські справи; VI – фінансові справи; VII – міські справи; VIII – судові і фінансові справи; IX – військові справи; X – торговельні справи; XI – справи підданих і десятини; XII – справи фундацій, еміграції, штемпелів; XIII – справи державних мастків (доменів) і загальноекономічні справи; XIV – санітарні справи. Окремими відділами в губернаторстві були: 1. Відділ президії; 2. Канцелярія президії. Згідно з імператорським декретом від 16 квітня 1854 р. губернаторство було реорганізоване і перейменоване на Намісництво, а губернатор став намісником. Намісництво, як і губернаторство, було найвищим органом влади в Галичині для адміністративного і поліцейського управління, для справ релігійних культів, освіти, торгівлі, ремесла, сільського господарства, будівництва. Намісництву підпорядковувалися окружні управління, усі установи, інституції. У справах адміністративних, персональних питаннях службовців Намісництво підпорядковувалося Міністерству внутрішніх справ, в інших питаннях – відповідним міністерствам або центральним палатам у Відні, здійснювало суворий нагляд за виконанням усіх законів і розпоряджень уряду. На основі закону 1868 р. до кола діяльності Намісництва увійшли справи, що в першій інстанції належали Міністерствам внутрішніх справ, віросповідань і освіти, землеробства, а частково Міністерствам крайової оборони, торгівлі і фінансів. Для управління шкільними справами 1867 р. при Намісництві організовано Крайову шкільну раду, головою якої став намісник. 1914 р. внаслідок воєнних дій Намісництво переміщено зі Львова до м. Бяла (Західна Галичина), а в кінці 1917 р. повернулося до Львова, де діяло до розпаду Австро-Угорської імперії (31 жовтня 1918 р.). З того часу Намісництво перестало бути органом австрійської влади в Галичині, а його апарат був використаний урядом Польщі. Згідно з розпорядженням Ради Міністрів Польщі від 7 березня 1919 р. був призначений генеральний делегат для уряду Галичини, якого наділено правами колишнього намісника. Делегат займався ліквідацією діяльності Намісництва та підготовкою ґрунту для створення нового адміністративного апарату – воєводського управління. Посада генерального делегата була ліквідована 3 грудня 1920 р. Уся документація, яка відкладалася внаслідок діяльності губернаторства і Намісництва і дійшла до нашого часу, зберігається в архіві, становить один з найповніших документальних комп-лексів. Матеріали систематизовані відповідно до характеру діяльності окремих департаментів, спеціальних комісій. Зберігаються за тематичними групами, в основному в такому порядку, як відклалися.

4. 533 справи

5. 1891–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Справи про призначення, переміщення поліцейських службовців, їх анкетні дані; донесення дирекції поліції про проведення зборів єврейського товариства “Кадима”. Листування з дирекцією поліції про розслідування справ політично неблагонадійних осіб, звинувачених у шпигунстві і дезертирстві. Листування з органами державної влади

про примусове переселення населення Галичини (списки інтернованих осіб), донесення поліції про політичний та економічний стан; про діяльність армії ЗУНР.

90. 1. Ф. 151

2. Апеляційний суд у Львові

3. Виник на базі Вищого крайового суду у Львові 1919 р. Його компетенція поширювалася на Львівське, Станіславівське і Тернопільське воєводства. Був апеляційною інстанцією у справах, що розглядалися окружними судами, а також як перша інстанція розглядав особливо важливі політичні справи. Очолюваний головою, поділявся на відділи: 1) президіальний – який керував усією діяльністю суду, а також розглядав загальні питання; 2) перший цивільний – розглядав справи, що стосувалися державної скарбниці; апеляції на вироки Львівського, Золочівського і, деякий час, Станіславівського окружних судів; 3) другий цивільний – розглядав апеляції на вироки інших окружних судів Львівського апеляційного округу та справи капіталістичних монополій – синдикатів; 4) відділ карних справ; 5) дисциплінарний суд для суддів і прокурорів; 6) дисциплінарна комісія для службовців, обслуговуючого персоналу і коморників; 7) дисциплінарна комісія для службовців тюрменної сторожі; 8) судовий слідчий у справах особливого значення; 9) персональне бюро. Припинив діяльність у 1939 р.

4. 41 справа

5. 1920–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Дисциплінарні справи особового складу судів: обіжники президії Намісництва про проходження служби працівниками суду в спеціальних загонах, донесення окружних суддів про політичну діяльність службовців. справи про звинувачення осіб в приналежності до ОУН, зберіганні та розповсюджені націоналістичної літератури, в шпигунстві і розвідувальній роботі на користь СРСР та про незаконний перехід польсько-чеського кордону.

91. 1. Ф. 201

2. Греко-католицька митрополича консисторія, м. Львів

3. Започатковано з 11 вересня 1806 р., коли Львівське греко-католицьке єпископство рішенням Папи Римського та декретом імператора Франца I було відокремлене від Київської митрополії і перетворене на самостійну Галицьку митрополію з центром у Львові. Консисторія, тобто збори, на яких митрополит та його найближчі радники вирішували важливі проблеми митрополії, була своєрідним адміністративним органом, посередником між митрополитом, духовенством і державною владою. Галицька митрополія складалась з 3-х єпархій: Перемишльської, Станіславівської, Львівської, які в свою чергу поділялись на 5 прото-пресвітеріатів: Галицький з 11 деканатами, Золочівський з 11 деканатами, Львівський з 10 деканатами, Стрийський з 11 деканатами і Тернопільський з 11 деканатами. До складу консисторії входили: голова консисторії (митрополит), генеральний вікарій, він же голова капітули, радники та референти – члени капітули, верховний служитель архикафедральної церкви св. Юра, ректор духовної семінарії. Крім того до консисторії належали канцелярія, архів і церковний суд. Канцелярія була виконавчим органом і мала три відділи: маніпуляційний, рахунковий і реєстратуру. Канцелярію очолював канцлер і віце-канцлер. Архів консисторії складався з 4-х тематичних груп: 1. Архів митрополії та ординарів (найдавніший акт датований 1430 р.); 2. Архів архієпархії; 3. Архів метричних книг (від 1866 р.); 4. Реєстратура нових актів (від 1929 р.) Це були унікальні збірки грамот, дарчих, наказів, особистих фондів митрополитів та єпископів, хронік церков та інших документів. Обслуговували архів архівар і реєстрант. Церковний суд обирався єпархіальним собором на 10 років. До його складу входили судді, консультанти, нотаріус. В основному займався вирішенням шлюбних справ, уточненням метричних записів, зміною віросповідань та ін. При суді була дисциплінарна комісія, яка розглядала скарги і передавала справи до церковного суду; розслідувала дисциплінарні порушення, зловживання священників, хабарництво та ін. Митрополича консисторія припинила свою діяльність у 1945 р. У 1946 р. Львівський собор виніс рішення про ліквідацію Берестейської унії і передачу греко-католицької Церкви під юрисдикцію російської православної Церкви. Відновила діяльність 1990 р.

4. 336 справ

5. 1909–1945 рр.

6. 1989 р.

7. Нормативно-директивні документи; про діяльність греко-католицьких парафій і православної церкви. Документи діяльності митрополитів, священників, монахів. Листування з українськими установами, організаціями, товариствами про співпрацю. Документи діяльності канцелярії і архіву консисторії. Листи і промови П. Скоропадського. Примірники газет та журналів, бюлетенів.

92. 1. Ф. 204

2. Малопольський окружний інспекторат прикордонної охорони, м. Львів

3. Із створенням Польської держави видається ряд постанов про охорону державних кордонів. Передусім були створені Корпус прикордонної охорони, підпорядкований МВС, який охороняв кордони Польщі з Радянським Союзом, Литвою і Латвією та прикордонна охорона (до 1928 р. – митна охорона), підпорядкована Міністерству фінансів, яка охороняла кордони з Румунією, Чехословаччиною та Німеччиною. На території Галичини прикордонну охорону здійснювали митні органи, підпорядковані Фінансовій палаті у Львові. 31 серпня 1927 р. Міністерство фінансів видало розпорядження “Про організацію митної охорони”, де йшлося про мету і завдання митної охорони, її структуру, права і обов’язки керівного та рядового складу. На основі цього розпорядження в

листопаді 1927 р. створено Малопольський окружний інспекторат митної охорони у Львові, підпорядкований командуванню митної охорони у Львові. 22 березня 1928 р. президент Польщі видав розпорядження “Про прикордонну охорону”, на підставі якого були створені вищі і нижчі органи прикордонної охорони. 4 квітня 1928 р. наказом № 18 митну охорону та її органи перейменовано в “прикордонну охорону”. Так, Малопольський окружний інспекторат митної охорони у Львові став інспекторатом прикордонної охорони і його центр було перенесено до Сяніка, де він знаходився до 19 квітня 1930 р. Пізніше, до 27 березня 1935 р. – у м. Перемишлі і тільки з 27 березня 1935 р. знову перемістився до Львова, де і перебував до його ліквідації у вересні 1939 р. Прикордонна охорона передбачала охорону кордонів Польської держави та митний контроль. Вона була монолітним загonom, організованим за принципом військових формувань; у галузі митної охорони була виконавчим органом фінансових установ. Малопольському інспекторату підпорядковувались ще декілька інспекторатів (у 1928 р. – 5, у 1936 р. – 3), яким, у свою чергу, підпорядковувалось 4–5 комісаріатів, а комісаріатам – 5–6 застав. При інспектораті існувала бурса для дітей офіцерів та рядових. Навчання було спрямоване виключно на підготовку до служби в прикордонній охороні. Учні користувалися пільгами при вступі до спеціальних шкіл. Діяльність інспекторату відбувалась у тісному контакті з воєводським управлінням державної поліції, куди належало повідомляти про всі нештатні випадки на кордоні.

4. 4043 справи

5. 1927–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники, накази і розпорядження Міністерства фінансів та командування прикордонної охорони про боротьбу з контрабандою. Протоколи, донесення, листування про притягнення до відповідальності осіб, звинувачених у перевезенні та виробництві наркотиків, промислових та продовольчих товарів. Документи діяльності навчальних закладів прикордонної охорони. Оперативні зведення розвідувальної служби. Звіти про політичний стан у повітах. Списки тасмних агентів. Документи особового складу службовців і вихованців бурс.

93. 1. Ф. 205

2. Прокуратура апеляційного суду, м. Львів

3. Декретом польського уряду від 8 лютого 1919 р. при апеляційних судах засновано прокуратури на чолі з прокурором, що призначався президентом Польщі і підпорядковувався генеральному прокуророві та прокуророві Верховного суду. Прокуратура апеляційного суду наглядала за виконанням законів в інтересах Польської держави та здійснювала юридичний захист цих інтересів. Припинила діяльність у 1939 р.

4. 810 справ

5. 1919–1942 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники, розпорядження, інструкції; звіти прокурорів окружних судів; донесення, інформації про суспільно-політичне становище на території Львівського, Станіславівського і Тернопільського воєводств. Матеріали судових процесів проти осіб, звинувачених у належності до КПЗУ, КПП, КСМЗУ, ОУН, УВО, УСО, “Союзу українських січових стрільців”, польських та єврейських партій і організацій, у розповсюдженні нелегальної літератури; критиці політики польського уряду; перебуванні у військах ЗУНР та боївках ОУН і УВО; в організації студентських страйків; в організації та участі в єврейських погромах та ін. Документи з персональних питань службовців судів, тюрем та адвокатур.

94. 1. Ф. 206

2. Українське педагогічне товариство “Рідна школа”, м. Львів

3. Засновано 1881 р. під назвою Руське педагогічне товариство, яку у 1912 р. змінено на Українське педагогічне товариство, а 1926 р. – на назву “Рідна школа”. Було громадською культурно-освітньою організацією, яка займалася заснуванням українських загальноосвітніх шкіл, професійних шкіл, дитячих садків, виданням педагогічних журналів, шкільних підручників та посібників. Діяло спочатку в Галичині, а згодом і на Волині. Провідними діячами товариства до 1918 р. були А. Яновський, О. Барвінський, Т. Войнаровський, В. Шухевич та ін. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 51 справа

5. 1910–1938 рр.

6. 1989 р.

7. Статути. Обіжники головного правління. Протоколи засідань головного правління, комісій і секцій товариства; протоколи з’їздів. Інструкції про порядок заснування гуртків; положення про професійні школи, про права і обов’язки вчителів. Дані про кількість шкіл, дитячих садків, гуртків, членів товариства. Звіти про діяльність товариства, про стан і діяльність окремих шкіл, про роботу вчительських конференцій; звіти шкільних інспекторів. Листування з органами влади про відкриття курсів, шкіл, про становище української школи в Польщі та ін. Навчальні плани, програми, методичні матеріали. Прохання вчителів про надання їм посад, допуск до здачі кваліфікаційних екзаменів, підвищення платні. Списки, анкети, матеріали про прийом на роботу, переміщення та звільнення вчителів. Фінансові звіти, баланси, проекти бюджетів та інші бухгалтерські документи.

95. 1. Ф. 211

2. Польська ліквідаційна комісія у Кракові

3. Створено 28 жовтня 1918 р. у м. Кракові¹, як своєрідна форма тимчасового адміністративного органу для Галичини і Тешинської Сілезії. Ініціаторами створення були польські депутати до австрійського парламенту, які у зв'язку із поразкою та розпадом Австро-Угорщини, у постанові від 15 жовтня 1918 р. проголосили себе громадянами Польської держави і приступили до створення державного апарату. До складу комісії входили всі політичні партії та угруповання Галичини. Найбільше значення мали: PSL – “Piast” ППСД, НДПП. Комісія була тимчасовою територіальною адміністрацією, одночасно прагнула до поширення свого впливу, однак, не претендувала на роль осередку відбудови Польської держави. Діяльність була спрямована на зміцнення устоїв польської державності. Після повернення Ю. Пілсудського до Варшави 10 листопада 1918 р. комісію було підпорядковано польському урядові. 10 січня 1919 р. об'єдналася із Львівським Тимчасовим урядовим комітетом і вони разом створили Урядову комісію для Галичини, Тешинської Сілезії і Горішньої Орави та Спіжу у Львові². Остаточо діяльність комісії було припинено 26 березня 1919 р.³

4. 451 справа

5. 1918–1919 рр.

6. 1989 р.

7. Матеріали інформаційної і керівної діяльності президії: обіжники, розпорядження, інструкції, директиви, донесення, інформації, доповідні записки, протоколи засідань, листування. Матеріали діяльності адміністративного відділу: директивні, повітової адміністрації та представництва правління громад; з особового складу відділів комісії, поліції і жандармерії. Матеріали діяльності військового відділу: директивно-довідкова документація, листування про створення відділу охорони безпеки, проведення призову до армії, демобілізації та ін.; про укомплектування особового складу військових підрозділів та фінансового забезпечення військовослужбовців, інвалідів, вдів та сиріт; про діяльність автомобільного відділення; про виконання запитів; фінансово-господарську діяльність відділу. Матеріали про виконання запитів приватних осіб і установ у справах дозволу на відкриття підприємств, на зміну записів у книгах громадського стану та ін. Матеріали діяльності відділу громадських робіт відображають його діяльність щодо відбудови господарства у післявоєнний період: обіжники, розпорядження, протоколи засідань, кошториси та листування про будівельні та реставраційні роботи у Кракові і повітах Галичини. Матеріали відділу охорони здоров'я та суспільних опік: обіжники, розпорядження, листування про призначення на посади службовців та надання матеріальної допомоги інтернованим полякам Східної Галичини. Матеріали діяльності інших структурних відділів комісії: освіти, культури і мистецтва, постачання, сільськогосподарського, сполучення, торгово-промислового, фінансового, юстиції та архівного бюро. У матеріалах архівного бюро є довідки, виписки із статей про єврейські погроми у Львові 22-23 листопада 1918 р., в Румунії, Угорщині та Чехословаччині в листопаді-грудні 1918 р.

96. 1. Ф. 212

2. **Урядова комісія для Галичини, Тешинської Сілезії і Горішньої Орави та Спіжу, м. Львів**

3. Створено 10 січня 1919 р.⁴ на підставі статуту, затвердженого Начальником Польської держави Ю. Пілсудським, як тимчасовий адміністративний орган центрального уряду у Варшаві і складалася із 48 представників, делегованих за згодою громадських угруповань. Мета - підготовка об'єднання всіх окупованих земель з польськими землями та зміцнення устоїв Польської держави на цих землях. З початком діяльності Урядової комісії було припинено діяльність Польської ліквідаційної комісії та Львівського тимчасового урядового комітету. Крайовим виконавчим органом був виконавчий відділ. 7 березня 1919 р. згідно з розпорядженням Ради Міністрів Польщі припинила свою діяльність.

4. 349 справ

5. 1918–1919 рр.

6. 1989 р.

7. Матеріали президії та виконавчого відділу: статут, регламент, обіжники, інформації, донесення, звіти, протоколи засідань виконавчого відділу, листування про керівну діяльність комісії за січень-березень 1919 р. Матеріали діяльності адміністративного відділу: директивно-інструктивного характеру; про здійснення керівництва діяльністю повітових адміністрацій, поліції у Львові і Кракові; про діяльність жандармерії; про організацію і проведення мобілізації до армії; з фінансового забезпечення військовослужбовців та інвалідів війни; про інтернування осіб у таборах та їх звільнення; фінансову діяльність відділу в справі комплектування особового складу державних установ і забезпечення службовців, пенсіонерів, удів та сиріт; про виконання запитів приватних осіб з питань отримання польського громадянства, зміни прізвищ тощо. Списки службовців державних установ. Матеріали відділу громадських робіт: обіжники, розпорядження, листування з Міністерством громадських робіт у Варшаві, фірмами та будівельними управліннями про закупівлю, транспортування та постачання будівельних матеріалів. Список службовців відділу. Статут та розпорядження відділу продовольчого постачання. Обіжники і розпорядження, звіти про діяльність, доповідь про заходи щодо налагодження економіки краю. Списки службовців, інші документи торгово-промислового відділу. Матеріали діяльності відділу соціального забезпечення: обіжники, розпорядження про надання грошової допомоги сім'ям військово-службовців, демобілізованим, біженцям та безробітним, встановлення 8-годинного робочого дня. Матеріали архівного бюро: виписки із газет, історична довідка про Тешинську Сілезію, статті, статистичні дані про територіальне розселення населення чеської, польської

1 WEPsz. – T. 9. – Warszawa, 1967. – S. 232.

2 Dz. URP. – 1919. – № 7. – § 106. – S. 42.

3 WEP PWN. – Warszawa, 1967. – T. 9. – S. 232.

4 DZ. URP. – Warszawa, 1919. – № 7. – § 106. – S. 42.

та німецької національностей у Тешинській Сілезії.

97. 1. Ф. 213

2. Тимчасовий урядовий комітет, м. Львів

3. Створено у м. Львові на початку листопада 1918 р.⁵ центральним варшавським урядом як своєрідна форма тимчасового керівного органу для Галичини. Складався з 20 представників різних політичних партій і угруповань: 6 соціалістів, 5 народних демократів, 3 з народного об'єднання, 1 поступовий демократ, 1 представник львівських міщан, 1 – незалежної ліги, 1 народовець⁶. Усі розпорядження комітету мали форму тимчасових розпоряджень, обов'язкових на території його діяльності в Галичині. Мета – створення державного апарату, встановлення та зміцнення влади Польської держави на території Галичини. Припинив діяльність у зв'язку з об'єднанням 10 січня 1919 р. з Польською ліквідаційною комісією і створенням Урядової комісії для Галичини, Тешинської Сілезії і Горішньої Орави та Спіжу у м. Львові.

4. 49 справ

5. 1918–1919 рр.

6. 1989 р.

7. Матеріали діяльності президії комітету: розпорядження, звернення, протоколи засідань, листування та інші нормативно-директивні документи за період з листопада 1918 по січень 1919 рр. Матеріали діяльності адміністративного відділу: розпорядження, декларації, протоколи засідань, листування, списки службовців про створення державного апарату, встановлення та зміцнення влади Польщі на території Галичини. Матеріали діяльності відділу соціального забезпечення: проект бюджету на 1919 р., листування про надання матеріальної допомоги безробітним та особам, що потерпіли під час військових дій, про працевлаштування інвалідів війни.

98. 1. Ф. 214

2. Генеральний делегат уряду для Галичини, мм. Краків, Львів

3. Призначено 7 березня 1919 р.⁷ розпорядженням Ради Міністрів Польщі. Виконував функції проміжного органу і займався ліквідацією діяльності губернаторства, підготовляв організацію нового адміністративного поділу та створення Воевод-ського управління. Здійснював загальне керівництво і контроль за тими ділянками адміністрації, які ще не ввійшли до компетенції міністерств. Об'єднав функції окремих органів самоврядування та державної влади, – згідно з вказівками уряду про ліквідацію Крайового управління відбудови. У зв'язку з воєнними діями адміністрація спочатку знаходилася у Кракові, пізніше переїхала до Львова. 3 грудня 1920 р. адміністрацію було ліквідовано.

4. 644 справи

5. 1919–1920 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники та розпорядження Генеральної делегатури. Проект адміністративного устрою Польщі. Розпорядження Ради Міністрів Польщі про створення адміністративних органів на території Галичини, Горішньої Орави та Спіжу. Донесення Міністерства праці і соціального забезпечення та Промислового інспекторату про страйки робітників вагоноремонтного заводу у м. Сяніку. Матеріали президії: обіжники та розпорядження, звіти про діяльність і політичне становище на території Галичини. Матеріали про створення адміністративно-судових і фінансових органів. Облікові картки державних службовців та вчителів. Листування, розпорядження, обіжники про виплату службовцям і вчителям платні, врегулювання виплати пенсій та квартирних додатків пенсіонерам. Матеріали діяльності адміністративного відділу: обіжники та розпорядження, донесення, заяви, довідки, рішення, листування та інші документи про створення державної адміністрації, вибори правління громад на території Галичини, надання підданства, видачу паспортів, перепусток, надання дозволів на зміну прізвищ. Інтерпеляції депутатів сейму про зловживання владою керівників адміністративної влади у Кракові. Донесення, звіти та листування про становище на польсько-німецькому та польсько-чеському кордонах, політичне становище в прикордонних зонах та повітах Галичини. Обіжники, донесення, листування та інші матеріали про поширення відозв Українського комітету селян і робітників, Ради робітничих депутатів; комуністичної агітації у повітах Галичини та заходи боротьби з нею. Матеріали про антиєврейські виступи населення та меморіал Представництва єврейської громади м. Ясло про припинення єврейських погромів та забезпечення безпеки мешканцям єврейської національності. Донесення дирекції поліції у Кракові, інтерпеляції депутатів сейму про конфіскацію окремих номерів польських газет. Протоколи, статuti, листування про створення та діяльність сіль-ського господарських гуртків, робітничих кооперативів та інших професійних товариств і спілок. Заяви, свідчення, листування та інші документи про виплату грошової допомоги біженцям, особам, що були інтерновані та військово-полоненим. Матеріали діяльності відділу делегата Міністерства громадських робіт: обіжники та розпорядження, тимчасові правила, кошториси та листування про відбудову господарства Галичини у післявоєнний період. Відділ делегатури Міністерства сільського господарства представлений обіжниками та розпорядженнями за квітень-червень 1919 р. Відділ офіцера зв'язку: обіжник та інструкція Галицького намісництва про компетенцію адміністративної та жандармської влади. Карта поділу території Польщі, Західної України, Волині та Білорусії на етапні округи. Прохання родичів військовополонених та інтернованих українців про звільнення з таборів.

⁵ Pustrowana encyklopedia. – Warszawa. – Т. 4. – S. 514.

⁶ Ф. 213, оп. 1, спр. 5, арк. 1.

⁷ DZ. URP. – Warszawa, 1919. – № 24. – § 239.

99. 1. Ф. 217

2. Французьке консульство, м. Львів

3. 1921 р. у м. Львові організовано представництво Французької держави⁸, яке безпосередньо підпорядковувалось Міністерству закордонних справ у Парижі і очолювалось генеральним консулом. Крім нього до штату консульства входили консул, віце-консул, консульський агент та ін. До компетенції консульства належали: охорона прав та інтересів своєї держави та її громадян на закріпленій за ним території, нагляд за виконанням торговельних договорів, виконання дипломатичних доручень, реєстрація народження і смерті французьких підданих, надання дозволів на одруження, легалізація та візування документів, заступництво прав громадян своєї країни перед місцевими органами влади.
4. 84 справи
5. 1921–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники, інструкції, листування та інші документи про діяльність консульства. Матеріали про надання підданства та віз на виїзд до Франції, Сирії та Іспанії. Матеріали про розшук французьких громадян, призначення пенсій французьким громадянам, легіонерам, їх матерям і вдовам.

100. 1. Ф. 248

2. Окружна дирекція державних залізниць, м. Львів

3. Створена у 1884 р. на базі Залізничної дирекції руху у Львові, що підпорядковувалась Генеральній дирекції австрійських державних залізниць у Відні. 1896 р. реорганізована у Дирекцію державних залізниць у Львові, а в 1918 р. – в Окружну дирекцію державних залізниць у Львові. До складу дирекції входили секретаріат і відділи: 1) персональних, гуманітарних і санітарних справ; 2) юридичних справ і загального управління; 3) утримання і будівництва залізниць; 4) візництва і майстерень; 5) справ руху; 6) комерційних справ; 7) контролю прибутків; 8) бухгалтерія. Дирекції підпорядковувались секції: консервації колій, залізничних і станційних управління, керівництва депо, матеріальних складів. Займалась купівлею земельних ділянок під будівництво залізничних колій, складанням проектів планів будівництва та будівництвом залізниць. Подавала пропозиції про зміни тарифів для пасажирських і товарних поїздів, керувала всіма залізничними шляхами і відповідала за безпеку руху у своєму окрузі. Під час приналежності Галичини до Польщі дирекція про-довжувала свою діяльність, зберігаючи старий порядок, із внесенням певних змін на основі законоположень нового уряду. Під назвою Окружна дирекція державних залізниць діяла до вересня 1939 р.
4. 88 справ
5. 1926–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Схеми залізничних сіток і залізничних платформ на території Львівського, Волинського, Станіславівського, Тернопільського воєводств; списки залізничного інвентаря і залізничних пунктів, призначених під будівництво складських приміщень. Фінансово-господарські документи.

101. 1. Ф. 280

2. Дирекція поштово-телеграфного округу, м. Львів

3. Утворено декретом Регенційної ради Польщі від 5 лютого 1919 р. Підпорядковувалась Міністерству пошт і телеграфів. Своєю діяльністю охоплювала територію Львівського, Станіславівського і Тернопільського воєводств. Припинила діяльність у 1942 р.
4. 28 справ
5. 1908–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Інструкції, обіжники, листування та інші документи про будівництво телеграфно-телефонної мережі. Листування про порядок ведення секретного діловодства, про організацію поштово-військової цензури. Програма проведення практики, інструкція про ведення картотеки на службовців пошт і телеграфів. Списки і особові справи працівників поштово-телеграфної служби.

102. 1. Ф. 302

2. Крайове господарське товариство “Сільський господар”, м. Львів

3. Засновано 1898 р. в м. Олеську як локальне товариство під назвою “Сільський господар” з метою піднесення господарства і домашнього промислу землевласників українського походження. Згодом поширило свою діяльність на всю територію Галичини, перенесло головну раду до Львова, а 1909 р. прийняло назву Крайове господарське товариство “Сільський господар”. У 1939 р. мало 60 філій і нараховувало 160 тис. членів. Правління було в руках українських землевласників. Припинило діяльність у 1944 р.
4. 14 справ
5. 1921–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Звіти про діяльність (1941 р.), листування про виїзд на сільськогосподарську практику за кордон. Картотека обліку

⁸ ЦДДА України, м. Львів, ф. 146, оп. 8, спр. 4881.

працівників. Списки повітових та окружних агрономів та службовців. Доповіді та статті В. Доманицького.

103. 1. Ф. 309

2. Наукове товариство ім. Шевченка, м. Львів

3. 11 грудня 1873 р. Галицьким намісництвом було затверджено статут Літера-турного товариства ім. Шевченка у Львові, яке в листопаді 1892 р. групою українських діячів було реорганізоване в Наукове товариство ім. Шевченка. НТШ об'єднувало учених різних наукових профілів і мало три секції: історико-філософську, філологічну і математично-природничо-лікарську. Для вирішення спеціальних наукових питань при секціях було створено комісії: археографічну, бібліографічну, статистичну, етнографічну, філологічну та ін. Рішення комісій затверджувалися правлінням секцій. До наукових установ товариства належали бібліотека, музеї, бібліографічне бюро. До підприємств – друкарня, палітурна майстерня і книгарня. Членами НТШ за час його існування були видатні представники української науки та літератури: І. Франко, М. Грушевський, В. Гнатюк, О. Терлецький, Ф. Колесса, К. Студинський, І. Крип'якевич, І. Свенціцький, а також учені зі світовою славою А. Ейнштейн, А. Йоффе, М. Планк та ін. НТШ провадило велику наукову та видавничу діяльність. Мало широкі зв'язки з науковими установами за кордоном. Припинило діяльність у 1939 р. Відновило діяльність окремих секцій в 1941–1944 рр. З 1945 р. – на еміграції; з 1991 р. – відновлено у Львові.
4. 406 справ
5. 1898–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Статути, звіти, протоколи зборів, засідань, листування про організацію українського університету у Львові, створення наукових комісій, видавничу діяльність, організацію з'їздів, конгресів, конференцій, співпрацю з науковими установами за кордоном. Біографії членів товариства. Матеріали про діяльність редакції “Записок НТШ”, бібліотеки, музею. Рукописи праць і статей. Особові документи суспільних діячів, вчених, письменників. Списки викладацького складу Української господарської академії в Подєбрадах.

104. 1. Ф. 310

2. Український університет у Львові

3. Боротьба за створення українського університету почалась з 80-х рр. XIX ст. Засновано 1921 р. з ініціативи західноукраїнських вчених. Мав три факультети: юридичний, філософський, медичний. У 1922/23 навчальному році нараховував понад 100 студентів. Офіційно визнавався як вищий учбовий заклад деякими європейськими університетами. Закритий польською владою у 1925 р.
4. 41 справа
5. 1918–1943 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали до історії університету у Львові за 1903–1924 рр. Автобіографії викладачів. Книги записи студентів на медичний, філософський і юридичний факультети. Анкетні дані студентів (1918–1927 рр.).

105. 1. Ф. 312

2. Українське спортивне товариство “Сокіл-Батько”, м. Львів

3. Створено 1894 р. Починаючи від 1877 р. проводилась пропагандистська робота зі створення пожежних товариств на зразок слов'янського товариства “Сокіл”. Статут було затверджено Міністерством внутрішніх справ Австро-Угорщини і Галицьким губернаторством вже у липні-серпні 1893 р. Завданням товариства було виховання своїх членів в дусі фізичного і духовного розвитку. Ця мета досягалась шляхом проведення фізичних та пожежних вправ, різних спортивних змагань. Товариство влаштувало аматорські театральні вистави, прогулянки, танці та співи, інші культурні заходи. У товаристві діяли організаційна, технічна, пожежна, спортивна та культосвітня секції. Мало свій прапор – золотого лева на синьому полі. Вищим органом товариства були загальні збори і старшина. Збори скликалися раз на рік і обирали старшину у складі голови, двох заступників і 9 членів. Головна управа знаходилась у Львові, а в містах і селах Галичини та Буковини працювали філії. Майно товариства складалося з членських внесків, пожертвувань, допомоги від різних організацій та установ, а також із прибутків від культурних заходів та спортивних змагань. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 796 справ
5. 1895–1927 рр.
6. 1989 р.
7. Статути, обіжники, положення, накази, інструкції, звіти про діяльність і перевірку. Протоколи засідань старшини, зборів членів товариства, секцій і комісій. Матеріали про підготовку і проведення з'їздів, навчання, спортивних змагань, конкурсів, концертів; про співробітництво з іншими товариствами в Галичині й за кордоном; надання допомоги у створенні філій товариства за кордоном. Матеріали про фінансово-господарську діяльність та особовий склад; про діяльність споріднених українських і польських товариств.

106. 1. Ф. 315

2. Редакція газети “Новий час”, м. Львів

3. Виходила у Львові у 1923–1939 рр. Заснована з ініціативи підпільної УВО. З 1925 р. – орган УНДО. З 1934 р. видавалася видавництвом “Українська преса” (І. Тиктор). Редакторами були Д. Паліїв, М. Матчак, М. Коновалець,

- О. Боднарович, П. Сагайдачний, З. Пеленський.
- 14 справ
 - 1886–1939 рр.
 - 1989 р.
 - Статті, замітки, повідомлення. Звіти про з'їзд і конференцію УНДО. Листи приватних осіб про передплату та публікацію статей.

107. 1. Ф. 316

- Видавничий кооператив “Червона калина”, м. Львів**
- Засновано 1921 р. у Львові колишніми вояками УСС та УГА з метою збирання та публікації матеріалів, документів і спогадів про українські визвольні змагання 1917–1921 рр. Раду директорів очолював С. Шухевич. Директором видавництва був О. Навроцький, а членами виконавчого комітету – М. Матчак, П. Постолюк, І. Тиктор та Л. Лепкий. “Червона Калина” щорічно видавала “Історичний календар-альманах “Червоної Калини” (1921–1939 рр., вийшло 18 випусків. Редактори: О. Навроцький, Л. Лепкий і від 1937 р. – І. Іванець) та місячний журнал “Літопис Червоної Калини” (1929–1939 рр.). Редактори: В. Софронів-Левицький та Л. Лепкий. Кооператив видав два фотоальбоми: “УСС (1914–1920 рр.)”, редактор В. Гнатевич і “Пам'яті вождя”, присвячений генералові М. Тарнавському, редактор В. Ласовський, а також “Великий співаник Червоної Калини”, редактор З. Лисько. Припинив діяльність у 1939 р., відновив діяльність в Нью-Йорку у 1949 р. зусиллями П. Постолюка.
- 36 справ
- 1918–1939 рр.
- 1989 р.
- Звернення до української громадськості про підготовку до видання альбому УГА і “Літопису Червоної Калини” та їх передплату. Листування про публікацію статей, надсилання видань; про прийняття та виключення з кооперативу, сплату членських внесків. Книга обліку передплатників на “Альбом УСС”. Списки передплатників. Книга обліку членів кооперативу. Заяви, листування членів кооперативу; списки, звернення адміністрації до авторів статей та передплатників. Спогади, статті на військову тематику М. Авраменка, Ю. Крохмалюка, Б. Монкевича; реєстри особового складу військових частин армій УСС та УГА; списки авторів.

108. 1. Ф. 318

- Комітет для виплати авансів державним службовцям під час перебування російських військ у Галичині, м. Львів**
- З наступом російських військ 1914 р. у Львові опинилося понад 50 тис. державних службовців та їх родин, пенсіонерів, вдів і сиріт, які знаходилися у важкому матеріальному становищі. Для надання їм грошової допомоги був створений комітет з представників державних установ і окремих діячів. Дієв у 1914–1915 рр. з метою виплати авансів державним службовцям через три найбільші банки Галичини – Крайовий, Промисловий та Іпотечний.
- 2 справи
- 1914–1915 рр.
- 1989 р.
- Меморіали комітету до Міністерства фінансів про повернення управлінню м. Львова грошей, виплачених державним службовцям та їх сім'ям за час перебування російських військ у Галичині. Списки службовців державної поліції і суду.

109. 1. Ф. 319

- Центральне українське товариство “Союз українок”, м. Львів**
- У 1917 р. товариство “Жіноча громада” було реорганізовано в “Союз українок”. Очолювала товариство відома громадська і політична діячка М. Рудницька. Мета товариства – освітянська діяльність, надання матеріальної допомоги українському жіноцтву. У товаристві функціонували чотири секції: 1) релігійно-гуманітарна; 2) просвітньо-шкільна; 3) робітничо-промислова; 4) господарсько-торговельна. У зв'язку з еміграцією українського населення товариство поширювало свою діяльність за кордон, а також створювало філії та гуртки і на території Галичини. Офіційним друкованим органом Союзу були журнали “Жінка” та “Українка”. Припинило діяльність у 1939 р.
- 234 справи
- 1917–1939 рр.
- 1989 р.
- Статути, обіжники, розпорядження. Маніфест та програма Міжнародної конференції жінок у Берліні (1920 р.). Звіти про діяльність. Протоколи засідань, загальних зборів. Матеріали з'їздів, конгресів, конференцій. Списки філій товариства із зазначенням голів та членів товариства. Листування. Матеріали про діяльність філій, товариств Союзу на Волині й за кордоном, редакцій журналів “Жінка” та “Українка”.

110. 1. Ф. 322

- Український центральний комітет допомоги жертвам повені, м. Львів**
- Створено 3 вересня 1927 р. на засіданні представників української громадськості у Львові для допомоги мешканцям південних земель Галичини, які стали жертвами стихійного лиха. Головою комітету був В. Децикевич,

секретарем – М. Творидло. Мета – збір пожертв від громадських установ, кооперативів та релігійних установ. Надсилає звернення до української громадськості в Європі і Америці з проханням організувати допомогу потерпілим від повені. Припинив діяльність у 1929 р.

4. 4 справи

5. 1927–1928 рр.

6. 1989 р.

7. Звіти про діяльність комітету, звернення про надання допомоги потерпілим від повені, оголошення, статті; листування з громадськими організаціями, товариствами і приватними особами в Німеччині, Австрії та Америці про збір пожертвувань.

111. 1. Ф. 326

2. Редакція журналу “Наш лемко”, м. Львів

3. Український журнал для Лемківщини. Виходив 1934–1939 рр. у Львові, двічі на місяць. Дійсними редакторами були П. Смериканич (1934 р.) і Ю. Тарнович (1934–1939 рр.). Відповідальні редактори і видавці – І. Тиктор, М. Таранько. Протягом 1938–1939 рр. видавець – Ю. Тарнович. Висвітлював проблеми життя лемків з метою піднесення їх національної свідомості.

4. 8 справ

5. 1930–1938 рр.

6. 1989 р.

7. Повідомлення, угоди, укладені між Лемківською комісією товариства “Просвіта” у Львові і членами редакції; листи товариства “Просвіта”, “Рідна школа”, “Відродження” та приватних осіб про передплату. Статті, повідомлення, спогади на історичну, політичну, релігійну, сільсько-господарську та побутову тематику М. Дзеровича, М. Кипариса. Художні твори, збірки лемківських пісень.

112. 1. Ф. 327

2. Редакція журналу “Нова хата”, м. Львів

3. Жіночий літературно-громадський журнал для плекання домашньої культури. Виходив у Львові в 1925–1939 рр. спочатку раз на місяць, пізніше – два рази. Засновниками були: С. Монцібович, С. Савицька, А. Вергановська, І. Лежо-губська та ін. Відповідальні редактори – М. Громницька, М. Деркач, Л. Бу-рачинська. На сторінках журналу публікувалися художні твори, статті про народне мистецтво, інформації та поради для жіноцтва, узорі ручної вишивки тощо. У журналі починали літературну діяльність І. Винницька, І. Вільде, С. Яблонська, Д. Ярославська та ін.

4. 4 справи

5. 1926–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Листи кореспондентів про співпрацю, про тематику статей і оповідань, їх рецензування, передплату журналу. Листи О. Кобилянської, О. Кульчицької до редакції журналу. Статті, оповідання, вірші С. Русової, Н. Кобринської, М. Ірчана на культурно-освітні, побутові та інші теми.

113. 1. Ф. 328

2. Редакція “Української Загальної Енциклопедії”, м. Львів

3. Редакція існувала у 1930–1935 рр. Видала за 1930–1934 рр. 3 томи УЗЕ, Львів-Станіславів-Коломия. Головний редактор І. Раковський, члени редакції: В. Дорошенко, М. Рудницький та В. Сімович. Видання містило 34 тис. статей 136 авторів.

4. 123 справи

5. 1930–1935 рр.

6. 1989 р.

7. Статті з історії і культури України. Біографічні матеріали письменників, вчених та політичних діячів. Статті з історії міст і сіл. Вирізки статей з малої енциклопедії Брокгауза, які використовувалися при укладанні УЗЕ. Бібліографічний покажчик літератури. Передмова до енциклопедії. Списки авторів і редакційної колегії. Алфавітний покажчик статей. Журнал реєстрації вхідної і вихідної кореспонденції. Список статей до розділу “Україна”.

114. 1. Ф. 329

2. Редакція журналу “Нова культура” і “Культура”, м. Львів

3. Журнал “Нова культура” виходив у Львові щомісячно 1923–1924 рр. Висвітлював різні аспекти культурного, суспільного й політичного життя. Редактор С. Рудик. Вихід часопису припинився у 1924 р., натомість почав виходити місячник “Культура” (1924–1931 і 1933–1934 рр.), редактором і відповідальним редактором якого були відповідно С. Рудик та О. Пристай. Офіційний орган КПЗУ, після розколу в партії виступав проти національної політики в Радянській Україні.

4. 4 справи

5. 1925–1934 рр.

6. 1989 р.

7. Листи українських організацій і приватних осіб в Америці та Канаді про передплату журналу. Списки передплатників та жертводавців журналу “Культура”.

115. 1. Ф. 332

2. **Крайове Палестинське бюро. Львівське відділення**

3. Діяло у Львові з 1924 р. Безпосередньо підпорядковувалось Центральному сіоністському Палестинському відділу у Варшаві і поширювало свою діяльність на всю територію Східної Галичини. Основними завданнями відділення було оформлення документів для виїзду в Палестину – так званих сертифікатів, кількість яких визначалася англійським урядом. Окрім цього відділення займалося організацією екскурсій до Палестини, посередництвом при купівлі земель у Палестині, інформувало через пресу єврейську громадськість про умови еміграції. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 128 справ
5. 1930–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з Центральним сіоністським Палестинським відділом у Варшаві та сіоністськими організаціями про умови еміграції, оформлення виїзних документів, забезпечення транспортом. Статут Галузевого політико-економічного об'єднання в Палестині. Листування з емігрантами про виїзд до Палестини. Статистичні дані про еміграцію єврейського населення. Списки емігрантів. Картотека членів сіоністських організацій на виїзд до Палестини.

116. 1. Ф. 334

2. **Центральне єврейське еміграційне товариство “JEAS”. Львівське відділення**

3. Засновано у липні 1924 р. замість ліквідованого бюро товариства “HIAS”. Поширювало свою діяльність на територію чотирьох воєводств. Роботою відділення керувало правління у складі 13 чоловік – голови, двох заступників, секретаря, скарбника і 8 членів правління. Обиралося загальними зборами. До його компетенції входило: надання емігрантам всебічної інформації про умови еміграції, оформлення виїзних документів, захист матеріальних інтересів емігрантів, працевлаштування, матеріальна підтримка, надання юридичної допомоги та ін. Про свою діяльність відділення звітувалось як перед Центральним товариством “JEAS” у Варшаві, так і перед представництвом еміграційного управління у Львові, з яким воно мало найтісніші контакти. У зв'язку з цим у фонді представництва (ф. 422) відклалася значна кількість документів діяльності відділення товариства. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 161 справа
5. 1920–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Інформаційний бюлетень про характер та сферу діяльності Львівського відділу (1931 р.). Відозва товариства до єврейської громадськості із закликом до участі в роз'ясненні проблем єврейської еміграції та завдань товариства. Заяви осіб з проханням про дозвіл на виїзд за кордон, видачу безкоштовних паспортів та листування з цього приводу. Розклад руху транспорту до Канади і Південної Америки. Списки емігрантів, картотеки членів сіоністських організацій, складені для виїзду до Палестини.

117. 1. Ф. 335

2. **Товариство відбудови Палестини “Keren Hajesod”, м. Львів**

3. Існувало вже у 1921 р. – спочатку на правах відділу Крайової сіоністської організації, а з 1924 р. реорганізувалось у самостійне товариство із власним статутом (затвердженим у липні 1924 р.), керівними органами і місцевими комітетами. Було підпорядковане Центральному бюро товариства в Єрусалимі. Діяльність товариства розповсюджувалась на всю територію Східної Галичини. “Keren Hajesod” було всесвітнім єврейським фондом для фінансування економічного розвитку Палестини і мало свої численні представництва у багатьох країнах світу (за даними 1935 р. нараховувалось 77 представництв у 51 країні). Керівними органами товариства були: Крайова конференція, Центральне бюро, Головна ревізійна комісія, товариський суд та місцеві комітети. Основними напрямками діяльності були: пропаганда завдань товариства серед єврейського населення, обкладення єврейського населення податком, надання емігрантам матеріальної допомоги та інформації про економічне становище та можливості поселення у Палестині, проведення екскурсій членів товариства до Палестини, влаштування лекцій з історії та географії Палестини, видання книг, брошур, журналів, утримання бібліотек та читалень. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 225 справ
5. 1920–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Регламент діяльності осередків товариств “Keren Hajesod” та “Keren Kajemet”. Обіжники, звернення, протоколи засідань та їх рішення, звіти, інформації, статті, листування про збір коштів, організацію колоній, фінансові розрахунки. Списки членів товариства. Заяви від єврейського населення Східної Галичини з проханням про прийняття до товариства. Матеріали про співробітництво з іншими єврейськими організаціями Європи та Палестини.

118. 1. Ф. 336

2. **Крайова шекльова комісія для Східної Малополющі, м. Львів**

3. Створено 22 травня 1930 р. у зв'язку з рішенням англійського уряду тимчасово припинити еміграцію до Палестини. Метою організації було розповсюдження серед єврейського населення так званого шекеля (спеціального сіоністського збору в розмірі 1 золотого франка, що в Польщі дорівнював 1,5 зл.) – своєрідного мандата на право називатися сіоністом. За рішенням I сіоністського конгресу 1897 р. в Базелі сіоністом вважався єврей, що визнавав Базельську програму, яка проголосила своєю метою створення “правоохоронного притулку” для євреїв у Палестині шляхом заселення її землеробами та ремісниками, об'єднання всього єврейського народу, посилення у євреїв національного почуття й самосвідомості та сплачування шекеля. До 1930 р. функції збору шекелів належали виконавчому комітету Крайової сіоністської організації. У фонді збереглися справи за 1922–1923 та 1929 рр., які характеризують діяльність виконкому. До складу комісії входили представники сіоністських організацій краю, які одержали найбільше делегатських мандатів під час виборів на черговий сіоністський конгрес Всесвітньої сіоністської організації. Комісія у складі 10–15 членів обирала між собою голову, заступника, двох секретарів, фінансового референта. Комісія видавала обіжники, проводила перевірки діяльності місцевих організацій щодо проведення шекльових акцій, влаштовувала виступи, лекції для пропаганди шекелів, публікувала звіти і повідомлення у львівській газеті “Chwila”. Зібрані кошти пересилалися до Англо-Палестинського банку в Лондоні і перебували в розпорядженні центральних комітетів сіоністських організацій в Лондоні та Єрусалимі. Припинила діяльність у 1939 р.
4. 243 справи
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Книги обліку продажу шекелів серед єврейського населення м. Львова (1922–1923 рр.) та місцевих комітетів (1930–1938 рр.). Книга обліку кредиторів (1931 р.). Списки делегатів на сіоністські конгреси та осіб, уповноважених на продаж шекелів. Звіт про діяльність комісії по м. Львову (1930-ті рр.). Листування з місцевими шекльовими комісіями про підготовку та проведення виборів делегатів на сіоністські конгреси Всесвітньої організації.

119. 1. Ф. 337

2. **Єврейська скаутська організація “Hanoar Hacijoni”, м. Львів**

3. Засновано у листопаді 1935 р. на підставі рішення Головного управління організації у Варшаві, якому підпорядковувалась львівська організація. Згідно зі статутом метою організації було: служіння Польській державі, пропаганда сіоністської ідеології серед єврейської молоді, фізичне виховання, навчання польської та давньоєврейської мови, історії та літератури, професійна і культурна підготовка членів організації до еміграції у Палестину. Ці завдання здійснювалися шляхом проведення лекцій, доповідей, екскурсій, фізкультурних занять, організації літніх та зимових таборів, видання газет та брошур; заснування землеробських ферм, майстерень. Організація відкривала бібліотеки, читальні, клуби. Існувала за рахунок членських внесків, добровільних пожертв, прибутків від вистав, лекцій та концертів. Членом організації могла бути кожна особа єврейської національності, що досягла 18 років. Керівними органами були: загальні збори, правління і ревізійна комісія. Правління складалося з 5–9 членів, з яких обиралися голова, секретар, скарбник. Організація мала свої відділення у багатьох містах Галичини. До утворення окружного управління Головне управління у Варшаві мало право уповноважувати одного чи кількох своїх членів приймати заяви про вступ до організації та членські внески. Цим пояснюються крайні дати документів (1929–1939 рр.), що виходять за рамки фондоутворювача (1935–1939 рр.). Припинила свою діяльність у 1939 р.
4. 123 справи
5. 1929–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статут. Обіжники Головного управління у Варшаві та Львівського окружного управління. Лист про мету і завдання організації. Матеріали про співробітництво з іншими сіоністськими організаціями та товариствами. Листування з відділеннями організації про виїзд до Палестини, створення нових відділень, відкриття єврейських початкових шкіл, активізацію діяльності, підготовку до конгресів та з'їздів сіоністів, проведення сільськогосподарської практики, надання матеріальної допомоги. Списки членів організації. Матеріали інших окружних управлінь.

120. 1. Ф. 338

2. **Крайова сіоністська організація, м. Львів**

3. Створено у Львові в 1920 р., її діяльність поширювалась на територію Львівського, Станіславівського і Тернопільського воєводств. Була політичною партією єврейських сіоністів Східної Галичини. Свою діяльність здійснювала через місцеві комітети. Керувала роботою численних єврейських організацій. Мета організації – співпраця членів для відродження й розвитку Палестини. Членом організації могла бути кожна особа єврейської національності віком від 18 років. Члени організації були зобов'язані підтримувати її завдання, підкорялись рішенням керівництва, могли користуватись виборчим правом та всіма пільгами організації. Фінанси організації склалися з членських внесків, пожертв, прибутків від річних заходів, дарчих та заповітів, коштів, отриманих від інших організацій. Членський внесок (шекель) сплачувався відразу або раз на півроку. Керівними органами були:

крайовий з'їзд або конференція, головне правління, ревізійна комісія. В період між з'їздами роботою організації керувала президія головного управління. У 1939 р. припинила свою діяльність.

4. 1635 справ

5. 1895–1940 рр.

6. 1989 р.

7. Програма, статuti, обіжники, звернення, протоколи засідань та звіти про діяльність. Звернення, звіти, інформаційні бюлетені та листування про підготовку і проведення конгресів, з'їздів, конференцій, мітингів, а також про видання та пропагандистську діяльність сіоністських організацій світу. Матеріали діяльності місцевих комітетів. Обіжники, анкети-характеристики та листування про співробітництво з сіоністськими організаціями. Матеріали про суспільно-політичне та економічне становище євреїв, еміграції; проведення практики перед виїздом до Палестини; про придбання земельних ділянок; надання матеріальної допомоги; переслідування євреїв. Особисті документи, списки керівного складу і членів організації. Матеріали фінансової та господарської діяльності. Положення про вибори на сіоністські конгреси, конференції, до ради і правління єврейських громад, до польського сейму, міського управління. Списки виборчих дільниць та виборців. Матеріали діловодства організації.

121. 1. Ф. 339

2. Товариство “Keren Kajemeth Leisrael” м. Львів

3. Засновано у Східній Галичині приблизно 1914 р. Спочатку існувало на правах крайової сіоністської організації Східної Галичини, згодом реорганізувалося у самостійне товариство з власним статутом, керівними органами та місцевими відділеннями. Підпорядковувалося Варшавському Центральному управлінню і діяло на території Львівського, Тернопільського та Станіславівського воєводств. Метою товариства була колонізація Палестини. Досягалася вона шляхом збору коштів, організації різноманітних лекцій з метою пропаганди сіоністських ідей, зокрема відродження Палестини, утримання читалень та бібліотек, влаштування численних розважальних заходів, друку періодичних видань, що пропагували мету й діяльність товариства. Керівними органами були: Крайова конференція, Центральне бюро, головна ревізійна комісія, товариський суд, місцеві комісії. Припинило свою діяльність у 1939 р.

4. 32 справи

5. 1928–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Статuti Львівського та Краківського товариств (1934 р.). Обіжники, протоколи конференцій, звіти про діяльність. Листування про співробітництво з іншими сіоністськими організаціями в Галичині та за кордоном щодо збирання коштів серед єврейського населення. Листування про організаційну діяльність. Протоколи, запрошення на засідання, наради, конференції. Списки членів товариства (1936–1939 рр.).

122. 1. Ф. 341

2. Редакція і адміністрація газети “Di Cionistse Woch”, м. Львів

3. Почала виходити у 1931 р. як тижнева газета. Відповідальний редактор, видавець і власник А. Ступ. Друкувалась у друкарні Фрідмана у Львові. Була органом Виконавчого комітету Крайової сіоністської організації у Східній Галичині, а також пресовою трибуною всесвітнього загальносіоністського руху. Висвітлювала питання економічного та культурного життя Палестини. Виходила на ідиш. Припинила вихід у [1938] р.

4. 17 справ

5. 1931–1937 рр.

6. 1989 р.

7. Листування із закордонними кореспондентами, сіоністськими організаціями та приватними особами про передплату, надсилання газет; розрахунки. Списки уповноважених з передплати у містах і селах Східної Галичини. Списки та картотека передплатників. Касова книга.

123. 1. Ф. 342

2. Організація сіоністської молоді “Achwa”, м. Львів

3. Існувала з 1926 р. Поширювала діяльність на територію Східної Галичини й тісно співпрацювала з Крайовою сіоністською організацією. Метою організації було поширення освіти серед єврейської молоді, піклування про єврейську культуру та її розвиток, підтримка товариського життя серед членів організації, а також праця, скерована на відродження і розвиток Палестини. Підтримувала тісні контакти з багатьма сіоністськими організаціями Польщі, Західної Європи, Америки та Палестини. Припинила діяльність у 1939 р.

4. 129 справ

5. 1926–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Статут. Обіжники та інформаційні бюлетені. Резолюція крайової конференції. Звіти про діяльність. Протоколи засідань. Листування з ЦК сіоністської організації у Варшаві, Крайовою сіоністською організацією у Львові, сіоністськими організаціями в Єрусалимі, Тель-Авіві, Лондоні, Празі та інших містах про організацію й діяльність груп, звітність, продаж шекелів, проведення зборів, підготовку молоді до еміграції, організацію спортивної роботи. Списки, картотека та анкетні листи членів організації, учасників з'їздів, делегатів конференцій.

124. 1. Ф. 344

2. Українське національно-демократичне об'єднання (УНДО), м. Львів

3. Створено у Львові в липні 1925 р. в результаті об'єднання Української Партії Національної Роботи, Української Народно-Трудової Партії з низкою інших політичних угруповань. Виступало за здобуття самостійної, соборної держави на засадах конституційної демократії, пропагувало ідею національної консолідації. Головою партії був Д. Левицький. Вищим органом партії був Народний з'їзд, який затверджував або змінював програму партії, головні напрямки політичної стратегії і тактики, а також обирав виконавчий орган – Центральний комітет, що керував усією партійною діяльністю, втілював у життя рішення Народного з'їзду і Народного комітету. ЦК обирав Президію у складі 7 чоловік, а також референтів окремих ділянок роботи, які разом з Президією утворювали Виконавчий комітет партії. Поточні справи полагоджувалися через Народну канцелярію, яка безпосередньо підпорядковувалась голові ЦК. Очолював Народну канцелярію один із секретарів ЦК. При Народній канцелярії існував відділ правової поради. Народний комітет був проміжною установою між Народним з'їздом і ЦК. Він засідав двічі на рік, розробляв та змінював організаційний статут, визначав тактичну діяльність партії, заслуховував звіти ЦК, вирішував питання членства у партії. Під час виборів до законодавчих органів виконував функції Головного виборчого комітету. Щорічно обирав членів партійного суду, а при потребі – й членів ЦК. Свою діяльність на місцях УНДО здійснювало через мережу повітових народних комітетів і громадських (сільських) партійних організацій. У Львові було створено міську Народну організацію, яка діяла на рівних правах з повітовими народними комітетами. Складовою частиною УНДО була також Українська народна організація в Німеччині. УНДО мало свої пресові органи – газети “Свобода”, “Національна політика”, “Шлях нації”. Газета “Діло” була напівофіційним органом УНДО. У 1939 р. партія припинила свою діяльність.

4. 605 справ

5. 1925–1941 рр.

6. 1989 р.

7. Статут. Положення про мету і завдання УНДО. Довідка про організаційний устрій партії. Обіжники, постанови, звернення, меморіали. Матеріали про підготовку і проведення з'їздів, зборів, засідань, нарад. Звіти про діяльність та статистичні дані про населення, його приріст, кількість неписьменних, про-ведення віча з питання земельної реформи, репатріацію, віросповідання та інші відомості. Листування про видавничу та пропагандистську діяльність партії. Списки передплатників. Статті про політичне та соціально-економічне становище українського населення, внутрішнє та міжнародне становище країн світу, літературу й мистецтво. Малюнки, карикатури із журналів “Комар”, “Зиз”, “Жорна”. Вирізки з газет. Матеріали про співробітництво з організаціями, установами, товариствами і громадсько-політичними діячами. Картотека українських товариств і організацій у Польщі та за кордоном з переліком їх керівного складу. Статут Народної організації у Львові та щоденник її роботи (1927–1928 рр.). Протоколи засідань, рішення, повідомлення, звіти про діяльність. Статут жовківської дільниці Народної організації. Список керівного складу повітового комітету в Балигороді. Звіти та листування про створення та діяльність повітових комітетів та Народної організації в Німеччині. Списки, картки обліку, анкети, партійні квитки членів партії. Фінансові звіти, касові книги, списки боржників. Матеріали діяльності Головного виборчого комітету з виборів до Сейму в 1928 р. і 1934 р. та в місцеві органи влади у 1927–1934 рр. Тексти промов депутатів Сейму і Сенату. Матеріали партійного суду та відділу правової поради.

125. 1. Ф. 345

2. Проектно-наукове бюро польських державних залізниць, м. Варшава

3. Діяло з 1918 р. під наглядом Міністерства шляхів сполучення Польщі, яке здійснювало керівництво низкою установ, у тому числі й залізницями. Бюро займалося розробкою проектів і проведенням досліджень в галузі удосконалення, розвитку і оснащення залізниць Польщі. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 73 справи

5. 1919–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Звіти, листування, карти, проекти і плани залізниць; технічна документація на будівництво і реконструкцію залізниць.

126. 1. Ф. 346

2. Спілка євреїв – учасників боротьби за незалежність Польщі. Львівське відділення

3. Створена 1932 р. у Львові. Поширювала свою діяльність на територію Львівського, Станіславівського та Тернопільського воєводств. Підпорядковувалась окружному управлінню спілки у Варшаві. Мета спілки – об'єднання всіх євреїв – учасників боротьби за незалежність Польщі, підтримка громадянського духу серед членів спілки, співробітництво і підтримка всіх державних починань. Пропаганда ідей згоди, солідарності та зближення поляків і євреїв, культурно-освітня діяльність, матеріальна та правова допомога всім членам, опіка над могилами полеглих, підтримка й зміцнення єврейських традицій. Керівними органами спілки були: загальний з'їзд, головна рада, головне управління, окружні з'їзди, ревізійні комісії, суди спілки. Управління львівського відділення складалося з голови і 14 членів, які керували секціями: ідейно-виховною, військової підготовки та фізичного виховання, братньої допомоги, освітянською, історичною. При спілці існувала молодіжна організація “Kadra mioduch” Діяльність спілки припинилась у 1939 р.

4. 286 справ
5. 1929–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статути головного управління у Варшаві. Регламенти роботи головного управління, управ відділень, комісій, секцій. Розпорядження президента Польської республіки про створення спілок і товариств. Обіжники, протоколи засідань та зборів, звіти про діяльність. Декларації Головного управління у Варшаві про економічне і політичне становище євреїв у Польщі. Ідеологічна програма молодіжної організації “Kadra mioduch” у Львові. Відозви та звернення, доповіді, виголошені на з’їздах делегатів спілки. Інформаційні бюлетені управління Львівського відділення та телеграфного агенства “Wschyd”. Пові-домлення, оголошення, статті. Листування про вибори членів управління, прийняття у члени спілки, збирання членських внесків, надання матеріальної допомоги, працевлаштування. Списки членів відділень. Матеріали про співробітництво з головним управлінням у Варшаві, місцевими відділеннями у Польщі і Данії та іншими організаціями. Матеріали фінансово-господарської діяльності та облікові документи.

127. 1. Ф. 348

2. Товариство “Просвіта”, м. Львів
3. Громадська культурно-освітня організація на південно-західних українських землях. Розпочала діяльність у грудні 1868 р. у Львові. Ініціаторами заснування були західноукраїнські народовці. Основними завданнями товариства були: поширення освіти, піднесення культури і добробуту українського народу шляхом ліквідації неписьменності; видання і поширення популярних читанок, календарів, творів класиків української літератури, часописів; заснування читалень і бібліотек, народних оркестрів, хорових і драматичних гуртків, кас взаємодопомоги. Товариство підтримувало тісні зв’язки з іншими західно-українськими організаціями і товариствами. Найвищим контрольним органом “Просвіти” був загальний з’їзд членів товариства, тобто з’їзд делегатів від читалень та філій, який схвалював напрямки діяльності товариства, зміни в статуті і т. ін. Загальний з’їзд скликався раз на три роки. З’їзд обирав членів головного правління і ревізійної комісії товариства з повноваженням на три роки. При головному правлінні діяли комісії: просвітньо-організаційна, ліквідації неписьменності, театральна, видавнича, бібліотечна, бюджетна, стипендіальна та ін. У багатьох містах і містечках Галичини діяли філії “Просвіти”. У 1905–1906 рр. почали засновуватися одноіменні організації “Просвіти” і в тій частині України, що входила до складу Росії, за прикладом львівської. Виникали численні “Просвіти” і в місцях поселення української трудової еміграції за океаном – в Канаді, Аргентині, Бразилії, США. Після Першої світової війни “Просвіта” була заснована на Закарпатті (1920 р.). Склад “Просвіти” не був однорідним. Товариство намагалося сприяти розвитку тісних гармонійних відносин між селянством та українською інтелігенцією. Восени 1939 р. товариство припинило свою діяльність.
4. 367 справ
5. 1907–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники, інструкції, звернення, листування та інші документи про діяльність Головної управи товариства, про участь у роботі II Всеукраїнського освітнього конгресу у Львові. Звернення до українських громад США, Канади та Південної Америки про співпрацю. Листи українських емігрантів до товариства “Просвіта” про надсилання книжок і підручників на українській мові, про обмін виданнями, про комісійний розпродаж видань “Просвіти” в книгарнях Канади, про прийняття в члени товариства. Особові справи членів товариства.

128. 1. Ф. 352

2. Збірня станиця Українських Січових Стрільців, м. Відень
3. У період відступу зі Львова австрійських військ під натиском російської армії у 1914 р. з території Галичини емігрувала частина українського населення. Центром еміграційного життя став Відень. Заходами Бойової управи у Відні було створено стрілецький осередок – Збірну станицю, завданням якої був набір добровольців до УСС. Збірня станиця утворила 2 повні стрілецькі сотні. Після проголошення ЗУНР у листопаді 1918 р. Збірня станиця була реорганізована у перехідну станицю Української Галицької Армії. З того часу вона займалася висилкою воїнів-українців з австрійської армії до Галичини та формуванням нових військових підрозділів, які повинні були виступити проти польських військ. У 1920 р. Станиця перейшла під командування уряду УНР. Комендантом Зірної станиці був четар. Збірня станиця була ліквідована в 1921 р.
4. 81 справа
5. 1914–1921 рр.
6. 1989 р.
7. Розпорядження австрійського Міністерства Крайової оборони, Команди XXV корпусу, Команди станиці УСС, Державного Секретаріату військових справ ЗУНР. Накази, інструкції, повідомлення, листування про розшук січових стрільців. Книги реєстрації, списки січових стрільців і добровольців. Посвідчення про нагородження, лікування, відпустки, складення присяги, заяви стрільців. Відомості на отримання платні, харчові звіти, касові книги. Облікові картки стрільців. “Хроніка Зірної станиці УСС” 1914–1918 рр., складена Р. Заклинським.

129. 1. Ф. 353

2. Легіон Українських Січових Стрільців, м. Львів

3. Легіон УСС виник у серпні 1914 р. з численних українських стрілецьких організацій, заснованих у Галичині у 1912–1914 рр. Легіон налічував 2500 вояків (австрійська влада початково погодилася лише на двотисячний Легіон, хоч добровольців було понад 20 тисяч) у 2,5 куренях (ними командували Г. Коссак, М. Волошин, С. Шухевич), що складалися з 10 сотень. Командиром Легіону до 14 березня 1915 р. був М. Галушинський, формально керувала Легіоном Бойова управа. Після реорганізації 1915 р. Легіон підпорядковано корпусові Гофмана, обидва курені об'єднано в полк, яким командували Г. Коссак, згодом А. Ва-риво́да (до вересня 1916 р.), Ф. Кікаль (до червня 1917 р.), Д. Крен-жаловський, М. Тарнавський (до січня 1918 р.), О. Микитка (до вересня 1918 р.). До складу Легіону входили також Кіш УСС, Збірна станиця УСС у Львові, Поборова станиця у Станіславові, 3 комісаріати на Волині, Збірна станиця у Марамороському Сигеті (1916 р.), Бойова управа і Збірна станиця у Відні. Легіон брав участь у бойових діях 1914–1918 рр. у Галичині, на Закарпатті, Волині. Січові стрільці стали важливою силою при формуванні війська Центральної Ради, у кінці 1918 р. започаткували боротьбу за українську державу в Галичині і стали кістяком Української Галицької Армії.
4. 240 справ
5. 1910–1921 рр.
6. 1989 р.
7. Документи про діяльність місії Червоного Хреста в Берліні з надання медико-санітарної допомоги УНР (1919–1922 рр.), про діяльність II конгресу міжнародної допомоги дітям у Женеві. Звернення до Міністерства фінансів про надання допомоги сім'ям військовослужбовців. Вирок суду в справі осіб, звинувачених в розвідувальній роботі на користь російських військ.

130. 1. Ф. 354

2. **Табір українських біженців, м. Гмюнд**
3. В 1914–1918 рр. у м. Гмюнд у Нижній Австрії, на кордоні з Чехословаччиною був створений табір для біженців і виселенців з Галичини, який налічував до 4 тис. мешканців. У таборі діяли українські школи (в т.ч. українська гімназія), культурні та громадські установи. Важкі побутові умови спричинили велику смертність: протягом 1914–1917 рр. тут померли бл. 14 тис. українців.
4. 2 справи
5. 1915 р.
6. 1989 р.
7. Статут товариства “Притулок для українських сиріт” у Гмюнді. Протоколи засідань комітету допомоги біженцям у таборі. Списки українських біженців.

131. 1. Ф. 355

2. **Західно-українське товариство Ліги Націй, м. Відень**
3. Створено у 1921 р. у м. Відні з метою співпраці з Лігою Націй. Діяльність товариства поширювалась на всю територію Польщі. Мета товариства – розвиток положень, встановлених основним договором Ліги Націй, діяльність у напрямку їх практичного застосування на українських етнічних землях. Завданням товариства було піднесення культури, зміцнення взаємин націй, втілення в життя положень, про мирне вирішення конфліктів між народами. Проводило пропаганду в пресі і серед громадян. Товариство створювало філії і секції, вислало меморіали та листи до міжнародних організацій, видавало часописи і бюлетені, співпрацювало з іншими крайовими та міжнародними організаціями. Керівними органами товариства були: загальні збори, головна рада і президія. Головна рада була виконавчим органом, який утворював комісії та підкомісії. Після визнання Ліонським конгресом (1924 р.) Міжнародної Унії товариств Ліги Націй, ухвали Ради Амбасадорів з 14 березня 1923 р. про включення Східної Галичини до Польщі, товариство вийшло з Міжнародної Унії.
4. 110 справ
5. 1921–1928 рр.
6. 1989 р.
7. Статут. Протоколи дискусійних зборів, резолюція Головної Ради міжнародної унії товариств в Будапешті й Відні. Звіти про діяльність. Пам'ятні записки, тексти промов про політичне становище українського населення Західної України.

132. 1. Ф. 357

2. **Крип'якевич Іван** (1886–1967), історик, дійсний член НТШ, педагог, професор Львівського університету, директор Інституту суспільних наук АН УРСР, академік АН УРСР
3. Народився у 1886 р. у Львові. 1908 р. закінчив філософський факультет Львівського університету, 1911 р. захистив докторат. З 1909 р. – вчитель гімназії в Рогатині. 1910–1912 рр. – бібліотекар Наукового товариства ім. Шевченка у Львові. 1912–1939 рр. викладав історію в гімназіях Львова, Вонгровця, Жовкви. Одночасно викладав історію й був секретарем сенату, потім деканом історичного факультету Українського таємного університету у Львові (1921–1923 рр.), працював у Греко-католицькій теологічній академії у Львові (1934–1939 рр.). З 1911 р. – дійсний член НТШ, з 1934 р. – голова історико-філософської секції НТШ. Після вересня 1939 р. – професор і зав. кафедрою історії України Львівського університету, з 1940 р. – зав. львівським відділом Інституту історії України АН УРСР. З 1940 р. – доктор історичних наук, депутат Львівської обласної ради. У 1941–1944 рр. – редактор Українського видавництва у Львові, голова наукового фонду УЦК. Продовжував наукову працю. З 1944 р. – зав. кафедри історії України Львівського університету, декан історичного факультету, зав. відділом історії України

Інституту історії АН УРСР. З 1946 р. зазнав репресій, був висланий до Києва, де працював науковим співробітником Інституту історії, потім зав. відділом стародруків Державної публічної бібліотеки АН УРСР. 1948 р. повернувся до Львова, працював у Музеї етнографії. З 1951 р. знову на посаді зав. відділом історії України, а з 1953 р. – директор Інституту суспільних наук АН УРСР у Львові, де працював до 1962 р. З 1958 р. – академік АН УРСР. Помер у Львові 1967 р.

4. 7 справ

5. 1906–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Матеріали про діяльність Крайового комітету охорони військових могил. Листи товариства “Просвіта”, редакцій журналів і газет, приватних осіб про співпрацю.

133. 1. Ф. 358

2. **Шептицький Андрей** (Роман-Марія-Олександр) (1865–1944), граф, митрополит Галицький греко-католицької Церкви, архієпископ Львівський, єпископ Кам’янець-Подільський, культурний і церковний діяч, меценат, дійсний член НТШ

3. Народився 29 липня 1865 р. в с. Прилбичі Яворівського повіту на Львівщині в сім’ї графа Івана Шептицького та графині Софії з роду Фредрів. Після здачі матури вступив на військову службу, від якої був звільнений за станом здоров’я. У 1884–1887 рр. навчався на теологічному та юридичному факультетах Вроцлавського й Краківського університетів. Отримав ступінь доктора права Ягеллонського університету у Кракові. У 1888 р. вступив до Чину св. Василя Великого. У 1890 р. пройшов курс богослов’я в Єзуїтській колегії у Кракові. У 1899 р. іменований Папою Римським Левом XIII на єпископа Станіславівського. З 1900 р. – глава греко-католицької Церкви. У 1914 р. заарештований і висланий до Нижнього Новгороду, а згодом до Курська. У березні 1917 р. звільнений з ув’язнення. Відразу після заслання відвідав Москву й Петроград. Пізніше подорожує до Риму, Південної Америки, Канади, Франції, Бельгії, Голландії, де проводить зустрічі з українськими діячами. Митрополит Андрей Шептицький був відомий не тільки, як видатний церковний діяч, але й як меценат науки і культури, фундатор і засновник Національного музею, Народної лічниці, Богословської Академії у Львові. Протягом усього життя виступав ініціатором церковної єдності в Україні. Відомий своєю пастирсько-письменницькою та перекладацькою діяльністю. Опублікував понад 170 пастирських послань і листів та понад 20 аскетично-моральних творів. Уперше переклав з грецької мови твори св. Василя Великого та св. Іоанна Золотоустого. Під час Другої світової війни написав пастирське послання “Не убий” та був ініціатором рятувкової акції євреїв у Галичині. Помер у 1944 р.

4. 533 справи

5. 1889–1942 рр.

6. 1989 р.

7. Пастирські листи та послання, меморіали, рукописи теологічних праць, статей, проповідей. Матеріали про становище греко-католицької церкви в Галичині та її діяльність на території СРСР, Америки, Бельгії, Франції. Листи від духовенства, громадсько-політичних, культурних, освітніх діячів. Матеріали, зібрані А. Шептицьким. Фотографії.

134. 1. Ф. 359

2. **Назарук Осип** (1883–1940), адвокат, журналіст і публіцист, письменник, громадський і політичний діяч

3. Народився 31 серпня 1883 р. у м. Бучачі, де закінчив початкову школу. Продовжував навчання в Золочеві і Львові. У 1902 р. вступив на юридичний факультет Віденського університету. Після закінчення навчання працював адвокатом у селах Монастирську і Сколе. Був членом головної управи Української радикальної партії (1905–1919 рр.). У 1914 р. був висланий в табір для інтернованих у Талергофі. Після звільнення виїхав до Швеції і Норвегії. З 1915 р. – голова Пресової Квартири УСС, співробітник і кореспондент пресових органів Союзу Визволення України: “Вістника СВУ” та “Ukrainische Nachrichten”. З 1918 р. – член УНРади, член Стрілецької Ради УСС. З листопада 1918 р. – міністр преси УНР в уряді С. Петлюри. З 1922 р. перебував на еміграції у Відні, а згодом виїхав до Канади, як представник уряду ЗУНР. З 1926 р. – редактор часопису “Нова Зоря” у Львові. У 1939 р. виїхав до Варшави. Помер у 1940 р. у Кракові.

4. 215 справ

5. 1883–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Особисті документи (1905–1941 рр.). Матеріали громадсько-політичної діяльності як члена центральної управи УСС, секретаря УРП, члена УНР і уряду ЗУНР і “Союзу гетьманців-державників”, члена партії Української Народної Обнови. Рукописи праць, мемуарів, статей на юридичні, релігійні та громадсько-політичні теми. Записні книжки. Листи Скоропадських Павла, Данила та Єлизавети. Документи, зібрані фондоутворювачем (про діяльність українських емі-грантських організацій, культурно-освітніх та релігійних установ).

135. 1. Ф. 360

2. **Старосольський Володимир-Степан** (1878–1942), адвокат, правник, соціолог, громадський і політичний діяч, дійсний член НТШ, професор

3. Старосольський Володимир-Степан народився у м. Ярославі. Навчався у середній школі в Ярославі, на юридичному факультеті Краківського університету, 1896 р. перевівся до Львівського університету. 1903 р.

захистив дисертацію на ступінь доктора права. У 1903–1908 рр. вивчав і досліджував соціологію і юриспруденцію у Гайдельбергу, Берліні, Празі та інших містах Європи. 1906 р. одружився з Дарією Шухевич, донькою етнографа Володимира Шухевича. З 1907 р. – член товариства “Воля” у Львові, з 1909 р. – член Товариства українсько-руських правників у Львові, активний діяч Української соціал-демократичної партії (з 1933 р. – її голова). У 1913 р. – співзасновник і перший голова товариства “Січові стрільці”, один з організаторів Легіону УСС, 1914 р. обраний членом Головної української ради, у 1915–1918 рр. – представник Боевої управи при Легіоні УСС. У 1918–1919 рр. – інтернований у польському таборі для військовополонених у с. Домб’ї під Краковом. В 1919 р. – товариш міністра закордонних справ УНР у уряді Ісаака Мазепи, професор державного права Українського Державного університету в Кам’янці-По-дільському, з 1920 р. співпрацює з Українським соціологічним інститутом у Відні, де видає книжку “Теорія нації” (1921 р.), з Українським вільним університетом у Празі, викладає в Українській господарській академії в По-дебрадах (Чехословаччина). З 1924 р. – дійсний член Наукового товариства ім. Шевченка у Львові. Протягом 1909–1914, 1929–1939 рр. вів адвокатську кан-целярію у Львові, виступав захисником у багатьох політичних процесах. 1939 р. був призначений професором права Львівського державного університету, а у грудні заарештований і засуджений до 8 років ув’язнення в Новосибірських таборах. Помер 25 лютого 1942 р. в таборі біля м. Маріїнська. У 1940 р. були заарештовані також дружина Дарія, дочка Уляна, син Ігор і заслані до Казахстану, де Дарія Шухевич померла. Син Юрій з дружиною, а згодом дочка Уляна емігрували до США.

4. 21 справа

5. 1902–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Біографічні документи, документи про службу та громадську діяльність, творчі матеріали. Листування. Відзови та звернення старшин УГА, Центрального студентського комітету у Львові та інших українських суспільно-політичних організацій.

136. 1. Ф. 361

2. **Крушельницький Антін** (1878–1937), письменник, журналіст, літературний критик, педагог, громадсько-політичний діяч, редактор журналів “Нові шляхи” і “Критика” у Львові

3. Народився 4 серпня 1878 р. в містечку Ланьцуті. Закінчив гімназію в Перемишлі та філософський факультет Львівського університету. Вчителював у гімназіях Станіславова, Коломиї, Городенки. У 1910–1919 рр. – директор гімназії в Городенці. З початком Першої світової війни емігрував до Відня. Після розпаду Австро-Угорської імперії у 1918 р. став міністром освіти УНР. У 1919 р. обраний головою закордонної групи Української Національної Ради, а також головою педагогічної комісії у справах видавництва шкільних книжок і підручників. На початку 1925 р. повернувся до Галичини. 1929 р. заснував видавничу спілку “Нові шляхи” і став її редактором. Через радянське спрямування видавництва було закрито польською владою, а Крушельницького заарештовано. Після виходу з тюрми почав редагувати аналогічний журнал “Критика”. У 1934 р. разом з дружиною, молодшим сином і внучкою виїхав на Радянську Україну. Загинув на Соловках у 1937 р., де були розстріляні і його сини Тарас та Іван.

4. 64 справи

5. 1896–1934 рр.

6. 1989 р.

7. Рукописи романів, літературно-критичних, публіцистичних статей, рецензій. Матеріали службової діяльності, як міністра освіти УНР (1919–1920 рр.), голови закордонної групи Української Національної Ради, голови педагогічної комісії УНР у справах видавництва підручників у Відні (1919–1923 рр.), голови товариства “Просвіта”. Листування з педагогічними товариствами про будівництво шкіл, видання шкільних підручників, друкування книжок. Матеріали, зібрані А. Крушельницьким до історії УГА і УСС, про боротьбу українського народу за незалежність, про діяльність Української соціал-демократичної партії. Матеріали членів родини (сина Івана, дочки Володимири, дружини сина Богдана – Наталії Мельник).

137. 1. Ф. 362

2. **Студинський Кирило** (1868–1941), історик мови і літератури, голова НТШ, академік ВУАН

3. Народився 1868 р. у с. Кип’ячці Тернопільського повіту в Галичині. З 1878 р. навчався в гімназіях у Тернополі, у 1883–87 рр. – у Львові. З 1887 по 1891 рр. – відбував богословські студії у Львові та Відні, з 1891 р. навчався на філософському відділі Віденського університету, у 1894 р. – семестр на студіях у Берлінському університеті. 1893 р. був обраний послом до Австрійського парламенту у Відні. В 1895–1897 рр. вчителював у львівських гімназіях, а в 1897–1899 рр. – в гімназіях Кракова, працював доцентом Ягеллонського університету. У 1900–1918 рр. – професор, в 1939–1941 рр. – декан і проректор Львівського університету. Був одним з провідних діячів Християнсько-суспільної партії в Галичині, в 1905–14 рр. – член Крайової Шкільної Ради, голова товариства “Учительська громада” у Львові (1916–20 рр.). У 1918–1919 рр. – в’язень польських концтаборів у селах Баранові та Домб’ю, 1919 р. обраний членом президії Української Національної Ради у Львові. У 1922–25 рр. – голова Українського фонду воєнних вдов і сиріт, голова Крайового комітету допомоги “Голодній Україні” у Львові. З 1899 р. дійсний член НТШ, у 1906–1909 рр. – заступник голови, в 1925–1932 рр. – голова НТШ. У 1924 р. обраний позаштатним академіком ВУАН у Києві, 1933 р. позбавлений звання, 1939 р. відновлений у штатах АН УРСР. У жовтні 1939 р. призначений головою т. зв. Народних Зборів Західної України, 1940 р. обраний депутатом

Верховної Ради СРСР, 1940 р. – депутатом Ради м. Львова. У червні 1941 р. примусово вивезений зі Львова, загинув за нез'ясованих обставин.

4. 101 справа
5. 1850–1943 рр.
6. 1989 р.
7. Особисті та біографічні документи (1776–1940 рр.), спогади (1911–1930 рр.). Документи службової та суспільно-політичної діяльності; в т.ч. про діяльність Комітету допомоги “Голодній Україні” у Львові (1922–1925 рр.), Комісії з заснування українського університету у Львові (1922–1930 рр.). Українського фонду воєнних вдів і сиріт (1923 р.), Крайової шкільної ради, НТШ у Львові, ВУАН у Києві, Львівського і Краківського університетів. Наукові праці і статті з історії української мови і літератури, про життєвий і творчий шлях В. Білозерського, С. Воробкевича, М. Грушевського, О. Духновича, П. Куліша, Ю. Медвецького, М. Смотрицького, І. Франка, Т. Шевченка, з історії українських земель. Художні твори, літературні огляди, рецензії. Огляди часописів “Нива”, “Мета”, “Русалка”, “Правда”, “День”, “Основа”, “Слово”, “Русь” та ін. (1861–1871 рр.). Колекція документів з історії України XIV–XIX ст. (копії з 1565–1889 рр.); статути культурно-освітніх і політичних товариств Галичини (1868–1928 рр.); матеріали судового процесу з обвинувачення М. Павлика, І. Франка і товаришів (1877–1878 рр.). Збірки листів А. Вахнянина, В. Ганки, М. Бучинського, М. Драгоманова, П. Куліша, О. Терлецького, Ф. Вовка, родини Барвінських та ін. Художні твори Я. та І. Головацьких, О. Маковея, І. Наумовича, І. Озаркевича. Листи А. Алиськевича, Х. Алчевської, Д. Багалія, К. Бартеля, С. Белея, родини Барвінських, І. Борщака, О. Брюкнера, Ф. Вовка, Б. Грінченка, М. Грушевського, Ю.Кляйнера, А. Кримського, Ф.Савченка, Б. Лепкого, О. Маковея, М. Мурка, І.Огієнка, І. Панькевича, Ф. Пастрнека, Ї. Полівки, С. Рудницького, Є. Тимченка, Ю. Третяка, М. Фасмера, О. Шахматова, А. Шептицького, В. Ягича та ін. Документи родини – дружини Леонтини Вахнянин, сина Юрія, дочки Ірини, зятя Олександра Тисовського, тестя Анатолія Вахнянина. Майнові та фінансово-господарські документи, зібрані Студинським як опікуном будинку М. Грушевського у Львові. Фотографії.

138. 1. Ф. 363

2. **Левицький Володимир Лукич** (псевд. Василь Лукич) (1856–1938), нотаріус, письменник, літературознавець, культурно-освітній діяч, дійсний член НТШ
3. Левицький Володимир Лукич народився 2 вересня 1856 р. у с. Белзень Золочівського повіту. Початкову освіту отримав у м. Бережанах. У 1875 р. вступив на юридичний факультет Львівського університету, де познайомився з І. Франком. Брав активну участь у студентському “Академічному кружку”, до якого належали М. Павлик, І. Франко, А. Долинський, В. Охримович та інші відомі літератори. Цей гурток видавав в першій пол. 70-х рр. XIX ст. місячник “Друг”. В. Левицький був співробітником цього журналу, а також альманаху “Дністрянка”. Разом з І. Франком уклав антологію української поезії (1881 р.); був редактором багатьох видань: календарів товариства “Просвіта”, популярного довідника для селян “Руський Правотар домовий” (1885 р., разом з Ю. Сельським). Нотаріальну службу розпочав у Болехові (1883 р.), а потім у Стрию (1886 р.), а згодом у цьому ж році приїхав з дружиною О. Гузар до Станіслава. У 1886 р. разом з І. Франком впорядкував “Руську антологію”. У цьому ж році зредагував альманах “Ватра”, в якому помістив низку творів українських письменників з Наддніпрянщини: М. Драгоманова, Панаса Мирного, Б. Грінченка, С. Руданського та ін. У другій пол. 1890 р. був редактором літературно-наукового видання “Зоря”, в якому ввів фонетичний правопис, зробив його всеукраїнським журналом. У 1896 р. В. Левицький був призначений нотарем у містечку Винниках біля Львова, де й помер у 1938 р. В. Левицький був відомий не тільки як літератор і письменник, а також як громадсько-політичний діяч: голова читальні “Просвіта” (у Винниках, 1907 р.); 1915 р. працював в адміністрації “Дністра”; 1916 р. зарахований членом Ставропігійського інституту; 1926 р. був обраний дійсним членом НТШ у Львові; 1931 р. член українського товариства допомоги інвалідам.
4. 2 справи
5. 1928, 1934 рр.
6. 1989 р.
7. Вирізки з газет про результати виборів депутатів сейму. Біографічна довідка В. Левицького про життя та діяльність Костя Левицького.

139. 1. Ф. 364

2. **Лукань Степан-Роман** (1907–1943), священник ЧСВВ, історик релігії, культури, бібліограф, журналіст
3. Лукань Степан-Роман народився 17 вересня 1907 р. у с. Старуніна на Станіславщині. Навчався в державній гімназії у м. Станіславі, а в 30-х рр. – у Львівському університеті. Тоді ж вступив до василіянського чернечого ордену. До 1939 р. працював у Центральному василіянському архіві та редакціях “Записок ЧСВВ” і “Альманаху слов’янських богословів”. З осені 1939 р. працював науковим працівником у бібліотеці Львівського філіалу АН УРСР. У роки тимчасової німецької окупації повернувся до монастиря. Займався дослідженнями, в основному історії міст і сіл України й Білорусі, їх монастирів і церков. Допомігав музеям і дослідникам у виявленні документів і матеріалів. Загинув 23 листопада 1943 р. у Львові.
4. 10 справ
5. 1909–1943 рр.
6. 1989 р.
7. Книга запису вхідної і вихідної кореспонденції С.-Р. Луканя. Бібліографія публікацій про місійний рух, історію масонства в Україні. Листи від духовних осіб з суспільно-політичних питань. Колекція документів, зібрана

фондоутворювачем (газетні статті з релігійної тематики).

140. 1. Ф. 366

2. **Боберський Іван** (1873–1947), педагог, організатор українського спортивного руху в Галичині та за кордоном, голова товариства “Сокіл-Батько” у Львові 5. 1908–1914 рр.), професор
3. Народився 14 серпня 1873 р. у містечку Доброгостів на Самбірщині. Закінчив класичну гімназію у Самборі 1891 р. Продовжував навчання у Львівському університеті та у Граці (Австрія). Згодом став професором німецької мови. 1908–1914 рр. був головою українського спортивного товариства “Сокіл-Батько”. 1914–1918 рр. – скарбник Українського Легіону Січових Стрільців. 1919 виїхав на доручення уряду ЗУНР до США та Канади, де затримався на довгий час, беручи активну участь в українському житті Америки. З 1932 р. до кінця життя жив у Тржичі (Югославія).
4. 30 справ
5. 1888–1943 рр.
6. 1989 р.
7. Листи товариств “Просвіта” у Львові, “Союзу українського сокілства за кордоном” у Празі, Українського товариства “Просвіта” у Загребі та В. Авра-менка, В. Бачинського, П. Василюшина, С. Гайдучка, Л. Джулинського, В. Ки-сілевського, О. Назарука. Родинні матеріали.

141. 1. Ф. 368

2. **Томашівський Степан** (1875–1930), історик, публіцист, політичний діяч, дійсний член НТШ
3. Степан Томашівський народився 9 січня 1875 року в с. Купновичах Рудківського повіту в Галичині. Навчався в дяківській та виділовій школах, згодом у Самбірській гімназії. В 1895 р. вступив на філософський факультет Львівського університету. Під час навчання в університеті став дійсним членом НТШ. Деякий час працював учителем гімназій у містах Перемишлі, Бережанах, Львові. У Бережанах брав участь у діяльності товариства “Просвіта”. У 1906 р. став професором української гімназії у Львові, а від 1911 р. – доцентом австрійської історії на філософському факультеті Львівського університету. У 1913–1914 рр. – в.о. голови НТШ у Львові. Член Української національно-демократичної партії. С. Томашівський брав участь у підготовці видань НТШ у Львові, зокрема, “Літературно-наукового вістника”, “Записок ЧСВВ” та інших. Був редактором часопису “Політика” у Львові 1925 р. У роки Першої світової війни (1914–1918 рр.) жив у Закарпатті та Відні. У листопаді 1918 р. – лютому 1919 р. – делегат УНРади ЗУНР-ЗОУНР 1918–1919 рр. для спеціальних доручень. З березня 1919 р. до червня 1921 р. – на дипломатичній службі: радник делегації УНР та керівник делегації ЗУНР на Паризькій мирній конференції 1919–1921 рр. 1920 р. – представник уряду ЗУНР у Лондоні. У 1921–1925 рр. жив у Берліні, співпрацював у газеті “Українське слово”, був редактором тижневика “Літопис політики, письменства і мистецтва”. У 1925 р. повернувся до Львова, де працював учи-телем гімназії, у 1928 р. отримав посаду професора історії у Краківському університеті, де перебував до останніх днів життя. Помер 21 грудня 1930 р. у м. Кракові.
4. 156 справ
5. 1899–1930 рр.
6. 1989 р.
7. Особисті документи (1899–1921 рр.), спогади про перебування в УСС (1914 р.). Наукові праці, статті, нариси, доповіді, конспекти лекцій, виписки з архівних документів до історії України, про міжнародне і внутрішнє становище Галичини, зокрема, у період Першої світової війни, про Легіон УСС; матеріали про діяльність уряду ЗУНР, дипломатичної місії та делегації ЗУНР на Міровій конференції в Парижі та в Лізі Націй, про політику польських властей на західноукраїнських землях; про визначення кордонів Східної Галичини і політику урядів різних країн. Праці з історії релігії та церкви в Україні, копії й виписки з документів Ватиканського архіву. Листування з товариствами, установами, редакціями газет і журналів. Листи Б. та О. Барвінських, В. Бачинського, І. Боберського, І. Борщака, С. Витвицького, В. Гнатюка, М. Грушевського, С. Дністрянського, Д. Донцова, Д. Дорошенка, А. Єнсена, І. Кривецького, І. Крип’якевича, В. Кучабського, В. Липинського, Л. Нідерле, В. Охримовича, Г. Паслера, В. Панейка, А. і Є. Петрушевичів, О. Роздольського, А. Шептицького, В. Щурата та ін.

142. 1. Ф. 369

2. **Шендрик Іван** (1879-?), громадський діяч, керівник видавничого відділу Генерального штабу УНР, гімназійний професор, архівар, заступник голови бібліологічної секції НТШ
3. Шендрик Іван народився в с. Ярові на Київщині. Закінчив Київську гімназію. У 1900–1903 рр. навчався у Київському університеті на медичному факультеті. У 1903 р. примусово мобілізований до війська, до 1906 р. студював математику в університеті. Цього ж року був заарештований і ув’язнений в Лук’янівській в’язниці у м. Києві. У 1911 р. закінчив Київський університет (відділ історії та філології). З утворенням Української Народної Республіки, вступив на військову службу й викладав українознавство в українських військових школах. У 1921–1923 рр. керував видавництвом Українського генерального штабу на еміграції в Польщі. Був Уповноваженим представником центрального правління Всеукраїнської спілки військових інвалідів УНР (1922 р.). Згодом, до 1939 р. жив і працював у м. Львові як професор гімназії і архівар, був членом НТШ, заступником голови бібліологічної секції НТШ, членом редколегії УЗЕ. Автор матеріалів до бібліографії Січових Стрільців. Дата смерті Івана Шендрика не встановлена.

4. 12 справ
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з військовим міністерством УНР про видання часопису “Сурмач”. Інвентарний опис документів штабу УНР та Херсонської дивізії (1920–1923 рр.). Листи від кореспондентів. Примірник табірної часопису “Український сурмач” (1922 р.).

143. 1. Ф. 370

2. **Лашенко Ростислав** (1878–1929), юрист, історик права, голова Апеляційного суду в м. Києві, професор УВУ і УГА в Подєбрадах
3. Народився 1878 р. в Єлисаветграді на Херсонщині. Закінчив гімназію і правничий факультет Київського університету (1903 р.). До 1917 р. працював у судових установах. Організував у Києві Спілку українських правників. Був її головою. У 1919–1920 рр. – голова Апеляційного суду в м. Києві. У 1921 р. переїхав до Праги, де був доцентом, а згодом – професором факультету права та суспільних наук Українського університету та професором Української господарської академії в Подєбрадах. Помер 1929 р. у Празі, там і похований.
4. 34 справи
5. 1917–1921 рр.
6. 1989 р.
7. Особисті документи (1921 р.). Матеріали службової діяльності: книги наказів, постанов, обіжників Директорії УНР, Міністерства юстиції УНР та Апеляційного суду в м. Києві (1919–1920 рр.); про створення та діяльність Українського правничого товариства у м. Тарнові (1920–1921 рр.); проект конституції УНР (1920 р.); автономний статут Демократичної Української Республіки, закон про Раду Республіки та інші законопроекти УНР. Рукописи праць, статей, рецензій з історії права на Україні, спогади про 1918 р. Листи до міністрів юстиції та закордонних справ УНР, до редакцій часописів “Свобода” та “Українська трибуна”, до С. Петлюри; листи від В. Буткевича, В. Дорошенка, М. Медвецького і ін.

144. 1. Ф. 371

2. **Шухевич Степан** (1877–1945), адвокат, громадський і військовий діяч, видавець, публіцист
3. Степан Шухевич народився 1 січня 1877 р. в с. Серафінцях Городенківського повіту в Галичині. 1895 р. закінчив Академічну гімназію у Львові. У 1895–1899 рр. навчався на юридичному факультеті Львівського університету. Був активним членом студентської організації “Академічне братство”. 1899 р. стажувався у Львові, з січня по червень 1901 р. – у Відні. З 1903 р. – суддя в м. Раві-Руській, пізніше – в Долині та Дрогобичі. У 1914–1918 рр. брав активну участь в організації Легіону Українських Січових Стрільців. У вересні 1914 р. призначений командиром 3-го півкурєня, а з жовтня 1914 р. – курєня Легіону УСС. У 1918–1919 рр. – отаман Української Галицької Армії. У 1918 р. призначений комендантом Одеси. У лютому 1919 р. – командант 4-ї Золочівської бригади, пізніше – член Начальної команди УГА. В червні 1919 р. очолював делегацію УГА на переговорах про перемир'я з польським командуванням. Після війни працював адвокатом. У 1921–1925 рр. – професор кримінального права Українського тасного університету. Співорганізатор і голова Надзірної Ради видавництва “Червона калина” (1921–1939 рр.) та автор спогадів про події 1914–1919 рр. У 1939 р. переїхав до м. Кракова, де продовжував займатись адвокатою практикою. Брав активну участь у діяльності Українського допомогового комітету. Помер 6 червня 1945 р. у м. Амберг у Західній Німеччині.
4. 115 справ
5. 1915–1936 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали службової діяльності: обвинувачувальні акти, протоколи допитів у справах осіб, звинувачених у приналежності до КПЗУ, УВО, ОУН, УНДО, комсомолу. Листування з адвокатами.

145. 1. Ф. 372

2. **Охримович Володимир** (1870–1931), адвокат, письменник, етнограф, етнолог, громадсько-політичний діяч, журналіст, дійсний член НТШ
3. Охримович Володимир Юліанович народився 25.05.1870 р. в містечку Вельдіж Долинського повіту, в сім'ї священика. Після закінчення гімназії у м. Стрию, 1888 р. вступив на філософський факультет Львівського університету, але за участь у політичному русі української молоді (великому вічі студентів вищих шкіл) 1889 р. змушений був перейти на юридичний факультет. З 1890 р. член Русько-Української Радикальної партії, співробітник журналів “Народ” і “Життя і Слово” (1895 р.). У 1897 р. здобув ступінь доктора юридичних наук. Того ж року одружився з Оленою Крушельницькою (сестрою співачки Соломії Крушельницької). Адвокатську практику проходив у Євгена Олесницького в Стрию, а згодом у Львові. У 1890-х роках був ідеологом групи так званих “молодих радикалів” (Б. Бачинський, В. Будзиновський, М. Ганкевич, Є. Левицький). На виборах до австрійського парламенту 1907 р. був обраний депутатом від виборчого округу Залішки-Борщів-Мельниця. У 1907 р. В. Охримович переніс свою адвокатську канцелярію до Львова, де згодом став директором страхового товариства “Дністер”. Був одним із засновників (1899 р.) та активним діячем Націонал-демократичного об'єднання (УНДО) (1925–1926 рр.) Брав активну участь в роботі НТШ у Львові, був його дійсним членом з 1899 р., заступником і головою Статистичної комісії. З 1899 р. – член-кореспондент Петербурзької Академії Наук,

згодом – професор Українського таємного університету у Львові (1921–1925 рр.). Автор низки праць з етнографії і етнології. З 1902 р. очолював редакцію газети “Діло”, був співробітником часописів “Народ” (1890–1895рр.); “Громадський голос” (1895–1899 рр.); “Життя і Слово” (1895 р.); “Будучність” і “Свобода” (1895 р.). У період Першої світової війни був вивезений зі Львова російськими військами до Сибіру в с. Гольявіно, Єнісейської губернії, де пробув до 1917 р. У 1918 р. повернувся до м. Львова, де став членом Української Національної Ради. Помер В. Охримович 6 листопада 1931 р. у Львові.

4. 3 справи

5. 1893–1923 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники, листи та інші документи про діяльність Української національно-демократичної партії (УНДО). Листи товариств “Академічна громада”, “Просвіта” про співпрацю.

146. 1. Ф. 373

2. **Федак Степан** (1861–1937), адвокат, громадсько-політичний діяч, засновник та керівник ряду українських економічних інституцій

3. Федак Степан народився 9 січня 1861 р. у Перемишлі. Початкову освіту отримав у Яворові, де його батько працював учителем. У 1874 р. продовжив навчання в Бернардинській гімназії у Львові. У 1882 р. закінчив юридичний факультет Львівського університету. Як студент університету належав до Академічного гуртка, в якому гуртувалися свідомі студенти-українці; до цього гуртка належав також І. Франко. Ставши адвокатом, брав активну участь у діяльності багатьох українських товариств. Один із засновників львівського “Бояна”, член-засновник і перший директор Товариства взаємних обезпечень “Дністер”. Член таких українських установ як Центробанк, Ревізійний союз українських кооперативів, Земельний іпотечний банк, Українська шадниця в Перемишлі. З 1896 р. був членом надзірної ради Крайового банку, а у 1913 р. – заступником президента цього банку. Під час окупації Львова російськими військами у 1914 р. був заарештований і вивезений як заручник до Києва. Там організував матеріальну допомогу та опіку для українців з Галичини. У 1918 р. брав активну участь в уряді ЗУНР як державний секретар з продовольчих справ. Був одним з організаторів Українського горожанського комітету, який опікувався українськими полоненими, інтернованими й політичними в'язнями. Почесний член товариства “Просвіта”, Ставропільського інституту, голова надзірної ради “Народної торгівлі” і “Карпатії”. Помер 6.01.1937 р. Похований на Личаківській цвинтарі у Львові.

4. 19 справ

5. 1893–1937 рр.

6. 1989 р.

7. Обвинувальні акти, донесення поліції, вироки та інші документи в справі Федака Степана (сина), звинуваченого в замаху на Ю. Пілсудського та Львівського воєводу Грабовського (1922 р.). Протокол засідань членів УНДО. Листи.

147. 1. Ф. 374

2. **Паньківський Кость** (1897–1973), адвокат, громадський, політичний і харитативний діяч

3. Народився 6 грудня 1897 р. у Львові, член УНДО, член товариств “Дністер”, “Ощадність”, скарбник Союзу українських адвокатів. У 1924–1939 рр. – адвокат у Львові, оборонець у політичних процесах. Брав активну участь у харитативній діяльності (Товариство охорони дітей і опіки над молоддю, Товариство допомоги інвалідам) і туристично-спортивній (голова товариства “Плаї” у Львові). У 1941 р. – генеральний секретар Української Національної Ради у Львові, голова Українського Крайового Комітету; 1942–1945 рр. – заступник голови уряду УНР в екзилі. З 1949 р. – у США. Засновник, голова Союзу Українських Національних Демократів, голова представництва виконавчого органу Української Національної Ради і американського відділу Ліги поневолених Росією народів. Автор спогадів: “Від Держави до Комітету” (1957 р.), “Роки німецької окупації” (1965 р.), “Від Комітету до Державного Центру” (1968 р.). Помер у Лівінгстоні, штат Нью-Джерзі, 20 січня 1973 р.

4. 12 справ

5. 1918–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Судові справи осіб, звинувачених у приналежності до ОУН. Листування з адвокатами.

148. 1. Ф. 375

2. **Гродський Йосиф** (1869–[1935]), чернець ЧСВВ у Львові

3. Народився 1869 р. в с. Монастирок Бродівського повіту. У 1894 р. склав чернечу присягу у Чині святого Василя Великого. У 1907–1914 рр. був повіреним у фінансово-господарських справах греко-католицької митрополії. 1914 р., під час окупації Галичини російськими військами, був арештований і засланий до м. Красноярська. Повернувся до Львова 1917 р., працював економом митрополії, з 1924 р. був призначений головним касиром адміністрації столових маєтків митрополії. У 1921–1922 рр. супроводжував Андрея Шептицького в подорожі на американський континент. Дата смерті точно не встановлена.

4. 7 справ

5. 1906–1935 рр.

6. 1989 р.

7. Блокноти з записами про поїздку до Америки та реєстром осіб, які пожертвували гроші для допомоги дітям-сиротам. Статті про життя А. Шептицького; договір між митрополитом А. Шептицьким та художником О. Новаківським про написання картин (1930 р.). Листи О. Кладочного та Л. Куницького.

149. 1. Ф. 376

2. **Скрутень Іван Йосафат** (1894–1951), чернець ЧСВВ, історик церкви, теолог, філософ, редактор “Записок ЧСВВ”
3. Скрутень Іван Йосафат народився 24 лютого 1894 р. у с. Пархач Сокальського повіту на Львівщині. Після закінчення гімназії вивчав за кордоном філософію і теологію, захистив у Римі докторат з цих наук (1917 р.). З 1920 р. проживав у Львові в монастирі оо. Василіян, де працював завідувачем монастирської бібліотеки, та професором львівської греко-католицької Богословської академії (1929 р.). У 1939 р., як місіонер, перебував у Варшаві, потім у Мюнхені (1942 р.). Період окупації провів у Німеччині (1940–1949 рр.). З 1949 р. жив і працював редактором журналу “Записки ЧСВВ” у Римі. Помер у 1951 р.
4. 5 справ
5. 1913–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листи приватних осіб і монахів. Рецензія Скрутеня.

150. 1. Ф. 377

2. **Хомин Роман** (1907–1945), священник, чернець студитського монастиря
3. Народився 5 січня 1907 р. в с. Піддністрияни Бібрського повіту. Після закінчення у 1931 р. Львівської духовної семінарії навчався на теологічному факультеті Варшавського університету. Був священником у сс. Ляшків Лопатинського повіту, Жидятичі Яричівського повіту, Вербилівці Рогатинського повіту. У 1932 р. прийняв постриг, ставши монахом студитського монастиря. Помер у 1945 р.
4. 4 справи
5. 1931–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Листи греко-католицької митрополичої консисторії про призначення на службу священників в тюрмах для політ’язнів у Польщі. Листування.

151. 1. Ф. 378

2. **Жевуський Тадей-Петро** (1893-?), чернець ордену оо. Мар’янів
3. Жевуський Тадей-Петро народився 4 вересня 1893 р. в м. Окниці в Бессарабії (тепер Молдова). Початкову освіту отримав приватно. Навчався в гімназії в Римі (1906 р.), а пізніше у гімназії ім. Хжановського у Варшаві (1907 р.), в католицькій школі оо. Мар’янів у м. Фрібургу (1907–1910 рр.). В 1912 р. закінчив гімназію в Діжоні (Франція), в тому ж році вступив на філософський факультет, а в 1917 р. на теологічний факультет Фрібурзького університету, який закінчив у 1920 р. Навчався в Луцько-Житомирській семінарії (1920 р.). Протягом 1928–1934 рр. перебував у Варшавському монастирі оо. Мар’янів. Після 1934 р. переїхав до Львова. Помер у Марокко в 1970-х роках.
4. 21 справа
5. 1902–1934 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали духовної про службову і суспільну діяльність (у міжнародній акції католиків у поширенні унії на Східну Україну, Білорусію і Росію), статті про правове становище католицької і російської православної церков в УРСР (1922 р.). Матеріали про судові процеси в Москві і Петрограді проти російського патріарха Тихона. Листування.

152. 1. Ф. 379

2. **Мочульський Михайло** (1875–1940), літературознавець, критик, перекладач, письменник, нотаріус, дійсний член НТШ
3. Народився 15.11.1875 р. у м. Миколаєві на Львівщині. У 1895 р. закінчив гімназію у Стрию. У 1899 р. закінчив юридичний факультет Львівського університету. З 1904 р. – член філологічної секції НТШ, директор Українсько-руської Видавничої спілки та член Товариства прихильників української науки, літератури і штуки у Львові. Був також членом Наукового товариства у Києві, а з 1917 р. – членом його Ради. В кінці 1914 р. заарештований російськими окупаційними властями і вивезений до Росії. Жив у Симбірську, Буїнську, Казані. З допомогою М. Грушевського, який відбував заслання в Казані, займався науковою діяльністю. У квітні 1917 р. завдяки клопотанням М. Грушевського отримав дозвіл жити в Києві, де став редактором відновленого “Літературно-Наукового Вісника”. У 1918 р. повернувся до Галичини. До кінця життя працював нотаріусом: спочатку у Грималові (Тернопільська обл.), пізніше у Станіславові. Одночасно займався науковою роботою. У 1925 р. обраний постійним членом Культурно-історичної комісії, Комісії історичної пісенності та Кабінету примітивної культури, що існували при Українській АН у Києві. Літературознавчі дослідження друкував у журналі “Україна”, збірнику “За сто літ”, “Записках НТШ”, “Літературно-Науковому Віснику”, “Української життя”, газетах “Діло”, “Вперед” та інших виданнях. Дослідник творчості І. Франка, Т. Шевченка, Х. Алчевської, поетів “української школи” у польській літературі, автор низки статей з української етнографії, перекладач творів В. Стефаника польською мовою. Помер у Львові 14.02.1940 р.

4. 4 справи
5. 1901–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листи М. Грушевського, М. Вороного до М. Грушевської, приватних осіб.

153. 1. Ф. 380

2. **Осінчук Роман** (1902–1991), лікар, доктор медичних наук, дійсний член НТШ, суспільний діяч, ректор медичного інституту у Львові (1941 р.)
3. Народився 5 липня 1902 р. у с. Гольшинцях Збараського повіту на Тернопільщині в селянській сім'ї. 1921 р. закінчив з відзнакою гімназію і записався на медичний факультет Українського Таємного Університету у Львові. 1924–1925 рр. проходив військову службу. 1925 р. вступив на медичний факультет Львівського університету, який закінчив у 1931 р., здобувши диплом доктора медицини. Проходив обов'язкову дворічну практику в загальному шпиталі у Львові, працював лікарем у містечку Коропець Бучацького повіту, в Народній лікарні у Львові, в літні періоди – у водолікарні в с. Черче. Протягом 1936 р. навчався у Відні на курсах терапії. Після закінчення навчання відкрив приватну лікарську практику у Львові. У жовтні 1939 р. став завідувачем лікарсько-профілактичного сектору обласного відділу охорони здоров'я. З 1940 р. працював у Львівському медичному інституті, де незабаром став головним лікарем усіх клінік медінституту, а пізніше ректором медінституту. Під час війни був керівником реферату Народного здоров'я Українського Центрального Комітету, членом Українського державного правління у Берліні. У 1942 р. став дійсним членом НТШ у Львові. У 1944 р. емігрував до Німеччини, через кілька років до США, де у 1949 р. відкрив власну лікарську практику. Протягом усього життя активно займався громадською діяльністю. Був членом Студентської Громади, яку представляв у Міжнародній організації українських студентів, членом “Пласту”, членом-засновником і довголітнім секретарем Українського Гігієнічного товариства у Львові, засновником та головою Українського лікарського товариства Північної Америки, почесним головою Світової федерації Українських лікарських товариств, ініціатором відродження і членом НТШ у США, членом-засновником товариства “Самопоміч” Народного Дому, директором Патріаршого фонду, засновником українського журналу “Лікарський вісник” за кордоном, фундатором “Енциклопедії Українознавства”, членом спілки Українських журналістів Америки. Помер 11 лютого 1991 р. в Нью-Йорку.
4. 8 справ
5. 1933–1943 рр.
6. 1989 р.
7. Директивні матеріали про охорону здоров'я, тези рефератів з'їзду УЦК у Львові (1942 р.). Статті на медичні теми.

154. 1. Ф. 382

2. **Романчук Юліан** (1842–1932), політичний і громадський діяч, педагог, письменник, журналіст
3. Романчук Юліан народився 24 лютого 1842 р. у с. Крилосі біля Галича. В 1860 р. закінчив Академічну гімназію у Львові, а в 1864 р. – філософський факультет Львівського університету. У 1863–1900 рр. викладав класичну філологію у львівській Академічній гімназії. В 1869 р. Крайова шкільна рада обрала його членом Комісії з видання українських шкільних підручників. У 1883–1895 рр. був послом Галицького сейму, а у 1891–1897 і 1901–1918 рр. – депутатом Австрійського парламенту, 1910 р. обраний віце-президентом палати послів. Ю. Романчук брав активну участь у заснуванні товариства “Просвіта”, у 1873 р. – Наукового товариства ім. Шевченка, Руського педагогічного товариства та Учительської громади. З 1897 по 1906 рр. був головою львівського товариства “Просвіта”. Літературною та науковою роботою займався ще з часів навчання у гімназії, працюючи над темами з питань лінгвістики та української літератури. В 1861–1863 рр. був співробітником часопису “Слово”, а з 1876 р. – редактором журналу “Правда”. В 1879 р. заснував і був редактором і співробітником газети “Діло”. З 1889 р. писав багато статей на політичні та літературні теми до газети “Діло” та німецьких часописів. Для товариства “Просвіта” видав “Руську читанку” для початкових класів, переробляв інші шкільні підручники. 1864 р. на загальних зборах “Галицько-руської матиці” Ю. Романчук вніс пропозицію, а 1904 р. почав сам видавати бібліотеку української класики під заголовком “Руська письменність”. Доповнив видання поезій Т. Шевченка, видав недруковані твори І. Гулака-Артемовського, листи Ганни Куліш про видання творів П. Куліша та ін. Займався також політичною діяльністю. 1883 р. під час виборів до Сейму звернув на себе увагу промовою у Сеймі, у якій висловив недовіру українців до польської сеймової більшості. У 1885 р. добився, щоб галицький Намісник і Крайовий маршалок промовляли у Сеймі не тільки польською, а й українською мовами. У 1884 р. зібрав перше повітове народне віче в Долині, у 1885 р. взяв участь у створенні політичного товариства “Народна рада”. 25 листопада 1890 р. виступив з промовою у Сеймі, яка засвідчила про прихід “нової ери” у польсько-українських взаєминах. Внаслідок виборів до парламенту став послом з округи Бібрка-Долина-Калуш. У 1889 р. був одним із засновників Української національно-демократичної партії у Галичині. У 1900 р. очолив групу українських опозиційних послів. У цей же час (1902 р.) пише брошуру німецькою мовою “Українці і їх противники у Галичині” – відповідь на брошуру доктора С. Смолки “Українці і їх прихильники в Берліні”. У 1900–1910 рр. разом з Є. Олесницьким та К. Левицьким був членом політичного проводу галицьких українців. У 1920-х роках очолював скликувану для політичних консультацій Раду сенаторів. В період Першої світової війни очолював Українську Культурну Раду та допомагав Комітету для біженців із Галичини та Буковини у Відні. В кінці війни повернувся до Львова, де продовжував свою громадську та науково-літературну діяльність. Помер у Львові 22 квітня 1932 р.
4. 13 справ

5. 1880–1927 pp.
6. 1989 p.
7. Листи й звернення чеських і словацьких установ, депутатів, політичних діячів про зміцнення культурних зв'язків між слов'янськими народами, запрошення від українських та єврейських організацій про співпрацю. Статут товариства Ліги Націй у Відні. Статті. Листи приватних осіб.

155. 1. Ф. 383

2. **Окуневський Ярослав** (1860–1929), медик, лікар-адмірал австрійського військово-морського флоту, громадський діяч, письменник, публіцист
3. Народився 1860 р. у с. Сторожинці на Буковині. Навчався у школі в містечках Яворові і Снятині, гімназії в м. Коломиї, на медичному відділі університету у Відні. Під час студій очолював Українське студентське товариство “Січ” у Відні. 1884 р. став військовим лікарем австрійського військового флоту, відбув кілька подорожей на військових суднах, зокрема, по Середземному морю. Враження з подорожей були видані під назвою “Листи з чужини” (Чернівці, 1898 р., та Львів, 1902 р.). Протягом 1897–1925 pp. публікував статті в газеті “Діло” у Львові. У 1919–1922 pp. – організатор і керівник Української санітарної служби Української Народної Республіки в м. Відні, Головноуповноважений у санітарних справах Державного секретаріату Західної Області Української Народної Республіки; 1921 р. – делегат II конгресу Міжнародної допомоги дітям у Женеві. Після війни повернувся в Галичину, відкрив лікарську практику в містечку Городенці. 24 жовтня 1929 р. покінчив життя самогубством, похований у Городенці.
4. 13 справ
5. 1911–1929 pp.
6. 1989 p.
7. Документи про діяльність місії Червоного Хреста в Берліні з надання медико-санітарної допомоги УНР (1919–1922 pp.); матеріали службової діяльності як санітарного референта ЗУНР у Відні та делегата II конгресу міжнародної допомоги дітям у Женеві (1921 р.). Рукописи біографічних нарисів про М. Василька та Є. Петрушевича, статей з політичних питань, переклад на німецьку мову праці Є. Олесницького “Світова війна і українці в Австрії”. Листи В. Липинського, Д. Лукіяновича, Б. Матюшенка, М. Рудницького, М. Струтинського, А. Шептицького та ін. Колекція документів.

156. 1. Ф. 384

2. **Гординський Ярослав** (1882–1939), історик літератури, філолог, письменник, педагог
3. Гординський Ярослав Дмитрович народився 22 липня 1882 року у с. Скло, Яворівського повіту на Львівщині. Навчався в українській Академічній гімназії (1891–1900 pp.) у Львові, далі – у Львівському університеті (філософський факультет), а згодом у Віденському (1900–1904 pp.). У 1904 р. склав учительський іспит з української мови та класичної філології. У вересні 1905 р. став дійсним учителем в українській гімназії в м. Коломиї. Восени 1910 р. одержав ступінь доктора філософії академічної гімназії у Львові. З 1916 р. – член Ставропі-гійського інституту у Львові. Помер 29 жовтня 1939 р.
4. 4 справи
5. 1904–1943 pp.
6. 1989 p.
7. Рукописи праць з історії української літератури, про поетичну творчість В. Щурата, праць з генеалогії, історії віденської греко-католицької семінарії; рукописи оповідань, статей, фейлетонів, рецензій. Листи О. Барвінського, В. Бирчака, І. Борщака, В. Гнатюка, М. Грушевського, Д. Донцова, В. Дорошенка, О. і Ф. Колесс, Й. Сліпого, К. Студинського та інших. Збірка поезій Святослава Гординського “Римські ямби”. Матеріали родини.

157. 1. Ф. 385

2. **Горук Семен** (1873–1920), військовий діяч, отаман Легіону УСС, начальник штабу Начальної Команди УГА, журналіст
3. Народився 12 вересня 1873 р. у м. Снятині. Після закінчення Коломиїської гімназії (1895 р.) вступив на філософський факультет Львівського університету. 1898 р. розпочав службу в Австрійській армії у Львові. Одночасно продовжував навчання в університеті. У 1904 р. член комісії і старшина товариства “Сокіл” у Львові. Був активним членом товариства “Молода Україна” та християнсько-суспільної партії. З 1905 р. – редактор часопису “Руслан”. Під час Першої світової війни – командир сотні, з листопада 1914 р. – куреня Легіону Українських Січових Стрільців. У 1916 р. йому було присвоєно звання курінного отамана УСС. У 1916 р. потрапив у російський полон і до 1918 р. перебував у таборі військовополонених поблизу Симбірська. Після полону – пресовий референт при Начальній Команді УГА. З листопада 1918 р. входив до складу Українського Генерального Військового Комісаріату. З 5 листопада до 10 грудня 1918 р. – начальник штабу Начальної Команди УГА. Заарештований більшовиками у квітні 1920 р. в Києві. З весни 1920 р. перебував у полоні в концтаборі Кожухов під Москвою. У червні 1920 р. був перевезений у табір особливого призначення на Соловецьких островах, де і загинув.
4. 32 справи
5. 1878–1925 pp.
6. 1989 p.

7. Особисті документи (1887–1918 рр.); листування з дружиною Стефанією Гузар-Горук. Листи товариств “Академічна громада”, “Сокіл-Батько”, “Просвіта”. Документи дружини та родини Гузарів; фотографії. Листи О. і В. Барвиських, В. Бирчака, І. Боберського, Д. Вахнянина, Д. Вітовського, Я. Весоловського, М. Гайворонського, В. Доманицького, Г. Коссака, Б. Лепкого, О. Маковея, І. Раковського, Ф. Савченка, В. Старосольського, К. Студинського, П. Франка, В. Щурата та ін.

158. 1. Ф. 387

2. **Левинський Володимир** (1880–1953), публіцист, політичний діяч, теоретик українського соціалістичного руху, один з засновників УСДП, редактор і співробітник ряду соціал-демократичних видань
3. Народився 8 серпня 1880 р. у м. Дрогобичі в родині кравця. Після закінчення в 1901 р. Дрогобицької гімназії навчався у Львівському університеті, спочатку на юридичному факультеті, а потім на філософському, який закінчив 1912 року. В студентські роки став соціал-демократом, захопився ідеями соціалізму, марксизму, котрі сприймав через призму так званого “австромарксизму” та його ідеологів – Ф. Адлера, О. Бауера, К. Реннера. В. Левинський був редактором і співробітником ряду партійних і професійних видань: газет “Воля”, “Земля і воля” (Чернівці, 1906 р., Львів, з 1907 р.), “Вперед”, “Залізничник” (орган українських залізничників), “Наш голос” (місячник, орган УСДРП Росії), “Робітник” (орган ЦК УСДРП Росії, Львів, 1910–1911 рр.), “Дзвін” (Київ, 1913–1914 рр.) та інших. В роки Першої світової війни В. Левинський перебував за кордоном у Відні і Швейцарії, де був адміністратором друкованого органу Спілки Визволення України “La Revue Ukrainienne” в Лозанні. Наприкінці 1918 р. переїхав до Відня, де жив до 1931 р. Оселившись у Відні, незабаром увійшов до створеної В. Винниченком Закордонної групи “Української комуністичної партії” (УКП), став редактором її друкованого органу – щотижневика “Нова Доба”. У 1931 р. переїхав до Львова, друкувався в газетах “Діло”, “Громадський голос”. 1944 р. виїхав до Відня. Помер у 1953 році.
4. 73 справи
5. 1887–1925 рр.
6. 1989 р.
7. Особисті документи (1904–1940 рр.). Праці, статті з літературознавства, економіки, філософії, історії, спогади, рецензії на статтю Д. Донцова; бібліографія творів; статті І. Франка в газеті “Праса”. Документи громадсько-політичної діяльності. Листи Б. Антоновича, О. Бачинського, С. Драгоманова, В. Винниченка, Л. Ганкевича, М. Ганкевича, Д. Донцова, К. Коберського, А. Крушельницького, В. Охримовича, В. Старосольського, Т. Томашевського, Я. Федорчука, М. Чеботарьова, Л. Юркевича, В. Ярошенка та ін.; листи до В. Гнатюка, І. Квасниці, І. Калиновича та родини; родинні фотографії.

159. 1. Ф. 388

2. **Андрусяк Микола** (1902–1985), історик, дійсний член НТШ, бібліотекар бібліотеки НТШ у Львові, професор УВУ
3. Народився 20 лютого 1902 р. у с. Переволочній Золочівського повіту в сім’ї селянина. Навчався у Бродівській, а згодом у Яворівській гімназіях. 1918 р. продовжував перерване війною навчання в державній українській гімназії у м. Золочеві. 1919 р. зголосився добровольцем до Української Галицької Армії. Прослужив до 1920 р. Вступив до армії УНР, де перебував до листопада 1920 р. 1921–1922 рр. закінчив Академічну гімназію у Львові. 1923 р. записався на філософський факультет Львівського університету (1923–1928). 1926 р. вступив до історичної секції студентської спілки істориків, де готував реферати з історичної тематики. 1927 р. почав працювати у бібліотеці НТШ у Львові. 1928 р. захистив докторську дисертацію, склав іспит на звання вчителя з історії та німецької мови. Викладав німецьку мову в гуманітарній дівочій гімназії “Рідної школи” у Львові. У 1929 р. вступив до військової служби. 1930 р. обраний дійсним членом НТШ. У 1930-ті рр. був активним співробітником багатьох українських та зарубіжних часописів, публікував свої статті у різних львівських виданнях. Працював над збором матеріалів про діяльність “Головної Руської Ради” (1848–1851 рр.), до огляду української історіографії (1921–1930 рр.). У 1939 р. емігрував до Західної Німеччини, де працював у таборах м. Аугсбурга. Пізніше переїхав до США. Викладав у Гарвардському університеті. Помер у 1985 р.
4. 22 справи
5. 1928–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Рукописи з історії та історіографії України; бібліографія і статті з історії церкви. Листи Е. Аманна, І. Гладиловича, М. Грушевського, Д. Дорошенка, В. Дорошенка, О. Кандиби (О. Олеса), М. Кордуби, В. Кубійовича, О. Лотоцького, А. Монтрезора, М. Панчишина, Й. Скрутеня, Й. Сліпого, Г. Чикаленко, А. Шептицького та ін.

160. 1. Ф. 389

2. **Верховна пластова команда, м. Львів**
3. Пластунські організації почали з’являтися на території Західної України в 1911 р., але існували вони нелегально. Незабаром Крайова шкільна рада порушила питання про створення пластунських гуртків при школах та інших навчальних закладах. Метою пластунських організацій було всебічне патріотичне самовиховання молоді, підготовка її до боротьби за незалежність України. До кола діяльності Верховного командування входила організація і контроль за діяльністю пластунських таборів. У 1930 р. польський уряд заборонив і офіційно розпустив пластунські організації, але вони продовжували існувати нелегально аж до 1939 р.

4. 970 справ
5. 1910–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники, розпорядження та інструкції Верховного командування. Статути товариств “Пластовий лицар”, “Пласт”, “Пластове братство”. Строчковий устав пластунів. Звіти про діяльність Верховного командування та пластунських куренів і таборів. Протоколи засідань, з’їздів і зборів. Листування про створення і діяльність гуртків, скликання з’їздів та участь у них, прийом нових членів, проведення свят, надання матеріальної допомоги пластунським організаціям і таборам. Особисте листування Верховного отамана українських пластунських організацій д-ра С. Левицького. Статті, доповіді, реферати, лекції, оповідання, вірші про історію пластунського руху, виховання пластунів, діяльність українського пласту. Журнали реєстрації пластунських організацій, наказів, вхідної і вихідної кореспонденції. Списки, облікові та анкетні картки пластунів. Матеріали про діяльність пластунських полків, гуртків, організацій старших пластунів та пластунських таборів.

161. 1. Ф. 391

2. **Загальноукраїнська культурна рада, м. Відень**
3. Створено у січні-лютому 1915 р. за ініціативою Інформаційного комітету для українського учительства Галичини і Буковини у Відні. Метою і завданням ЗУКР, згідно з положенням, були підтримка духовного життя українських біженців та інтернованих у таборах, надання їм моральної та матеріальної допомоги, видання відповідної літератури, організація у таборах для біженців шкіл, збереження їх національного характеру. Рада повинна була дбати про виховання молоді у національному дусі і про відбудову культурного життя в країні. Припинила свою діяльність 1918 р. у зв’язку з поверненням біженців до Галичини.
4. 10 справ
5. 1915–1924 рр.
6. 1989 р.
7. Довідка, резолюція зборів про заснування та реорганізацію ЗУКР. Звіти про кількість і становище українських біженців з Галичини і Буковини, які проживали в таборах Австро-Угорщини. Список українців табору Холмської і Волинської губерній (1915–1916 рр.).

162. 1. Ф. 392

2. **Українська парламентарна репрезентація в польському Сеймі і Сенаті, м. Варшава**
3. Перша парламентарна репрезентація, створена у 1922 р. з депутатів, обраних українським населенням, складала блок депутатів від Волині й Холмщини. Існувала до 1927 р. Друга, обрана в березні 1928 р., складалася з 46 депутатів від різних українських партій. 30 депутатів було обрано до Сенату. Посли й сенатори від УНДО формували УПР, яка мала своє представництво в Президії Сейму. Члени УПР брали участь у конгресах Міжпарламентарної унії, у з’їздах національних меншин. Найвищим органом був Пленум Українського посольського клубу, до компетенції якого належало обговорення загального політичного курсу клубу та його діяльності, визначення промовців на пленумах Сейму і Сенату, обговорення цих промов, вибір Президії, членів сеймових комісій: бюджетної, земельної, шкільної, церковної, відбудови краю та ін. Виконавчим і адміністративним органом клубу була Президія, до компетенції якої входило ведення переговорів з іншими партіями та представниками уряду, розгляд і затвердження інтерпеляцій, визначення промовців на пленумах Сейму, координація роботи депутатів у сеймових комісіях, ведення політичного щоденника канцелярії тощо. До обов’язків членів клубу входило захищати національні й політичні інтереси українського населення Галичини, Волині, Холмщини й Підляшшя шляхом подання внесків та інтерпеляцій до Сейму і Сенату, вести агітаційну роботу на місцях у дусі загальної політики клубу. Припинила свою діяльність у 1938 р.
4. 66 справ
5. 1919–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Проект статуту. Протоколи засідань Українського сенатського клубу. Пам’ятна записка українського прес-бюро про хід та результати виборів до Сейму на території Східної Галичини. Декларація Українського сеймового клубу про відновлення самостійної соборної Української держави (1928 р.). Матеріали про суспільно-політичне та економічне становище українців та білорусів, національно-визвольний рух на землях Західної України і Західної Білорусі. Матеріали про пацифікацію українського населення. Декларація до Ліги Націй, інтерпеляції депутатів, меморіали про стан народної освіти українського населення Східної Галичини та створення українського університету. Списки вчителів. Матеріали про становище православної церкви на Холмщині, Волині й Підляшші. Матеріали про співпрацю з Українською спілкою студентів у Празі, УНДО, Селянським союзом, “Просвітою”, українським виборчим комітетом та іншими громадськими і політичними організаціями та видавництвами. Положення про еміграцію з Польщі та її причини.

163. 1. Ф. 394

2. **Руська селянська організація, м. Львів**
3. Політична організація, яка спрямовувала свою діяльність на пропаганду москвофільства серед селян. Організувала по селах читальні ім. М. Качковського.
4. 1 справа

5. 1929–1934 pp.
6. 1989 p.
7. Статті невстановленого автора про суспільно-політичне становище в Україні.

164. 1. Ф. 395

2. **Бюро культурної допомоги для українського населення окупованих земель, м. Львів**
3. Створено у 1915 р. Підпорядковувалось і звітувало про свою роботу Загальній Українській Раді і Союзу Визволення України у Відні. Займалося справами організації українського шкільництва, збиранням коштів на утримання шкіл та підтримки культурного життя на територіях Холмщини і Волині, окупованих австро-німецькими військами. Припинило свою діяльність у 1918 р.
4. 16 справ
5. 1915–1918 pp.
6. 1989 p.
7. Меморандум про стан культурно-освітньої роботи серед українського населення Холмщини та Волині. Пропозиції щодо організації шкільного навчання на цих територіях, складені головою бюро – І. Крип'якевичем. Звіти про грошові надходження у фонд українських шкіл на Волині. Відомості на виплату платні вчителям. Журнали планів навчання, відвідування та успішності учнів, реєстрації прибутків і видатків, вхідної та вихідної кореспонденції. Карта Холмщини та Волині. Інструкції Загальної Української Ради та Союзу Визволення України у Відні про організацію шкільного навчання. Протоколи засідань Загальної Української Ради у Відні. Листування з установами, вчителями, січовими стрільцями про стан українського шкільництва, відкриття українських шкіл, призначення на посади вчителів; асигнування коштів. Матеріали про відкриття та роботу українських шкіл. Списки вчителів.

165. 1. Ф. 396

2. **Крайовий комітет допомоги голодуючому селу, м. Львів**
3. 8 та 15 березня 1925 р. у Львові відбулися наради українських громадських діячів, на яких обговорювалось тяжке матеріальне становище українського села, спричинене неврожаєм 1924 р. та економічною політикою польського уряду на західноукраїнських землях. На нараді 15 березня 1925 р. створено Крайовий комітет на чолі з Ю. Романчуком. Були створені також повітові та місцеві комітети в Галичині, на Волині, Холмщині, Підляшші та Поліссі, а також за кордоном.
4. 3 справи
5. 1925–1926 pp.
6. 1989 p.
7. Звернення та листи, надіслані редакціями газет і журналів в Галичині і за кордоном про опублікування статей та відозв про допомогу голодуючим селянам. Список жертводавців.

166. 1. Ф. 397

2. **Український крайовий комітет помочі для виселенців у Львові**
3. Створено у серпні 1916 р. у Львові для надання допомоги виселенцям із зони воєнних дій під час Першої світової війни та ведення їх обліку. Діяльність комітету обмежувалась територією м. Львова, але з наростанням потоку біженців у багатьох повітах Галичини утворилися повітові комітети. У зв'язку з цим 6 жовтня 1916 р. Львівський міський комітет був перетворений у Крайовий комітет, діяльність якого поширювалась на всю територію Галичини. 31 липня 1919 р. комітет припинив свою діяльність, а весь архів був переданий до бібліотеки НТШ у Львові.
4. 3 справи
5. 1916–1919 pp.
6. 1989 p.
7. Протоколи засідань комітету, списки та облікові дані виселенців, які служили в армії УСС.

167. 1. Ф. 399

2. **Професійна організація українського студентства “Профорус”, м. Львів**
3. Профспілка об'єднувала у своїх рядах українське студентство з метою надання йому матеріальної, моральної та культурної допомоги. “Профорус” діяв на території Галичини, Волині, Холмщини, Полісся, Підляшшя та Буковини.
4. 93 справи
5. 1921–1926 pp.
6. 1989 p.
7. Статути товариства. Звіти про діяльність повітових студентських рад. Резолюції, постанови, листування з'їздів Союзу українських студентських громад у Польщі (1922–1923 pp.), Центрального союзу студентів в Гданську, Празі, Подєбрадах та ін. Листування з товариствами та організаціями про співпрацю. Заяви студентів про навчання за кордоном.

168. 1. Ф. 401

2. **Редакція журналу “Літературно-Науковий Вістник”, м. Львів**
3. Почав виходити 1897 р. під назвою “Рідне Слово” як друкований орган НТШ. 1898 р. перейменовано на “Літературно-Науковий Вістник”. Редакторами були М. Грушевський, І. Франко, О. Борковський, О. Маковей, В. Гнатюк та ін. Ініціатори створення журналу ставили перед собою завдання ознайомити читачів з літературною та науковою творчістю українських літераторів та вчених. У 1907 р. М. Грушевський організував київське відділення редакції журналу, яке діяло до липня 1914 р. У 1917 р. воно знову поновило свою діяльність і продовжувало її до 1919 р. Від 1922 до 1932 рр. Редакція працювала знову у Львові під егідою “Української видавничої спілки” і за фінансової допомоги УСС. Редакційний комітет у складі В. Гнатюка, В. Дорошенка, М. Галушинського, Є. Коновальця очолив Д. Донцов. З кінця 1932 р. “Літературно-Науковий Вістник” перестав виходити, а замість нього Д. Донцов видавав журнал “Вістник” (1933–1939 рр.).
4. 23 справи
5. 1897–1923 рр.
6. 1989 р.
7. Списки передплатників журналу ЛНВ (1905–1913 рр.), статті, рецензії, наукові праці М. Грушевського, М. Залізняка, М. Лозинського та ін.

169. 1. Ф. 402

2. **Редакція журналу “Стара Україна”, м. Львів**
3. Ілюстрований щомісячний журнал, часопис історії і культури. Почав виходити у Львові з січня 1924 до 1925 р. під редакцією І. Кривецького. Видавництвом займався НТШ, його бібліотека і музей. Друкувалися статті з історії України, на літературознавчу й мистецтвознавчу тематику. З виданням співпрацювали І. Борщак, І. Крип’якевич, І. Огієнко, К. Студинський, В. Січинський, П. Холодний, В. Гнатюк та ін.
4. 3 справи
5. 1924–1925 рр.
6. 1989 р.
7. Статті та рецензії з історії України О. Барвінського, І. Борщака, М. Возняка, С. Людкевича та інших авторів. Перелік установ, редакцій та приватних осіб у Галичині й за кордоном, які передплачували журнал.

170. 1. Ф. 403

2. **Редакція газети “Наше слово”, м. Львів**
3. Створено у травні 1927 р. Була органом Українського селянського робітничого соціалістичного об’єднання “Сельроб”, легальної організації комуністів. Тижневик. Редактор і видавець – І. Калинович, згодом – В. Пашницький, П. Крайківський. Припинила діяльність у 1930 р.
4. 2 справи
5. 1926–1927 рр.
6. 1989 р.
7. Резолюції, тези, статті та повідомлення про діяльність Української соціал-радикальної партії, Українського націонал-демократичного об’єднання і Української християнської організації.

171. 1. Ф. 404

2. **Редакція журналу “Молоде життя”, м. Львів**
3. Ілюстрований журнал Українського Пласту, виходив у Львові у 1921–1933 рр. (до 1924 р. редактор – О. Тисовський, у 1924–1927 рр. – Б. Кравців, 1927–1929 рр. – П. Ісаїв). Завдання журналу – виховання молоді в пластунському дусі. У 1930 р. польський уряд офіційно заборонив пластові організації, у зв’язку з цим журнал припинив діяльність у Львові і продовжував виходити у Празі, а з 1946 р. – в Мюнхені. Редакція журналу видавала також пластову літературу, виховні посібники, брошури, листівки та ін.
4. 14 справ
5. 1922–1930 рр.
6. 1989 р.
7. Протоколи засідань редакційної колегії. Листування з друкарнями, організаціями і приватними особами про передплату, вміщення статей тощо. Статті, вірші, інформації, надіслані до редакції для опублікування.

172. 1. Ф. 405

2. **Редакція журналу “Дитина”, м. Варшава**
3. Орган Православної митрополічної консисторії у Варшаві. Ілюстрований місячник, а згодом – двотижневик для дітей. Виходив як додаток до газети “Слово” у 1936–1939 рр. Завдання – виховання дітей у релігійному та патріотичному дусі. Редактор І. Коровицький. Ілюстратори: Р. Вітенко, В. Саленко, Г. Кабайда.
4. 8 справ
5. 1936–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листи наукових організацій, приватних осіб про співпрацю. Вірші, оповідання, ілюстрації. Примірник журналу “Дитина”.

173. 1. Ф. 406

2. Редакція газети “Нова Зоря”, м. Львів

3. Виходила у Львові з 1926 р. як орган Української Християнської Організації, а згодом Української Католицької Народної партії (1930 р.). Поширювалась на території Польщі, Австрії, США, Чехословаччини, Румунії, Німеччини, Франції та ін. Засновником був Т. Галуцинський, редактором – Р. Гайдук. Від 21 січня 1928 р. стала органом “Товариства безженних священників ім. св. Йосафата” у Станіславові й почала виходити під редакцією О. Назарука.
4. 115 справ
5. 1926–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Історична довідка і проект положення про створення і діяльність редакцій газет “Нова зоря” і “Правда”. Протоколи засідань редакційної колегії. Фінансові звіти. Список співробітників та передплатників. Листування з науковими, культурно-освітніми, релігійними організаціями та приватними особами про передплату, опублікування статей, інформацій тощо. Рукописи статей про становище і діяльність католицької церкви на Україні та за кордоном; історію України, культуру, історію УСС, ОУН. Повісті, оповідання, вірші, фейлетони та переклади на українську мову творів І. Тургенєва, М. Зоценка, А. Чехова, Й.-В. Гете та ін.

174. 1. Ф. 408

2. Греко-католицький митрополичий ординаріат, м. Львів

3. Створено не пізніше 1863^{9х} р. як виконавчий допоміжний орган консисторії і капітули. Очолював його Галицький митрополит, членами були: єпископ та член капітули. Керувався розпорядженнями і рішеннями консисторії капітули. Діяльність його поширювалась на Львівську, Станіславівську та Перемишльську єпархії. До обов’язків ординаріату входило посередництво між церковними і державними установами при вирішенні адміністративних питань Церкви. До функцій ординаріату входили: 1) Опіка і нагляд за фізичним станом церков, монастирів, будівництво нових приміщень; 2) Виділення коштів на будівництво, ремонт і знесення будівель; ведення обліку прибутків митрополичих маєтків та фінансових витрат; 3) Призначення, переміщення та звільнення парафіяльних священників, вчителів релігії та інших служителів церкви на території Галичини; призначення і відкликання священників для емігрантів у Канаді, США, Бразилії та інших державах; 4) Контроль за прийняттям студентів до духовних семінарій у Львові, Станіславові, Перемишлі, їх звільнення, надання стипендій, висвячення священників після закінчення семінарії, нагляд за навчанням; 5) Організація духовних місій, тобто скликання священників і віруючих ряду населених пунктів для проведення церковних обрядів; 6) Надання матеріальної допомоги віруючим; 7) Розгляд скарг населення на поведінку священників. Припинив свою діяльність наприкінці 1945 р.
4. 195 справ
5. 1898–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники, розпорядження, декрети. Документи діяльності греко-католицької церкви (в Австрії, Бразилії, Канаді, Німеччині, США та інших країнах), діяльності архіву і бібліотеки ординаріату: нариси, статті, реферати з історії греко-католицької, православної церков і монастирів. Фотографії.

175. 1. Ф. 409

2. Центральна адміністрація столових маєтків греко-католицької митрополії, м. Львів

3. Створена у кінці XIX ст. в результаті об’єднання всіх управлінь окремими маєтками митрополії, які до цього мали свою самостійну адміністрацію і звітували Львівській греко-католицькій митрополичій капітулі. Припинила діяльність у 1945 р.
4. 17 справ
5. 1914–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники, розпорядження про діяльність центральної адміністрації маєтків. Інструкції, протоколи засідань адміністративної сесії.

176. 1. Ф. 410

2. **Тисовський Олександр** (1886–1968), професор біології, педагог, письменник, засновник “Пласту”, суспільно-політичний діяч
3. Народився 9 серпня 1886 р. у Львові. У 1904 р. закінчив з відзнакою спочатку німецьку, а потім українську гімназію у Львові. Записався на філософський факультет Львівського університету. Працював під керівництвом професора Йосифа Нусбаума в Інституті порівняльної анатомії та зоології. У 1909 р. отримав ступінь доктора філософії. Курсе зоології відбув на біологічній станції у м.Трієсті. У 1910 р. склав іспит на право викладання природознавства, математики і фізики в гімназіях. У 1912 р. був відраджений Міністерством освіти на океанографічний курс при природничому музеї в м. Бергені (Норвегія). Після повернення – учитель державної гімназії у Львові.
О. Тисовський був одним із засновників української Пластової організації. Розробляв методичні посібники, писав статті і реферати на теми педагогіки та підтримував тісний контакт з керівництвом “Пласту”. Початок Першої

⁹ Дата подається на підставі найраніших документів, виданих ординаріатом.

світової війни зустрів у Відні, перебуваючи на гімназійних курсах. 1 лютого 1915 р. розпочав службу в австрійській армії, але 1 січня 1916 р. його відкликано до Львова, де він продовжує вчителювати. У 1921–1922 рр. викладає природничі науки на медичному та філософському факультетах Львівського університету й ботаніку для лісового відділу технічних курсів. З 1927 р. – дійсний член НТШ, працює у природничій секції товариства, член Товариства прихильників освіти у Львові, Народної організації українців м. Львова, “Учительської громади”. Після окупації Галичини радянськими військами у 1939 р. Тисовський викладає природознавчі науки у Львівському університеті ім. І. Франка. У 1944 р. Тисовський разом з сім’єю емігрував до Відня. Помер 29 березня 1968 р.

4. 26 справ

5. 1914–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Особисті документи (1904–1943 рр.), автобіографія, спогади, бібліографія (1939 р.). Матеріали наукової і творчої діяльності: праці, статті, підручники, конспекти лекцій, реферати з біології, зоології, педагогіки, філософії, психології, теорії Ч. Дарвіна, генетики тощо. Матеріали про скаутський і Пластовий рух. Листи І. Боберського, Я. Весоловського, Л. Геца, М. Грушевського, К. Ма-лицької, Д. Паліва, І. Раковського, Ф. Савченка, В. Старосольського та інших.

177. 1. Ф. 414

2. **Редакція і адміністрація газети “Неделя”, м. Відень**

3. Австрійська газета для полонених російської армії – українців. Почала виходити з середини 1916 р. у Відні один раз на тиждень. До складу редакції цієї російсько-мовної газети входили І. Кревецький, П. Лисяк, редактор І. Німчук. Припинила виходити 1918 р. у зв’язку з революцією в Австро-Угорщині.

4. 2 справи

5. 1917–1918 рр.

6. 1989 р.

7. Список військовополонених із зазначенням їх місця перебування. Стаття і лист невстановленого автора про політичну ситуацію в Росії та в Україні.

178. 1. Ф. 422

2. **Представництво еміграційного управління, м. Львів**

3. Центральним органом у справах еміграції було Еміграційне управління у Варшаві, створене 1 грудня 1920 р. на підставі рішення Ради Міністрів Польщі від 15 листопада 1920 р. Воно підпорядковувалось Міністерству праці і громадської опіки. Управлінню були передані всі функції ліквідованого Державного управління у справах полонених, біженців і робітників (Dfństwowo urzřd w sprawach jeńców, uchodźców ł robotników). Структурними відгалуженнями Варшавського управління були представництва і етапи. У грудні 1920 р. у Львові почав діяти відділ управління під назвою Етап еміграційного управління у Львові, який у березні 1921 р. прийняв назву Комісаріату еміграційного управління у Львові. У 20-х роках на західноукраїнських землях зростає еміграція і тому Комісаріат було реорганізовано на представництво еміграційного управління у Львові. Було розширено штати працівників. До компетенції представництва у Львові входило надання всебічної інформації про умови еміграції, регулювання її напрямків, оформлення документів і вирішення усіх питань, пов’язаних з отриманням еміграційних паспортів, їх візування, контроль за діяльністю пароплавних компаній та інших установ, що займалися перевезенням емігрантів, викриттям фактів нелегальної агітації, вербуванням, порушенням карних справ проти нелегальних агентів. Починаючи з 1928 р., Представництво у Львові поширило свою діяльність на територію трьох воєводств: Львівського, Станіславівського і Тернопільського. Воно тісно співпрацювало з іншими еміграційними товариствами, що діяли на той час у Львові: Польським еміграційним товариством, Товариством опіки над українськими емігрантами, польською опікою над співвітчизниками за кордоном, Союзом громадських організацій опіки над емігрантами, а також з низкою американських, англійських, італійських, голландських та французьких пароплавних компаній. З 1932 р. еміграція поступово зменшується і Міністерство праці та громадської опіки видає розпорядження про ліквідацію Еміграційного управління у Варшаві та його представництв. 1 серпня 1932 р. Представництво у Львові припинило свою діяльність. Всі справи, пов’язані з еміграцією, були передані еміграційному інспектору при Львівському воєводському управлінні, діяльність якого поширювалась на три воєводства: Львівське, Станіславівське і Тернопільське.

4. 2139 справ

5. 1920–1933 рр.

6. 1989 р.

7. Статут польського еміграційного товариства, звіти про діяльність. Листування з Львівським воєводським управлінням про видачу закордонних паспортів, оформлення віз на виїзд до Америки, Аргентини, Канади. Списки членів правління. Листування з еміграційним управлінням у Варшаві, Тернопільським і Львівським воєводськими управліннями, староствами про роботу пароплавних компаній, про проведення реєстрації емігрантів, про укладення договорів на виїзд до Канади, США, Аргентини; про вербування нафтових робітників до Еквадору. Особові справи службовців еміграційного управління.

179. 1. Ф. 430

2. Товариство опіки над українськими емігрантами, м. Львів

3. Засновано у 1925 р. на основі статуту, затвердженого Львівським воєводським управлінням 24 січня 1925 р. Діяльність товариства охоплювала всю територію Польщі, а також країни, де перебували українські емігранти. Метою товариства була опіка над українськими емігрантами та організація рееміграції, встановлення і підтримка національних, культурних та господарських зв'язків з осередками української еміграції, зміцнення її творчого життя, підтримка інтересів української еміграції перед польською та іншими владами; підтримка досліджень, пов'язаних з еміграцією. Для реалізації цих завдань товариство організувало і підтримувало інформаційні, опікунські та банківські бюро в Польщі та за кордоном, видавало друкований орган – газету “Український емігрант”, мало власних кореспондентів, створювало комісії, курси, бібліотеки та шпитали, інформувало про умови еміграції. За характером діяльності товариство було громадською організацією, що складалась із добровільних членів. Вищим органом були загальні збори. На чолі товариства стояла управа, що складалась з 12 членів і 5 заступників, які обиралися на загальних зборах таємним голосуванням. Очолював управу президент. Прибутки та майно товариства склалися із членських внесків, субвенцій, дарів, спадщин, відсотків від капіталів та власних підприємств. Припинило існування у 1939 р.

4. 42 справи

5. 1930–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Книга обліку емігрантів. Листування з консульствами, пароплавними товариствами про оформлення віз на еміграцію до Аргентини, Бразилії, Канади та США, про розшук родичів, які виїхали до Канади, США, Франції, в СРСР.

180. 1. Ф. 440

2. Загальна українська національна рада, м. Відень

3. Створено 5 травня 1915 р. у зв'язку з реорганізацією Головної української ради у Львові і розширення її складу. Мала представляти не лише галицькі, а й загальноукраїнські інтереси, дбати про єдність української політики, координувати діяльність представлених у Раді політичних організацій. У програмних документах ЗУР зазначалась необхідність створення незалежної держави на всій українській етнічній території, а українські землі в складі Австро-Угорщини мали отримати національно-територіальну автономію. Виконавчим органом ЗУР була президія, що складалась з представників різних політичних організацій з Галичини, Буковини та Східної України. Представляла Раду на всіх переговорах звужена президія, яка складалась з голови і 3-х заступників. Рада поділялася на три територіальні секції: галицьку, буковинську і російсько-українську. Після проголошення австро-угорським урядом в листопаді 1916 р. створення Польського королівства, ЗУР втратила вплив на український політичний рух.

4. 35 справ

5. 1915–1917 рр.

6. 1989 р.

7. Регламент Ради. Положення про компетенцію і склад Ради. Резолюція про реорганізацію Головної української ради та створення Загальної української національної ради. Резолюції і лист Францу Йосифу про відокремлення та поділ Галичини на Східну і Західну. Звіт К. Левицького про суспільно-політичне становище українського населення Холмщини. Рішення зборів емігрантів з Холмщини з вимогою приєднання Холмщини до України. Відозва з вимогою надання автономії для українців, які проживають на території Австро-Угорщини. Листи про створення адміністративних урядів на окупованих царською Росією територіях, тяжке суспільно-політичне становище українців Галичини та Холмщини. Листування з табором українських біженців у Гююнді про заходи проти поширення інфекційних захворювань. Статті М. Лозинського та Л. Цегельського.

181. 1. Ф. 441

2. Єврейська скаутська організація “Hanoar Hainwri”, м. Львів

3. Створено 1929 р. Поширювала діяльність на територію Львівського воєводства, а з 1930 р. – на територію Східної Галичини та Сілезії. Основні напрямки діяльності: поширення і втілення скаутських ідей серед єврейської молоді, виховання морально та фізично здорових людей; вивчення давньоєврейської та польської мов, історії та літератури. У 1932 р. товариство ліквідоване рішенням виконавчого комітету Крайової сіоністської організації у Кракові і приєднане до “Ahudat Hanoar Hainwri Akiba” у Кракові з метою об'єднання сіоністської молоді під єдиним керівництвом.

4. 17 справ

5. 1928–1932 рр.

6. 1989 р.

7. Статуту та емблема товариства. Обіжники. Листування з відділеннями товариства про організацію роботи, звітність.

182. 1. Ф. 454

2. Центральний комітет єврейської організації ремісників “Cionim Baolej Miksoa”, м. Львів

3. Засновано у 1933 р. згідно з розпорядженням Львівського воєводського управління. Розповсюджувало свою діяльність на всю територію Східної Малої Польщі і було складовою частиною крайової сіоністської організації.

Мета – поширення освіти серед єврейських ремісників, розвиток єврейської культури, підтримка товариських взаємин та співробітництва між членами товариства і молоддю, спрямованих на відбудову та розвиток Палестини. Товариство організувало: виступи, лекції, дискусії з єврейської історії та літератури; наукові доповіді, літературні вечори; утримувало бібліотеки та читальні, хор, драмгурток; проводило товариські зустрічі, екскурсії, загальноосвітні підготовчі курси для вивчення давньоєврейської мови та культури тощо. Керівними органами були: крайовий з'їзд, центральний комітет, місцеве керівництво, загальні збори сніфу (групи), управління сніфу. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 41 справа

5. 1933–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Статути, обіжники, протоколи загальних зборів, звіти про діяльність, листування з виконавчим комітетом Крайової сіоністської організації з організаційних питань; фінансово-господарські документи; список членів товариства.

183. 1. Ф. 455

2. Товариство єврейської сіоністської молоді “Hechaluc Haklal Zioni”, м. Львів

3. Зареєстровано Львівським староством у 1935 р. на підставі статуту. Виникло на основі і фактично продовжило діяльність товариства з такою самою назвою, яке в 1930 р. діяло на території Східної Галичини, а у 1935 р. припинило свою діяльність і було приєднане до новоствореного товариства. Поширювало свою діяльність на всю територію Польщі. Мета товариства – продуктивна праця для Палестини у рамках загальносіоністської ідеології, а саме: фізичне та культурне виховання єврейської молоді, а також підготовка її до виїзду в Палестину. Члени товариства поділялися на: 1) засновників, які були членами виконавчого комітету Крайової сіоністської організації у Львові; 2) звичайних, яким уже виповнилося 18 років і які були прийняті у члени на засіданнях місцевих відділів; 3) “підтримуючих”, які надавали товариству матеріальну допомогу та були прийняті у члени товариства. Керівними органами були: Загальний з'їзд, Головна рада, Центральний комітет, Головна ревізійна комісія, товариський суд, керівництво місцевими відділами. Припинило свою діяльність у 1939 р.

4. 82 справи

5. 1930–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники та звернення. Звіти про діяльність сіоністських організацій. Листування про співробітництво з іншими організаціями у справі фізичного та культурного виховання єврейської молоді для поселення її у Палестині; про сільськогосподарську практику халюців, заснування колоній, еміграцію до Палестини. Матеріали про діяльність товариства у місцевостях Східної Галичини та фінансово-господарську діяльність. Анкети, списки та заяви членів сіоністських організацій. Картотека обліку халюців.

184. 1. Ф. 456

2. Головне управління кас безпроцентних позик “Gemilas Chesed” у Східній Галичині, м. Львів

3. Засновано 1928 р. у Львові з метою надання матеріальної допомоги збіднілим єврейським ремісникам і купцям шляхом безпроцентних позик та пожертв. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 15 справ

5. 1930–1933 рр.

6. 1989 р.

7. Листування з Магістратом м. Львова, американським представництвом розподільчого комітету “Joint” у Варшаві про надання дотацій, надсилання звітів, публікацію матеріалів у газеті “Chwila”. Фінансові звіти.

185. 1. Ф. 457

2. Товариство освіти єврейської молоді “Hechaluc”, м. Львів

3. Створено у 1920 р. згідно з розпорядженням Восводського управління у Львові на основі статуту від 8 листопада 1920 р. Метою товариства була підготовка молоді до поселення у Палестині, а саме: навчання її сільськогосподарським та ремісничим професіям, виховання молоді, підвищення її морального рівня, вивчення давньоєврейської мови та єврейської культури. Товариство у Львові належало до всесвітньої сіоністської організації “Hechaluc” (“Pionier”). Це була автономна організація. Керівним органом був Центральний комітет у складі 10 членів. Головна ревізійна комісія складалася з 3 членів, обиралася раз на рік. На місцях були створені відділи товариства. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 10 справ

5. 1925–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Статут (1936 р.). Звіт про діяльність товариства (1936–1939 рр.). Листування про сільськогосподарську практику, фінансову допомогу для організації трудових таборів, збір членських внесків. Списки та картотека членів товариства, що проходили сільськогосподарську практику перед виїздом до Палестини.

186. 1. Ф. 462

2. Український горожанський комітет, м. Львів

3. Створено 4 грудня 1918 р. у Львові як єдина українська громадська організація для репрезентації українського населення міста перед польською владою. Метою комітету було ведення інформаційної діяльності, пропаганда української справи за кордоном, надання моральної, матеріальної, санітарної та педагогічної допомоги українському населенню Галичини, потерпілому внаслідок воєнних подій та голоду на Великій Україні у 1921–1922 рр. Комітет було поділено на секції: 1) заповогова секція – надавала матеріальну допомогу, в першу чергу родинам жертв війни та інтернованих; дбала про захист бездомних та безробітних; 2) секція допомоги полоненим та інтернованим; 3) санітарна секція – дбала про медичну допомогу українському населенню та інтернованим українцям; 4) секція посередництва праці – мала обов'язок дбати про захист та працевлаштування українських бездомних та безробітних; 5) секція правової поради; 6) уряднича секція – піклувалася про захист прав, працевлаштування та надання матеріальної допомоги службовцям Австро-Угорської монархії; 7) шкільна секція – порушувала питання про створення приватних шкіл, бурс та інститутів для української молоді, допомогу вчителям; 8) секція допомоги підгірським повітам – мала завдання надавати правову та матеріальну допомогу населенню Гуцульщини; 9) секція опіки над інвалідами – дбала про утримання “Українського дому військових інвалідів”; 10) секція допомоги емігрантам з Наддніпрянської України; 11) секція американської допомоги; 12) секція постачання – на неї покладався контроль за закупівлею, транспортуванням та розподілом товарів на потреби комітету; 13) секція реєстрації шкод, завданих під час війни; 14) жіноча секція; 15) секція майстерень і жіночих робіт; 16) артистична секція – дбала про організацію вистав, концертів, літературних вечорів на потреби комітету. За розпорядженням дирекції поліції у Львові від 19 жовтня 1921 р. комітет заборонили, звинувативши його в антидержавній діяльності, а голову С. Федака та деяких його членів було заарештовано і віддано до суду. Управа комітету декілька років апелювала до дирекції поліції і до Міністерства внутрішніх справ, але діяльність комітету так і не було відновлено. Протягом ще двох років (1921–1923 рр.) комітет підпільно продовжував свою роботу.
4. 262 справи
5. 1918–1923 рр.
6. 1989 р.
7. Статути. Звіти про діяльність. Протоколи засідань. Протест делегацій Білорусі і Східної Галичини на конференції у Ризі проти умов мирного договору між радянською Росією та Польщею. Листи міністру внутрішніх справ Польщі С. Войцеховському з проханням про надання політичних і громадянських прав українському населенню. Списки окружних горожанських комітетів. Пенсійні і особові справи членів комітету.

187. 1. Ф. 468

2. **Окружна дирекція державних залізниць, м. Радом**
3. Створено 1919 р. Підпорядковувалась підприємству Польські державні залізниці. Окружна дирекція мала наступні підрозділи: відділи – 1) руху поїздів; 2) механічний; 3) дорожній; 4) торговельно-тарифний; 5) засобів руху; 6) санітарний; 7) вузькоколейних доріг; 8) контролю за прибутками; а також бюро – 9) персональне; 10) військове; 11) фінансове; 12) юридичне. Існувала до 1939 р.
4. 69 справ
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали діяльності відділу руху поїздів і персонального бюро. Директивно-нормативні документи про організацію культурно-просвітницької діяльності та військової підготовки. Акетні дані, списки службовців залізниць.

188. 1. Ф. 477

2. **Англійська акціонерна пароплавна спілка “Cunard White Star Limited”. Львівське відділення**
3. Розпочала діяльність 1922 р. у Варшаві. Займалась перевезенням пасажирів з Європи до США і Канади та наданням всебічної інформації про виїзд за кордон. У весняно-літні місяці пароплави заходили в канадські порти Квебек і Монреаль, а в осінньо-зимовий період - до Галіфаксу. З цих портів емігрантів розвозили до місць призначення компанії “Canadian National Railways”. Відділення спілки знаходились у Кракові, Ковелі, Станіславові та Тернополі. Усі вони підпорядковувалися Головній управі представництва у Варшаві. Припинила діяльність у 1939 р.
4. 197 справ
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з Головною управою у Варшаві про видачу закордонних паспортів, умови виїзду до Канади та США. Списки та особові справи емігрантів. Рекламні плакати. Документи фінансової діяльності.

189. 1. Ф. 478

2. **Союз єврейських кооперативів у Польщі. Львівське відділення**
3. Діяло з 1926 р. Мета: розширення мережі єврейських кооперативів, вкладення заощаджень в кооперативи, організація курсів. Здійснювало контроль за діяльністю єврейських кооперативів на території Галичини, надавало їм організаційну та фінансову допомогу. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 47 справ

5. 1926–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Нормативно-директивні документи, листування з кооперативами та сїонїст-ськими організаціями, матеріали про діяльність Центрального кредитного управління кооперативів у Львові, членів союзу: кооперативного торгового банку у Львові, сільськогосподарського кооперативу, “Кредитної спілки” у Раві-Руській та ін.

190. 1. Ф. 492

2. Президія Ради Міністрів Польщі, м. Варшава

3. Створено наприкінці 1918 р. Очолював її Голова Ради Міністрів, а структурними частинами були п'ять бюро: 1) президіальне; 2) юридичне; 3) економічне; 4) удосконалення адміністрації; 5) персональне. Видавала розпорядження, які не розходилися із законодавчими актами Сейму і Сенату. Підлягала президентові Польщі. Відповідала перед Трибуналом Сенату за порушення Конституції Польщі. Припинила діяльність у 1939 р.
4. 354 справи
5. 1917–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали чотирьох структурних частин: 1) Президіальне бюро: законодавчо-директивні матеріали, протоколи засідань Ради Міністрів, матеріали формування і розпуску кабінетів уряду. Протоколи, статuti, листування. 2) Економічне бюро: регламент роботи, протоколи і постанови його засідань; звіти, доповідні записки про діяльність підприємств і установ усіх галузей економіки; матеріали про торговельні зв'язки Польщі з СРСР. 3) Бюро удосконалення адміністрації: матеріали про діяльність адміністративно-господарських і суспільних організації, про військову місію генерала Ромера в Парижі, французько-польську військову конвенцію, листи про приєднання Польщі до Женевської і Гаазької конвенцій. 4) Персональне бюро: розпорядження, постанови, листування з загальних питань службовців державних установ; характеристики кандидатів у депутати Сейму і Сенату, біографії міністрів, особові справи та інші матеріали про особовий склад міністерств, відомств та інших державних установ.

191. 1. Ф. 493

2. Міністерство внутрішніх справ, м. Варшава

3. Створено в січні 1918 р. на підставі § 24 першого декрету Регенційної Ради про тимчасову організацію вищої влади у Польському Королівстві¹⁰. Займалося всіма справами, що належали до загального управління країною, здійснювало контроль над місцевими органами самоуправління, поліцією, службою здоров'я; надавало концесії, контролювало використання водних ресурсів; йому підпорядковувались пошта, телеграф, телефон та інші засоби сполучення, які не знаходилися у компетенції військового відомства або Міністерства промисловості і торгівлі; відало загальною статистикою, органами соціального забезпечення і всіма іншими внутрішніми справами¹¹. Припинило діяльність у зв'язку з окупацією Польщі 1939 р.
4. 62 справи
5. 1921–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали 3-х структурних частин: 1) політичний департамент – обіжники, розпорядження, звернення, листи та інші документи про суспільно-політичне становище за 1925–1939 рр. Повідомлення національного відділу про діяльність українських, німецьких, литовських і єврейських громадських організацій і політичних партій та окремих осіб у Польщі і на території Східної Галичини; про посилення прикордонної охорони, встановлення нагляду за членами іспанського посольства у Варшаві; список особового складу дипломатичного корпусу і торговельного представництва СРСР у Польщі; 2) Департамент самоуправління: обіжник для місцевих органів влади про надсилання звітності, листи про зміни в адміністративному поділі. Повідомлення і листування про встановлення поліцейного нагляду, арешти, слідства. Матеріали державної поліції про службові переміщення комендантів воеводських відділів поліції; 3) Матеріали персонального бюро: особові справи, листування про видачу дипломатичних паспортів, характеристик.

192. 1. Ф. 494

2. Урядовий комісаріат, м. Варшава

3. Створено у серпні 1919 р. як окремих адміністративний орган м. Варшави. Безпосередньо підлягав Міністерству внутрішніх справ Польщі. Йому підпорядковувались чотири гродські староства і команда державної поліції м. Варшави. Припинив діяльність 1939 р. у зв'язку з окупацією Польщі.
4. 20 справ
5. 1933–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Інструкції, інформації, донесення, листування про діяльність комуністичних і соціалістичних партій та організацій, професійних спілок. Протокол з'їзду працівників культури у Львові 16–17 травня 1936 р. Повідомлення Міністерства внутрішніх справ про конфіскацію матеріалів з'їзду. Матеріали про встановлення поліцейного нагляду за іноземцями та політично неблагонадійними особами. Облікові картки цих осіб.

¹⁰ Dziennik praw Krylestwa Polskiego. – 1918. – S 3

¹¹ Там же. – S. 83.

193. 1. Ф. 495

2. Міністерство військових справ, м. Варшава

3. На підставі § 21 першого декрету від 3 січня 1918 р. при Раді Міністрів було створено Військову комісію як тимчасовий орган, а 26 жовтня 1918 р. декретом № 30 цю комісію було перейменовано у Міністерство військових справ¹². Міністерство мало таку структуру: 1) Кабінет міністра; 2) Персональне бюро; 3) Корпус інспекторів; 4) Польова єпископська курія; 5) Бюро інших віро-сповідань; 6) Державне управління фізичного виховання і військової підготовки; 7) Керівництво військово-морського флоту. Припинило діяльність у зв'язку з окупацією Польщі фашистською Німеччиною у 1939 р.

4. 73 справи

5. 1918–1939 рр.

6. 1989 р.

Інструкція, доповіді, статті, навчальні плани установ Міністерства, фінансовий звіт за 1937/38 господарський рік та статистичні дані про кількість інвалідів війни, що отримували пенсію. Матеріали про проведення військового набору, контрольних зборів, облік військовозобов'язаних і резервів (розпорядження Міністерства і командування X окружного корпусу в Перемишлі, листи, списки, книги).

194. 1. Ф. 496

2. Професійна спілка єврейських приватних службовців, м. Львів

3. Профспілку створено у Львові 1926 р., діяла до 1939 р.

4. 5 справ

5. 1926–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Запрошення на доповідь голови спілки Гемера “Причини і наслідки останніх політичних подій в Польщі”. Відомості на видачу платні єврейським приватним службовцям.

195. 1. Ф. 497

2. Церковно-шкільна єврейська громада, м. Белград

3. Засновано на підставі статуту, підтвердженого законом про релігійні об'єднання Міністерства просвіти та віросповідань у Белграді 30 квітня 1866 р. Засновниками громади були євреї, вигнані інквізицією з Іспанії, Португалії та інших європейських країн у кінці XV - на початку XVI ст. Структура громади спочатку була патріархальною, за якою рядові члени підпорядковувались рабинові. Пізніше в руках рабина лишилася тільки релігійна влада, а світську було передано окремим почесним громадянам, які обиралися всіма членами громади. Метою громади була турбота про релігійні, просвітні та благодійні потреби її членів. Безпосередньо підпорядковувалась Міністерству просвіти і віросповідань. Членами товариства могли бути євреї будь-яких статі, віку та підданства, які жили у Белграді не менше 6 місяців. Діяльність громади припинилась близько 1928 р.

4. 243 справи

5. 1873–1928 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники, проекти закону про релігійні об'єднання та їх внутрішні відносини. Програма роботи. Розпорядження і обіжники Міністерства просвіти та віросповідань королівства Сербії, Хорватії та Словенії. Інструкції про проведення виборів до управи громади, церемоніальних обрядів у синагогах, святкування релігійних свят у школах. Протоколи засідань, звіти про діяльність. Листування про співробітництво з іншими організаціями. Матеріали фінансово-господарської діяльності. Списки виборців до управи та комітету громади, службового персоналу. Свідчення і витяги з метричних книг єврейських громад у Белграді, Лесковаці, Ніші та інших місцевостях (1913–1927).

196. 1. Ф. 498

2. Товариство кредиту і взаємодопомоги “Ahawat Chesed”, м. Львів

3. Засновано 1933 р. у Львові. Мета: надання допомоги єврейській інтелігенції, виділення безпроцентних позик або одноразової допомоги, організація лекцій, концертів. Припинило діяльність 1939 р.

4. 5 справ

5. 1935–1936 рр.

6. 1989 р.

7. Заяви членів товариства про надання грошових позик.

197. 1. Ф. 499

2. Товариство допомоги єврейським студентам в Польщі. Львівське відділення

3. Існувало з 1932 р. Розповсюджувало діяльність на всіх студентів-євреїв Східної Галичини, які вчилися за кордоном. Мета: надання матеріальної допомоги своїм членам; захист їх інтересів, задоволення культурних та професійних потреб.

4. 5 справ

12 Там же. – S. 83.

5. 1929–1938 pp.
6. 1989 p.
7. Заяви студентів про надання матеріальної допомоги, касовий звіт, свідоцтва, довідки.

198. 1. Ф. 500

2. Товариство плантаторів у Палестині “Нанотеjah”. Львівське бюро

3. Засновано 1929 р. з центром у Львові. Бюро розповсюджувало свою діяльність на територію Східної Галичини. Товариство займалося вирощуванням, доглядом та обробкою цитрусових плантацій в Палестині на землях, проданих або відданих в оренду за посередництвом товариства власникам зі Східної Галичини. Львівське бюро підпорядковувалось Генеральному представництву у Варшаві. Дату ліквідації не встановлено.
4. 9 справ
5. 1930–1933 pp.
6. 1989 p.
7. Звернення Виконавчого комітету Крайової сіоністської організації про оренду земельних ділянок у Палестині. Листування з плантаторами та приватними особами про діяльність товариства та співпрацю. Список членів товариства.

199. 1. Ф. 501

2. Спілка єврейських гімнастичних і спортивних товариств Польщі “Makkabi”, м. Львів

3. Засновано 1931 р. у Львові. Поширювала свою діяльність на територію Львівського, Станіславівського і Тернопільського воєводств. Мета: сприяння культурному та фізичному відродженню єврейської молоді. Керівними органами були: загальний з'їзд, виконавчий комітет, головна рада і ревізійна комісія. Діяла до 1939 р.
4. 5 справ
5. 1930–1939 pp.
6. 1989 p.
7. Обіжники виконавчого комітету, польського відділення Всесвітньої спілки у Варшаві, листування про фізичне виховання та військову підготовку молоді, про перевірку діяльності літніх таборів.

200. 1. Ф. 502

2. Спілка єврейських жінок, м. Львів

3. Засновано 1925 р. у Львові з метою підвищення культурного рівня єврейських жінок та покращення їх економічного становища, захисту прав жінок на виробництві, опіки над покинутими дітьми. Займалася культурно-просвітницькою діяльністю, організацією трудового посередництва, утриманням майстерень, притулку для подорожуючих і працюючих жінок; боротьбою з проституцією та торгівлею живим товаром. Заснувала дитячі ясла і притулки для дітей. Припинила діяльність у 1939 р.
4. 9 справ
5. 1925–1939 pp.
6. 1989 p.
7. Статут, протоколи засідань, звіти про діяльність бюро об'єднання єврейських жінок для праці в Палестині, статті про необхідність вивчення давньоєврейської мови, касова книга.

201. 1. Ф. 504

2. Польське трансатлантичне товариство Лінія Гдиня-Америка. Львівське відділення

3. Товариство засновано 11 березня 1930 р. (раніше існувала Балтійсько-Американська лінія, заснована 1 квітня 1924 р.). Більшість акцій товариства належали державі. Займалося перевезенням пасажирів через океан, в основному емігрантів. Перевезення товарів відіграло в його діяльності другорядну роль. Окрім перевезення емігрантів займалось ще морським туризмом. Мало відділення у багатьох містах Польщі, Канади і США. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 126 справ
5. 1930–1939 pp.
6. 1989 p.
7. Обіжники, інструкції та правила еміграції за кордон. Звіти про діяльність. Списки емігрантів. Листування з Центральним управлінням товариства у Варшаві та емігрантами про надання дозволу на еміграцію, оформлення документів, відправки транспорту, переказ грошей.

202. 1. Ф. 505

2. Комітет допомоги єврейському населенню, м. Львів

3. Комітет засновано після листопадових подій 1918 р. – єврейських погромів у Львові та Східній Галичині. У 1923 р. був перейменований в Центральний єврейський рятунковий комітет. Діяльність обмежувалась допомогою жертвам погромів: забезпеченням харчуванням, одягом, паливом, а також наданням притулку бездомним. Припинив діяльність у 1931 р.
4. 296 справ
5. 1898–1931 pp.

6. 1989 р.
7. Статут, регламенти діяльності місцевих комітетів, протоколи засідань виконавчого комітету, звіти, листування про розшук родин, умови еміграції, репатріацію біженців з Галичини, фінансово-господарські документи.

203. 1. Ф. 506

2. Товариство російських студентів “Друг”, м. Львів

3. Засновано 1894 р. рескриптом Галицького губернаторства у Львові на базі товариства “Академічний кружок” у Львові. Об’єднувало студентів російської національності університету, ветеринарної академії та політехнічного інституту, пізніше – також студентів вищої торговельної школи. Під час Першої світової війни діяльність товариства була заборонена австрійським урядом, а у 1922 р. за ініціативою студентів університету воно поновило свою діяльність. Метою товариства була моральна і матеріальна допомога своїм членам для отримання вищої освіти. До його компетенції входило: утримання бурси, їдальні, бібліотеки, читальні; видання журналів, проведення наукових та літературних бесід і лекцій, музичних вечорів; створення наукових і товариських гуртків, надання позик. У 1939 р. діяльність товариства було припинено.
4. 168 справ
5. 1894–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статути. Дозвіл Галицького губернаторства на заснування товариства. Протоколи загальних зборів та засідань правління. Звіти про діяльність. Матеріали співпраці з іншими товариствами, організаціями та установами. Статті, звернення, протоколи і звіти про діяльність видавничих комісій. Статути гуртків любителів історії і словесності та спортивного клубу. Протоколи засідань, листування. Матеріали про діяльність бібліотеки, будинку студентської молоді ім. А. Ю. Ясеницького, бурси та їдальні. Документи фінансово-господарської діяльності. Списки, анкети, заяви членів товариства.

204. 1. Ф. 515

2. Інтендантура 12-ї польської піхотної дивізії, м. Львів

3. –
4. 4 справи
5. 1919–1921 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з Міністерством військових справ і підрозділами з особових і фінансово-господарських питань.

205. 1. Ф. 516

2. Український центральний комітет в Польщі. Каліське відділення

3. Створено в 1920 р. Було одним з відділень УЦК у Польщі. Працювало над об’єднанням усіх українських політичних емігрантів з метою консолідації сил для майбутньої боротьби за Українську державу.
4. 33 справи
5. 1921–1936 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники УЦК у Варшаві. Передвиборчий бюлетень опозиційної групи УЦК. Примірник журналу “Вісті” (органу УЦК) № 8-9 за 1927 р. Лист Головної еміграційної ради в Парижі сенаторові Ройалу Копелянду з подякою за внесення законопроекту до сенату США про визнання уряду УНР та звернення до українських організацій з закликом збирати підписи під цим листом. Програма й звіт про роботу III з’їзду УЦК у м. Каліші. Заяви емігрантів про прийняття в члени товариства та надання матеріальної допомоги. Статут Українського національно-політичного об’єднання за кордоном. Матеріали про діяльність Ради об’єднання українських еміграційних організацій у м. Каліші. Списки жертводавців для звільнених з табору Каліш-Щипйорно. План українського цвинтаря у Щипйорно.

206. 1. Ф. 529

2. Адміністрація журналу “Наш приятель”, м. Львів

3. Орган марійського товариства молоді. Часопис для української молоді та дітей. Місячник. Виходив у Львові 1921–1939 рр. Відповідальні редактори – Й. Маркевич (1921–1926 рр.), С. Бараник (1927 р.), М. Марисюк (1927–1928 рр.), Т. Горникевич (1929–1930 рр.), І. Назарко (1933–1939 рр.).
4. 8 справ
5. 1934–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Листи організацій, установ та приватних осіб про передплату журналу. Списки зарубіжних передплатників. Статті, реферати.

207. 1. Ф. 531

2. Редакція журналу “Воскресное чтение”, м. Варшава
3. Журнал православної церкви у Польщі. Висвітлював становище православної церкви та питання церковного

- життя.
4. 1 справа
 5. 1925–1926 рр.
 6. 1989 р.
 7. Статті невстановлених авторів про висвітлення пресою становища православної церкви в Польщі.

208. 1. Ф. 552

2. Табір національного об'єднання. Львівська окружна організація

3. Формально створено у 1936 р., але свою діяльність табір розпочав 21 лютого 1937 р. Лозунг організації – мілітаризація держави, згуртування народу навколо армії. Для роботи і поширення своїх ідей серед польської молоді Табір національного об'єднання утворив дві молодіжні організації – “Związek Młodej Polski” і “Służba Młoduch”. На робітничий клас впливав через Об'єднання польських профспілок. Організаційно був побудований за територіальним принципом. Поділявся на окружні організації і відділи, які відповідали адміністративному поділу Польщі. Керував діяльністю окружної організації голова. Найвищим органом була Окружна рада, яка разом з головою складала плани діяльності партії, вирішувала різні питання. Виконавчий орган окружної організації – секретаріат, який поділявся на сектори. У Львівській організації було 5 секторів: 1) організаційно-персональний; 2) суспільно-політичний; 3) фінансово-бюджетний; 4) спеціальних робіт; 5) пропаганди. Для реалізації програми і завдань партії при секторах було створено 13 секцій. Львівська окружна організація територіально поділялась ще на повітові відділи. Вона безпосередньо керувала, контролювала і координувала діяльність повітових відділів, а ті в свою чергу звітували перед нею. Припинив свою діяльність у 1939 р.

4. 373 справи

5. 1937–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Статут та схеми структурної і організаційної побудови партії. Програми діяльності та ідейно-політична декларація. Обіжники та інструкції, звіти про діяльність. Матеріали про підготовку і проведення з'їздів й зборів, про співробітництво з різними організаціями, товариствами і установами. Матеріали діяльності відділів у справах молоді, профспілково-господарського руху, окружного бюро досліджень, верифікаційної і ревізійної комісії, секретаріату. Регламенти, обіжники, протоколи, звіти та інші матеріали про діяльність організаційно-персонального, суспільно-політичного, фінансово-бюджетного і пропагандистського секторів. Списки секцій, довідкові матеріали про членів. Матеріали про діяльність повітових і міських відділів. Матеріали про економічне становище Польщі; про підготовку і проведення виборів до Сейму, Сенату та в місцеві органи влади; про діяльність парламентської групи Табору у Сеймі і Сенаті.

209. 1. Ф. 576

2. Губернське жандармське управління, м. Ломжа, Білостоцького воєводства

3. –

4. 4 справи

5. 1902–1910 рр.

6. 1989 р.

7. Накази жандармського управління за 1902, 1908 рр. Журнал вхідної кореспонденції за 1910 р.

210. 1. Ф. 580

2. Українська військова станиця інтернованих військ УНР, м. Каліш

3. Після поразки українських визвольних змагань під кінець 1920 р. особовий склад армії було розміщено на території Польщі у військових станицях на правах інтернованих військ. Одна з таких станиць була у м. Каліші. Тут була розташована 3-я Залізна стрілецька дивізія Армії УНР, а пізніше і 2-а Волинська стрілецька дивізія, зведені в одну групу військ. Вона отримала назву “Калішський обоз інтернованих українських військ” Очолювало станицю правління. У своєму підпорядкуванні правління мало грошову касу, продуктовий склад, склад палива, речових та будівельних матеріалів, школу, дитячі садок і притулок, бібліотеку, театр і хор. Умови життя тут, порівняно з іншими таборами, були найкращі. Про свою роботу правління звітувало перед Головною управою УЦК, яка надсилала обіжники, проводила ревізії фінансової та господарської діяльності, влаштовувала військовослужбовців на роботу, готувала документи на право їх перебування у Польщі та виїзду за кордон.

4. 673 справи

5. 1923–1938 рр.

6. 1989 р.

7. Статути. Обіжники УЦК у Варшаві, накази та інструкції правління станиці. Книги протоколів зборів, засідань правління, комісій. Історична довідка про діяльність української еміграції у Польщі (1926 р.). Бюлетені об'єднань, товариств, пресового бюро. Статті. Листування про підготовку та проведення конгресів, з'їздів, зборів, про участь у політичних та культурно-просвітніх заходах; про збір пожертвувань, надання медичної допомоги; купівлю-продаж та оренду землі, будівель; ремонтні роботи, фінансування станиці; передплату та надсилання періодичних видань; відозви й листування про викуп землі й упорядкування українського цвинтаря у Щипйорно. Статті, замітки, реферати. Матеріали фінансово-господарської діяльності правління. Матеріали про діяльність майстерень, крамниці, складів станиці. Щоденник культурного життя станиці (1930–1936 рр.). Анкета про

нааявність культурно-освітніх установ. Фінансовий звіт культурно-гуманітарного відділу. Меморандуми, звернення, ноти українських еміграційних організацій до Ліги Націй, уряду Польщі з приводу репресій і голоду в Україні, допомоги емігрантам та ін. Матеріали про діяльність курсів, гімназії ім. Т. Шевченка, підготовчої школи ім. С. Пеглюри та дитячого садка, бібліотеки, театральної секції, Українського національного хору, Українського наддніпрянського хору під керівництвом Д. Котка. Особисті документи адміністратора М. Повисьмака. Матеріали про діяльність церкви. Статистичні дані, книги обліку й реєстрації мешканців станиці, відомості на видачу платні, грошової допомоги, списки померлих.

211. 1. Ф. 581

2. **Колекція документів про діяльність урядів та армій Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки**
3. Колекцію створено в ЦДІА України у Львові під час впорядкування розсипу та з документів, вилучених з різних фондів архіву.
4. 213 справ
5. 1914–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Документи про діяльність Центральної Ради, Гетьманату і Директорії: протоколи зборів президій громадських організацій, ради робітничих депутатів, військової ради Київського гарнізону тощо з обговорення проблеми територіальної автономії України; універсал про взяття влади; декларація Генерального секретаріату про економічне і політичне становище в Україні. Звіти про діяльність Галицько-Буковинського комітету. Меморандум українських політичних партій про припинення діяльності Центральної Ради. Бюджет Української держави на 1918 р. Доповіді закордонного відділу інформаційного бюро при Директорії; постанови та розпорядження Ради Народних Міністрів. Документи про діяльність головнокомандування армії УНР, канцелярії військового міністерства, військово-технічного управління військ УНР, військово-санітарної місії УНР в Австро-Угорщині у справах військовополонених та інтернованих, 5-ї Херсонської стрілецької дивізії Армії УНР. Документи про діяльність уряду ЗУНР в еміграції: закони, постанови, меморандуми, відозви; статті, замітки, листи. Документи про діяльність уряду ЗУНР та президії Української Народної Ради: програма діяльності, законопроекти, декларації, статуту; меморіали; протоколи засідань та зборів Міжпартійної ради, Народної трудової партії, резолюції; звернення; спогади, брошури, статті. Списки українських товариств та емігрантів у США і Канаді, листування. Розпорядження та проекти Державного секретаріату військових справ ЗУНР. Документи про діяльність військової канцелярії диктатора ЗУНР у Відні, делегата Української Народної Ради для військових справ; збірної станиці УНР у Відні; повітових комісаріатів у Східній Галичині. Списки військовослужбовців та інвалідів колишньої австрійської армії в Галичині.

212. 1. Ф. 583

2. **Польська національна рада, м. Перемишль**
3. Створено не раніше 4 листопада 1918 р. як державний орган і представництво польського уряду. Підпорядковувалася безпосередньо Польській ліквідаційній комісії у Кракові. Керівний орган – виконавчий комітет, який складався з 7 осіб. Припинила діяльність у лютому 1919 р. на підставі розпорядження Правлячої комісії від 8 лютого 1919 р. № 1281. Функції ради було передано староству у м. Перемишлі.
4. 17 справ
5. 1918–1919 рр.
6. 1989 р.
7. Протоколи засідань. Протоколи передачі справ повітовому староству в м. Перемишлі. Обіжники Польської ліквідаційної комісії у м. Кракові. Листування з Польською ліквідаційною комісією та командуванням польських військ у м. Перемишлі про постачання промислових і продовольчих товарів, мобілізацію населення в армію, облік офіцерського складу. Звіти про діяльність Управління державної опіки. Списки службовців державних установ та вчителів
шкіл
м. Перемишля. Листування з УНР і командуванням українських військ в Перемишлі про створення об'єднаної комісії, скликання конференції, спільну діяльність.

213. 1. Ф. 600

2. **Дирекція поліції, м. Бельсько, Сілезького воєводства**
3. У 1919 р. в містах, які мали власні статуту, було організовано дирекції поліції з підпорядкованими їм слідчими управліннями. До їх компетенції належали: нагляд за пресою, діяльністю партій, товариств, дозвіл та заборона мітингів і зборів. Діяльність поширювалась тільки на територію міста. Припинила діяльність 1939 р.
4. 2 справи
5. 1934 р.
6. 1989 р.
7. Листування із Сілезьким воєводським управлінням у м. Катовицях про діяльність Націонал-соціалістичної партії молоді Польщі. Списки членів партії.

214. 1. Ф. 601

2. Повітова команда державної поліції, м. Перемишль

3. У Перемишльському повіті повітову державну поліцію було створено 1919 р. Вона мала свої поліційні дільниці в селах повіту, а при повітовій команді був слідчий відділ, як складова частина цієї команди. Слідчі відділи керували всією слідчою діяльністю органів поліції, вели реєстрацію розшукуваних осіб та їх переслідування.

4. 118 справ

5. 1919–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники та розпорядження з питань внутрішньої служби. Накази про збереження таємної документації, облік зброї у цивільних осіб, реєстрацію злочинності, проведення набору поліцейських; про заходи боротьби з діяльністю комуністичних організацій, розшук їх членів. Статути “Червоної помочи Західної України” та Спілки комуністичної молоді. Листівка КПП. Розпорядження, донесення, повідомлення про суспільно-політичне становище у Перемишльському повіті. Матеріали про навчання, облік, переміщення особового складу. Списки поліцейських та службовців комісаріату і постерунків поліції. Книги вхідної та вихідної кореспонденції.

215. 1. Ф. 602

2. Міська управа, м. Перемишль

3. Створено у 1939 р. під час окупації Польщі німецькими військами. На управу покладался обов’язок забезпечувати правопорядок у місті. Очолював управу міський комісар, якого призначав генерал-губернатор у Кракові.

4. 63 справи

5. 1940–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Статут м. Перемишля. Обіжники, розпорядження, звернення генерал-губернаторства, староства, дирекції адміністративного відділу, комісара м. Перемишля з питань економічного та культурного життя міста. Звіт Перемишльського староства про суспільно-політичне становище в місті. Заяви службовців про прийом на роботу.

216. 1. Ф. 608

2. Окружна команда української поліції, м. Перемишль

3. Під час німецької окупації у період Другої світової війни в окупованих місцевостях було створено поліційні органи. Одним з них була Українська поліція у м. Перемишлі, яка мала поліційні станиці у селах свого району.

4. 11 справ

5. 1940–1943 рр.

6. 1989 р.

7. Розпорядження, накази, інструкції про розпорядок дня, розклад та графіки чергувань і рапорти про службу. Списки установ м. Перемишля. Протоколи допитів і обшуків затриманих осіб у сс. Пикуличі та Вільшани.

217. 1. Ф. 609

2. Український допомогивий комітет, м. Перемишль

3. Створено 1940 р., підпорядковувався УЦК у Кракові, очолюваному В. Кубійовичем. У містах були організовані відділи, зокрема, в Перемишлі. Метою комітету було надання моральної та матеріальної допомоги емігрантам з України, що перебували на території Польщі. Опікувався хворими літніми людьми та безпритульними дітьми, збирав кошти для емігрантів, полонених, забезпечував їх роботою. Засновував українські школи і молодіжні організації. Провадив культурні заходи з метою підвищення національної свідомості. Комітет у Перемишлі припинив свою діяльність з приходом радянських військ.

4. 23 справи

5. 1940–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники та інструкції УЦК у Львові. Протоколи нарад інженерної секції. Звіти про роботу українського театру при комітеті у м. Перемишлі. Положення і листування про проведення крайового конкурсу українських хорів, присвяченого 100-річчю від дня народження М. Лисенка. Списки службовців і членів комітету, делегатури у м. Хирові, вихователів дитячого садка делегатури. Списки установ і власників квартир у м. Перемишлі. Список сіл, які входили до делегатури м. Ярослава. Примірник журналу “Заграва” (1924). Статті з історії України.

218. 1. Ф. 611

2. Тюрма “Святий хрест”, м. Кельце, Келецького воєводства

3. Почала діяти у 1918 р. Підпорядковувалась Міністерству юстиції. Тут відбували покарання особливо небезпечні кримінальні злочинці та політичні в’язні. Влітку 1939 р. тюрма була ліквідована.

4. 107 справ

5. 1918–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Накази та директивні вказівки Міністерства юстиції і окружного суду в Кельцях. Особові справи засуджених за кримінальні злочини та шпигунство на користь Радянського Союзу, Литви та Німеччини.

219. 1. Ф. 617

2. **Повітова команда військового поповнення, м. Ланьцут**
3. Підпорядковувалась Окружному командуванню X корпусу в Перемишлі. Діяла на два повіти: Ланьцутський і Переворський. Основними функціями були: поповнення призовниками збройних сил Польщі і проведення військового набору, облік військових та цивільних військовозобов'язаних спеціалістів.
4. 146 справ
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Розпорядження, накази, інструкції, листи Міністерства військових справ, Окружного командування X корпусу в Перемишлі з питань організаційної діяльності, підготовки та проведення набору призовників, контрольних зборів, обліку військовозобов'язаних. Звіти, статистичні дані, повідомлення про діяльність команди. Матеріали про особовий склад військовослужбовців: розпорядження про підвищення звань, переміщення кадрів, надання відпусток і матеріальної допомоги. Списки призовників, офіцерів, офіцерів запасу, офіцерів у відставці, службовців. Матеріали діловодства.

220. 1. Ф. 618

2. **Римо-католицька митрополічка консисторія, м. Львів**
3. Створено 1361 р. в Галичі, а у 1411 р. перенесено до Львова. Свою діяльність поширювала на територію Східної Галичини і Буковини. До її компетенції належало управління костелами, нагляд і контроль над церковними маєтками, особові справи священиків, опіка над школами. Припинила діяльність у 1946 р.
4. 1 справа
5. 1944 р.
6. 1989 р.
7. Довідки до історії римо-католицьких жіночих монастирів. Списки чоловічих і жіночих монастирів на території Львівської римо-католицької архидієцезії та монахинь.

221. 1. Ф. 632

2. **Приватне бюро розшуку членів сімей, листування і перекладу документів Юстини Ульріх, м. Грац**
3. –
4. 3 справи
5. 1939–1941 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з приватними особами, посольством в Югославії про розшук членів родин, надіслання особистих документів.

222. 1. Ф. 641

2. **Головна команда державної поліції, м. Варшава**
3. Законом від 24 липня 1919 р. на території Польщі було створено органи поліції на чолі з Головною командою державної поліції у м. Варшаві, яка підпорядковувалась Міністерству внутрішніх справ. Основне її завдання – встановлення правопорядку та боротьба з революційним та національно-визвольним рухом на території Польщі.
4. 3 справи
5. 1919–1927 рр.
6. 1989 р.
7. Дисциплінарна справа поліцейського Антонія Бедерштадта. Список осіб з Луцького повіту, серед яких була проведена дактилоскопія.

223. 1. Ф. 643

2. **Головна команда поліції Сілезького воєводства, слідчий відділ у м. Катовицях**
3. –
4. 2 справи
5. 1939 р.
6. 1989 р.
7. Матеріали слідства у справі діяльності німецької диверсійної групи на території Сілезького воєводства (1939 р.).

224. 1. Ф. 644

2. **XXIII комісаріат державної поліції, м. Варшава**
3. –
4. 28 справ
5. 1933–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Інструкція Головної команди державної поліції у м. Варшаві про підпорядкованість службовців поліції військовим властям на випадок війни. Інформації агентів про діяльність КПП, КСМП, ППС, професійних спілок і організації “Бунд” у Варшаві.

225. 1. Ф. 645

2. Канцелярія губернатора, м. Перемишль

3. У лютому-березні 1915 р. Перемишль зайняли російські війська. Тоді ж було створено Перемишльську губернію. Політичну й адміністративну владу на її території здійснював губернатор.
4. 236 справ
5. 1915–1916 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали про політико-адміністративне управління губернією: директивні документи, донесення про воєнні дії; матеріали про підготовку та проведення евакуації губернського та повітових управлінь; про епідемічні захворювання серед населення та заходи боротьби з ними; про відкриття навчальних і адміністративних установ; про перехід греко-католиків на православ'я; призначення священників на посади. Матеріали про здійснення поліцейського контролю: нагляд над окремими особами та установами, видача дозволів на зміну підданства, на проїзд; покарання жителів за порушення правил воєнного часу. Фінансово-господарські матеріали: про облік прибутків губернії, про асигнування та використання коштів на утримання управління губернатора та ін. Матеріали про особовий склад службовців губернського та повітових управлінь, поліції: накази, списки, листування, прохання та ін. Матеріали про видачу платні та інших видів забезпечення: листи, рапорти, відомості, розписки та інші документи.

226. 1. Ф. 653

2. Воеводська команда державної поліції, м. Торунь, Поморського воєводства

3. На підставі розпорядження президента Польщі від 27 грудня 1924 р. окружні команди державної поліції отримали назву воеводських команд, на чолі яких стояли коменданти. Вони підпорядковувались воеводам і судовій владі, у галузі внутрішньої організації - головному комендантові державної поліції у Варшаві, а в цілому – Міністерству внутрішніх справ.
4. 3 справи
5. 1938 р.
6. 1989 р.
7. Додаток до наказу про особовий склад команди. Бюлетень про розшук осіб, які переховуються від слідчих органів.

227. 1. Ф. 654

2. Повітова команда державної поліції, м. Константинів, Люблінського воєводства

3. –
4. 3 справи
5. 1923–1928 рр.
6. 1989 р.
7. Накази воеводської команди державної поліції у м. Любліні.

228. 1. Ф. 656

2. Тюрма у м. Короново, Познанського воєводства

3. До 1939 р. у м. Короново Бидгощського повіту Познанського воєводства знаходилася тюрма для політичних злочинців.
4. 31 справа
5. 1930–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Справи про звинувачення осіб у комуністичній діяльності, приналежності до ППС; у веденні розвідувальної роботи на користь Радянського Союзу, Литви та Німеччини. Списки в'язнів та персоналу тюрми.

229. 1. Ф. 658

2. Управління начальника Ланьцутського повіту, м. Ланьцут

3. Під час Першої світової війни, з серпня 1914 р. по травень 1915 р. м. Ланьцут і місцевості Ланьцутського повіту були зайняті російськими військами. Політичну і адміністративну владу на цій території здійснював начальник Ланьцутського повіту – П. І. Забугін, який безпосередньо підпорядковувався генерал-губернатору Галичини.
4. 62 справи
5. 1914–1915 рр.
6. 1989 р.
7. Тимчасове положення про управління територією, зайнятою російськими військами. Тимчасові правила про порядок в'їзду, виїзду і переміщення по Галичині. Накази, об'їзники, розпорядження, листи. Матеріали про здійснення поліцейського контролю, порядок ведення слідства, утримання в тюрмах арештованих, конфіскацію у місцевого населення зброї та ін.; про воєнні події та забезпечення армії харчами; про відкриття шкіл; економічне становище повіту; надання допомоги місцевому населенню. Матеріали про особовий склад; діловодство.

230. 1. Ф. 660

2. Повітова команда державної поліції, м. Вижиськ, Познанського воєводства

3. Всю територію Польщі було поділено на воєводські поліцейні округи, які збігалися з адміністративно-територіальним воєводським поділом. У кожному повіті була повітова державна поліція, на чолі якої стояла повітова команда з головним комендантом. Повітові команди були в розпорядженні загальної адміністрації і судової влади, підпорядковувались воєводським командам державної поліції.
4. 36 справ
5. 1920–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Накази коменданта Головної команди державної поліції у м. Варшаві, Окружної команди державної поліції у м. Познані та Воєводської команди державної поліції у м. Познані за 1921–1939 рр. Розпорядження Воєводської команди державної поліції у м. Торуні та повітового староства у м. Вижиську про встановлення таємного нагляду за військовим аташе СРСР у Польщі (1938 р.). Розпорядження про встановлення нагляду за діяльністю ОУН, організаціями “Дружина княгині Ольги” та “Stronnicstwo narodowe”, їх членами та окремими особами, підозрюваними в комуністичній, націоналістичній пропаганді та шпигунстві на користь СРСР. Місячні звіти за 1939 р. про суспільно-політичне становище українського населення у повіті. Список німецьких партій та організацій на території Польщі. Списки таємних агентів.

231. 1. Ф. 669

2. **Нотаріальна контора, м. Перемишль**
3. Утворено на підставі закону австрійського уряду від 25 липня 1871 р.¹³ Діяла в межах округу суду 1-ї інстанції. Займалась засвідченням різних юридичних актів, збереженням документів, грошей, цінних паперів
4. 2 справи
5. 1908 р.
6. 1989 р.
7. Реєстр нотаріальних актів нотаріуса в м. Боричі А. Даниловича за I квартал 1908 р.

232. 1. Ф. 670

2. **Польовий суд, м. Перемишль**
3. Займався розглядом справ про обвинувачення в ухилянні від військової служби, дезертирстві, шпигунстві.
4. 3 справи
5. 1915–1918 рр.
6. 1989 р.
7. Справи про обвинувачення осіб у виявленні симпатій до російських військових властей та у шпигунстві на користь царської Росії.

233. 1. Ф. 673

2. **IV комісаріат державної поліції, м. Люблін, Люблінського воєводства**
3. На підставі декрету від 24 липня 1919 р. у великих містах Польщі було створено спеціальні відділення поліції – комісаріати, які входили до складу повітових команд поліції. Їх діяльність поширювалась на територію міста або окремих його район. До їх компетенції входили охорона порядку та боротьба з революційним рухом.
4. 12 справ
5. 1930–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Накази Коменданта Головної державної поліції у м. Варшаві та воєводської команди державної поліції у м. Любліні щодо особового складу та організації поліцейської служби.

234. 1. Ф. 676

2. **Постерунок державної поліції, м-ко Гужно, Поморського воєводства**
3. –
4. 2 справи
5. 1935 р.
6. 1989 р.
7. Листи повітової команди державної поліції у м. Бродниці про розшук окремих осіб.

235. 1. Ф. 681

2. **Тишкевич Михайло** (1857–1930), граф, дипломат і політичний діяч УНР, публіцист, історик, меценат
3. Народився 20 квітня 1857 року в с. Андрушівці Липовецького повіту на Київщині. Походив з полонізованої гілки литовсько-української шляхти. Початкову освіту отримав у Варшаві, продовжував навчання у м. Вільні, а в 17 років повернувся в Україну. Вищу освіту здобув у Петербурзькій Академії мистецтв. Записався добровольцем до армії і у 1879–1880 рр. служив у Фінляндії. Брав активну участь в українському народницькому русі. За власні кошти встановив при товаристві “Просвіта” у Львові т. зв. Михайлову премію за кращу історичну повість, підтримував українських і польських художників та письменників, пожертвував 20.000 крб. Українському науковому товариству у Києві до 100-річчя з дня народження Т.Шевченка, надавав кошти для медичної допомоги

населенню, виховання молоді, придбання книжок, часописів, на будівництво церков. У 1906 р. заснував Католицький союз та Союз знаті та поміщиків у Києві. У 1907 р. заснував київське Товариство мирових суддів. В цьому ж році був обраний кандидатом до російської Державної ради, заснував Київське товариство прихильників миру, а також відділ українознавства при університетській бібліотеці в м. Лювені. Автор численних статей і досліджень з питань історії української літератури та мистецтва, які публікувалися у швейцарських, англійських, французьких часописах. У 1919 р. уряд УНР призначив М. Тишкевича головою дипломатичної місії у Ватикані, згодом він очолював українську делегацію на Міровій конференції у Парижі. З 1920 р. жив у маєтку свого сина поблизу м. Познань, де займався господарством і опікувався селянами. Помер 3 серпня 1930 р. в с. Жиданові Познанського воєводства в Польщі.

4. 38 справ

5. 1915–1930 рр.

6. 1989 р.

7. Особисті документи (1919–1920 рр.). Матеріали про діяльність делегації УНР в Парижі (1919–1920 рр.); статті, виписки про українську справу на Паризькій міровій конференції; тексти промов французьких політиків, статей різних авторів про становище на Україні у 1918–1920 рр., та про її самовизначення. Листування з Українським народним комітетом у Нью-Йорку, Українською громадою військовополонених в м. Кассіно, з управою табору українських військовополонених у Стшалкові та ін. Листи Й. Боцяна, Вікторії Велісс, К. Вербицького, П. Гаспарі, Г. Говарда, Г. Леже, П. Карманського, Ж. Клемансо, К. Лоського, К. Парфановича, С. Петлюри, Є. Петрушевича, О. Сембратовича, лорда М. Тальбота, А. Шептицького, О. Шульгина та ін. Перелік документів архіву М. Тишкевича.

236. 1. Ф. 742

2. Колекція карт і планів

3. Колекція почала складатися близько 1787 р. у новоствореному Міському архіві при Магістраті м. Львова. У 1937 р. збірка кількістю 317 одиниць перейшла до відання Архіву давніх актів у Львові. У ЦДІА України у Львові колекція поповнилася документами Крайового архіву кадастрових планів, які відклялися в другій половині XIX ст. після упорядкування матеріалів кадастру Галичини, а також документами, виділеними при переінвентаризації фондів бібліотеки ЦДІА України у Львові, які знаходилися у стані розсіпу, та при впорядкуванні і науково-технічному вдосконаленні інших фондів.

4. 25 справ

5. 1920–1944 рр.

6. 1989 р.

7. Карта-схема військових дій під час польської інтервенції в Галичині у 1918 р. Атлас польських та західноукраїнських земель, які підлягали німецькій окупації в 1939–1941 рр. Адміністративно-територіальна карта польських та західноукраїнських земель періоду німецької окупації (1941). Адміністративно-територіальні карти дистрикту Галичини (1941–1944 рр.). Плани Львова (1944 р.).

237. 1. Ф. 744

2. Міністерство шляхів сполучення, м. Варшава

3. Створено наприкінці жовтня 1918 р. на підставі декрету Регенційної ради Польського королівства “Про утворення міністерств” № 30 від 26 жовтня 1918 р. Згідно § 3 питання шляхів сполучення було вилучено з компетенції Міністерства промисловості і торгівлі й передано до відомства новоутвореного міністерства. Здійснювало керівництво над усіма засобами сполучення на території країни – державного і приватного^х. Припинило діяльність у 1939 р.

4. 193 справи

5. 1927–1939 рр.

6. 1989 р.

7. Нарис з історії розвитку Волині невстановленого автора. Текст доповіді міністра шляхів сполучення Польщі Ульріха на з'їзді делегатів Союзу офіцерів запасу у м. Львові 26 травня 1938 р. Документи Військового бюро: розпорядження Міністерства про будівництво і реконструкцію окремих залізничних віток, звіти, листування з воєводськими управліннями і Окружною дирекцією державних залізниць у Львові про перевірку і наявність доріг, військову підготовку особового складу, зміцнення оборонної готовності залізничних та інших комунікацій. Матеріали про діяльність бюро водних шляхів: спорудження і реконструкцію гребель, водоймищ, шлюзів, виконання різноманітних гідротехнічних робіт. Персональне бюро Міністерства: карти західноукраїнських земель із зазначенням місць проживання населення польської національності; законопроект Міністерства внутрішніх справ про зміну кордонів деяких воєводств; програмні тези національної політики польського уряду на території Волинського воєводства; звіти, рішення і статистичні дані щодо проведення колонізаційної кампанії серед працівників залізниць Східної Галичини. Карти, схеми, плани, креслення, проекти шосейних доріг і залізниць, мостів, гідротехнічних споруд.

238. 1. Ф. 746

2. Українська парламентарна репрезентація в Австрійському парламенті, м. Відень

3. –

4. 14 справ
5. 1915–1917 рр.
6. 1989 р.
7. Стенографічний протокол засідання XXII сесії Австрійського парламенту за участю депутатів А. Петрушевича, В. Будзиновського, К. Левицького та ін. Меморіал австрійському уряду про політичне та адміністративне управління територією Галичини і національне становище українського народу в Австрії. Меморіали Загальної української національної ради про поділ Галичини й утворення української провінції в Австрії. Статті різних авторів з українського питання.

239. 1. Ф. 747

2. **Управління начальника гарнізону російських військ, м. Ряшів**
3. Під час Першої світової війни частина території Галичини була зайнята російськими військами. На цій території створювалися адміністративні та військові органи влади. Одним з них було Управління в м. Ряшеві, яке здійснювало не тільки військове, а й адміністративне керівництво.
4. 12 справ
5. 1914–1915 рр.
6. 1989 р.
7. Накази по гарнізону м. Ряшева за січень-березень 1915 р. Наказ та листування про створення окружного суду у м. Ряшеві. Розпорядження про порядок забезпечення квартирами офіцерів та чиновників. Списки членів “Комітету бідних” та померлих у ряшівському військовому шпиталі російських солдатів. Рапорти та донесення про санітарний стан міста та залізничних вузлів. Справи про надання дозволів на відкриття бакалійних крамниць у місті.

240. 1. Ф. 749

2. Начальна інтендантура Української Галицької Армії
3. Створено 4 жовтня 1919 р. Займалася виплатою грошей та придбанням і розподілом матеріальних і технічних засобів для всієї Галицької Армії. Кошти виділяло Військове міністерство УНР, матеріальні та технічні засоби інтендантура одержувала від Головного начальника постачання Української Армії. Складалася з 9-ти відділів: загального, бюджетно-статистичного, поборів, харчового, однострою, технічно-матеріального, головної скарбниці Галицької Армії, розрахунково-контрольного, інтендантури при Начальній команді Галицької Армії.
4. 52 справи
5. 1919–1920 рр.
6. 1989 р.
7. Фінансово-господарські документи: звіти, баланси, відомості прибутків та видатків, продовольчі листи службовців армії та лазаретів і лікарень про видачу продуктів хворим.

241. 1. Ф. 752

2. Діловий комітет похорону генерала УГА Мирона Тарнавського, м. Львів
3. У день смерті М. Тарнавського на жалібному засіданні представників українських товариств і установ був створений громадський комітет для організації похорону. Головою Ділового комітету було обрано А. Мельника. У похороні взяли участь понад 100 представників духовенства: митрополит А. Шептицький, Й. Сліпий, І. Бучко та інші представники українського громадянства Галичини, Волині, Надніпрянської і заоканської еміграції. На початку 1938 р. припинив діяльність.
4. 1 справа
5. 1938 р.
6. 1989 р.
7. Пропам’ятна книга від українських організацій, товариств, приватних осіб, присвячених пам’яті М. Тарнавського.

242. 1. Ф. 753

2. **Українська збірна станиця інтернованих військ УНР, м. Ланьцут**
3. 21 листопада 1920 р. армія УНР з боями відступила за Збруч і була інтернована польською владою. Відповідно до плану, виробленого Українською військово-ліквідаційною комісією і Військовим міністерством Польщі, місцем перебування українських військ стали спеціальні табори: Олександрів, Вадовичі, Петроків, Пикуличі, Каліш та ін. Одна з військових станиць була в м. Ланьцуті. Тут перебували 5-а Херсонська і Кулеметна дивізії, Юнацька школа та ін.
4. 156 справ
5. 1920–1921 рр.
6. 1989 р.
7. Інструкції та текст військової присяги армії УНР. Накази міністерств військових справ Польщі та УНР, штабу групи інтернованих військ УНР, станиць у Ланьцуті, Олександрів та Скерневицях. Протоколи загальних зборів станиці. Правила несення вартової служби, програма навчання і розклад занять. Статистичні звіти, повідомлення і донесення по особовому складу. Списки членів станиці та її формувань. Матеріали про розслідування дисциплінарних справ членів станиці. Листування про формування військових частин; проведення культурно-

виховної роботи; з фінансово-господарських питань.

243. 1. Ф. 759

2. Командування 30-го полку польової артилерії, м. Львів

3. 30-й полк польової артилерії був однією з бойових одиниць польської регулярної армії.
4. 16 справ
5. 1921–1938 рр.
6. 1989 р.
7. Особові справи офіцерів польської армії (довідки, посвідчення, облікові дані про проходження військової служби).

244. 1. Ф. 760

2. Степура Григорій (1881–1939), адвокат, член Української Центральної Ради, колекціонер

3. Г. Степура народився 1881 р. Був першим українським губернатором в Україні, генеральним комісаром Харківщини, Курщини, Вороніжчини і I відділу Війська Донського. З 1918 р. – губернатор Поділля, член Українських установчих зборів. За часів Гетьманату – Чорноморський губернський староста, шеф-організатор військових частин УНР ім. Кармелюка. За часів Директорії – присяжний адвокат у Кам'янець-Подільському (1919 р.). В 1927–1931 рр. – адвокат у Луцьку, член правничої і ревізійної комісії м. Луцька. Був ініціатором нездійсненого проекту перенесення Української господарської академії з Подєбрадів (Чехословаччина) до м. Луцька на Волині. Зібрав колекцію документів до історії національно-визвольних змагань (1914–1921 рр.), яку передав до архіву А. Шептицького (1931 р.). Помер у 1939 р.
4. 34 справи
5. 1917–1931 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали службової діяльності, листування з Українською господарською академією в Подєбрадах, товариством “Просвіта” у Львові та ін. Листи до І. Шендрика та А. Шептицького. Колекція документів до історії Центральної Ради (1917–1918 рр.), Гетьманату (1918 р.), Директорії (1918–1919 рр.), головного командування військ УНР; договори між РРФСР і УРСР (1920–1921 рр.), матеріали до історії м. Луцька, українців у Чехословаччині. Статті з газет, журнали, брошури (1920–1921 рр.). Статути Народної Української Ради, Української Національної Ради. Документи про діяльність Української господарської академії в Подєбрадах. Примірники часописів: “Син України”, “Характерник”, “Колочка”, “Гримаса” тощо (1920–1921 рр.). Фотографії козаків 2-го куреня армії УНР.

245. 1. Ф. 764

2. Колекція фотографій, фотоальбомів, негативів і кліше

3. Колекцію створено 1965 р. в ЦДІА України у Львові з фотодокументів, які надійшли з Львівського музею українського мистецтва, а також з фотографій, які зберігалися в архіві неописаними. Частина фотографій походить з фондів 358 і 389.
4. 63 справи
5. 1856–1944 рр.
6. 1989 р.
7. Фотографії до історії Легіону УСС, УНР, ОУН, дивізії СС “Галичина”. Фотографії до історії церкви та її діячів, в тому числі митрополита греко-католицької Церкви А. Шептицького. Альбом з фотографіями Верховного командування пластунів у Львові і Дрогобичі.

246. 1. Ф. 769

2. Український комітет у Лондоні

3. Створено 1912 р. у Лондоні. Займався українським питанням та становищем українців у Росії, Галичині, Австрії, Канаді; пропагував твори класиків української літератури та історії: Т. Шевченка, І. Франка, Марка Вовчка, М. Грушевського та інших у Великій Британії з метою мобілізації громадської думки на підтримку українського визвольного руху. Секретарем комітету був Дж. Раффалович, який публікував свої статті про українську справу в англійських періодичних виданнях. Діяв у перші роки Першої світової війни.
4. 19 справ
5. 1912–1914 рр.
6. 1989 р.
7. Меморандум, звернення, статті та листування членів комітету з редакторами газет та журналів, українським інформаційним комітетом у Львові про публікацію матеріалів на українську тематику, еміграцію з Галичини та Буковини до Канади та становище українців-емігрантів. Афіші, оголошення, вирізки статей з англійських газет. Список опублікованих праць секретаря комітету Дж. Раффаловича. Список лекцій члена комітету Ч. Роснера.

247. 1. Ф. 770

2. Тимчасовий комітет самоврядування, м. Львів

3. Організовано 20 січня 1920 р. згідно з розпорядженням президента Польщі. Виконував функції Галицького крайового сейму та його виконавчого органу – Крайового комітету у Львові. Складався з семи структурних частин – президії та шістьох відділів (департаментів). Президія займалася загальними справами роботи комітету,

розглядала і затверджувала рішення повітових і міських представництв. Перший департамент відав установами самоврядування, кредитами комунальних спілок, громадськими лісами. Другий – займався збором 10% з міського податку за будівництво в місті. У його віданні були будівельний і промисловий крайові фонди, а також фонд пропінатії. Керував організацією домашнього ремесла, крайовими професійними школами. Третій – складався з трьох підвідділів і відав сільськогосподарськими школами, меліоративними роботами, будівництвом, ремонтом доріг, мостів. Четвертий – відав лікувальними закладами і організацією медслужби. П'ятий – займався питаннями парцеляції маєтків, стипендіальними фондами та їх використанням. У компетенції шостого департаменту входив збір податку, відання фондом сиріт. Ліквідовано у січні 1928 р. розпорядженням президента Польщі. Функції комітету передано відділу самоврядування при Львівському воєводському управлінні. Ліквідація Тимчасового комітету фактично здійснювалася до 1939 р.

4. 1 справа
5. 1924 р.
6. 1989 р.
7. Анкетні дані службовців. Послужні списки інженерно-технічних робітників і кондукторів-залізничників у Галичині.

248. 1. Ф. 771

2. **Левицький Володимир Йосипович** (1872–1956), математик і фізик, педагог, професор Львівського університету і педінституту, голова НТШ у Львові (1932–1935 рр.)
3. Народився 31 грудня 1872 р. у м. Тернополі в родині судового радника. Початкову освіту отримав у м. Золочеві. У 1886 р. продовжив навчання в Тернопільській гімназії. З 1890 р. – студент філософського факультету Львівського університету, згодом перевівся на математичний факультет. У 1893 р. захистив докторську дисертацію. Приймав участь у з'їздах приро-дознавців і математиків у Львові. У 1896 р. переїхав до Тернополя, де працював вчителем математики і фізики в гімназії. З 1899 р. – дійсний член НТШ у Львові. У 1920–1925 рр. – викладач математики у таємному українському університеті у Львові. У 1932–1935 рр. – голова НТШ у Львові та член математичного товариства у Києві. Опублікував понад 70 праць, автор шкільних підручників. Помер у 1956 р.
4. 8 справ
5. 1914–1937 рр.
6. 1989 р.
7. Листи українського науково-педагогічного інституту у Варшаві і Берліні про співпрацю. Щоденник В. Левицького під час перебування на фронті (1914–1915 рр.). Листи закордонних видавництв і редакцій про надсилання літератури.

249. 1. Ф. 779

2. **Редакція газети “Діло”, м. Львів**
3. Чільна галицька українська газета. Почала виходити 1880 р., тривалий час була єдиною українською газетою. Одним із засновників і першим редактором був В. Барвінський, потім А. Горбачевський, І. Белей, В. Охримович, С. Левицький, В. Панейко та ін. У 1920–1923 рр. виходила під різними назвами: “Громадська Думка”, “Українська Думка”, “Український Вістник”, “Громадський Вістник”, “Свобода”, які редагували Ф. Федорців, М. Струтинський, а з 1925 р., коли газета стала офіційним органом УНДО, – О. Кузьма. Додатками до “Діла” були “Бібліотека Найзнаменитіших Повістей” (1881–1906 рр., 74 томи) та “Бібліотека “Діла” (1936–1939 рр., 48 томів). Виходила до 1939 р.
4. 49 справ
5. 1912–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статут кооперативу Листування з українськими установами і організаціями за кордоном про поміщення статей та співпрацю, про перебування українців в польських таборах для інтернованих.

250. 1. Ф. 780

2. **Об'єднане бюро військового обліку, м. Відень**
3. –
4. 15 справ
5. 1934–1945 рр.
6. 1989 р.
7. Облікові справи військових інвалідів, списки офіцерів австрійської армії. Облікові картки військовослужбовців посольства ЗУНР у Відні, списки офіцерів V дивізії військ УНР. Судові та слідчі справи на військових інвалідів.

251. 1. Ф. 781

2. **Редакція газети “Народня справа”, м. Львів**
3. Видавалася у Львові в 1928–1939 рр. Популярне ілюстроване видання для селян. Редактори – Ю. Шкрумеляк, В. Бачинський.
4. 13 справ
5. 1935 р.

6. 1989 р.
7. Статті і замітки Д. Мельника, М. Крехівського, С. Демчука та інших авторів про переслідування, арешти членів ОУН, про піднесення національної свідомості українського населення, про боротьбу проти москвофілів, святкування роковин Т. Шевченка, ювілеїв товариства “Просвіта”. Листи про голод в радянській Україні і становище українських емігрантів у Франції.

252. 1. Ф. 782

2. Редакція журналу “Наш путь”, м. Львів
3. Молодіжний журнал. Виходив у Львові російською мовою з 1935 до 1938 р. Місячник. Відповідальний редактор і видавець – О. Яськов.
4. 12 справ
5. 1930–1933 рр.
6. 1989 р.
7. Примірник журналу “Наш путь”. Статті про надання самостійності Україні, підвищення національної свідомості, про історичне значення музейних і бібліотечних колекцій Ставропігійського інституту і Народного Дому.

253. 1. Ф. 783

2. Редакція газети “Русский голос”, м. Львів
3. Виходила у Львові в 1921–1939 рр. Була щоденним органом російської суспільної думки в Польщі, одним з видань “Русского Народного Объединения в Польше”. Висвітлювала питання суспільно-політичного, соціально-економічного та культурного життя у Польщі та за кордоном.
4. 5 справ
5. 1921–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статті, інформаційні повідомлення, замітки на суспільно-політичну, культурно-освітню, релігійну тематику. Листування. Списки передплатників та поштових відділень. Документи Російського Народного Об’єднання в Польщі, зокрема, протоколи, резолюції та листування верховної ради.

254. 1. Ф. 784

2. Редакція газети “Батьківщина”, м. Львів
3. Виходила у Львові в 1934–1939 рр. як тижневик. Була органом партії Фронт Національної Єдності. Головний редактор – Д. Паліїв. Відповідальні редактори – І. Гладилович, М. Логин. Пропагувала ідеологію т. зв. “творчого націоналізму”. У жовтні 1935 р. вихід газети було припинено на півроку. Замість неї виходив “Хліборобський Шлях” з підзаголовком “Батьківщина”. Згодом повернено до старої назви.
4. 46 справ
5. 1936–1938 рр.
6. 1989 р.
7. Листи до редакції про опублікування статей, інформацій. Листування з передплатниками. Спогади і статті про події у Східній Галичині в період УНР і ЗУНР, в Україні у 1918 р.; про встановлення кордонів після розпаду Австро-Угорщини; політику уряду Польщі на західноукраїнських землях; про діяльність партій; життя українських емігрантів у Чехословаччині тощо.

255. 1. Ф. 785

2. Редакція газети “Неділя”, м. Львів
3. Виходила у Львові в 1928–1939 рр. як ілюстрований тижневик. Орган партії УНДО для інтелігенції. Редактори – Р. Голіян, М. Голубець, А. Курдидик. Від 1933 р. з’являється спеціальна версія “Неділі” для читачів на Волині під заголовком “Волинська Неділя”.
4. 17 справ
5. 1930–1936 рр.
6. 1989 р.
7. Листи і постанова Прокуратури окружного суду у Львові про конфіскацію окремих номерів газет “Неділя” та “Волинська Неділя”. Повідомлення про порядок відзначення свята “Незалежності і оборони Львова”. Листи бібліотеки ім. С. Петлюри у Парижі, Народної організації українців у Львові про публікацію статей та повідомлень. Запрошення на засідання редколегії. Відозва “Українського громадського комітету порятунку України” у Львові про голод 1933 р. в радянській Україні. Статті на політичні та економічні теми, про культурно-просвітню роботу серед українського населення та про полонізацію українських шкіл. Статут Української католицької практичної гімназії у Львові.

256. 1. Ф. 786

2. Редакція календаря-альманаху “Дніпро”, м. Львів
3. Друкований орган Українського товариства допомоги емігрантам з України та їх родинам у Львові. Почав видаватися у 1923 р. під редакцією В. Дорошенка. Виходив 1923–1925 і 1927–1940 рр., у 1937 р. – як літературний і господарсько-політичний календар-альманах “Дніпро”

4. 76 справ
5. 1922–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Матеріали про діяльність адміністрації: довідки про завдання, склад редколегії; листування про друк і розповсюдження. Статті, оповідання Д. Антоновича, Д. Донцова, Д. Дорошенка, М. Залізняка, Ю. Липи, О. Ольжича, С. Сірополка та інших авторів історичного, політичного та літературного змісту.

257. 1. Ф. 787

2. Редакція газети “Українські вісті”, м. Львів
3. Українська щоденна газета, створена 1935 р. Була органом “Фронту Національної Єдності”. Редактори – Д. Паліїв, М. Пасіка, М. Гець, К. Гладилевич, С. Волинець. Не видавалася у 1939–1941 рр. Під час німецької окупації (червень-липень 1941 р.), як орган міської управи Львова – виходили “Українські щоденні вісті”, контрольовані німецьким шефом преси дистрикту Галичина. У серпні 1941 – липні 1944 р. газета мала назву “Львівські вісті”. Головними редакторами були О. Боднарівч та М. Семчишин.
4. 38 справ
5. 1924–1942 рр.
6. 1989 р.
7. Статті на суспільно-політичні, історичні, релігійні, культурно-просвітні теми. Рецензія на статті Української Загальної Енциклопедії. Історична довідка про діяльність крайового товариства “Сільський господар” у Львові. Оповідання, вірші про громадянську війну в Іспанії, Паризьку Комуну та ін. Листи.

258. 1. Ф. 788

2. Готель-ресторан “Сіті” Фабіана Рудольфа.¹⁴
3. –
4. 6 справ
5. 1914 р.
6. 1989 р.
7. Звіти, довідки, листування про квартирне забезпечення військ генерал-губернатора Галичини.

259. 1. Ф. 789

2. **Пристаїй Олекса (1863–1944), греко-католицький священник, місіонер у США, церковний і громадський діяч**
3. Народився 1863 р. у м. Трускавці Дрогобицького повіту. З 1880 по 1888 рр. навчався у Дрогобицькій та Стрийській гімназіях. Після їх закінчення вчився у Львівському університеті на теологічному факультеті. У 1890 р. був висвячений на священника в церкві св. Юра у Львові кардиналом С. Сембратовичем. З 1894 по 1907 рр. – священник у селах Підгірці, Гологори, Лагодів Золочівського повіту та Журові Стрийського повіту. У 1907 р. емігрував до США. Протягом 1908–1934 рр. вів активну місіонерську та суспільно-громадську діяльність в багатьох американських містах, а саме – Скрентоні (1908–1909 рр.), Пасейку (1910–1911 рр.), Гренвілі (1911 р.), Сиракузах (1912–1917 рр.), Карнегі (1917–1925 рр.), Буффало (1925–1927 рр.), Гартфорд (1928–1931 рр.), Нью-Гейвені (1932–1934 рр.). Помер 18 січня 1944 р. у Стацберзі в США.
4. 48 справ
5. 1907–1937 рр.
6. 1989 р.
7. Особисті документи (1880–1891, 1921 рр.). Спогади про душпастирську працю (1907–1929 рр.). Матеріали про діяльність українських організацій, становище української Церкви у США і Польщі; про виступи українців США проти політики польського уряду в Галичині. Матеріали про перебування і діяльність делегацій УНР і ЗУНР в Америці (1915–1933 рр.). Спогади про діяльність організації Гетьманська Січ в Америці (1925–1935 рр.), Українського Народного комітету в Нью-Йорку (1919–1932 рр.). Листи до В. Авраменка, І. Велигорського, В. Галича, Л. Мидловського, В. Огоновського, І. Свенціцького, Л. Цегельського, В. Целевича та ін. Листи Л. Бачинського, М. Лозинського, Л. Мишуги, С. Ортинського, А. Шептицького та ін. Записки І. Валюха до історії м. Трускавця. Фотографії.

260. 1. Ф. 790

2. **Окружний суд, м. Перемишль**
3. Створений у 1919 р. і виконував функції трибуналу в справах преси. Безпосередньо конфіскацями займався карно-пресовий відділ суду. Повідомлення про конфіскації друкувалися в органі польського уряду, щоденному офіційні – газеті “Monitor Polski”, яка видавалася у Варшаві. Функціонував до 1939 р.
4. 6 справ
5. 1930 р.
6. 1989 р.
7. Висновки прокуратури, витяги з протоколів засідань суду, донесення слідчого відділу державної поліції у м. Перемишлі та інші документи про конфіскацію деяких номерів часопису “Український голос” за публікацію

¹⁴ У 2000 р. фонд під’єднано до ф. 694 “Колекція документів до історії перебування російських військ на території Галичини в період Першої світової війни”.

статей, спрямованих проти держави. Конфісковані примірники “Українського голосу”.

261. 1. Ф. 791

2. **Командування 2-ї австрійської армії, м. Львів**

3. –

4. 6 справ

5. 1915–1916 рр.

6. 1989 р.

7. Плани військових операцій, донесення служби розвідки, телеграми про становище на фронті, дислокацію військ, наявність полонених.

262. 1. Ф. 792

2. **Окружне командування VI корпусу, м. Львів**

3. –

4. 5 справ

5. 1930–1938 рр.

6. 1989 р.

7. Телефонограми про розповсюдження комуністичної брошури про вбивство Є. Коновальця. Списки співробітників пошти і телеграфу у м. Львові і Тернополі із зазначенням їх політичної орієнтації.

263. 1. Ф. 793

2. **Командування Люблянського військового округу, м. Любляна (Югославія)**

3. –

4. 1 справа

5. 1939 р.

6. 1989 р.

7. Листування з генеральним консульством королівства Югославії у Відні, командуванням військового округу в Любляні про призов в армію, звільнення від військового обов’язку та забезпечення кінями. Облікові картки військовозобов’язаних.

264. 1. Ф. 794

2. **Командування Мариборського військового округу, м. Марибор (Югославія)**

3. –

4. 32 справи

5. 1926–1941 рр.

6. 1989 р.

7. Накази командування, реєстраційні листи, довідки про призов в армію; розпорядження, інструкції про організацію набору призовників. Список піхотних частин Югославського королівства. Списки та анкетні дані загиблих.

265. 1. Ф. 795

2. **Команда державної поліції Малопольщі, м. Львів**

3. –

4. 78 справ

5. 1919–1921 рр.

6. 1989 р.

7. Розпорядження про реорганізацію жандармерії у державну поліцію та її завдання. Обіжник Галицького намісництва про заходи, вжиті проти сільськогосподарського страйку. Утворення “Добровільної громадянської легії”. Розпорядження Окружного управління державної поліції про заходи у зв’язку із поширенням агітації проти польського уряду та введення цензури на закордонні листи. Листування про розподіл функцій поліції, військових судів; про мобілізацію до армії, посилення охорони кордонів; листування з господарських і кадрових питань. Особові та пенсійні справи жандармів та їх вдів. Забезпечення пенсіями, грошовою допомогою, надання відпусток службовцям поліції.

266. 1. Ф. 796

2. **Ліквідаційна комісія команди державної поліції Малопольщі, м. Львів**

3. Ліквідаційна комісія команди державної поліції Малопольщі була створена для залагодження питань пенсійного забезпечення колишніх службовців державної поліції та їх вдів. Діяла у Львові у 1921–1923 рр.

4. 152 справи

5. 1922–1923 рр.

6. 1989 р.

7. Обіжники та розпорядження Міністерства внутрішніх справ і Фінансової палати; листування з господарських, службових, персональних та інших питань. Заяви пенсіонерів-жандармів та їх вдів про призначення й виплату пенсій і грошової допомоги. Пенсійні справи поліцейських, жандармів та їх вдів. Списки пенсіонерів-

поліцейських та жандармів.

267. 1. Ф. 797

2. Німецьке консульство, м. Львів
3. –
4. 11 справ
5. 1920–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Картотека осіб, зареєстрованих у консульстві для виїзду до Німеччини.

268. 1. Ф. 798

2. **Редакція часопису “Ryń Duchowna”, м. Львів**
3. Католицький часопис, видання костелу ордена Домініканів у Львові. Почав виходити 1898 р. Редактором був Т.-Я. Налесняк.
4. 28 справ
5. 1934–1938 рр.
6. 1989 р.
7. Бюлетені польського католицького пресового агенства у Варшаві за 1934–1938 рр.

269. 1. Ф. 799

2. **Еміграційний синдикат. Окружний відділ у Львові**
3. Засновано у 1930 р. як товариство з обмеженою відповідальністю, в якому державна скарбниця мала 60% вкладів, решта 40% припадала на пароплави компанії. Це забезпечувало більше представництво державних службовців в управлінні синдикату та впливало на його діяльність. Відділ у Львові був структурною одиницею головного управління синдикату у Варшаві. Поширював свою діяльність на територію Львівського воєводства. Метою синдикату було надання допомоги емігрантам та опіка над ними. До сфери діяльності синдикату входили також питання посередництва в отриманні кредитів, утримання емігрантів, участь в інших підприємствах, що займалися еміграцією. Діяльність синдикату було припинено у 1939 р.
4. 105 справ
5. 1930–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статут Еміграційного синдикату у Варшаві та нотаріальний акт про його заснування. Оголошення про відкриття Еміграційного синдикату та його завдання. Розпорядження про правила оформлення виїзних документів. Списки відділів та агентур синдикату. Інформаційні бюлетені Головної управи синдикату у Варшаві. Матеріали про еміграцію громадян до Австралії, Алжиру, Африки, Бельгії, Італії, Канади, Куби, Німеччини, США, Палестини, Південної Америки, Франції.

270. 1. Ф. 800

2. **Польське еміграційне товариство, м. Львів**
3. Засновано 19 грудня 1927 р. як Львівське відділення польського еміграційного товариства у Варшаві. У 1929–1930 рр. товариство створило цілу мережу повітових пунктів – у Перемишлянах, Бродах, Ярославі, Перемишлі, Коломиї, Чорткові, Дрогобичі, Бережанах, Турці, Самборі, Бориславі. У 1932 р., у зв'язку з ліквідацією Польського еміграційного товариства у Варшаві, було ліквідовано його відділення у Львові, але одночасно було створене самостійне Польське еміграційне товариство у Львові, яке поширювало свою діяльність на територію п'яти воєводств: Львівського, Станіславівського, Тернопільського, Волинського та Краківського. У листопаді 1932 р. Львівське воєводське управління затвердило статут, який повністю повторював статут ліквідованого товариства у Варшаві. За характером діяльності це було загальногромадське товариство. Підпорядковувалось центральній управі у Варшаві й, одночасно, –Представництву Варшавського еміграційного управління. З отриманням юридичних прав підлягало відділу громадської опіки Львівського воєводського управління, а також Міністерству громадської опіки. Співпрацювало з іншими еміграційними товариствами. Його керівники входили до складу Союзу громадських організацій опіки над емігрантами. Діяльність товариства було припинено у 1939 р.
4. 34 справи
5. 1928–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статути, Листування з бюро інформації, пароплавним агенством у Варшаві про умови виїзду за кордон, про надання матеріальної допомоги дітям польських емігрантів, про розшук емігрантів у Канаді, США, Франції.

271. 1. Ф. 801

2. **Постерунок державної поліції Келецького повіту, с. Сухедньов**
3. Законом від 24 липня 1919 р. у громадах розміщувалися поліційні постерунки, діяльність яких поширювалась на одну чи декілька громад. Постерунки підпорядковувались повітовим командам поліції.
4. 5 справ
5. 1922–1939 рр.

6. 1989 р.
7. Накази Головної команди державної поліції у м. Варшаві за 1930–1939 рр. та воєводської і повітової команд державної поліції у м. Кельцях за 1931–1939 рр. Звіт повітового староства у м. Кельцях про суспільно-політичне становище на території повіту за квітень 1939 р. Листи обліку товариств і організацій у с. Сухедньові та навколишніх селах.

272. 1. Ф. 802

2. Державне управління посередництва праці, м. Львів

3. Засновано у 1920 р. при Львівському воєводському управлінні і з початком своєї діяльності мало назву Державне управління посередництва праці та опіки над емігрантами. У [1924] р. установа прийняла назву Державного управління посередництва праці. Підпорядковувалось відділу громадської опіки Львівського воєводського управління та Міністерству праці й громадської опіки. Діяльність управління поширювалась на територію Львівського воєводства. До його компетенції входило: набір та укладання контрактів з робітниками, що бажали виїхати на постійне місце проживання за кордон; надання інформації про умови праці в країні і за кордоном; посередництво в отриманні кредитів на подорож та обмін грошей; нагляд за організацією транспорту для емігрантів до збірних пунктів; видача емігрантам та реемігрантам пільгових квитків польської залізниці; полегшення справ, пов'язаних з отриманням еміграційних паспортів; здійснення опіки над емігрантами; збір та опрацювання статистичних даних про еміграцію, рееміграцію та імміграцію; виконання доручень воєвод у слідчих справах, передбачених законом про еміграцію та інші питання. З [1931] р. діяльність управління поширювалась на 3 воєводства: Львівське, Станіславівське та Тернопільське. Проіснувало до 1934 р., коли, згідно з розпорядженням міністра громадської опіки, його функції було передано Фонду безробіття.
4. 84 справи
5. 1921–1927 рр.
6. 1989 р.
7. Обіжники і листування з Міністерством праці та еміграційним управлінням про працевлаштування безробітних, демобілізованих та інвалідів, вербування на роботу до Франції та Чехословаччини. Списки робітників, які виїхали до Франції. Статистичні звіти про діяльність бірж посередництва праці.

273. 1. Ф. 804

2. Українське товариство допомоги емігрантам з України та їх родинам у Львові

3. Поразка українських визвольних змагань у 1921 р. спричинила великий потік української політичної еміграції, що знайшла собі притулок на території Польщі та Чехословаччини. 9 серпня 1921 р. було створено Українське товариство допомоги біженцям з України та їх родинам у Польщі з центром у Варшаві. Статут товариства затвердило Міністерство внутрішніх справ. На території Польщі товариство мало свої філії, однією з яких і була Львівська філія українського товариства допомоги біженцям з України та їх родинам в Польщі, заснована наприкінці 1921 р. Пізніше його було перейменовано на Українське товариство допомоги емігрантам з Великої України та їх родинам у Львові. Останньою назвою (приблизно з 1924 р.) була: Українське товариство допомоги емігрантам з України та їх родинам у Львові, і вже відтоді воно існувало не як філія, а як самостійне товариство, що безпосередньо підпорядковувалось Головній управі у Варшаві. Метою товариства було надання матеріальної, моральної, медичної та юридичної допомоги емігрантам та їх родинам. На чолі товариства стояло правління у складі 9 членів та 5 заступників, які обиралися щорічними загальними зборами членів товариства. Фонди склалися із щорічних членських внесків, пожертв, спадків, доходів від концертів, лекцій та інших заходів, а також допомоги від інших установ та організацій. Товариство мало свій друкований орган – календар-альманах “Дніпро”, який виходив з 1923 р. Припинило діяльність у 1939 р.
4. 18 справ
5. 1921–1936 рр.
6. 1989 р.
7. Статут товариства у Варшаві. Протоколи засідань Комітету допомоги українським біженцям у Львові. Листування про співробітництво з видавництвом альманаху “Дніпро”. Листи товариства “Музей визвольної боротьби України у Празі” про передачу музейних експонатів “Українського дому”, Української бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі про пожертви на бібліотеку. Вітальні листи, телеграми та запрошення на свята і урочисті збори. Заяви приватних осіб про прийняття їх у члени товариства та вихід з його членів. Фінансові звіти.

274. 1. Ф. 809

2. Редакція журналу “Відродження України”, м. Відень

3. Часопис для підтримки міжнародних відносин між Австрією, Угорщиною та Україною. Виходив у Відні у 1918 р. Був офіційним органом Міністерства закордонних справ Австрії. Редактор – І. Німчук.
4. 1 справа
5. 1918 р.
6. 1989 р.
7. Стаття П. Мороза про політичне становище на Херсонщині та листи кореспондентів про публікацію статей і надсилання видань.

275. 1. Ф. 816

2. Генеральне консульство королівства Югославії, м. Грац

3. –
4. 1 справа
5. 1939–1941 рр.
6. 1989 р.
7. Листування з приватними особами про зміну югославського підданства на німецьке.

276. 1. Ф. 819

2. Українське товариство допомоги емігрантам з України та їх родинам, м. Каліш

3. Створено у жовтні 1921 р. як “Каліську філію Українського товариства допомоги біженцям з України та їх родинам у Польщі”. Пізніше було перейменоване. Підпорядковувалося Головній управі товариства у Варшаві і знаходилося під впливом Українського центрального комітету у Варшаві. Діяло на підставі статуту, згідно з яким його метою було: надання матеріальної, моральної, санітарної та юридичної допомоги емігрантам та їх родинам. Проводило агітацію за самостійну, соборну Україну. Товариство мало п’ять секцій: юридичну, культурно-освітню, гуманітарну, фінансово-господарську, бюро праці. Крім цього, товариство провадило юнацьку школу, старшинські та штабні курси, гімназію, початкову школу, дитячий садок, бібліотеку. Мало також своє видавництво та друкований орган “Чорномор”, який виходив з 1922 р.
4. 168 справ
5. 1921–1933 рр.
6. 1989 р.
7. Довідка про заснування та діяльність Товариства допомоги емігрантам з України у Польщі. Обіжники, протоколи, звернення Українського центрального комітету у Варшаві. Матеріали про становище української політичної еміграції. Інструкції про роботу секцій товариства. Протоколи, резолюції, листування про проведення загальних зборів та засідань. Звіти про діяльність. Матеріали про організаційну та культурно-просвітню діяльність. Повідомлення про заснування та діяльність Об’єднаного комітету українських емігрантських організацій для вшанування пам’яті С. Петлюри в Каліші та Товариства ім. С. Петлюри (1926 р.). Матеріали діяльності видавництва “Чорномор”. Звіти, інструкції, регламент, списки літератури та листування про діяльність і комплектування пересувної бібліотеки товариства. Матеріали фінансово-господарської діяльності та праці юнацької школи. Списки членів, заяви про прийняття та вибуття з членів товариства, надання матеріальної допомоги. Журнали реєстрації документів.

277. 1. Ф. 820

2. Погоджувальний секретаріат польських громадських організацій Східної Малопольщі, м. Львів

3. Створено [1936 р.] у Львові для координації діяльності польських громадських, освітніх, виховних та господарських організацій, які існували на території Східної Галичини.
4. 9 справ
5. 1936–1938 рр.
6. 1989 р.
7. Статут і довідка про заснування, структурну побудову і діяльність секретаріату. Обіжники та інструкції. Звіти і протоколи загальних зборів польських громадських організацій Західної України, організаційного засідання секретаріату та список присутніх представників польських громадських організацій. Список кандидатів Львівського повіту до пропагандистсько-інструкторських курсів.

278. 1. Ф. 828

2. Товариство “Клуб українських емігрантів”, м. Львів

3. Засновано 19 березня 1935 р. у Львові. Діяло до 1939 р.
4. 8 справ
5. 1935–1937 рр.
6. 1989 р.
7. Програма побудови самостійної Української держави, складена українською політичною еміграцією в Польщі. Матеріали про ставлення до виступу редактора газети “Нова зоря” О. Назарука проти С. Петлюри. Протокол зборів членів старшин товариства та їх листи до голови Клубу О. Доценка зі звинуваченнями його у зловживанні посадою. Листування редакції газети “Діло” з колишніми військовослужбовцями УНР. Звіт про результати перевірки діяльності Клубу. Списки членів товариства.

279. 1. Ф. 837

2. **Свежавський Адам-Юліан** (1891–?), суспільно-політичний і військовий діяч, журналіст, капітан польської армії
3. Свежавський Адам-Юліан народився 7 січня 1891 р. в м. Чернівцях на Буковині. Хоча отримав вищу юридичну освіту, своє життя присвятив службі в польській армії. Командував другою дільницею оборони Львова в чині поручника (1918 р.), стояв на чолі команди з вербування добровольців для групи “Схід” у м. Ярославі (1919 р.). У 1920 р. А.-Ю. Свежавському було присвоєно звання капітана. В наступні роки його суспільно-політична діяльність була тісно пов’язана з колишніми ветеранами польської армії, т. зв. “оборонцями”. З 1918 р. – член

“Спілки оборонців Львова”, член керівної ради Фонду допомоги для учасників боїв та їх сімей, працював в “Капітулі хреста оборони Львова”. З [1930] р. – кореспондент газети “Warszawski Dziennik Narodowy”. Брав участь у діяльності польських культурно-освітніх товариств і організацій. Дату смерті не встановлено.

4. 124 справи
5. 1918–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Статті А.-Ю. Свежавського про польсько-українські стосунки; матеріали його суспільно-політичної діяльності, як кореспондента газет. Обіжники, листування партії “Stronnictwo Narodowe” Документи про діяльність “Спілки оборонців Львова” (1918 р.). Списки членів Спілки, матеріали про нагородження учасників боїв за Львів. Фотографії учасників польсько-українських боїв.

280. 1. Ф. 838

2. **Колекція документів польських національних комітетів, союзів, об'єднань та військових формувань у Сибіру, на Далекому Сході та в Маньчжурії**
3. Колекція надійшла до ЦДІА України у Львові у 1975 р. з Львівської наукової бібліотеки ім. В. Стефаника НАН України як розсип фонду Польський військовий комітет.
4. 86 справ
5. 1917–1922 рр.
6. 1989 р.
7. Документи Польського національного комітету в Парижі. Брошура про мету створення та функції комітету, програма, список керівництва, заяви про визнання ПНК. Виписки з офіційних заяв російських та польських державних діячів у зв'язку з початком Першої світової війни і про політику царського уряду стосовно Польщі. Повідомлення про створення і функції ПНК для Сибіру і Росії та Польського військового комітету, звернення до поляків з закликом вступати до польської армії, інструкції ПВК, повідомлення, накази, оголошення про відкриття бюро реєстрації репатрійованих поляків, список відділень ПВК. Накази та декларації Командування польських військ у Східній Росії про реєстрацію військовослужбовців; повідомлення про організаційні збори Польського військового союзу. Звернення Польської військової ради у Красноярську, Польського революційного союзу боротьби за свободу і об'єднання польського народу, Польської політичної ради Далекого Сходу і Східного Сибіру, польської громади в Харбіні; статут польської управи для цивільних справ на Хабаровський край. Повідомлення про військові події в Галичині та у Львові.

281. 1. Ф. 848

2. **Повітова команда військового поповнення, м. Стрий**
3. Повітові команди військового поповнення були нижчою інстанцією департаменту військового поповнення Міністерства військових справ Польщі. Повітова команда у Стрию підпорядковувалась Окружному командуванню VI корпусу у Львові. Діяла на два повіти: Стрийський і Жидачівський. Основними функціями були: поповнення новобранцями збройних сил, підготовка і проведення військового набору, облік військових та цивільних військовозобов'язаних спеціалістів.
4. 19 справ
5. 1921–1938 рр.
6. 1989 р.
7. Розпорядження Окружного командування X корпусу про облік військовозобов'язаних, звільнення у запас, підготовку та проведення контрольних зборів. Матеріали діяльності контрольно-лікувальної комісії. Накази, розпорядження, інструкції. Звіти про кількість інвалідів війни, призначення їм пенсій, надання матеріальної і медичної допомоги та навчання. Списки інвалідів і їх пенсійні справи.

282. 1. Ф. 849

2. **Повітова команда військового поповнення, м. Самбір**
3. Підпорядковувалась Окружному командуванню X корпусу в Перемишлі. Діяла на два повіти: Самбірський і Турківський. Основними функціями були: поповнення призовниками збройних сил Польщі, підготовка і проведення військового набору, проведення навчальних зборів, облік військових та цивільних військовозобов'язаних спеціалістів.
4. 14 справ
5. 1925–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Лист Окружного командування X корпусу про створення адміністративних батальйонів. Посвідчення, реєстраційні листи і картки, книги обліку військовозобов'язаних та призовників.

283. 1. Ф. 857

2. **Товариство опіки над легіонерами, м. Краків**
3. Засновано 1918 р. у Кракові на базі зліквідованого департаменту опіки Головного національного комітету. Діяльність поширювалась на територію всієї Галичини. Мета: опіка над інвалідами і звільненими легіонерами, учасниками повстання 1863–1864 рр., надання матеріальної допомоги сім'ям легіонерів, вдовам і сиротам; опіка

- над могилами полеглих в боях і померлих легіонерів.
4. 105 справ
 5. 1914–1920 рр.
 6. 1989 р.
 7. Статути товариства в Кракові та його відділів у Закопаному і Самборі. Обіжники і розпорядження головного відділу у Кракові, протоколи зборів; листування з організаційних питань. Документи фінансово-майнового стану. Облікові дані службовців, заяви, списки, посвідчення.

284. 1. Ф. 858

2. Головний національний комітет, м. Краків

3. Створено 16 серпня 1914 р. у Кракові (з осені 1914 р. до літа 1915 р. знаходився у Відні) на конференції представників усіх польських партій та політичних угруповань Галичини і частково Польщі. 20 листопада 1914 р. був визнаний владою. За задумом його творців, ГНК мав становити політичне представництво польського народу і бути найвищою військовою, фінансовою і політичною інстанцією польських збройних сил. Він очолював політичний та військовий нагляд над польськими легіонерами. ГНК поділявся на 2 секції, на чолі яких стояли президії, і які, в свою чергу, стали Виконавчим комітетом. Східна секція знаходилася у Львові і діяла до осені 1914 р., тобто до вступу російських військ. Західна секція знаходилася у Кракові і керувала роботою всього комітету. Вона поділялась на 4 департаменти: військовий, організаційний, фінансовий та опіки. Найважливішим з них був військовий департамент, роботою якого керувала президія, але головною над нею за наказом австрійських властей була Команда легіонів і Головна команда армії. 15 жовтня 1917 р. після створення Австро-Угорщиною та Німеччиною Регенційної Ради, ГНК припинив свою діяльність, проте період його ліквідації тривав до 1920 р.
4. 105 справ
5. 1914–1920 рр.
6. 1989 р.
7. Протоколи, донесення, огляди польської та зарубіжної преси про суспільно-політичне становище на польських землях у 1915–1916 рр. Списки структурних частин ГНК та його членів. Протоколи зборів виконавчої комісії. Обіжники військового департаменту. Донесення командувань батальйонів стрільців, польової жандармерії, артилерії. Посвідчення легіонерів. Обіжники, звернення організаційного департаменту. Матеріали діяльності фінансового департаменту та департаменту опіки. Обіжники, протоколи, листування про діяльність центрального бюро видавництва. Список суспільно-політичної та економічної літератури, виданої у Кракові і Львові в 1915–1916 рр. Матеріали відділу фінансової допомоги краківського відділу ГНК, сілезької секції та Ліги жінок. Картотека легіонерів, які знаходились у таборах для інтернованих в Угорщині.

285. 1. Ф. 859

2. Народні Збори Західної України, м. Львів

3. З метою легалізації приєднання окупованих радянськими військами західно-українських земель до СРСР та УРСР 26–28 жовтня 1939 р. були скликані у Львові Народні Збори Західної України, на яких формально проголошено радянську владу в Західній Україні та прийнято декларацію про приєднання до Радянського Союзу. Після цього акту Народні Збори перестали існувати.
4. 10 справ
5. 1939 р.
6. 1989 р.
7. Стенограми Українських Народних Зборів Західної України: доповіді, декларації. Списки осіб, направлених на партійну роботу в західні області України.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ КІНОФОТОФОНОАРХІВ УКРАЇНИ ІМ. Г. С. ПШЕНИЧНОГО

I. Кінодокументи

286. 1. 3253

2. **Про Адольфа Гітлера, кінофільм, 1 ч.**
3. 1942–1943 рр.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Ігровий фільм, створений з метою популяризації А. Гітлера серед населення тимчасово окупованих районів СРСР; у фільмі використано кадри з німецької кінохроніки.

287. 1. 3254

2. **Українська молодь на примусових роботах у Німеччині, кінофільм, 1 ч.**
3. 1942 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Пропагандистський фільм, призначений для показу населенню тимчасово окупованих територій СРСР, про українську молодь, вивезену на примусові роботи в Німеччину.

288. 1. 3255

2. **Розкопки жертв масових страт в м. Вінниці, кіносюжет, 1 ч.**
3. 1942–1943 рр.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Кіносюжет, призначений для показу населенню тимчасово окупованих районів УРСР, про проведені німецькою владою розкопки, у 1941 р. або у 1942 р., поховань жертв масових розстрілів у м. Вінниці, вчинених органами НКВС СРСР в кінці 30-х рр. XX ст.

289. 1. 3256

2. **MANNER IM HINTERGRUND (Чоловіки в тилу), кінофільм, 2 ч.**
3. 1938 р.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Про процес створення літаків німецькою фірмою “Heinkel” (“Хейнкель”).

290. 1. 3257

2. **Маннесман, кінофільм, 2 ч.**
3. 1937 р.
4. УФА, Німеччина, режисер Вальтер Рутман.
5. 1989 р.
6. Виробничі процеси та використання продукції металургійних підприємств концерну Маннесмана (Mannesmann).

291. 1. 3258

2. **Воєнна промисловість Німеччини, кінофільм, 1 ч.**
3. 1942 р.
4. ЦФО, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Про вшанування урядом фашистської Німеччини працівників воєнної промисловості. Виробничі процеси на підприємствах країни по виготовленню зброї та військової техніки.

- 292. 1. 3259**
 2. **GRENZLAND IM NORDEN (Прикордонна земля на півночі), кінофільм, 2 ч.**
 3. 1934–1939 рр.
 4. Roto-film, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Фільм про місто Фленсбург.
- 293. 1. 3260**
 2. **FAHRT IM ROHR (Експедиція в країну очеретів), кінофільм, 1 ч.**
 3. 1930–1939 рр.
 4. ТОБІС і УФА, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Про птахів, які населяють місцевість навколо озера Нойзідлер-Зе, що поблизу містечка Руст (Австрія).
- 294. 1. 3261**
 2. **HANSESTADT LUBECK (Ганзейське місто. Любек), кінофільм, 2 ч.**
 3. 1933–1939 рр.
 4. Терра, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Фільм про життя міста Любека за нацистів.
- 295. 1. 3262**
 2. **DAS STEINERNE BUCH (Кам'яна книга), кінофільм, 2 ч.**
 3. 1930–1940 рр.
 4. ТОБІС, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Фільм присвячений визначній пам'ятці німецької архітектури XI–XIII ст. – Бамберзькому собору.
- 296. 1. 3263**
 2. **Німецький тижневий огляд № 1, кіножурнал, 1 ч.**
 3. 1942 р.
 4. ЦФО, УФА, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Німецькі солдати під час: спортивних змагань, відпочинку, бойових дій на ділянках Східного фронту та в Середземномор'ї.
- 297. 1. 3264**
 2. **Німецький тижневий огляд № 2, кіножурнал, 1 ч.**
 3. 1942 р.
 4. ЦФО, УФА, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Сюжети: I. Мекленбург (Німеччина). Українці на примусових сільськогосподарських роботах; II. Загреб (Хорватія). Процесія з “тілом Христовим”; III. Рим (Італія). Урочисте відкриття пам'ятника папі Пієві XI; IV. Мадрид (Іспанія). Глава держави Ф. Франко відкриває виставку національного мистецтва; V. Париж (Франція). Концерт військового оркестру на площі перед Паризькою оперою; VI. Відень (Австрія). Міжнародні змагання з боксу, влаштовані для іноземних робітників, які працюють на місцевих підприємствах; VII. Берлін (Німеччина). Футбольний матч першості країни на Олімпійському стадіоні; VIII. Софія (Болгарія). Лідер німецької молоді Аксман в гостях у болгарської молодіжної організації “Браннік”; IX. Кінні перегони під час відпочинку німецьких солдат в одному з українських сіл; X. Відвідувач у Бенгальському зоологічному саду.
- 298. 1. 3265**
 2. **Німецький тижневий огляд № 3, кіножурнал, 1 ч.**
 3. 1942 р.
 4. ЦФО і УФА, Німеччина.
 5. 1989 р.
 6. Сюжети: I. Від'їзд і відпочинок дітей з Берліну на морі; II. Концерт симфонічного оркестру на одному з промислових підприємств Німеччини; III. Дівчата на курсах телефоністок, на відпочинку; IV. Виступ Й. Гебельса на стадіоні в м. Дортмунді.
- 299. 1. 3266**
 2. **Звуковий тижневик генерального губернаторства, кіножурнал, 1 ч.**
 3. 1943 р.
 4. Німеччина.

5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Львів (Україна). Мітинг і парад у під час проводів частин добровольчої дивізії СС “Галичина”; II. Хельсінкі (Фінляндія). Парад фінського добровольчого куреню зброї СС у присутності генерал-лейтенанта СС Шпайнера; III. Мостар (Боснія і Герцеговина). Жителі міста вітають солдатів дивізії СС; IV. Проводи фламандських добровольців на Східний фронт; V. Брюссель (Бельгія). Від’їзд солдатів-відпускників на Східний фронт; VI. Голландія. Приймання присяги солдатами – добровольцями; VII. Франція. Проводи добровольців на Східний фронт; VIII. Про роботу конезаводу генерального губернаторства; IX. Альпи. Використання коней і мулів для потреб німецького війська.

300. 1. 3267

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1941–1942 рр.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німецькі солдати під час бойових дій; II. Італія. Бойові дії німецьких військ в Середземномор’ї. Американські військовополонені; III. Бойові дії німецького флоту; IV. Україна. Бойові дії німецьких військ. Радянські військовополонені.

301. 1. 3268

2. **Бойовий похід німецьких торпедних катерів, кінофільм, 1 ч.**
3. 1940–1945 рр.
4. Німеччина.
5. 1989 р.
6. Морський бій за участю німецьких торпедних катерів.

302. 1. 3269

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Пропагандистський сюжет, що закликав українських дівчат виїжджати до Німеччини; II–IV. Сицилія (Італія). Бойові дії в районі Мессинської протоки.

303. 1. 3270

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1942–1943 рр.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I–II. Туніс. Бойові дії німецьких військ; III. Кінні перегони в день відпочинку німецьких військ; IV. Кубань. Бойові дії.

304. 1. 3271

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал № 234, 1 ч.**
3. 1942 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Імпровізований бій биків, організований іспанськими солдатами; II. Норвегія. Німецькі солдати миють собак, перуть білизну; III. Участь німецьких військ у боях південніше Ладозького озера; IV. Німецькі солдати і техніка в боях в районі м. Орла; V. Чернівці (Україна). Члени військових місій в Румунії під час відвідання Буковини; VI. Париж (Франція). Парад німецьких військ.

305. 1. 3272

2. **Німецький тижневий огляд № 571, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1942 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Мадрид (Іспанія). Бій биків; II. Варшава (Польща). Виступ німецьких канатоходців на площі; III. Голландія. Молодь Архемської школи мистецтв на пленері; IV. Інсбрук (Австрія). Тірольські стрілецькі змагання; V. Берлін (Німеччина). Міжнародні легкоатлетичні змагання 1942 р. на олімпійському стадіоні; VI. Ростов-на-Дону (Росія). Бойові дії у місті та на його околицях.

306. 1. 3273

2. **Німецький тижневий огляд № 594, кіножурнал, 1 ч.**

3. 1942 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Мадрид (Іспанія). Збори 3-ї національної ради, виступає Ф. Франко; II. Париж (Франція). Новорічна зустріч дипломатичних працівників з головою держави; III. Прага (Чехословаччина). Прийняття присяги новобранцями чеського урядового війська в присутності представників німецької армії; IV. Радомишль (Україна). Наукова сільськогосподарська виставка, організована німцями; V. Італія. Один з конезаводів; VI. Савойські Альпи. Тренування гірськолижників; VII. Берлін (Німеччина). Виступ танцюристів на льоду в палаці спорту; VIII. Чехословаччина. Виготовлення ремісниками шахових фігур; IX. Прага (Чехословаччина). Сеанс одночасної гри у шахи проводить чемпіон світу О. Альохін проти празьких шахістів; X. Загреб (Хорватія). Парад легіонерів, які повернулися зі Східного фронту; XI. Туніс. Види міста. Військова техніка на вулицях; XII. Демонстрація сільськогосподарської худоби в одному з господарств округу (Котар).

307. 1. 3274

2. **Німецький тижневий огляд № 601, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Берлін (Німеччина). Радянські військовополонені приміряють одяг в універмазі перед відправленням на роботи на підприємства країни; II. Барселона (Іспанія). Парад іспанських військових частин, танці, фейерверк; III. Осло (Норвегія). Народна демонстрація і мітинг; IV. Болгарія. Святкування дня народження короля Бориса III; V. Стокгольм (Швеція). Виступ шведських гімнасток; VI. Брюссель (Бельгія). Виступ співака Тіно Россі; VII. Норвегія. Чемпіонат країни по стрибках на лижах з трампліну; VIII. Цюрих (Швейцарія). Міжнародна зустріч по хокею між національними збірними Швейцарії та Угорщини; IX. Прокладання телефонного кабеля для зв'язку між Німеччиною і Хорватією.

308. 1. 3275

2. **Німецький тижневий огляд № 612, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Святкові збори в одному з радянських сіл, окупованих німецькими військами; II. Приведення до присяги азербайджанського загону добровольців, парад; III. Бухарест (Румунія). Відкриття виставки автотрас та водних шляхів сполучення в присутності короля Міхая I; IV. Київ (Україна). Пасхальна служба в одній з церков; V. Франція. Відкриття пам'ятників Жанні д'Арк в різних містах країни; VI. Збирання бджолоїної отрути для виготовлення ліків в лабораторії одного з бджільництв; VII. Зальцбург (Німеччина). Святкування традиційного травневого свята; VIII. Німеччина. Набір рекрутів до армії; IX. Німеччина. Навчання курсантів у військовій школі.

309. 1. 3276

2. **Німецький тижневий огляд № 615, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німеччина. Робітники з СРСР під час примусових робіт на підприємствах країни; II. Севілья (Іспанія). Весняний ярмарок, серед присутніх – каудильйо Ф. Франко; III. Загреб (Хорватія). I Європейський конгрес творців вузькоформатних фільмів; IV. Берлін (Німеччина). Змагання боксерів-аматорів з різних європейських держав перед своїми земляками, які працюють в Німеччині; V. Женева (Швейцарія). Міжнародний турнір з футболу; VI. Берлін (Німеччина). Від'їзд дітей на відпочинок на Балтійське узбережжя; VII. Радянські військовополонені; бойові дії на Східному фронті.

310. 1. 3277

2. **Німецький тижневий огляд № 618, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німеччина. Відвідання підприємств гірничої промисловості працівниками з шахт Донбасу; II. Загреб (Хорватія). Маніфестація з нагоди дня народження керівника держави А. Павеліча; III. Швеція. Урочистості, присвячені 65-й річниці з дня народження короля Густава V; IV. Толедо (Іспанія). Збори військових на чолі з Ф. Франко; V. Відень (Австрія). Міжнародний з'їзд журналістів. Виступає А. Розенберг; VI. Мюнхен (Німеччина). Відкриття Й. Гебельсом виставки німецького образотвочого мистецтва. Експонати; VIII. Берлін (Німеччина). Кінні перегони; IX. Копенгаген (Данія). Футбольні змагання. Серед глядачів – королева Данії; X. Про використання автомобілів-амфібій в німецьких військах.

311. 1. 3278

2. **Німецький тижневий огляд № 619, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Стрий (Україна). Зустріч українським населенням німецького генерал-губернатора; II. Белград (Сербія). Парад добровольчих частин; III. Росія. Парад добровольчих частин в день другої річниці початку війни проти СРСР; IV. Японська військова місія в Берліні; V. Турецька військова місія на Східному фронті; VI. Бойові дії в районі м. Мурманська; VII. Бойові дії в Атлантичному океані; VIII. Копенгаген (Данія). Сільськогосподарська виставка. Експонати. Відвідувачі; IX. Україна. Роботи в радгоспі Черкаської області під німецьким управлінням; X. Німеччина. Змагання з плавання.

312. 1. 3279

2. **Німецький тижневий огляд № 621, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німеччина. Збори на заводі, де працюють українські робітники; II. Навчання з воєнної підготовки добровольців “українського визвольного війська”; III. Більбао (Іспанія). Парад фашистських військ; IV. Прага (Чехословаччина). Святування 71-ї річниці з дня народження президента протекторату Чехії (Богемії) і Моравії; V. Арль (Франція). Бій биків; VI. Париж (Франція). Кінні перегони на Монмартрі; VII. Бойові дії німецьких військ в районі Орла і Белгорода. Радянські військовополонені.

313. 1. 3280

2. **Німецький тижневий огляд № 622/23, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Бойові дії німецьких і англо-американських військ у Середземномор’ї; II. Відвідання румунських військ в Криму румунським міністром військових справ; III. День відпочинку німецьких військ на Східному фронті; IV. Німецькі солдати під час підготовки до боїв.

314. 1. 3281

2. **Німецький тижневий огляд № 624, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німецькі і білоруські дівчата в поїзді по Тиролю; II. Традиційне свято початку жнив в протектораті Богемії і Моравії; III. Голландія. Щорічні змагання вершників; IV. Спортивні змагання робітників з різних країн, які примусово працюють в Німеччині; V. Франція. Футбольний матч; VI. Нагородження турецького посла у Франції Великим Хрестом почесного легіону головою режиму А.Ф. Петеном; VII. Мюнхен (Німеччина). Відвідання країни іспанськими студентами; VIII. Рим (Італія). Руйнування, спричинені бомбардуванням. Принцеса П’ємонту та Папа Пій XII на руїнах; IX. Маршал Е. Роммель під час відвідання Середземноморського фронту; X. Коломия (Україна). Мітинг і парад добровольчих частин стрілецької дивізії СС “Галичина”; XI. Складання присяги та польові навчання солдат естонського добровольчого батальйону “Нарва”.

315. 1. 3282

2. **Німецький тижневий огляд № 626, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Німеччина. Українські і російські робітники на примусових роботах в сільському господарстві; II. Україна. Сільськогосподарські роботи під німецьким керівництвом; III. Румунська молодь під час: занять фізкультурою та спортом; танців; IV. Берлін (Німеччина). Вистава в одному з кабаре для французьких громадян, вивезених на роботи до Німеччини; V. Німеччина. Кінські перегони на велику нагороду міста Віші, серед присутніх – маршал А.Ф. Петен; VI. Іспанія. Перегони велосипедистів між Мадридом і Валенсією: спортсмени на дистанції; VII. Переправлення німецьких солдат і техніки через Мессинську протоку під захистом зенітних батарей.

316. 1. 3283

2. **Німецький тижневий огляд № 667, кіножурнал, 2 ч.**
3. 1942–1943 рр.

4. ЦФО і УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: Повідомлення німецьких воєнних кореспондентів з різних фронтів: Заполяр'я, Ленінградської і Московської областей, районів Керчі і Краснодару та ін.

317. 1. 3284

2. **Німецький тижневий огляд № 669, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Футбольний матч; II. Й. Гебельс під час відвідання музею; III. А. Розенберг виступає перед журналістами; IV. Парад фашистських військ; V. Бойові дії німецьких військ на одній з ділянок фронту.

318. 1. 3285

2. **Німецький тижневий огляд № 678, кіножурнал, 2 ч.**
3. 1943 р.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Цар Болгарії Борис III вітає демонстрантів з балкону; зустрічається з А. Гітлером; II. Париж (Франція). Колона французьких фашистів проходить вулицями; в залі під час виступу партійного керівника; III. Малага (Іспанія). Вид населеного пункту. Дівчата під час розваг і в строю; IV. Південна Фінляндія. Сільськогосподарські роботи в полі; V. Диктатор Румунії Й. Антонеску вітається з військовими, серед глядачів в басейні; VI. Футбольний матч; VII. Німецькі солдати на Східному фронті: на марші, під час відпочинку, підготовки до бою; VIII. Конезавод; IX. Донбас. На відбудовуванні заводу та в шахті працюють робітники під наглядом фашистів; X. Іспанські солдати під час відпочинку; XI. Генерал-фельдмаршал Кюхлер з офіцером біля трапу літака; XII–XIII. Бойові дії німецьких військ.

319. 1. 3286

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1941–1942 рр.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Хорватія. Парад військ частин дивізії СС “Принц”; II. Перетягування канату німецькими солдатами; III. Нарada військових в штаб-квартирі фюрера: серед присутніх – А. Гітлер, Й. Ріббентроп, Г. Герінг, К. Деніц, Й. Гебельс та ін.; IV. Німецькі солдати на тимчасово окупованій території СРСР: під час бойових дій, допиту радянських солдат, на відпочинку.

320. 1. 3287

2. **Німецький тижневий огляд № 691, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1943 р.
4. УФА, Німеччина;
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Пілот в кабіні літака; II. Конструктори біля кульмана; III. Мангейм (Німеччина). Маніфестація, мітинг, вручення військових нагород; IV. Берлін (Німеччина). Виступ фігуристів на стадіоні; V. Передавання книжок населенням для поранених солдатів у шпиталь; VI. Італія. Бойові дії; VII. Греція. Бойові дії авіації і флоту; VIII. Крим. Відвідання румунським міністром військових справ румунських військ; IX. Німецькі солдати під час відпочинку, розваг, на марші і бойовій позиції.

321. 1. 3288

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1941–1943 рр.
4. ЦФО, Німеччина.
5. 1989 р.
6. Сюжети: I. Мостар (Югославія). Німецькі солдати на вулиці міста. Місцеві жителі за своїми справами; II. Німеччина. Збори на паровозобудівельному заводі: виступає рейхсміністр Шпеер, нагородження робітників. Продукція заводу; III. Бойові дії німецького флоту поблизу Голладського узбережжя; IV. Будівництво німецькими солдатами укріплень на березі Чорного моря, обстріл радянського десантного човна; V. Битва в районі Орла, Белгорода, Курська між німецькими і радянськими військами.

322. 1. 3289

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**
3. 1942–1943 рр.
4. УФА, Німеччина.
5. 1989 р.

6. Німецькі війська під час бойових дій на Східному фронті.

323. 1. 3290

2. **Фронтовий огляд № 7, кіножурнал**

3. 1941–1943 рр.

4. Німеччина.

5. 1989 р.

6. Німецькі війська під час бойових дій на Східному фронті, радянські військовополонені.

324. 1. 3291

2. **Камера жахів, кінофільм, 2 ч.**

3. 1935 р.

4. Юніверсел пікчерз, США.

5. 1989 р.

6. Підбірка сенсаційних кінорепортажів з різних кінців світу.

325. 1. 3292

2. **Наступ французької армії у квітні 1917 р., кінофільм**

3. 1917 р.

4. –

5. 1989 р.

6. Переміщення французьких військ під час Першої світової війни внаслідок оволодіння передовими позиціями німців – “лінією Гінденбурга”. Німецькі військовополонені і трофейна техніка. Руйнування.

326. 1. 3293

2. **Німецький тижневий огляд, кіножурнал, 1 ч.**

3. 1942 р.

4. ЦФО, Німеччина.

5. 1989 р.

6. Сюжети: I. Італія. Переправлення німецьких солдатів і техніки через Мессинську протоку під захистом зенітних батарей; II. Бойові дії німецьких військ в районі Сталіно (Донецька), Керчі, Новоросійська; III. Туніс. Бойові дії німецьких військ.; англо-американські полонені; IV. Бойові дії на одній з ділянок Східного фронту. V. Повітряний бій німецьких екскадриль типу Me-110 з радянськими винищувачами в районі м. Белгорода.

II. Фотоальбоми

327. 1. 7

2. **Філія товариства “Просвіта” в м. Жовкві**

3. 152 фотопозитиви.

4. 1935–1936 рр.

5. 1989 р.

6. Виступ учасників художньої самодіяльності: хорів, духових оркестрів, аматорських гуртків на повітовому святі; урочисте святкування 30-річчя заснування філії товариства “Просвіта” в м. Жовкві.

328. 1. 8

2. **Тваринницьке німецьке господарство на території окупованих сіл Петрівки, Оленівки і Мар’янівки (Софіївського району Дніпропетровської області)**

3. 17 фотопозитивів.

4. 1941–1943 рр.

5. 1989 р.

6. Відвідання німецькою військовою адміністрацією тваринницького господарства на окупованій території сіл; види землянок і дворів працівників господарства.

329. 1. 80

2. **Фотографічне товариство “Світло” організації інтернованих українців у Фрайштадському таборі (Австрія)**

3. 498 фотопозитивів.

4. 1916–1918 рр.

5. 1989 р.

6. Життя і побут інтернованих у таборі: сцени з вистав самодіяльного театру, діяльність фотографічного товариства “Світло”, часопису “Розвага”, заняття на курсах історії, математики, української та німецької мов, виступи хору та духового оркестру; видові знімки табору та околиць м. Фрайштадт; від’їзд інтернованих з табору.

- 330. 1. 81**
2. **Фотографічне товариство “Світло” організації інтернованих українців у Фрайштадському таборі (Австрія)**
3. 320 фотопозитивів.
4. 1916–1918 рр.
5. 1989 р.
6. Див. № 80.
- 331. 1. 82**
2. **Український військовий табір в мм. Ліберці та Йозефові (Чехословаччина)**
3. 18 фотопозитивів.
4. 1921 р.
5. 1989 р.
6. Загальний вид табору, приміщення УМКи, група інтернованих перед від’їздом до м. Йозефова; спортивні дружини в мм. Ліберці і Йозефові.
- 332. 1. 83**
2. **Збірка світлин II військвідділу Музею визвольної боротьби України в м. Празі**
3. 136 фотопозитивів.
4. 1915–1923 рр.
5. 1989 р.
6. Життя і побут інтернованих українських січових стрільців в таборах Чехословаччини, Польщі, Австрії, Німеччини.
- 333. 1. 84**
2. **Філія товариства охорони воєнних могил в м. Рогатині**
3. 24 фотопозитиви.
4. 1936 р.
5. 1989 р.
6. Знімки церков, могил, пам’ятників, братських могил УСС і УГА на території м. Рогатина та прилеглих місцевостей.
- 334. 1. 85**
2. **Частини УСС у Варпалянці (Галичина)**
3. 24 фотопозитиви.
4. 1915 р.
5. 1989 р.
6. Види казарм, лікарні, кухні, майстерень, святкування паски, портретні знімки.
- 335. 1. 86**
2. **СВУ**
3. 6 фотопозитивів.
4. червень 1915 р.
5. 1989 р.
6. Життя і побут інтернованих українців в таборі Кніттельфельд (Німеччина).
- 336. 1. 87**
2. **Українські січові стрільці у світовій війні. Фронт над Стрипою**
3. 11 фотопозитивів.
4. 1916 р.
5. 1989 р.
6. Польове богослужіння, січові стрільці в окопах, на позиціях; огляд частин УСС престолонаслідником Австро-Угорщини.
- 337. 1. 88**
2. **Картини з життя Української бригади в Німецькій Яблонні**
3. 10 фотопозитивів.
4. 1919–1921 рр.
5. 1989 р.
6. Видові знімки; богослужіння; гімнастичні вправи стрільців; кладовище.
- 338. 1. 89**
2. **Здвиг “Соколів” і “Січей”, м. Тернопіль**

3. 10 фотопозитивів.
4. 26.06.1910 р.
5. 1989 р.
6. Гімнастичні вправи українських спортивних організацій Галичини – “Сокілок”, “Соколів” і “Січей” під час їхнього з’їзду.

339. 1. 91

2. **Період німецької окупації, м. Львів (без написів)**
3. 105 фотопозитивів.
4. 1943 р.
5. 1989 р.
6. Перебування німецьких чиновників високого рангу НСДАП у м. Львові; спортивне свято на стадіоні; наради, з’їзди, збори членів партії, військовий парад.

340. 1. 92

2. **Період німецької окупації, м. Львів (без написів)**
3. 105 фотопозитивів.
4. 1943 р.
5. 1989 р.
6. Військовий парад на вулицях м. Львова; мітинг членів НСДАП; наради, збори; відвідання німецькими військовими чиновниками музею та одного з об’єктів будівництва на території генерал-губернаторства.

341. 1. 93

2. **Парад дивізії СС “Галичина” у м. Станіславі (пояснюючі тексти німецькою мовою)**
3. 12 фотопозитивів.
4. 11 липня 1943 р.
5. 1989 р.
6. Мітинг та богослужіння в день початку формування частин дивізії СС “Галичина”.

342. 1. 94

2. **Парад дивізії СС “Галичина” в м. Станіславі (пояснюючі тексти німецькою мовою)**
3. 45 фотопозитивів.
4. 18 липня 1943 р.
5. 1989 р.
6. Мітинг-парад, присвячений початку формування частин дивізії СС “Галичина”: керівники німецької окупаційної адміністрації на трибуні, демонстрація учасників, кіннотники в українському національному одязі, богослужіння.

343. 1. 98

2. **1918–1.XI.1921 (Табори інтернованих українців)**
3. 275 фотопозитивів.
4. 8 - 01.XI.1921 р.
5. 1989 р.
6. Життя і побут інтернованих українців у таборах мм. Ліберця і Йозефова (Чехословаччина), м. Тухолі (Польща), Михайлівців (Прикарпаття), Касіно (Південна Італія).

344. 1. 118

2. **Портрети членів царської сім’ї**
3. 6 фотопозитивів.
4. До 1917 р.
5. 1991 р.
6. Портрети російського імператора Миколи II, його дружини Марії Федорівни та їхніх дочок – великих княжн Тетяни, Ольги, Марії та Анастасії.

345. 1. 168

2. **Фотоальбом української поетеси О. І. Теліги**
3. 122 фотопозитиви.
4. 1919–1933 рр.
5. 1994 р.
6. Життя української громади в м. Подебрадах (Чехословаччина); студенти та викладачі Української господарської академії (УГА), заняття в школі українських танців Василя Авраменка; портрети О. І. Теліги, її батька – ректора УГА І. О. Шовгеніва, українських поетів В. Куриленка та Марійки Підгірянки з Підкарпаття.

346. 1. 169

3. Фотоальбом української поетеси О. І. Теліги

2. 106 фотопозитивів.

4. 1927–1934 рр.

5. 1994 р.

6. Сімейні фотографії, життя української громади в м. Варшаві та с. Желязна Жондова (Польща); знімки поетеси Н. Лівницької-Холодної та головного редактора журналу “Вісник” Д. Донцова.

347. 1. 177

2. Фотоальбом прапорщика Пантилуса

3. 55 фотопозитивів.

4. 1916–1918 рр.

5. 1997 р.

6. Портретні знімки інтернованих українців, сцени з вистав, декорації театру.

348. 1. 178

2. Життя української громади у мм. Візні і Шалеті (Франція)

3. 370 фотопозитивів.

4. 1924–1937 рр.

5. 1997 р.

6. Життя і побут української громади, портретні і групові знімки; зустріч з професором С.О. Сірополком, похорон Головного отамана УНР С.В. Петлюри в м. Парижі; приїзд президента УНР в екзилі А. М. Лівницького до м. Шалет; делегати 5-го, 8-го, 13-го з’їздів Союзу українських емігрантських організацій в м. Парижі; діти в таборі пластунів.

349. 1. 179

2. Життя української громади у мм. Візні і Шалеті (Франція)

3. 218 фотопозитивів.

4. 1937–1938 рр.

5. 1997 р.

6. Сцени з вистав у постановці мистецького товариства при Українській громаді; портрети акторів, афіші вистав; діти в таборі пластунів.

350. 1. 180

2. Життя інтернованих українців у польських таборах

3. 48 фотопозитивів.

4. 22 грудня 1920 р. – серпень 1922 р.

5. 1997 р.

6. Життя і побут інтернованих в польських таборах, портретна зйомка; відвідання Головним отаманом УНР С.В. Петлюрою парку, збудованого козаками і старшинами в таборі 4.10 в м. Каліші.

351. 1. 181

2. Життя і побут інтернованих стрільців і старшин Української Галицької Армії в таборі м. Ліберець (Чехословаччина)

3. 36 фотопозитивів.

4. 1919–1921 рр.

5. 1997 р.

6. Життя і побут інтернованих, заняття на курсах, групові знімки.

352. 1. 182

2. Діяльність драматично-музичного товариства імені І. П. Котляревського в таборі інтернованих українців у м. Фрайштадт (Австрія)

3. 182 фотопозитиви.

4. 1916–1918 рр.

5. 1997 р.

6. Сцени з вистав, декорації та інтер’єр театру, портретні та групові знімки акторів.

353. 1. 183

2. Діяльність драматично-музичного товариства імені І.П. Котляревського в таборі інтернованих українців у м. Фрайштадт (Австрія)

3. 225 фотопозитивів.

4. 1916–1918 рр.

5. 1997 р.

6. Сцени з вистав, декорації та інтер’єр театру, портретні та групові знімки акторів.

354. 1. 184

2. Організація інтернованих українців у Фрайштадському таборі (Австрія)

3. 284 фотопозитиви.

4. 1916–1918 рр.

5. 1997 р.

6. Життя і побут інтернованих в таборі: сцени з вистав самодіяльного театру, діяльність фотографічного товариства “Світло”, часопису “Розвага”, заняття на курсах, виступи хору та духового оркестру; видові знімки табору та околиць м. Фрайштадт.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ-МУЗЕЙ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

355. 1. Ф. 10

2. **Гудзій Микола Каленикович** (21.04. [03.05]. 1887, м. Могилів-Подільський, тепер Вінницької обл. – 29.10. 1965, Москва), *літературознавець*, академік АН УРСР (з 1945), професор Московського університету (з 1922)
3. Народився в сім'ї небагатого чиновника. Закінчив реальне училище, в 1911 р. – слов'яно-російське відділення історико-філологічного факультету Київського університету (слухав курс семінару східнослов'янської філології у проф. В. Перетца). Викладав у гімназіях Києва, потім у Київському університеті. З 1918 р. читав лекції в Сімферопольському університеті, Інституті Червоної професури, Московському інституті історії філософії і літератури. Протягом 1938–1947 рр. керував відділом давньоруської літератури, 1945–1952 рр. – відділом російської літератури в Інституті світової літератури ім. М. Горького. У 1952–1962 рр. очолював відділ давньої української літератури в Інституті літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР. Вивчав літературу Київської Русі, українську, білоруську та російську літератури XIV–XX ст., російську і українську літератури XIX–XX ст., історіографію східнослов'янського літературознавства. Розробив курс історії давньоруської літератури (1938), який неодноразово перевидавався й перекладався іноземними мовами, та хрестоматію до нього (1-ше видання – 1935). Ці праці залишаються цінними навчальними посібниками. Написав ряд розділів для 10-томної “Історії російської літератури” (1941–1954). Вивчав “Слово о полку Ігоревім” та творчість українських та російських письменників. Вагомим є внесок М. Гудзія в текстологічне опрацювання літературної спадщини Л.Толстого (підготував 10 томів), був одним з редакторів 10-томного видання творів Т. Шевченка, головою редколегії Повного зібрання творів Кобзаря у 6-ти томах (1963–1964) та ін. Нагороджений орденом Леніна, двома орденами Трудового Червоного Прапора і медалями.
4. 6 справ
5. 1917–1956 рр.
6. 1990 р.
7. Листи М. Алексеева, О. Білецького, С. Єфремова, Б. Ларіна, Т. Пістермана; стаття Ф. Єневича про націоналістичні помилки М. Рильського.

356. 1. Ф. 11

2. **Вербицький Олександр Матвійович** (27.09 [10.10] 1875, Севастополь – 09.11. 1958, Київ), *архітектор, інженер, педагог*
3. У 1898 р. закінчив Петербурзький інститут цивільних інженерів. Автор споруд в Києві: Держбанк (1901, у співавторстві), адміністративний будинок Південно-Західної залізниці на вул. Пушкінській, 14 (1910–1912), залізничний вокзал (1928–1932), житлові будинки (зокрема, на вул. Банківській, 12, Володимирській, 22, Рейтарській, 20, Лютеранській, 15), фабрика у м. Малині (1906–1907), вокзал на ст. Ковель (1907), цукровий завод у смт Верхнячка, нині Черкаської обл. (1909–1910), дитячий будинок у Черкасах (1916). Працював також у галузі пейзажного живопису та графіки. Автор статей з питань архітектури.
4. 1 справа
5. 1943 р.
6. 1990 р.
7. Вирізка з газети “Нове українське слово”.

357. 1. Ф. 13

2. **Колекція матеріалів українського некрополя**
3. Колекцію створено у 1967 р. На базі цього фонду планувалося видати довідник про діячів української культури. Видання повинно було фінансуватися Республіканським товариством з охорони пам'яток історії і культури. Однак перша частина збірника під назвою “Київський некрополь” вийшла друком тільки у 1994 р. Документи колекції включають про кожну особу біографічну довідку із зазначенням місця, а іноді і церемонії поховання, статті, дослідження, поштові листівки тощо. Ці документи, що включають відомості про життєвий шлях, місце і час поховання, координати могил окремих осіб, збирали зацікавлені у створенні українського пантеону родичі відомих діячів української культури, мистецтвознавці, історики, громадсько-культурні діячі тощо.
4. 5 справ

5. 1964 р.
6. 1988 р.
7. Відомості про некрополь історичних і культурних діячів України (Д. Абуладзе, В. Вакара, М. Дробинського, Г. Загиркевич-Карпинської, О. Івакіна, К. Корнійчука, Ф. Красицького, М. Левицького, Д. Марковича, Л. Мацієвича, О. Мишуги, М. Тулова, Г. Френкеля, Ф. Фортинського, Д. Щербаківського).

358. 1. Ф. 17

2. **Яновський Юрій Іванович** (27. 08. 1902, хутір Масрове, тепер с. Нечаївка Кіровоградської обл. – 25. 02. 1954, Київ), *письменник*
3. У 1922–1923 рр. навчався на електротехнічному факультеті Київського політехнічного інституту. У 1941–1946 рр. – відповідальний редактор журналу “Українська література” (“Вітчизна”), який видавався в Уфі, Москві, Києві. Як кореспондент центральних і республіканських газет їздив на фронт під Харків та Київ, був на Нюрнберзькому процесі. Обирався членом Президії та правління СПУ. Окремими виданнями виходили збірки поезій “Прекрасна Ут” (1928); оповідання і нариси “Мамутові бивні” (1925) та ін.; твори “Роман Ма”, “Туз і перстень” (1928), “Голівуд на березі Чорного моря”, “Історія попільниці” (1930), “Київська соната” (1945), “Київські оповідання” (1948, 1949, 1953), “Петрусь і Гапочка” (1960) та ін.; романи “Майстер корабля” (1928), “Чотири шаблі” (1930), “Вершники” (1935, 1939, 1943, 1946, 1958, 1964), “Жива вода” (1947), “Мир” (1956, 1965); п’єси “Дума про Британку” (1938), “Потомки” (1940), “Син династії” (1944), “Драматичні твори” (1946). Виходили також збірка творів у 4-х томах (1931–1932), “Вибране” (1949), твори в 2-х томах (1954), твори в 5-ти томах (1958–1959, 1982–1983). За книжку “Київські оповідання” удостоєний Державної премії СРСР (1949). У 1982 р. СПУ та журналом “Вітчизна” встановлено премію ім. Юрія Яновського за кращі новелістичні твори.
4. 2 справи
5. 1927, 1932–1938 рр.
6. 1988 р.
7. Щоденки Ю. І. Яновського; лист Плевако М. А.

359. 1. Ф. 21

2. **Смілянський Леонід Іванович** (27.02. 1904, Конотоп Сумської обл. – 11.11. 1966, Київ), *письменник*
3. Народився в сім’ї робітника. Закінчив залізничний технікум та Київський ІНО (1928), вчився в аспірантурі. Працював на редакційній роботі в “Літературній газеті”, журналі “Молодий більшовик”, видавництві “Радянська література”, газеті “Література і мистецтво”. Перебував у літературних організаціях ВУСПП, “Молодняк”, “Гарт”. Окремими виданнями вийшли збірки оповідань “Нові оселі” (1928), “Злочин бригадира”, “Пленум” (1930), “На заставі”, “Топки погашені” (1941), “Серце” (1943), “Крила” (1954), повісті й романи “Машиністи”, “Мехзавод” (1930), “Полонений” (1934), “Зустрічі” (1936), “Золоті ворота” (1942), “Євшан-зілля” (1943), “Сашко” (1951), історико-біографічні твори “Михайло Коцюбинський” (1940), “Червона троянда” (1955), “Мужицький посол” (1956), “Поетова молодість” (кн. 1 – 1960, кн. 2 – 1962), видано твори в 4-х томах (1971).
4. 3 справи
5. 1924, 1959 рр.
6. 1990 р.
7. Грамота Товариства “Просвіта”, видана Степановичу Роману; віршована п’єса невідомого автора “Конашевич-Сагайдачний в Білгороді”; стаття невідомого автора “Два історичні фільми Київської кіностудії”.

360. 1. Ф. 22

2. **Малишко Андрій Самійлович** (02 [15] 11.1912, с. Обухів, тепер місто Київської обл. – 17.02. 1970, Київ), *поет*
3. Народився в сім’ї шевця. У 1932 р. закінчив Київський ІНО. Деякий час вчителював, працював у газеті “Комсомолец України”, “Літературній газеті”, журналі “Молодий більшовик”. Під час Великої Вітчизняної війни був кореспондентом газет “Красная армия”, “За Радянську Україну!”, “За честь Батьківщини”. У 1944–1947 рр. – відповідальний редактор журналу “Дніпро”. Депутат Верховної Ради УРСР 3–6 скликань. Друкуватися почав з 1930 р. Автор численних поетичних збірок, поем, літературно-критичних нарисів. Ліричні твори поета “Київський вальс”, “Пісня про рушник”, “Стежина” та інші стали народними піснями. Перекладав твори О. Пушкіна, О.Твардовського, Янки Купали, В. Пшавели, Г. Гейне, Я. Івашкевича та ін. За поему “Прометей” і збірку “Лірика” удостоєний Державної премії СРСР (1947), за книгу “За синім морем” і цикл віршів “Дорога над яворами” – Державних премій СРСР (1951, 1969), за збірку “Далекі орбіти” – Державної премії УРСР ім. Т.Г.Шевченка (1964). Нагороджений орденами Леніна (двома), Червоного Прапора, Червоної Зірки, “Знак Пошани”, медалями.
4. 6 справ
5. 1939–1969 рр.
6. 1990 р.
7. Стенограма виступу Л. Кагановича, доповідь на партійних зборах; пасквіль М. Мещеряка “Олекса Лайноуст або що таке П. Олексієнко”; зошити з конспектами творів Сталіна І. В.; витяг з протоколу засідання бюро обкому КП України “Про відзначення 100-річчя з дня смерті Т. Г. Шевченка”.

361. 1. Ф. 24

2. **Марфісвич Микола Іванович** (20.03.1898, с. Іспас, тепер Вижницького р-ну Чернівецької обл. – 02.09. 1967,

Київ), *письменник*

3. Народився в селянській сім'ї. У 1920 р. закінчив Чернівецький учительський інститут. У 1924 р. емігрував до Східної України. Навчався в аспірантурі при Інституті мовознавства АН УРСР. Кандидат філологічних наук (з 1947 р.). Викладав у київських вищих навчальних закладах. Учасник Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни 2-го ст., медалями. Перші збірки поезій “Між верхами”, “Квіти” з'явилися у 1922 та 1923 рр. Належав до літературної організації “Західна Україна”. Інші книжки віршів і поем: “Микола Шугай”, “Галата” (1927), “Буковина”, “Повстанці” (1930), “Черемоше, батьку мій” (1968). Автор п'єси “Збудуємо Дніпрельстан” (1928), повістей “Проти бояр” (1929), “Крутіж” (1931).
4. 2 справи
5. 1951, 1960 рр.
6. 1990 р.
7. Лист Ю. Назаренка; матеріали про реабілітацію.

362. 1. Ф. 26

2. **Майфет Григорій Йосипович** (19.07 [01.08] 1903, м. Ромни, тепер Сумської обл. – 13.09. 1975, с. Канін, Комі), *перекладач, літературознавець і письменник*
3. Народився в родині священика. У 1924 р. закінчив Полтавський ІНО. Вчителював. У 1931–1934 рр. викладав західноєвропейську літературу в Полтавському інституті соціального виховання (з 1933 р. – Полтавський педагогічний інститут). Поліглот, вільно володів англійською, французькою, німецькою, італійською та іспанською мовами. За період 1925–1934 рр. написав понад сто літературно-критичних праць з питань української та зарубіжної літератур, серед яких: “Матеріали до характеристики творчості П.Г.Тичини” (1926), “Природа новели” (1928–1929), “Із студій над поетичними варіантами” (1931) та ін. 27 березня 1935 р. письменника було репресовано. Покарання відбував на Білому морі, потім у Воркуті. З 1946 р. – на поселенні в с.Канін на р. Печорі. 25 грудня 1950 р. справу Г. Майфета було переглянуто і його знову заслали на поселення в Комі (м. Сиктивкар). Даних про перегляд справи письменника в архівах КДБ УРСР немає. Але відомо, що в 1955 р. він повернувся до Полтави, однак місцева влада чинила йому перепони у наданні роботи за фахом та житла. Г. Й. Майфет був вимушений повернутися на старе місце заслання на Печорі. У вересні 1975 р. покінчив життя самогубством.
4. 46 справ
5. 1923–1972 рр.
6. 1991 р.
7. Творчі матеріали: “Поездка в Россию”, “Дорожня пригода”, “Трио Чайковского”, “Шуберт” (елегія), “Новели”, “Призраки”, “Серце поета”; переклад твору Р.-М. Рільке з циклу “Історії про милого Бога”; конспекти лекцій; відгуки на твори різних авторів; матеріали підготовчого характеру, зібрані для роботи, виписки, чернетки; картотека режисерів та сценаристів; листи від І. Белзи, В. Гжицького, О. Дейча, М. Кенігсберга, Д. Косарика, Г. Кочура, К. Крижанівського, К. Редька, П. Ротача, Г. Серебрякова, К. Трофимова, О. Черкашина, К. Чуковського та інших осіб; газети, газетні вирізки, альбоми, афіші, фотографії; довідки, посвідчення.

363. 1. Ф. 27

2. **Григор'єв Григорій Прокопович** (09. [21] 08. 1898, Київ – 26.08. 1971, Київ), *письменник*
3. Народився в сім'ї робітника-залізничника. У 1934 р. закінчив Київський кіноінститут. Працював на Київській кіностудії художніх фільмів, на педагогічній роботі. Друкувався з 1924 р. в журналах “Радянське мистецтво”, “Театр”, “Радянське кіно”, “Искусство”, “Советский театр”. З'являються його статті та рецензії з питань літератури, музики, театру, образотворчого мистецтва. 14 грудня 1937 р. Г. Григор'єв був заарештований і без суду та пред'явлення звинувачення відправлений в Колимський концтабір. Звільнений лише у вересні 1945 р., офіційно реабілітований у березні 1958 р. Після звільнення вчителював у селах Київщини. В останні роки життя опубліковано його книжки “У старому Києві” (1961), “Україна танцює” (1964), “Що було, те бачив” (1966), “Цікаві бувальщини” (1966), “Чарка меду” (1969). Перекладав з марійської мови.
4. 74 справи
5. 1925–1967 рр.
6. 1990 р.
7. Творчі матеріали: “Що було, те бачив”, автобіографічна повість, “Годы испытаний” (із спогадів); нариси “Майстер рідного слова” (про творчість Б. Антоненка-Давидовича), зауваження до рецензії Ю. Смолича на рукопис “Що було, те бачив”, “Напрасная обида. По поводу “Ответа М. Т. Рильскому” К. Паустовского”; листи І. Артемчука, Б. Антоненка-Давидовича, З. Веселої, М. Вострикова, Г. Вронської, Й. Дейча, І. Дзюби, О. Димшиця, В. Довженка, С. Єфремова, М. Жуковського, Я. Кузька, Є. Колесникова, В. Лесика, Г. Майфета, С. Масного, С. Мотовилової, Є. Нарубної, П. Ротача, Є. Шаблювського та ін.; матеріали до біографії: документи про реабілітацію Г. Григор'єва; сатиричний вірш Л. Лобанова “Комкоры вышли в генералы...”, “О первомайской муштровке и прочих делах славного зауровского администратора потомственного почетного унтер-офицера Задина”.

364. 1. Ф. 28

2. **Зеров Микола Костянтинівич** (14 [26] 04. 1890, м. Зінків, тепер Полтавської обл. – 03.11. 1937, Соловки), *літературознавець, поет, перекладач*

3. Народився в багатодітній сім'ї вчителя двокласної школи. Вчився у сільській школі, його однокласником був Остап Вишня. Після закінчення гімназії у 1908 р. став студентом історико-філологічного факультету Київського університету. У 1914–1917 рр. вчителював, з 1919 р. – професор Київського архітектурного інституту, з 1923 р. – професор Київського ІНО. Перші твори опубліковано у 1912 р. М. Зерова справедливо вважають лідером “неокласиків” – групи поетів, перекладачів, літературознавців і критиків, серед яких О. Бургардт, М. Драй-Хмара, М. Рильський, П. Филипович. М. Зеров перекладав з англійської, французької, польської та інших мов. Виступав як дослідник літератури і критик. Окремими виданнями вийшли його книги “Антологія римської поезії” (1920), “Камена. Поезії” (1924), “Вибране” (1966), “Леся Українка. Критико-біографічний нарис” (1924), “До джерел. Літературно-критичні статті” (1926) та ін. 27 квітня 1937 р. письменника було заарештовано, його безпідставно інкриміновано керівництво українською націоналістичною організацією. Вирок – 10 років концтаборів. Однак 9 жовтня того ж року справу було переглянуто і 3 листопада 1937 р. М. Зерова було розстріляно на Соловках. Реабілітовано посмертно 31 березня 1958 р.
4. 15 справ
5. 1927–1935 рр.
6. 1990 р.
7. Рецензія на працю М. Марковського “Найдавніший список “Енеїди” і деякі думки про генезу цього твору”; документи про творчість В. Винниченка: виписки та нотатки на тему “Донцов і Донцовісти” та з твору Д. Донцова “Поетика українського росорджієнта”, документи про творчість С. Єфремова; бібліографія (картотека) творів М. Зерова; документи про творчість М. Зерова: *статті* Г. Кочура “Учений, перекладач, поет М. Зеров”, Є. Сверстюка “Гострої розлуки гострий біль”, “Про Миколу Зерова”; запрошення на засідання комісії художнього перекладу, присвячене розгляду перекладів М. Зерова; матеріали, що відклались у фонді: нотатки, списки поезій різних авторів, статті; лист до редакції газети “Червоний шлях” Ол. Дорошкевича “Володимир Самійленко на тлі 80-х рр.”; спогади, статті: М. Плевако “Леонід Глібов та його твори”; Є. Шабліовського і М. Колесника “Проти куркульсько-петлюрівського націоналізму в художній літературі та аналогічне інших авторів”; Л. Штиманова-Драгоманова “Молода українська література. О. Олесь – А. Ніковський” та ін.

365. 1. Ф. 31

2. **Мушак Юрій Федорович** (12.02. 1904, с. Браза Болехівського р-ну, тепер Івано-Франківської обл. – 1973, Львів), *філолог і перекладач*
3. Народився в селянській сім'ї. Після закінчення середньої школи навчався у Львівському університеті, де опановував класичну філологію, а також вивчав грецьку і латинську мови, історію античної культури, класичну археологію. У 1938 р. після захисту дисертації “Мойра і Аїса в “Гліаді” й “Одисеї” одержав ступінь магістра філософії. З 1941 р. – на кафедрі української мови Львівського університету.
4. 1 справа
5. 1969 р.
6. 1990 р.
7. Листи Г. П. Кочура.

366. 1. Ф. 32

2. **Крига Іван Антонович** (01.05. 1886, Київ – 1967, Київ), *актор, режисер*
3. У 1902 р. отримав атестат зрілості, одночасно навчаючись у Петербурзькій Академії мистецтв. З 1905 р. жив у м. Єлисаветграді (тепер м. Кіровоград). В роки Першої світової війни служив в армії санітаром, після демобілізації повернувся до Києва, де навчався в художній студії, одночасно працюючи художником у відділі пропаганди при політвідділі Червоної армії. У 1918–1921 рр. працював у Молодому театрі та театрі ім. Т.Г. Шевченка, з 1921 р. – помічником режисера в театрі Г. Михайличенка. У 1922–1925 рр. навчався в Київській Академії мистецтв, одночасно працюючи в театрі “Березіль”. У 1926–1941 рр. – працював у різних українських театрах. В роки Великої Вітчизняної війни перебував в евакуації, працював не за фахом – на різних робітничих посадах. З 1945 р. працював в Будинку народної творчості Закарпатської України, в Центральному Будинку художнього виховання дітей. З 1947 р. – художній керівник Кам'янець-Подільського театру ім. М. Островського. Останні роки життя провів у Будинку ветеранів сцени.
4. 1 справа
5. 1928–1966 рр.
6. 1990 р.
7. Вирізки з газет “Літературна Україна”, “Правда”, журналу “Нове мистецтво” тощо з питань літератури і мистецтва.

367. 1. Ф. 36

2. **Шеремет Микола Спиридонович** (23. 12. 1906, м. Могильов (Білорусь) – 28. 10. 1986, Київ), *письменник*
3. Народився в бідній селянській сім'ї. У 1929 р. закінчив Київський ІНО. Брав активну участь в літературній студії, друкував свої вірші в студентському журналі “Кузня освіти”, газеті “Молодий більшовик”, журналі “Глобус”. Працював у пресі. Учасник Великої Вітчизняної війни, воював в партизанському загоні, був військовим кореспондентом. Нагороджений орденом Червоного Прапора. Чоловік української письменниці В. М. Єніної. Автор численних збірок поезій, серед яких: “У похід” (1929), “Рапорт “Молодняка” VIII Всеукраїнському з'їзду

ЛКСМУ”, “Шаржі та пародії” (1931), “Зима, весна, літо, осінь” (1933), “На лінії вогню” (1942), “Генерал Орленко” (1948), “Дружбою сильні” (1954), “Дорога у життя” (1957), “Подвиг” (1967), “Я героїчне славлю” (1972), “Мій найдорожчий самоцвіт” (1981), “Вибране” (1986) та ін.; написав романи “Вартові миру” (1936), “З глибин життя” (1977).

4. 1 справа
5. 1920-ті рр
6. 1988 р.
7. Фотографія групи київських і харківських письменників.

368. 1. Ф. 37

2. **Єніна Віра Михайлівна** (19.04 [02.05] 1906, с. Новотроїцьке, тепер Бердянського р-ну Запорізької обл. – 26.11. 1977, Київ), *письменниця*
3. Народилася в сім’ї сільського вчителя. У 1929 р. закінчила Київський художній інститут. Працювала вихователькою у дитячому будинку, видавництвах Києва та Харкова. В роки Великої Вітчизняної війни працювала медсестрою в евакогоспіталі в Саратові, одночасно займалася й малюванням, здебільшого писала портрети письменників, які приїздили в Саратов з фронту. У 1942 р. написала ескізи портретів П. Г. Тичини, Л. М. Новиченка, А. С. Малишка та ін. Перша книга з’явилася у 1948 р. – повість “Голубий потік”. Інші твори: повісті “Розступилися гори” (1951), “Нагорода”, “Нова трембіта” (1955), “Українська квітка” (1959), “Вирок вважати умовним” (1962); збірки оповідань “Серце бажає щастя” (1958), “Краса жіноча” (1970); романи “Минуле не минає” (1965), “Істина розкривається поволи” (1971); спогади про воєнні роки “Чотири довгих роки” (1974). В. М. Єніна – дружина українського письменника М. С. Шеремета.

4. 2 справи
5. 1940-і рр.
6. 1990 р.
7. Проект виступу на засіданні СПУ; стаття Е. Двінгер “Шляхи до переборення більшовизму”.

369. 1. Ф. 44

2. **Сосюра Володимир Миколайович** (25. 12. 1897 [06. 01. 1898], станція Дебальцеве Донецької обл. – 08. 01. 1965, Київ), *поет*
3. Народився в сім’ї робітника. 19-річним юнаком потрапив до петлорівської армії, восени 1919 р. опинився в полоні у денікінців, які винесли йому вирок – “розстріл” (вирок було виконано, однак рана виявилася не смертельною і В. Сосюра дивом врятувався). Блукаючи Україною, потрапив до Одеси, де стає бійцем Червоної армії. Тоді ж вийшла перша збірка поета – “Пісні крові”. У 1921 р. надруковано поему “Червона зима”. У 1922–1923 рр. навчався в Харківському комуністичному університеті. За десять років перебував мало не у всіх літературних організаціях (“Пролекульт”, “Плузі”, “Гарті”, ВАПЛІТЕ, ВУСППі та ін.). Така “нерозбірливість” згодом була поставлена поетові у вину і його під час репресій 1930-х років чи то покарали, чи то врятували ув’язненням у психлікарні. В роки Великої Вітчизняної війни працював в Українському радіокомітеті, Українському партизанському штабі, в редакції фронтової газети “За честь Батьківщини”. У 1951 р. поета знову звинуватили в націоналізмі і лише смерть Й. Сталіна врятувала його від арешту. В. Сосюра – автор понад 80 поетичних збірок. У 1969 р. вийшли з друку його твори в 7-ми томах, у 1970–1972 – в 10-ти томах. За збірку “Щоб сади шуміли” удостоєний Державної премії СРСР (1948), за збірку “Щастя сім’ї трудової” – Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1963). У 1982 р. СПУ та “Літературною Україною” встановлено премію імені Володимира Сосюри за кращі поетичні публікації.

4. 170 справ
5. 1920-ті – 1949 рр.
6. 1989, 1990 рр.
7. Варіанти поем “Мазепа”, “Каїн”, “Христос”, “Ваал”, “Розстріляне безсмертя”, “Володька”, “Смердоча” (уривок з поеми “Слово”); вірші “Сталін”, “Єврейському народові”, “Шолом-Алейхем”, “Марії”, “Лист”, “Поліні”, “Дружині”, “Світання”, “Вона жила” та ін.; сатиричні вірші, байки “Осел і соловей”, “Соловей і ворон”, “Кошка и мьшка”, “Дрозд і соловей”, “Магнат”, “Критик”, “Чи знаєте, що зветься пакость?”, “Критик”, “В гаях”, “Офіра” та ін.; епіграми “Дерегус”, “А. Турчинська”, “А. Головка”, “М. Чабанівський”, “Туріїв”, О. Жолдак”, “Д. Іванович”, “Л. Первомайський”, “В. Ткаченко”, “В. Вільний”, “Шлапак” та ін.; варіанти роману “Третя рота”; спогади “Зустріч з товаришем Сталіним”; тексти виступу “Сталін” та виступів на радіо; записні книжки із записами творчого характеру; листи Д.С. Коротченку, Кириленку, Г. Педантку, Смирному, М.С. Хрущову; листи В. Сосюри від дружини, Б. Антоненка-Давидовича, І. К. Борисова, Є. М. Кардинальської, І. Кмети-Ічнянського, Д. М. Козицького, В. Лобка, Марджері, Г. Мухи, Б. Пастуха, В. Петровського, Н. В. Суровцевої, Н. В. Чернишова, Д. І. Шандри та ін.; афіша про виступ “Вечір поезії”; зауваження О. І. Білецького на поему “Мазепа”; статті М. Богущького із спогадами та про творчість В. Сосюри “Талантливий поет-воїн”, “Видатний поет Радянської України” та ін., М. Гаска “Зі спогадів”, лист Е. А. Камінського до М. С. Хрущова про творчу діяльність В. Сосюри та ін.; вірші І. Кмети-Ічнянського, присвячені В. Сосюри; довідка про реабілітацію В. Сосюри; доповідь Л. Бондарева “Реакционные идеи иудейзма”, В. Лобка “Виступ на зборах працівників інституту мовознавства ім. О. Потебні, Є. Маєвського “Заметки из тюремных приключений”, А. М. Матвієнка “За культуру української мови”, І.Н. Демченка “В золотую анкету жизни” (спогади про В. Сосюру); фотографії В. Сосюри у групі з

українськими письменниками.

370. 1. Ф. 49

2. **Глущенко Микола Петрович** (04. [17] 09. 1901, м. Новомосковськ, тепер Дніпропетровської обл. – 31.10. 1977, Київ), *художник*, нар. художник СРСР (з 1976)
3. Народився в селянській родині. Закінчив комерційну школу в Юзівці (нині Донецьк). На цей час припадає початок регулярних занять з малювання. В роки громадянської війни потрапив до Польщі, потім до Німеччини, де закінчив вищу школу образотворчого мистецтва у Берліні (1924), в ці ж часи познайомився з О.П. Довженком. У 1925–1936 рр. художник жив в Парижі, де брав участь в осінній виставці “Салону незалежних”. За дорученням Торгпредства СРСР оформив радянський павільйон на Ліонському ярмарку, його роботи експонувалися на виставках в Італії, Швеції, Бельгії, Румунії, США. В період перебування за кордоном М. Глущенко одночасно виконував завдання радянської розвідки. У 1936 р. художник повернувся в Україну. Через два роки була організована перша його виставка на Батьківщині. Працював переважно в жанрах пейзажу, натюрморту, портрета. Твори: “Пейзажі України” (1969–1971), “Святкові натюрморти” (1970), “Кримські виноградники” (1974), “Блакитний березень” (1975), “Українські квіти” (1977); портрети Анрі Барбюса, Ромена Роллана (1934). Лауреат Державної премії УРСР ім.Т.Г. Шевченка (1972).
4. 10 справ
5. 1932–1976 рр.
6. 1990 р.
7. Листи Коліна Райте до З. Стрелкової про М. Глущенко, Герберта Маршалла, Миколи Колянівського, Перебийніса з Лондона, особисті фотографії Перебийніса, фоторепродукція з картини художника; біобібліографічні відомості про М. Глущенко, статті про виставку творів М. Глущенко в Нью-Йорку; репродукція картини М. Бабія, робота К. Форбса; фотопортрет М. Глущенко.

371. 1. Ф. 52

2. **Кобилецький Юрій** (спр. ім'я Іван) Свиридович (29.[07 11].08 1905, Звенигородка, тепер Черкаської обл. – 09.09. 1987, Київ), *літературознавець і критик*
3. Народився в робітничій сім'ї. У 1934 р. закінчив Київський державний університет, після якого перебував на комсомольській і партійній роботі, працював редактором журналів “Молодий більшовик”, “Молодняк”, головним редактором Держполітвидаву. В роки Великої Вітчизняної війни – начальник фронтової групи Укрвидаву ЦК КП(б). У 1944–1945 рр. – завідувач кафедру української літератури Київського державного університету, у 1952–1985 рр. викладав у Київському педінституті. Досліджував історію української літератури, проблеми її розвитку. Автор праць “Буковинська краса. Нарис про Ольгу Кобилянську” (1944), “Поетична творчість Івана Франка” (1946), “Творчість Андрія Малишка” (1947), “Іван Франко. Літературна діяльність та поетична творчість” (1951), “Натан Рибак” (1963), “Шевченко і Франко” (1964), спогадів “Фрески” (1979), “З літопису життя” (1983), “Даль махне крилом” (1985). Один з авторів “Історії української літератури” (т. 1–2, 1950), підручників з української літератури для ВНЗ педагогічного профілю.
4. 1 справа
5. 1943 р.
6. 1990 р.
7. Листівки від Н. Кобилецької.

372. 1. Ф. 63

2. **Назаренко Юрій Іванович** (25.05. 1904, Конотоп на Сумщині – 1991, Київ), *перекладач*
3. Народився в сім'ї залізничника. Закінчив Вінницький інститут соціального виховання (1933) та аспірантуру. Викладав, працював у пресі. Нагороджений медалями. Перекладав з французької, німецької, польської та білоруської мов (твори Ж. Верна, Г. Гауптмана, В. Гюго, Я. Коласа, К. Крапиви, Л. Кручковського, Е. Ожешко, Е. Пармелен, М. Танка, П. Шевальє, Ф. Шиллера та ін.)
4. 3 справи
5. 1934, 1968 рр.
6. 1988 р.
7. Копія вироку військової колегії Вищого суду СРСР у м. Києві у справі про терористів-білогвардійців та довідки про реабілітацію Г.М. Косинки-Стрільця; лист О. Солженіцину; стаття Л.К. Чуковської “Идеям следует противопоставлять идеи”.

373. 1. Ф. 72

2. **Поліщук Валер'ян Львович** (01.10.1897, с. Більче Млинівського р-ну Рівненської обл. – 17.03. 1942 (за іншими даними – восени 1937, Соловки), *письменник*
3. Народився в селянській сім'ї. Вчився в Петроградському інституті цивільних інженерів, в Кам'янецькому університеті. Працював у газетах “Селянська правда”, “Вісті”. Багато подорожував по Україні, Середній Азії, Кавказу. Був у творчих відрядженнях у Франції, Німеччині, Чехословаччині, Скандинавії. Друкуватися почав у

1918 р. Належав до літературної організації “Гарт”. Виступав у пресі як поет, прозаїк, критик і теоретик літератури. У 1925 р. заснував у Харкові модерністську групу “Авангард”. Окремими виданнями побачили світ понад 50 книжок, серед яких найпомітніші “Сказання давнєє про те, як Ольга Коростень спалила” (1918), “Книга повстань” (1922), “Дума про Бурмашиху” (1922), “Розкол Європи” (1925), “Григорій Сковорода” (1929) та ін. В кінці 1934 р. поета було заарештовано. Вирок – 10 років таборів. Покарання відбував на Соловках, де й загинув. Реабілітовано В.Л.Поліщука посмертно в кінці 1950-х рр.

4. 5 справ

5. 1924–1930 рр.

6. 1988, 1990 рр.

7. Листи О.І. Конухеса; фотографія В. Поліщука в групі з М. Хвильовим, групові фотографії Д. Загула, М. Зерова, Г. Косинки, М. Рильського, В. Сосюри, П. Тичини, М. Хвильового; нотатки особистого, літературного, політичного плану; дружній шарж Г. Дубинського “Отак як бачите” на українських письменників.

374. 1. Ф. 73

2. **Василевська Ванда Львівна** (21.01. 1905, Краків – 29.07. 1964, Київ), *польська і українська письменниця, громадська діячка*

3. У 1927 р. закінчила Краківський університет. Брала участь у польському революційному русі. У 1939 р. емігрувала в СРСР, жила у Львові, Києві. Писала польською мовою. З 1941 р. редагувала польський літературно-художній і політичний журнал “Нові горизонти”. В роки Великої Вітчизняної війни – член редколегії фронтової газети “За Радянську Україну!”, пропагандист Головного політуправління Радянської армії. В 1943 – голова Співки польських патріотів в СРСР. У повоснні роки – активний борець за мир, член Всесвітньої Ради Миру. Дебютувала в літературі 1923 р. як поетеса. Автор збірок оповідань і нарисів “Обличчя дня” (1935), роману “Вітчизна” (1936), повісті “Земля в ярмі” (1939), трилогії “Пісня над водами” (“Вогні на болотах” – 1940 р., “Зорі в озері” –

1945 р., “Ріки горять” – 1951 р.), повістей “Райдуга” (1942), “Просто любов” (1944), “Коли запалає світло” (1947), “В тяжкій боротьбі” (1957), лібрето опери “Богдан Хмельницький” (у співавторстві з О. Корнійчуком). Повісті “Райдуга” відзначена Державною премією СРСР в 1943 р., “Просто любов” – 1946 р., трилогія “Пісня над водами” – в 1952 р. Нагороджена орденом Леніна, іншими орденами і медалями. Дружина О.Є. Корнійчука

4. 80 справ

5. 1930–1968 рр.

6. 1990 р.

7. Газети та вирізки з газет з інформацією про Радянський Союз (польською, німецькою, іспанською мовами – 1931, 1961 рр.); зошити з щоденниковими записами; матеріали про діяльність М. Г. Рутківського, Гібнера, Каневського, Ботвина; про відкриття в Литві шкіл з викладанням польської мови; витяг з протоколу засідання Президії ЦК КПРС про склад урядової делегації на похорони Болеслава Берута; нарис “Тягар минулого” (переклад з польської мови

А. Любченка); фотографії в групі з О. Корнійчуком, М. Хрущовим та ін. особами; листи В.Василевської в ЦК КПРС про поїздку на Кубу і в Мексику; листи І. Абрамовича, М. Багинського, І. Баровицького, М. Бартоша, А. Бзухраювані, О. Берголя, М. Біль-Басторена, С. Бруске-Краєвича, В. Буковинського, З. Варницької, Л. Василевського, Л. Венгерова, М. Гординської, Ю. Грабовецького, Я. Григоровича, А. Дунасвського, М. Дунчевської, Ю. Зароєвської, Ол. Йогиса, Т. Їжиловської, Я. Камінського, (з відповідями), П. Калиниченка, А. Честного та інших осіб; матеріали літературно-громадської діяльності; рукописи В. Василевської – публіцистика, початок нарису про злочинність серед молоді і підготовчі матеріали до нього; “Подрывная деятельность руководства КПК в международных общественных организациях” (огляд, надісланий Радянським Комітетом Захисту миру); ділова характеристика Г. О. Александрова – секретаря посольства СРСР у Варшаві (1934–1937), написана В. Василевською.

375. 1. Ф. 76

2. **Сорока Олександр Назарович** (02[21]. 04. 1900, с. Хлипнівка, тепер Черкаської обл. – 28. 12. 1963, Київ), *хоровий диригент, нар. артист УРСР (з 1960)*

3. У 1930 р. закінчив Київський музично-драматичний інститут ім. М. В. Лисенка. З 1923 р. співав у капелі “Думка” (з 1934 р. – її диригент, у 1937–1940 та з 1946 р. – головний диригент). У 1940–1946 рр. – художній керівник капели “Трембіта”. В репертуарі – “Радуйся, ниво непополитая”, “Б’ють пороги” М. В. Лисенка, “Кавказ” і “Заповіт” С. П. Людкевича, “Реквієм” В. А. Моцарта, “Пори року” Й. Гайдна та ін.

4. 1 справа

5. 1968–1969 рр.

6. 1989 р.

7. Листи Суровцевої Н.В.

376. 1. Ф. 78

2. **Китаївський Володимир Гнатович** (1896, м. Кам’янець Брестської обл., колишня Польща – 31.12.1940, там же), *поет*

3. Народився в робітничій сім’ї. Навчався в Кобринській учительській семінарії. З 1915 р. – учасник Першої світової

війни. В роки громадянської війни воював у Червоній армії. Після тяжкого поранення залишився у госпіталі Херсону фельдшером. З 1922 р. працював на залізниці. Вірші почав писати ще в юнацькі роки. У 1920-х рр. друкував їх в журналі "Вікна". До 1929 р. зазнавав утиску з боку польських властей за комуністичні переконання. Після 1939 р. працював головою сільради, вчителював. В окупації під час Великої Вітчизняної війни архів поета переховувала дружина.

4. 17 справ
5. 1916–1939 рр.
6. 1989 р.
7. Творчі матеріали: вірші "Акростих", "Оно живет!", "Весенний ветер", "Чорні руки", "Селянин", "Чудо", "Года пройдут, ты возмужаешь", "На бой на тот, кровавый", "Вступление", "Вместо предисловия", "Убогий" та ін.; записи біографічного характеру; матеріал В. Орловської "Біографія Владимира Китаевского"; листи В. Г. Китаївського до дружини; індивідуальні фотографії В. Г. Китаївського.

377. 1. Ф. 90

2. **Рулін Петро Іванович** (12.09. 1892, Київ – 23.12. 1940, Магадан), *театрознавець і театральний педагог*
3. Середню освіту одержав у Київському реальному училищі при Євангельському товаристві. У 196 р. закінчив історико-філологічний факультет Київського університету. Ще студентом одержав золоту медаль за наукову працю "Влияние Мольера в русской литературе". З 1918 р. працював в Драматичній студії Робітничо-селянського університету, в "Майстерні художнього слова", в Історико-літературному товаристві, одним з фундаторів якого був, у Комісії вивчення громадських рухів на Україні при УАН. У 1920 р. викладав архетоніку драми на режисерсько-інструкторських курсах Дніпросоюзу. У 1920–1934 рр. – професор Київського музично-драматичного інституту ім. М.В. Лисенка, викладав історію українського, російського, західноєвропейського театру та історію драми, драматургії, з 1921 р. брав участь в роботі АН УРСР в Комісії зі складання біографічного словника діячів літератури України. У 1926–1936 рр. очолював Музей театального мистецтва при АН УРСР. Праці: "Шевченко і театр" (1925). "Шевченко і Щепкін" (1926), "Іван Котляревський і театр його часу" (1927), "Марія Заньковецька" (1928), "Життя і творчість М. Л. Кропивницького" (1929), "Гоголь про театр" (1936) та ін. Репресований у 1936 р.
4. 6 справ
5. 1926 р.
6. 1992 р.
7. Виписки з творів М. Грушевського, Д. Донцова, Євшана, С.Єфремова, Загороднього, Капустянського, Сріблянського; нотатки з творів В. Винниченка, П. Куліша.

378. 1. Ф. 96

2. **Красицький Фотій Степанович** (24.08. 1873, с. Зелена Діброва, тепер Черкаської обл. – 02.06. 1944, Київ), *живописець і графік*
3. Внучатий небіж Т.Г. Шевченка. Вчився коштом М.В. Лисенка в Київській малювальній школі (1888–1892) у М. Пимоненка, в Одеському художньому училищі (1892–1894) у К. Костанді та петербурзькій Академії мистецтв (1894–1901) у І. Рєпіна. З 1903 р. жив і працював у Києві. У 1906 р. створив низку політичних карикатур для сатиричного журналу "Шершень". Автор жанрових картин "Якби не панич" (1890), "Біля криниці" (1900), "Гість з Запоріжжя" (1901) та ін.; пейзажів "Хутір Хатки на річці Пслі" (1898), "Село Кирилівка" (1901); портретів М. Старицького (1893), Лесі Українки (1904), Т. Шевченка (1906), І. Франка (1907).
4. 5 справ
5. 1937–1941 рр.
6. 1990 р.
7. Ф. Красицький "Програма викладання рисунку та малювання в 7–10 класах гімназії"; договори, умови, розписки про виготовлення металевих барельєфів; заяви до ЦК КПУ, Генерального прокурора УРСР, обкому працівників мистецтв про поновлення на роботі; документи службової діяльності: накази, посвідчення про роботу в музеї ім. Т. Г. Шевченка, повідомлення про обрання Ф. Красицького членом комітету охорони пам'яток культури та старовини.

379. 1. Ф. 97

2. **Кривицька Леся (Олександра)** (04. [16] 01.1899, м. Чигирин, тепер Черкаської обл. – 07.11. 1983), *актриса*, нар. артистка УРСР (з 1954)
3. Народилася в сім'ї робітника. Закінчила учительську семінарію, потім навчалася в Київській драматичній школі ім.М. Лисенка. Разом з пересувним театром працювала у Кам'янець-Подільському, потім у Львові. Зі Львова трупа М. Садовського поїхала до Чехословаччини, а Л. Кривицька поступила до Галицького театру і працювала в ньому до 1939 р. У 1944–1973 рр. – актриса Львівського українського драматичного театру ім. М. Заньковецької. Ролі: Анна, Предслава ("Украдене щастя", "Сон князя Святослава" І. Франка), Ольга ("Три сестри" А. Чехова), Ярова ("Любов Ярова" К. Тренюва). Автор спогадів "Повість про моє життя" (1965).
4. 2 справи
5. 1927, 1936 рр.
6. 1990 р.

7. Записні книжки Я. Кривицького, некролог про смерть Я. Кривицького.

380. 1. Ф. 102

2. **Лукіянович Денис Якович** (13.09. 1873, с. Городниця, тепер Гусятинського р-ну Тернопільської обл. – 28.01. 1965, Львів), *письменник*
3. Народився в сім'ї вчителя. Закінчив юридичний (1900) і філософський (1907) факультети Львівського університету. У 1907–1939 рр. вчителював. Співробітничав у журналах “Народ”, “Літературно-критичний вісник”, газетах “Буковина”, “Нова Буковина” та ін. З 1905 р. редагував журнал “Дзвінок”. З кінця 1939 р. викладав у Львівському університеті. Кандидат філологічних наук (з 1947 р.). Друкуватися почав з 1889 р. (оповідання “Сабашева вечеря”). Автор книжок оповідань і повістей “Новели Дениса Лукіяновича” (1895), “Ескізи і оповідання” (1897), “Від кривця” (1904), “Філістер” (1909), “Франко і Беркут” (1956), “Суд над митрополитом” (1959), “Повісті” (1963), “Вибрані твори” (1973) та ін.
4. 1 справа
5. 1943 р.
6. 1990 р.
7. Посвідчення на в'їзд до м. Львова.

381. 1. Ф. 108

2. **Вишня Остап (Павло Михайлович Губенко)**, (11.11. 1889, хут. Чечва Зіньківського повіту на Полтавщині, тепер с. Грунь Охтирського р-ну Сумської обл. – 28.09. 1956, Київ), *письменник*
3. Народився в бідній селянській сім'ї. Початкову освіту здобув у Зіньківській двокласній школі. Закінчив Київську військово-фельдшерську школу (1907), навчався в Київському університеті. Працював фельдшером у Миргородському піхотному полку, потім у залізничній лікарні, в кінці 1917 р. перейшов на роботу до санітарної управи Міністерства шляхів УНР. В складі міністерства евакуювався до м. Кам'янець-Подільського. Там полишив медицину, став співробітничати в есерівській газеті “Народна воля”, потім у “Трудовій громаді”. На початку 1920 р. повернувся до Києва. Працював мовним редактором у видавництві “Книгоспілка”. У 1920 р. був заарештований і позбавлений волі на 3 роки, однак за клопотанням В. Блакитного його звільнили з концтабору. З 1921 р. працював у пресі, друкувався в газетах “Вісті ВУЦВК”, “Селянська правда”, журналі “Червоний перець” та ін. 25 грудня 1933 р. письменника знову заарештовують. З березня 1934 р. вирок “розстріл” було замінено десятьма роками ув'язнення у виправно-трудоному таборі. Покарання відбував у м. Ухті. 25 вересня 1943 р. справу знову було розглянуто і 7 жовтня 1943 р. Остапа Вишню звільнили. Окремими виданнями вийшло понад 150 книжок гуморесок, сатири, фейлетонів, оповідань. Серед них – “Реп'яшки” (1924), “Вишневі усмішки сільські”, “Вишневі усмішки кримські” (1925), “Щоб і хліб родився, щоб і скот плодився”, “Лицем до села” (1926), “Вишневі усмішки кооперативні” (1927), “Ну й народ”, “Вишневі усмішки закордонні” (1930), “Усмішки (т. 1-4, 1948) та ін. В роки війни та післявоєнний період вийшли збірки “Самостійна дірка” (1945), “Зенітка” (1947), “Весна-красна” (1949), “Вишневі усмішки” (1950), “Мудрість колгоспна” (1952), “Великі ростіть” (1955), твори в 2-х томах (1956), “Привіт, привіт!” (1957), “Мисливські усмішки” (1958), твори в 7-ми томах (1963–1964), твори в 5-ти томах (1975). Перекладав українською мовою твори М. Гоголя, А. Чехова, М. Твена, Я. Гашека та ін. Був членом редколегії журналу “Перець”, членом правління СПУ. Твори О. Вишні перекладалися багатьма мовами.
4. 6 справ
5. 1934 р.
6. 1988 р.
7. Матеріали до історії Ухтинської експедиції. Біографічні нариси “Іван Ільич Косолапкин”, “Яков Моисеевич Мороз”, “Леонид Ильич Кузьмин”, “Александр Михайлович Романенко” та ін.; нарис “Воркута”.

382. 1. Ф. 121

2. **Редько Климент Миколайович** (15 [27] 10.1897, м. Холми, тепер Хелм, Польща – 18.02. 1956, Москва), *український та російський художник*
3. У 1910–1914 рр. навчався в Лаврській іконописній майстерні у Києві, у 1918–1919 рр. – в Українській Академії мистецтв (у М. Г. Бурачека). У 1927–1935 рр. жив і творив у Парижі, з 1935 – у Москві. Твори: “Супрематизм” (1921), “Повстання” (1924–1925), “Ніна” (1929), “Парижанка” (1931), “Біла моря. Марі-Луїза” (1933), “Материнство” (1937), “Москва героїчна” (1942), “В далечині Москва. Пейзаж” (1955) та ін.
4. 1 справа
5. 1942 р.
6. 1989 р.
7. Лист Ю. Солнцевої.

383. 1. Ф. 122

2. **Донець-Тессейр Марія Едуардівна** (22.04 [04.05]. 1889, Київ – 15.12.1974, Київ), *співачка (колоратурне сопрано), педагог, нар. артистка УРСР* (з 1965)
3. Народилася в сім'ї педагога. Закінчивши Фундуклеївську гімназію. У 1909–1911 рр. навчалася співу у відомого українського співака О. Мишуги у Варшавському музичному училищі при філармонії, продовжувала освіту в Міланській консерваторії, яку закінчила у 1915 р. У 1915–1922 рр. і 1927–1948 рр. – солістка Київської опери, з 1935 р. – викладач, з 1953 р. – професор Київської консерваторії. Співала актриса також і в Житомирській,

Свердловській операх (1922–1924). У 1933 р. в складі концертної бригади виступала в містах Уралу, Сибіру, Далекого Сходу. У 1948 р. залишила сцену й перейшла на педагогічну роботу. Серед її учениць – І. Масленікова, Є. Мирошніченко, Р. Колесник, Н. Куделя та ін. Вона є автором кількох наукових праць з методики викладання співу. Нагороджена орденом Трудового Червоного Прапора, медалями. М. Донець-Тессейр – дружина відомого співака М. І. Донця. Партії: Панночка (“Утоплена” М. Лисенка), Антоніда (“Іван Сусанін” М. Глинки), Віолетта (“Травіата”

Дж. Верді) та ін.

4. 4 справи

5. 1941–1964 рр.

6. 1990 р.

7. Посвідчення, видані в період окупації, довідки про реабілітацію М. І. Донця; уривок з поеми В. Сосюри “Розстріляне безсмертя”; програми київських театрів за 1953–1954 рр.

384. 1. Ф. 123

2. **Донець Михайло Іванович** (11. [23] 01.1883, Київ – 10.07.1941, Київ) *співак (бас)*, нар. артист УРСР (з 1930)

3. Народився в сім'ї робітника заводу “Арсенал”. З 8 років співав у церковному хорі, хорі хлопчиків Київської опери. В 11 років залишився круглим сиротою і адміністрація заводу “Арсенал” влаштувала його у Київську фельдшерську школу. Після її закінчення працював за фахом, одночасно навчаючись в Київській приватній музично-драматичній школі (у М. Соловцова), далі так само навчався співу у приватних викладачів. З 1903 р. співав у різних приватних театрах, в 1911 р. – в Москві, у Великому театрі, в 1912 р. його запросили до Київської опери. У 1923–1926 рр. співак виступав як соліст в Харківському, Свердловському оперних театрах, з 1927 р. – знову в Київській опері. У липні 1941 р. за відмову евакуюватися з Києва М. Донця було розстріляно. М. Донець – артист великого сценічного таланту, високої вокальної майстерності. Партії: Карась (“Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемовського), Тарас (“Тарас Бульба” М. Лисенка), Захар Беркут (“Золотий обруч” Б. Лятошинського), Досифей (“Хованщина” М. Мусоргського), Іван Сусанін, Борис Годунов (однойменні опери М. Глинки та М. Мусоргського), Мефістофель (“Фауст” Ш. Гуно) та ін.

4. 1 справа

5. 1942 р.

6. 1990 р.

7. “На землях України” (Київська опера при праці), витяг з газети.

385. 1. Ф. 124

2. **Кос-Анатольський Анатолій Йосипович (спр. прізвище Кос)** (01.12. 1909, м. Коломия, тепер Івано-Франківської обл. – 30.11. 1983, Львів), *композитор*, нар. артист УРСР (з 1969), *педагог*

3. У 1931 р. закінчив юридичний факультет Львівського університету, в 1934 р. – Львівську консерваторію (по класу фортепіано і теорії музики). З 1940 р. – викладач Львівського музичного училища, з 1944 р. – музичної десятирочки, з 1952 р. – Львівської консерваторії (з 1973 – професор). З 1952 р. – голова правління Львівської організації Спільки композиторів УРСР. Автор опери “Назустріч сонцю” (1957, 2-а редакція – “Заграва”, 1959), балетів “Хустка Довбуша” (1951), “Сойчине крило” (1956), “Орися” (1964, 2-а редакція 1967), оперети “Весняні грози” (1960), симфонічних творів, інструментальної музики, кантати “Давно те минуло” на слова Т.Г. Шевченка (1969), поеми “Львівська легенда” (1970), пісень, романсів, музики до вистав, обробки народних пісень. Лауреат Державної премії УРСР ім.Т.Г. Шевченка (1980).

4. 1 справа

5. 1955 р.

6. 1990 р.

7. Вірші нествановленого автора “Джерело натхнення”, “З неопублікованих байок Крилова”.

386. 1. Ф. 129

2. **Смолич Микола Васильович** (12 (24). 06. 1888, Петербург – 31. 07. 1968, Москва), *режисер*, нар. артист СРСР (з 1944)

3. У 1911 р. закінчив драматичні курси при Петербурзькому театральному училищі. Працював у театрах Ленінграда і Москви. У 1938–1947 рр. – головний режисер і художній керівник Київського театру опери і балету. Серед вистав: “Тарас Бульба” М. Лисенка, “Сорочинський ярмарок” М. Мусоргського, “Мазепа” П. Чайковського, В його постановці і першому виконанні прозвучали опери “Ніс” (1930) і “Леді Макбет Мценського повіту” (1934) Д.Д. Шостаковича, “Шевченко” (“Поетова доля”) В.Я. Йориша (1940), “Честь” Г.Л. Жуковського (1947) та ін.

4. 1 справа

5. 1955 р.

6. 1990 р.

7. Спогади М. В. Смолича про творчу діяльність за 1911–1941 рр.

387. 1. Ф. 134

2. **Данилов Володимир Валеріанович** (20.07 [01.08] 1884, м. Духовщина, тепер Смоленської обл. – 24.04. 1970, Ленінград), *український і російський літературознавець, фольклорист і етнограф*

3. Після Ніжинської гімназії закінчив Ніжинський історико-філологічний інститут (1905). Викладав у навчальних закладах Катеринослава, Одеси, Петербурга. У 1948–1956 рр. – науковий співробітник Інституту російської літератури (Пушкінський Дім) АН СРСР. Діапазон його наукових інтересів був широким, улюблена галузь наукових досліджень – стародавня російська та українська літератури, фольклор. Перша праця – “Пісні села Андріївки Ніжинського повіту” (1903). Автор наукових розвідок про М. Гоголя, Ф. Достоєвського, М. Ломоносова, М. Максимовича, А. Метлинського, О. Пушкіна, Л.Толстого, Т. Шевченка та ін. Написав кілька підручників і методичних посібників з російської мови та літератури. Нагороджений орденами Леніна, Трудового Червоного Прапора, медалями.
4. 4 справи
5. 1960–1966 рр
6. 1990 р.
7. Листи і телеграми О. Коцюби; статті: В. Колмановського, О. Мазуркевича “Вчений педагог” (до 80-річчя з дня народження В. Данилова), О. Коцюби “Свген Гребінка”; тези доповіді міжвузівської наукової Гребінківської конференції.

388. 1. Ф. 143

2. **Вирган (спр. прізвище – Вергун) Іван Оникійович** (19.05.[01.06] 1908, с. Матвіївка, тепер с. Клищинці Чорнобаївського р-ну Черкаської обл. – 12.01. 1975, Харків), *поет*
3. Народився в сім’ї хліборобів. Після закінчення Кременчуцького педтехнікуму вчителював, служив у Червоній армії. У 1940 р. закінчив філологічний факультет Харківського університету. Як поет почав друкуватися з 1929 р. Належав до Спілки селянських письменників “Плуг”. У 1930-х рр. вийшли збірки “Озброєна лірика” (1934), “Сад дружби” (1935), “Щастя – доля” (1938), поема “Джигіти” (1937). У 1940 р. був відраджений СПУ до Чернівців уповноваженим по роботі з місцевими літераторами. У листопаді того ж року був заарештований органами НКВС УРСР і 21 березня 1941 р. Чернівецьким обласним судом І. Виргана було засуджено до 10 років таборів. Покарання відбував у Печортабі. 17 липня 1944 р. справу було переглянуто і за рішенням суду І. Виргана достроково звільнили. 3 жовтня 1944 р. – у діючій армії. Після війни видав книги “Поворот сонця на літо” (1947), “Матвіївка над Сулою” (1949), “Квітучі береги” (1950), “Країна щастя” (1951), “Поезії” (1954), “Василина”, “Над Сулою шумлять явори” (1960), “Вибрані твори” (1965), “Краса” (1966), “Питоме зілля” (1967), “Вибране”, “Серце” (1969). Разом з Марією Пилинською уклав “Російсько-український фразеологічний словник”. Реабілітовано І.О. Виргана 18 листопада 1961 р.
4. 2 справи
5. 1967, 1968 рр.
6. 1990 р.
7. Листи Б. Антоненко-Давидовича, Г. Кочура.

389. 1. Ф. 144

2. **Дніпровський (спр. прізвище – Шевченко) Іван Данилович** (інші псевдоніми – *Т. Сам, Кожушко, Кобзаренко* та ін.; 25.02. [09.03]. 1895, с. Каланчак, тепер смт Херсонської обл. – 01.12.1934, Ялта, похований у Харкові), *письменник, перекладач*
3. Народився в селянській сім’ї. Закінчив чотирикласну, потім двокласну міністерську школи. У 1911 р. залишився сиротою, переїхав до м. Олешки, вступив до гімназії, мріяв вчитися, але почалася Перша світова війна і юнака призвали до армії, де він перебував до 1918 р. У 1919–1923 рр. навчався на філологічному факультеті Кам’янець-Подільського ІНО. Одночасно працював в газеті “Червона правда”. Працював у Кам’янець-Подільській Асоціації молодих пролетарських письменників. У 1923 р. переїхав до Харкова, де працював редактором у Державному видавництві України. секретарем журналу “Червоний шлях”. Член “Гарту” і ВАПЛІТЕ. Друкуватися почав з 1916 р. російською мовою, згодом писав вірші українською мовою. Автор поем “Донбас” (1922), “Добрідень, Ленін” (1924), “Плуг”, “Співучі яруги” (1925), Пізніше виступав як драматург і прозаїк. П’єси І. Дніпровського “Любов і дим” (1925), “Яблуневий полон” (1926), йшли в багатьох театрах України. Автор оповідань “Анатема” (1929), “Фаланга” (1931). Переклав листи В. Леніна до М. Горького (1925), роман М. Горького “Мої університети” (1933) та інші твори російської літератури. І. Дніпровський – один з організаторів Спілки пролетарських письменників.
4. 374 справи
5. 1900–1934 рр.
6. 1989 р.
7. Творчі матеріали: романи “Зіновій Кремін”, “Тюльпани і племін”, “Душа юрби”, “Голуба пелена з золотими жаринами”, (“Бенкет і очі убитих”), “Народе мій”, “Ми – зламаєм меч”, “Армія безумних”, “Електра Кіммерійська”, “Прометей закований”, “Правда”, “ВЧК медсантруд з глибоким жалем повідомляє”, “1919”, “Сонце Кіммерії”, “Доба директорії” (варіанти) та ін.; повісті “Дзвони”, “Газ”, “Сансон”, “Фаланга”, “Апедальма”, “Балет у главковерха”, “Чудо-богатири”, “Нащадок вахмістра Бурдюгова” (варіанти) та ін.; п’єси “Любов і дим”, “Яблуневий полон”, “Розбійники”, “Шахта “Марія”, “Лаври мира” (варіанти) та ін.; оповідання “Малий анабазис”, “Одинадцять”, “Моя майстерня”, “Війна помирала”, “Обманута смерть”, “Людомати”, “Туман”, “Елегія”, “Долина угрів”, “Сповідь Юлії”, “Яхта “Софія”, “Китайський батальйон”; збірки оповідань та ін.; нариси, новели “Тупоруце”, “Дим”, “Канони”, “Розлука”, “Троянда на дроті”, “Агнеса”, “Сповідь розбійника” та ін.; опера “Бабаюдо”; рецензії; вірші; переклади; записні книжки та щоденники; листи О. Білецькому, О. Ковалівській,

С. Сергееву-Ценському; листи від Я. Башмака, А. Бібіка, Л. Гаккебуш, М. Драй-Хмари, М. Зерова, М. Ірчана, М. Йогансена, Г. Косинки, Г. Коцюби, І. Криги, І. Кулика, М. Куліша, О. Курбаса, І. Микитенка, В. Мисика, П. Панча, В. Підмогильного та ін.; матеріали до біографії: особисті документи, договори з видавництвами; фотографії: індивідуальні та в групі з О. Копиленком, В. Сосюрою, П. Тичиною, В. Блакитним, Л. Гаккебуш, А. Петрицьким та іншими особами.

390. 1. Ф. 147

2. **Гайдай Зоя Михайлівна** (19.06 [02.07] 1902, Тамбов – 21.04.1965, Київ), *співачка (сопрано)*, нар. артистка СРСР (з 1944)
3. Народилася у сім'ї вчителя, пізніше відомого фольклориста, хорового диригента М. П. Гайдая. У 1927 р. закінчила Київський музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка (клас проф. О. Муравйової). Вперше виступила на сцені в 1928 р. У 1928–1930, 1934–1955 рр. співала на сцені Київської опери, у 1930–1934 рр. – Харківського театру опери і балету. В роки Великої Вітчизняної війни у складі фронтових бригад виступала перед бійцями Червоної армії. З 1947 р. займалася педагогічною діяльністю – викладала у Київській консерваторії (з 1963 р. – професор). Серед її учнів Л. Божко-Ланцевич. Остаточню сцену залишила в 1955 р. Виконала близько 50 партій в операх вітчизняних та зарубіжних композиторів: Оксана (“Запорожець за Дунаєм” С. Гулака-Артемовського), Наталка, Марильця (“Наталка Полтавка”, “Тарас Бульба” М. Лисенка), Ганна (“Наймичка” М. Вериківського), Любов Шевцова (“Молода гвардія” Ю. Мейтуса), Тетяна (“Євгеній Онегін” П. Чайковського), Чіо-Чіо-сан (однойменна опера Дж. Пуччіні) та ін. Разом з театром багато гастролювала – в Ірані, Іраку, США, Канаді, Китаї, Пакистані та інших країнах світу. Лауреат Державної премії СРСР (1941).
4. 1 справа
5. 1931 р.
6. 1990 р.
7. Театральна програма “Державна столична опера” (опера В.Г. Костенка “Кармелюк”).

391. 1. Ф. 148

2. **Муратов Ігор Леонтійович** (15 [28] 07.1912, Харків – 29.03.1973, там же), *письменник*
3. Народився в сім'ї службовців. Навчався у профтехшколі, працював на заводі “Електросталь”, ХТЗ. У 1939 р. закінчив філологічний факультет Харківського університету. Учасник війни з білофінами та Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”, медалями. У 1942–1945 рр. перебував у нацистському полоні. По війні працював головним редактором газети “За возвращение на Родину” (Берлін). Друкуватися почав з 1925 р. Автор численних поетичних збірок, серед яких “Комсографік” (1933), “Загибель синьої птиці” (1934), поем “Важкий прогін” (1935), “Зелені зозулі” (1936), “Остап Горбань” (1938), віршів та поем, що увійшли до збірок “Поетичні трилогії” (1946), “Трибуна”, “Широка дорога”, “Слово про Харків” (1950), “Лірика” (1954), “Весело, сонячно, дружно” (книга для дітей) (1960), “Надвечірні птахи” (1969); повістей “Буковинська повість” (1951, 1959), “Жила на світі вдова” (1960), “Свіже повітря для матері” (1962), “Дорога до сина” (1967), “Сповідь на вершині” (1971), роману “У сорочці народжений” (1964), лібрето опер “Одним життям”, “Буковинці”; п'єси “Остання хмарина” (1959), “Радісний берег” (1961), “Земля моїх правників” (1969); книжки критичних та публіцистичних статей “Нейтральна зона” (1970); творів у 4-х томах (1982–1983). За “Буковинську повість” удостоєний Державної премії СРСР (1952).
4. 2 справи
5. б/д, 1948 р.
6. 1989, 1990 рр.
7. Поема В. Сосюри “Каїн”; лист-звернення “Українці до Товариства “Трембіта”.

392. 1. Ф. 152

2. **Багмут Іван Андріанович** (25.05. [07.06] 1903, с. Бабайківка, тепер Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. – 20.08. 1975, Харків), *письменник*
3. Народився у сім'ї вчителя, брат Й. А. Багмута. Закінчив Новомосковську гімназію, вступив на останній курс учительської семінарії, яку закінчив у 1921 р. Працював вчителем, інспектором Наркомосу, редактором у Держвидавї України, референтом в РАТАУ. Роботу поєднував з навчанням у Харківському сільськогосподарському інституті. Був членом літературних організацій “Молодняк” і “Пролетфронт”. 9 серпня 1935 р. І. Багмута було заарештовано і безпідставно звинувачено у контрреволюційній діяльності. Відбував ув'язнення на Півночі, працював геологом у пошуковій партії, що обслуговувала будівництво Печорської залізниці. Після звільнення у 1941 р. залишився працювати там же. У 1941 р. добровольцем пішов на фронт. У 1944 р., після важкого поранення повернувся до Харкова, де працював редактором місцевого відділення Укрлітфонду. У грудні 1945 р. перейшов на творчу роботу. 22 березня 1957 р. письменника було повністю реабілітовано. Друкуватися почав в 1930-ті роки. Автор книжок “Подорож до Небесних гір” (1930), “Вибухи на Півночі” (1932), “Верхівці засніжених тундр” (1935), “Гарячі джерела” (1947), “Щасливий день суворовця Криничного” (1948), “Господарі Охотських гір” (1949), “Блакитне плесо” (1959), “Знак на стіні” (1961), “Пригоди чорного kota Лапченка, описані ним самим” (1964) та ін. У 1973 р. письменник удостоєний літературної премії ім. Лесі Українки.
4. 25 справ

5. 1952–1967 рр.

6. 1986 р.

7. Листи Б. Антоненка-Давидовича, О. Островського, В. Сокола та до урядових установ; творчі матеріали: п'єса “Дорога мамочка”; статті, рецензії, замітки про постановку п'єси “Дорога мамочка”.

393. 1. Ф. 154

2. **Грунський Микола Кузьмич** (28.09 [10.10] 1872, м. Суми – 13.08. 1951, Київ), *мовознавець-славіст*, засл. діяч науки УРСР (з 1941), професор (з 1915)

3. У 1896 р. закінчив Харківський університет. У 1903–1912 рр. працював у Юр'євському (тепер Тартуський), з 1915 – Київському університетах. Автор праць із слов'янознавства, історії вітчизняного мовознавства, літературознавства тощо: з них основні “Пам'ятка і питання давньослов'янської писемності” (т. 1–2, 1904–1905), “Лекції з давньослов'янської мови” (1906), “Нариси з історії розробки синтаксису слов'янських мов” (т. 1–2, 1910–1911), “Українська граматика” (1918), “Українська мова” (у співавторстві, 1916), “Вступ до слов'янського мовознавства” (1941), М. Грунському належить дослідження про “Слово о полку Ігоревім”.

4. 1 справа

5. 1942 р.

6. 1990 р.

7. “Отрывки из хрестоматии Щепкина”; вірші І. Вазова та інших авторів (збірник).

394. 1. Ф. 159

2. **Антоненко-Давидович Борис Дмитрович** (24.07 [05.08]. 1899, м. Ромни, тепер Сумської обл. – 8.05. 1984, Київ), *письменник*

3. Народився в сім'ї машиніста-залізничника Дмитра Олександровича і Юлії Максимівни Яновської (Антоненко-Давидович – це водночас і псевдонім і прізвище його прадідів – реєстрових козаків Антоненків). У 1917 р. закінчив Охтирську гімназію і вступив на природничий відділ Харківського університету, але невдовзі перевівся на історико-філологічний факультет Київського університету. Через матеріальні нестатки та безперервну зміну влади вищої освіти так і не здобув. Завідував Охтирською народною школою, ходив у загонах ЧОПу проти Н. Махна, збирав продрозкладку тощо. Не зрозумівши сутності НЕПу й не погоджуючись із практикою розв'язання національного питання на Україні, восени 1921 р. вийшов із КП(б)У і вступив до УКП, а в 1923 р. вийшов з УКП. Як письменник розпочав діяльність у літературній організації “Ланка” (згодом “Марс”), що відокремилась від “АСПСУ” (асоціації письменників). Після публікації повісті “Смерть” та книги “Землею українською” (1928) автора почали публічно звинувачувати у “неприкритому зоологічному націоналізмі”. Він змушений був переїхати до м. Алма-Ати, де влаштувався працювати в Держкрайвидаві редактором. Але хвиля репресії докотилася і туди. 2 січня 1935 р. письменника було заарештовано і під конвоем відправлено до Києва. Його звинуватили у приналежності до “націоналістичної організації” (УВО) і засудили на 10 років концтаборів, а потім на поселення в село Малоросейка Красноярьського краю. Лише у 1956 р. письменника було реабілітовано, і він повернувся до Києва. Та з виходом роману “За ширмою” (1957) на нього знову посипалися звинувачення у всіх “гріхах”. В роки брежнєвсько-сусловської стагнації письменник був ошельмований, зацькований, його ім'я замовчувалося, однак морально він не зламався.

4. 152 справи

5. 1896–1984 рр.

6. 1988 р.

7. Романи і повісті “Живи”, “За ширмою”, “Семен Іванович Пальоха. Окрилені обрії” (варіанти); оповідання “Два пуди жита” (з голодних фрагментів) – уривок, “Просвіт'яни” –(варіанти), “Пегас”, “Синя волошка”, “Шкапа”, “Тук-тук”, “Печатка (Нотатки просвіт'янського агітатора)”, “Справжній чоловік”, “Мама більше не любитиме Каті”, “Непримиренний”, “Образ”, “Золотий кораблик”, “Слова матері”, “Так воно показує” = “Так воно вийшло” (варіанти), “Гроза”, “Мертвий, усміхнися”, “Завишені оцінки”, “Батько не дозволяє”, “Гришка – розвідник”, “Два”, “Камінь Довбуша”, “Крижані мережки”, “Крила Артема Летючого”, “Недоспівана пісня ранньої осені (про Є. Плужника)”, “Нездійснена поезія (про Бориса Тенету)”, “Неповторний Володя (про В. Сосюру)”, “Поет на відстані (про М. Рильського)”, “Не забудьте пом'янути (про історичне минуле м. Берестечка та його сучасний стан)”, “Хажли й кацапи” та ін.; монографії, статті, дослідження “Плекаймо рідну мову”, “Про що і як. В літературі й коло літератури”, “Дрібний заробіток чи відповідальна праця?” (про закриті рецензії та художній твір), “Невже його нема” (про М. Терещенка), “Про поезію Еллана-Блакитного” та ін.; рецензії та зауваження – на переклад С. Ковганюка роману М. Шолохова, М. Шумила – повісті Л. Воронової “Старша сестра”, на книгу Г. Косинки “Новели”, на оповідання Г. Кирилока “Доля Василя Турича”, на повість Б. Харчука “В дорозі” та ін.; автобіографічні матеріали, спогади; переклади Л. Леонова “Оленонька”, п'єси М. Сторожової “Чаклуни”; листування з: Д. Бобирем, Я. Вознюком, Герасимовими, С. Демчуком, О. Ковінькою, С. Крижанівською, О. Кропивницькою, М. Новицьким, Світличними та ін. рецензії на твори Б. Антоненка-Давидовича: Койляка, Є. Кротевича, І. Дзюби, А. Серпіліна та ін.; на твори – “Так треба говорити”, “За ширмою”, “Крила Артема Летючого”, “Правда життя і манера художника”; образотворчі матеріали: особисті фото та в групі з М. Бажаном, Б. Білоусом, Я. Вознюком, Г. Гармашем, Г. Косинкою, Т. Осьмачкою, Є. Плужником, І. Світличним, К. Федіним та ін.

395. 1. Ф. 162

2. **Пустовійт Гаврило Михайлович** (13 [26] 07. 1900, с. Межиріч, тепер Черкаської обл. –20.03.1947, Київ), *художник*
3. У 1915–1917 рр. навчався у Київському художньому училищі, у 1923–1930 рр. – в художньому інституті (у І.М. Пleshинського). Працював у галузі станкової та книжкової графіки. Твори: серії літографій – “Колгоспна Молдавія”, “Індустріальний Дніпро” (1937), цикли малюнків – “Львів”, “Гуцульщина” (1939–1941), портрети О. П. Довженка, А. С. Малишка, В. М. Сосюри, Ю. І. Яновського (1941–1942), ілюстрації до творів М. П. Бажана, І. Я. Франка, Т. Г. Шевченка та ін.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 р.
7. Довідка про звільнення з виправно-трудоного табору Г.М. Пустовійта.

396. 1. Ф. 169

2. **Смолич Юрій Корнійович (Корнелійович)** (07. 07.1900, м. Умань Черкаської обл. – 28. 08. 1976, Київ), *письменник*, Герой Соціалістичної Праці (з 1970)
3. Народився в сім'ї учителя. Навчався в Київському комерційному інституті. Працював санітаром, в театрах. Редагував журнали “Сільський театр”, “Універсальний журнал”, “Україна”. Працював заступником голови і головою правління СПУ, очолював Українське товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном (“Україна”). Нагороджений двома орденами Леніна та іншими орденами і медалями. Обирався депутатом Верховної Ради УРСР. Автор численних книг оповідань та повістей, романів, серед яких “Фальшива Мельпомена” (1928), “Господарство доктора Гальванеску” (1929), “Ще одна прекрасна катастрофа”, “Четверта причина” (1932), “Наші таємниці” (1936), “Дитинство” (1937), “Вісімнадцятилітні” (1938), “Світанок над морем” (1956), “Мир хатам, війна палацам” (1958), “Рева та стогне Дніпр широкий” (1960), творів в 6-ти (1973) та 7-ми (1984) томах; книг публіцистики “Після війни” (1947), “Розповідь про неспокій” (1968), “Я вибираю літературу” (1970) та ін.
4. 6 справ
5. 1959–1967 рр.
6. 1990 р.
7. Листи О. П. Бош-Коцюбинської, М. П. Бош, О. Ю. Коцюбинського, П. І. Кравчука, Н. В. Суровцевої; нотатки з закритого листа ЦК КПРС про антипартійну групу В. Молотова, Г. Маленкова, Л. Кагановича; “Заповіт” В. Винниченка; статті В. Маркуся “Українське політикум на еміграції”, “Нова форма двоподілу”.

397. 1. Ф. 172

2. **Паньків Володимир Михайлович** (13.08. 1896, с. Кам'янка-Бузька, нині Львівської обл. – [?] 1980, Львів), *мистецтвознавець*
3. Народився в селянській родині. Після здобуття середньої освіти закінчив торговельну академію у Відні. У 1923–1925 рр. працював бухгалтером у Лодзі (Польща). У 1918 р. був вояком у складі війська Українських січових стрільців, у 1919–1920 рр. – аташе при посольстві С. Петлюри в Копенгагені, у 1930–1936 рр. – членом дипломатичної місії С. Петлюри в Стокгольмі та Венеції. З 1925 р. жив у Львові. З 1939 р. – член робітничо-селянської міліції, працював у комісії з охорони пам'яток культури, етнографічному музеї. У роки Великої Вітчизняної війни утримував магазин антикварних речей. Впродовж усього життя збирав та вивчав зразки прикладного мистецтва.
4. 7 справ
5. 1918–1953 рр.
6. 1990 р.
7. Матеріали про музей етнографії у Львові; довідки, посвідчення (німецькою мовою); документи про діяльність “Українського Червоного Хреста” у Львові, спогади нестановленої особи; особисті фотографії В. Паньківа та в групі з членами дипломатичної місії С. Петлюри в Копенгагені.

398. 1. Ф. 175

2. **Стеценко Кирило Григорович** (12 [24]. 05. 1882, с. Квітки, тепер Черкаської обл. – 29. 04. 1922, с. Веприк, тепер Київської обл.), *композитор, хоровий диригент, музично-громадський діяч*
3. Народився в сім'ї сільського живописця-самоука. Навчався в бурсі, одночасно відвідував малювальну школу М.І. Мурашка. У 1903 р. закінчив Київську духовну семінарію. Музичну освіту здобув у Російському музичному товаристві та Музично-драматичній школі ім. М.В. Лисенка (1904–1907). У 1907 р. за революційну діяльність висланий з Києва. Викладав спів у школах України та Росії. У 1912 р. прийняв сан священника. З 1917 р. жив у Києві. Брав участь в організації музичного життя і музичної освіти, створив кобзарську школу. З 1919 р. керував музично-хоровою секцією музичного відділу “Дніпросоюзу”. З його ініціативи створено мандрівні хорові капели, засновано музичну бібліотеку. Викладав у Київському музично-драматичному інституті ім. М. В. Лисенка. З грудня 1920 р. жив у с. Веприк.
4. 2 справи

5. 1917, 1918 pp.
6. 1990 p.
7. Доповідь К. Г. Стеценка “Українська пісня в народній школі” на з’їзді вчителів народних шкіл Ямпільського повіту на Поділлі; книга К. Г. Стеценка “Шкільний співаник”.

399. 1. Ф. 176

2. **Смолянський Григорій Степанович** (02. 12. 1893), с. Підгірки, тепер Івано-Франківської обл. – 01. 12. 1985, Львів), *художник*
3. У 1923–1929 pp. навчався у художній школі О.Х. Новаківського у Львові, у 1934–1935 pp. вчився в Парижі. Автор портретів, тематичних картин та пейзажів. Серед творів: “Автопортрет” (1923), “Мій батько” (1925), “Міст на Сені” (1935), “Портрет композитора С. Людкевича” (1953), “Гуцул і гуцулка” (1957), “Наречена” (1957), “Портрет В. Стефаника” (1959), “Пам’ятник Івану Франкові у Львові” (1980) та ін.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 p.
7. Листи П. І. Кравчук.

400. 1. Ф. 180

2. **Канівець Володимир Васильович** (05.10. 1923, с. Весела Долина, тепер Глобинського р-ну Полтавської обл.), *письменник*
3. Народився в селянській сім’ї, Учасник Великої Вітчизняної війни. У 1952 р. закінчив факультет журналістики Латвійського університету. У 1953–1963 pp. працював у різних періодичних виданнях Риги, Києва. У 1966–1981 pp. очолював Житомирську організацію СПУ. Працював директором Українського відділення Літфонду СРСР, відповідальним секретарем правління СПУ. Нагороджений орденами Дружби народів, “Знак Пошани”, медалями, Пише українською і російською мовами. Автор п’єс (1956–1987): “Брестський мир”, “Жених с орденем”, “Затоплений острів”, “Мама збирається заміж”, “После свадьбы”, “Смерть на ешафоті” та ін., біографічних книжок “Александр Ульянов” (1963), “Ульяновы” (1967), романов “Костры в тайге” (1963), “Провісники” (1976), “Ранок генія” (1979), “Земля и воля” (1982), “Крах дисидентки” (1985), збірок оповідань. За роман “Ульяновы” удостоєний Державної премії УРСР ім.Т. Г. Шевченка (1970).
4. 1 справа
5. 1976 p.
6. 1990 p.
7. Лист Ю. Н. Загрівого до В. Канівця.

401. 1. Ф. 184

2. **Кирилюк Євген Прохорович** (18. 03. 1902, Варшава – 24. 06. 1989, Київ), *літературознавець*, чл.-кор. АН УРСР (з 1957), засл. діяч науки УРСР (з 1972)
3. Народився в сім’ї службовця. У 1926 р. закінчив Київський ІНО. Працював у Вінницькому повітовому й Подільському губернському відділах народної освіти, в редакціях газет “Вісті Подільського губревкому”, “Молодий більшовик”, викладав історію української літератури в київських ВНЗ, був директором музею Т. Г. Шевченка АН УРСР. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го ст., Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, медалями. З 1944 р. завідував відділом, з 1974 р. – сектором шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Автор понад 800 праць, зокрема книжок “Пантелеймон Куліш” (1929), “Українські письменники – революційні демократи і літератури західних і південно-слов’янських народів” (1963), “Вічний революціонер. Життя і творчість І. Франка” (1966), “Живі традиції. Іван Котляревський та українська література” (1969), “Український романтизм у типологічному зіставленні з літературами західної і південнослов’янських народів” (1973) та ін.; розвідок про творчість І. Нечуя-Левицького, М. Кропивницького, О. Кобилянської, П. Тичини, М. Рильського та ін. Основне місце в літературознавчій діяльності Є. Кирилюка посідало дослідження життя і творчості Т. Шевченка, Під керівництвом вченого проведено 26 наукових шевченківських конференцій, підготовлено фундаментальні колективні дослідження “Шевченкознавство. Підсумки і проблеми” (1975), енциклопедичний “Шевченківський словник” (т. 1-2, 1976–1977), укладачі якого отримали Державну премію УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1980) та ін.
4. 6 справ
5. 1967–1972 p.
6. 1990 p.
7. Лист М. Мещеряка до відділу культури ЦК КПУ. Зміст журналу “Червоний шлях” з помітками Є. Кирилюка. Стаття Б.Антоненко-Давидовича “Спогади про А. Осадчого”.

402. 1. Ф. 186

2. **Мельничук Роман Федорович** (20.07.1905, Миколаїв – 30.04. 1960, Київ), *художник*
3. Народився в сім’ї службовця. Після закінчення школи навчався у технікумі у м. Сміла, а в 1924 р. вступив до Київського художнього інституту, одночасно працював художником Бібліотеки ВУАН. У 1931 р. після закінчення інституту переїхав до Харкова. До 1933 р. працював у Харківському єврейському театрі, секретарем Асоціації

художників Радянської України (АХРУ). З 1933 р. знову в Києві, в кооперативному товаристві “Художник”. У квітні 1941 р. відкрилася його персональна виставка “Етюди Західної України та Північної Буковини”. Роки Великої Вітчизняної війни провів у Туркменії, де створив картини “Туркменія у Вітчизняній війні”, “Передача туркменським народом подарунків бійцям Червоної армії”. Після повернення до Києва працював начальником Обруправління та музеїв Комітету мистецтв УРСР, головою міського комітету художників. Підготував серію малюнків “Старий і новий Львів”, написав ряд картин, серед яких краща – “Клятва партизана” (1948).

4. 8 справ

5. 1935–1971 рр.

6. 1990 р.

7. Паспарту з естампами “Міст”, “Лань”, “Повінь”, “Збір троянд”; стаття В. Некрасова “Нові пам’ятники”; роботи К.С. Козловського “Екслібриси”, “Місячна ніч”, “Дерево на березі річки”, “Пожежа”, “Бідинок між тополями”, “Селянські хати”, “Не плач, дитино”, “Полонина”; каталоги виставок К.С. Козловського

403. 1. Ф. 193

2. **Кочур Григорій Порфирівич** (04 [17] 11. 1908, с. Феськівка, тепер Менського р-ну Чернігівської обл. – 15.12.1994, Київ), *перекладач, поет, літературознавець*

3. Народився в селянській сім’ї. У 1932 р. закінчив Київський ІНО. У 1932–1941 рр. викладав у Балтському педтехнікумі, Молдавському педінституті, з 1936 р. завідував кафедрою у Вінницькому педінституті. Перші переклади античних авторів були опубліковані у 1938 р. в хрестоматії з античної літератури та періодичних виданнях. Арештований 8 жовтня 1943 р. у Полтаві. Незважаючи на відсутність будь-яких доказів з боку обвинувачення, Г. Кочура і його дружину І. Воронович було засуджено на десять років ув’язнення у ВТТ і на подальші п’ять років позбавлення прав. Подружжя відбувало покарання в Інгті (Комі АРСР). У 1957 р. поета і його дружину було реабілітовано. Після реабілітації Г. Кочур активно працював як перекладач і дослідник літератури. За книжку “Відлуння” (1969) та переклади поезій П. Безруча, П. Верлена, І. Волькера, Дж. Леопарді, Л. Новемського, в серії “Перлини світової лірики”, “Гамлета” В. Шекспіра удостоєний Республіканської премії ім. М. Рильського (1989), за книгу вибраних перекладів “Друге відлуння” (1991) – Державної премії України ім. Т. Шевченка (1995). Будні ГУТАБу відтворив у збірці поезій “Інгтинський зошит. Вірші 1945–1953 років”. У застійні часи поет був ошельмований, виключений з СПУ, згодом поновлений.

4. 10 справ

5. 1968–1971 рр.

6. 1988, 1990 рр.

7. Статті Г. Кочура “Об украинском переводе стихотворения В. Брюсова “К армянам””; М. Зеров “Вибране. Вірші”, М. Рильський “Микола Зеров – поет і перекладач”, І. Драч “Балада про соняшник”, Ф. Г. Лорка “Як кохався дон Перлімпліні з Белісою в саду”, В. Вовк “Любовні листи княжни Вероніки до кардинала Джованні-Батисти”; лист А. Фінкеля, фотографії групи осіб: А. Маневича, О. Мурашка, Ф. Кричевського, М. Грушевського, І. Стешенка, М. Бойчука та ін.

404. 1. Ф. 194

2. **Сластіон (Сластьон) Опанас Георгійович** (02. [14] 01. 1855, м. Бердянськ, нині Запорізької обл.– 24.09.1933, м. Миргород Полтавської обл.), *художник, архітектор, мистецтвознавець і етнограф*

3. У 1874–1882 рр. навчався у Петербурзькій АМ (у І. Крамського та П. Чистякова). Багато мандрував по Україні, робив замальовки (пейзажі, сільські типи в характерному для даної місцевості оформленні, пам’ятки української старовини, речі селянського побуту, деталі архітектурних споруд, зразки народного різьблення на дереві та ін.). Один із засновників українського архітектурного стилю (будинки земських шкіл, кредитно-кооперативних товариств, Миргородської водолікарні – 1912–1916). У 1900–1928 рр. викладав у Миргородській художньо-промисловій школі. У 1920 р. організував Миргородський красназавчий музей. Твори: картини – “Цегельний завод” (кінець 1880-х рр.), “Проводи на Січ” (1898), “На жнивах” (1899), “Волинь”, “Миргород” (1901), “Весна” (1904); ілюстрації до поеми Т. Шевченка “Гайдамаки” (1883–1885), літографії до альбому “Старовина українська і запорізька” (середина 1890-х рр., не збереглися); галерея портретів українських кобзарів (1875–1928). Малюнки О.Г. Сластіона друкувалися в журналах “Нива”, “Живописное обозрение”. Він же є автором “Спогадів про художника П. Мартиновича” (1931), статей з українського народного мистецтва і прикладних промислів.

4. 1 справа

5. Кін. XIX ст. – 1928 р.

6. 1990 р.

7. Листи М. С. Грушевського.

405. 1. Ф. 195

2. **Могілянський Олександр Петрович** (14.07. 1909, Київ – 1997, Ленінград), *російський літературознавець, літературний критик і філософ*

3. Народився в сім’ї службовця. У 1924 р. закінчив середню освіту в Києві, у 1929 р. – факультет мовознавства і матеріалістичної культури Ленінградського університету. У 1929–1970 рр., з перервами, працював в АН СРСР (тепер РАН). Остання посада – старший науковий співробітник Пушкінського Дому. У 1931–1935 рр. працював слідчим і викладачем в органах НКВС, молодшим науковим співробітником Інституту мови і мислення АН СРСР. Доктор філологічних наук (з 1956). Один з укладачів академічного словника російської мови (1941). У роки

Великої Вітчизняної війни брав активну участь в обороні Ленінграда у складі Василеострівської дивізії народного ополчення. Головний бібліотекар Публічної бібліотеки ім. М. Є. Салтикова-Щедрина (1942–1951). Перу О. П. Могилянського належать праці “Драма А. Ф. Писемского “Горькая судьбина”, “Критический реализм в русской литературе XIX века”, “Язык Крылова”, “Неизданный Пушкин” та ін. Вчений займався питанням психології творчості на основі аналізу творів російських класиків. Як філософ значну увагу приділяв питанням гносеології і онтології, космологічним проблемам.

4. 16 справ

5. б/д

6. 1990 р.

7. Листи до Л. П. Берії; висновок обвинувачення; матеріали конфлікту з АН УРСР; рукопис “Дни моей жизни” (зошити).

406. 1. Ф. 196

2. **Касіян Василь Ілліч** (01.01. 1896, с. Микулинці, тепер у складі м. Снятина Івано-Франківської обл. – 26.06. 1976, Київ), *художник, графік*, нар. художник СРСР (з 1944), дійсний член АМ СРСР (з 1947), Герой Соціалістичної праці (з 1974)

3. У 1926 р. закінчив Празьку АМ (учень М. Швабінського). З 1927 р. (з перервами) – професор Київського художнього інституту. Твори: “Гуцул” (1923), “Іван Франко” (1926), “Герой Перекопу” (1927), “Тарас Шевченко” (1922–1923, 1926, 1960), ілюстрації до “Кобзаря” (1934, 1944, 1949, 1954, 1974), до повістей “Борислав сміється” І. Франка (1948), “Земля” О. Кобилянської (1950, 1954), новел В. Стефаніка (1958) та ін. Праці з мистецтвознавства “Офорти. Тарас Шевченко” (1964) та ін. Лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1964), Державної премії УРСР (1971). У 1978 р. засновано премію ім. В. Касіяна, у 1982 р. У м. Снятині відкрито художньо-меморіальний музей художника. Серед учнів В. Касіяна – О. Данченко, Т. Лящук, Г. Якутович.

4. 1 справа

5. 1951 р.

6. 1990 р.

7. Виступ на засіданні Співки художників України.

407. 1. Ф. 206

2. **Гребінка Леонід Євгенович** (1909, с. Мар’янівка, тепер Гребінківського р-ну Полтавської обл. – 1941), *український поет, перекладач*

3. У 1923–1933 рр. жив у Києві, навчався в Київському ІНО. У 1933 р. переїхав до Москви, де працював у видавництвах і редакціях газет, навчався у 1939–1941 рр. в Літературному інституті ім. М. Горького. Друкувався з 1925 р. Вірші: “Радість чорноземна” (1930), “Кримські вірші” (1937, опублік. 1983), переклав п’єсу “Гамлет” В. Шекспіра, низку творів О. Пушкіна, “Слово о полку Ігоревім” (“Слово про похід Ігорів”, опубл. 1982).

4. 1 справа

5. 1939 р.

6. 1990 р.

7. “Гамлет” В.Шекспіра (переклад).

408. 1. Ф. 208

2. **Гордєєв (спр. прізвище – Гордїїв) Дмитро Петрович** (08.11. 1889, Харків – ?, там же), *мистецтвознавець*

3. Народився в сім’ї професора Харківського ветеринарного інституту. У 1913 р. закінчив історико-філологічний факультет Харківського університету. Одночасно навчався малярству – в Харківській школі малювання і живопису, приватних студіях. Деякий час працював на кафедрі історії і теорії мистецтв Харківського університету, а з 1917 р. – дійсний член Кавказького історико-археологічного інституту. З 1926 р. – керівник Харківської секції Київської кафедри мистецтвознавства, з 1930 р. працював в Українському інституті сходознавства, Харківському художньому інституті. Крім науково-педагогічної займався науково-громадською роботою: був дійсним членом комітетів і комісії сходознавства академічних інститутів, музейних рад, Комітету охорони пам’ятників культури. Автор численних праць, пов’язаних з пам’ятниками мистецтва старовини України, Росії, Грузії. Був репресований, реабілітований в 1950-х рр.

4. 932 справи

5. 1810–1968 рр.

6. 1988 р.

7. Статті і дослідження по Україні і Грузії: короткий опис історико-архітектурних пам’яток м. Харкова; рецензії на: історико-археологічний нарис П. Роміна “Церковные древности Харькова”, статтю Д. Телегіна “Найдавніше мистецтво на території Української РСР”, статтю для “Історії українського мистецтва” – “М. Ю. Брайчевський. “Образотворче мистецтво древніх східних слов’ян” та ін.; статті: “Євген Євгенович Лансере”, “Пам’яті вельми художника Е. Е. Лансере”, про виставку картин Є. Лансере, “Врубель М. А.”, “Великий російський художник” (про О. А. Іванова), “К століттю Третьяковской галереи”, “Выдающийся русский баталист и педагог” (про Ф. Рубо), “Эпоха ренессансу в Західній Європі” та ін.; статті про Грузію: “О выставке древнегрузинской архитектуры”, “Выставка картин грузинского художественного общества”, “Новости по археологии Грузии”, “Короткий опис

Гареджійських пустель”, “Нико Пиросманашвили”, “В Государственном музее искусств Грузии” та ін.; малюнки; записні книжки; листи до Д. Багалія, П. Батієвського, П. Жолтовського, В. Зуммера, Д. Ломідзе, М. Мара та ін.; документи біографічного характеру; матеріали науково-службової діяльності, дослідження, навчальні програми, конспекти лекцій; матеріали по історії мистецтва і архітектури України та Грузії; альбоми з малюнками Є. Агафонова та окремі його роботи; записні книжки та роботи І. Запорожця; роботи Б. К. і А. Ч. Стороженченків; роботи Ю. Ланге, І. Надсждіної, Новикова; образотворчі матеріали Д. Гордєєва; фотографії родинні та в групі з художниками; матеріали членів родини Д. Гордєєва: Н. М. Васильєвої (дружини), П. А. Гордєєва (батька), Гордєєвої-Чирикової (матері), Т. П. Гордєєва (брата), Х. П. Гордєєвої (сестри), Дмитра Чирикова (дід по матері), М. Ф. Чирикової (баба по матері), А. Д. Чирикова (дядько по матері), В. В. Гарина (родич з боку матері) – їх особисті документи, описи майна, листування, фотографії.

409. 1. Ф. 211

2. **Первомайський Леонід Соломонович** (Гуревич Ілля Шльомович), (17.05.1908, м. Красноград Харківської обл. – 09.12.1973, Київ), *письменник*
3. Народився в сім'ї робітника-палітурника. Вчився в гімназії і трудовій школі. Працював бібліотекарем, завідувачем хатою-читальнею, секретарем редакції газети “Червона Лубенщина” та журналу “Червоні квіти”, у видавництвах, на кіностудії. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го ст., Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”, медалями. Після війни працював у видавництві “Радянський письменник” і в журналі “Вітчизна”. Автор численних поетичних збірок, серед яких “Терпкі яблука”, “Трипільська трагедія” (1929), “Героїчні балади”, “Пісенна зустріч”, “Так” (1932), “Барвінковий світ”, “Клятва в степу” (1940), “Щастя для всіх” (1955), “Між бурями” (1967), “Вчора і завтра” (1974); віршів і віршованих казок для дітей; збірок оповідань і повістей; роману “Дикий мед” (1963); книжок статей, багатьох художніх перекладів. За збірки поезій “День народження”, “Земля” удостоєний Державної премії СРСР (1946).
4. 3 справи
5. 1941, 1964, 1971 рр.
6. 1990 р.
7. Вірш М. Руденка “У верхів'ї Дніпра”.

410. 1. Ф. 212

2. **Видавництво “Український письменник” Національної Спілки письменників України**
3. Створене у 1939 р., як видавництво масової художньої літератури під назвою “Радянський письменник” Спілки письменників України. В його функції входило видання художньої літератури кращих творів письменників України, української класики та створення великого альманаху силами письменників України та Західної України про національно-соціальний гніт в колишній панській Польщі. В період Великої Вітчизняної війни видавництво було евакуйоване в Башкирію, м. Уфа. В жовтні 1944 р. видавництво відновило свою діяльність в Україні. До функцій видавництва входить випуск нових книг українських письменників-прозаїків, поетів, здійснюється перевидання кращих творів українських письменників, видання літературно-критичних праць з теорії літератури, питань розвитку української літератури, монографії про творчість письменників України, здійснюється випуск журналів “Вітчизна”, “Радуга”, “Всесвіт” та газети “Літературна Україна”. У 1964 р. видавництво, зберігши свою назву – “Радянський письменник” отримало подвійне підпорядкування: Державному комітету Ради Міністрів Української РСР по пресі і Спілці письменників України. У 1992 р. видавництво змінило назву і віднині називається видавництво “Український письменник” при Національній Спілці письменників України.
4. 14 справ
5. 1954–1962 рр.
6. 1988 р.
7. Твори українських письменників: Б. Антоненка-Давидовича – літературний репортаж “Збруч”, нариси та оповідання “В сім'ї новій вольній”, збірник статей та фейлетонів “Про що і як”, роман “За ширмою”; О. Бердника – роман “Сини Світовида”, науково-фантастичний роман “Шляхи титанів”, фантастичні повісті та оповідання “По за часом і простором”, “Серце всесвіту”; В. Мороза – поезії “Говорить колоски, говорить”; М. Руденка – роман “Вітер в обличчя” (т. 2, 3), оповідання та нариси “Біла акація”, поезії “Переклик друзів”.

411. 1. Ф. 219

2. **Милославський Петро Петрович** (23.06. 1896, Петербург – 12.04. 1954, Ужгород), *хормейстер*
3. Народився в сім'ї народного вчителя. Згодом батьки переїхали на Донбас, де П. П. Милославський закінчив реальне училище. У 1913 р. вступив до Петербурзького технологічного інституту, одночасно співав у хорі О. А. Архангельського та вдосконалювався у грі на скрипці. Під час Першої світової війни опинився у Північній Африці. У 1922 р. переїхав до Чехословаччини, де навчався у Празькому політехнічному інституті. Коли у 1920-х рр. О. А. Архангельський створив у Празі свій хор, П. П. Милославський став у ньому хормейстером, а згодом диригентом. У 1933 р. переїхав до Ужгорода, де очолив один з найстаріших аматорських хорів – “Ужгородський Боян” (з 1936). Працював також з учнівськими хоровими колективами, створив оркестр народних інструментів. У 1944 р. вийшла з друку його збірка “Народні пісні підкарпатських русинів”. У 1945 р. як особу, що перебувала на окупованій території, П. П. Милославського відправили в табір для інтернованих на Донбас. Звідти він звільнився у 1946 р. і зайняв посаду диригента і хормейстера Закарпатського ансамблю пісні і

танцю. Одночасно викладав в Ужгородському музичному училищі. У 1951 р. П. П. Милославського нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора.

4. 4 справи
5. 1928–1952 рр.
6. 1990 р.
7. Статті “Руська народна пісня”, “Война в русской народной песне”; виступ у пресі з заявою про визнання своїх помилкових поглядів в статтях “Руська народна пісня”, “Война в русской народной песне”.

412. 1. Ф. 240

2. **Кучер Василь Степанович** (07 [20] 07. 1911, с. Вербів, тепер с. Любимівка Андрушівського р-ну Житомирської обл. – 18.04.1967, Київ), *письменник*
3. Народився в сім’ї вчителя. У 1934 р. закінчив Харківський університет. У роки Великої Вітчизняної війни – військовий кореспондент. Нагороджений орденами Червоної Зірки, “Знак Пошани”, медалями. Друкуватися почав з 1930 р. За роки літературної праці видав понад тридцять книжок оповідань, повістей, нарисів, романів. Серед них – збірки оповідань “Дві новели”, “Марта” (1932), “Мої друзі” (1935), “Шумлять верби” (1959), книжки нарисів “Людмила Павлюченко” (1943), “Марія Лисенко” (1948), “Шовкові струни” (1959), романи “Чорноморці” (1948, 1952), “Устим Кармелюк” (1940, 1954), “Прощай море” (1957), “Трудна любов” (1960), “Голод” (1961), “Орли воду п’ють” (1966), “Ми не спимо на трояндах” (1967) та ін.
4. 4 справи
5. 1943, 1964 рр.
6. 1990 р.
7. Витяг з протоколу засідання Оргбюро ЦК КП(б)У про роботу радіостанції “Дніпро”; виписки на теми радянської літератури антирадянського змісту з книги Йосипа Зинькевича; “Сеятель великої правди”, нарис.

413. 1. Ф. 260

2. **Коцюба (спр. прізвище – Коцегуб) Гордій Максимович** (12 [14] 01.1892, хут. Костів, тепер село Харківської обл. – після 17.06. 1939, Харків), *письменник*
3. Народився в селянській сім’ї. Навчався в народній школі, працював писарем, самотужки здобуваючи освіту. Екстерном здавши іспити за курс гімназії, вступив на юридичний факультет Петербурзького університету. Паралельно студював історико-філологічні науки. У жовтні 1917 р. вступив до партії українських есерів (УПСР), в якій активно працював до травня 1918 р., згодом перейшов до партії боротьбистів. З жовтня 1921 р. кілька місяців працював у пресбюро радянського посольства у Варшаві. Був одним з фундаторів і редакторів журналу “Шляхи мистецтва”, працював у новостворених газетах “Вісті ВУЦВК”, “Комуніст”, “Селянська правда”, журналах “Всесвіт”, “Червоний шлях” та ін. Видав близько трьох десятків книжок, серед яких збірки оповідань і новел “На межі” (1924), “Біля гудків” (1925), “Змова масок” (1929), “Бронзові люди”, “Дніпрові саги”, “На терезах”, “Облога шахт” (1931), романи “Нові береги” (1932), “Родючість” (1934), “Перед грозою” (1938). Г. Коцюба належав до літературних організацій “Гарт”, “ВАПЛІТЕ”, член Співки письменників СРСР з 1934 р. Репресований, 17 грудня 1938 р. його було засуджено до найвищої міри покарання – розстрілу. Реабілітований 28 грудня 1957 р.
4. 1 справа
5. 1969 р.
6. 1990 р.
7. В. З. Гжицький “Спогади про минуле”.

414. 1. Ф. 267

2. **Гордієнко Костянтин Олексійович** (21.09. [03.10] 1899 с. Микитинці, тепер Ярмолинецького р-ну Хмельницької обл. – 1993, Київ), *письменник*
3. Народився в робітничій сім’ї. У 1917 р. закінчив ремісничу школу в Одесі. Працював на заводі; секретарем одеської газети “Більшовик”, редактором балтської повітової газети “Червоне село”, у 1922–1927 рр. – в газеті “Вісті ВУЦВК”. В роки Великої Вітчизняної війни співробітничав з газетами “Радянська Україна”, “Соціалістична Харківщина”, радіостанцією ім. Т. Г. Шевченка. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора (двома), Червоної Зірки, “Знак Пошани”, медалями. Друкуватися почав з 1924 р.: оповідання “Федько”. Автор книжок оповідань і нарисів “Червоні роси”, “Харчевня”, “Розваги друзів” (1926), “Автомат” (1928), “Ладька”, “Ничипір”, “Мудриголови”, “Комуна на хуторі Куличка”, “Комуна Жовтня на Волині” (1930), “Три комунарки”, “Був наймитом”, “Вибори” (1931), “Вечори на хуторі під Красносілкою” (1934), “Листи до друзів” (1942), “Вірність” (1943), “Сильніше смерті” (1946), “Цвіти, земле!” (1951), повістей “Славгород” (1929), “Повість про комуни”, “Повість наймита” (1930), “Артіль” (1932), “Сім’я Остапа Тура” (1958), збірки статей “Слово про слово” (1964), “Рідне слово” (1979) та ін. За роман-трилогію “Чужу ниву жала”, “Дівчина під яблунею”, “Буймир” удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1973).
4. 1 справа
5. 1964 р.
6. 1990 р.
7. Листи Б. Антоненка-Давидовича.

415. 1. Ф. 271

2. **Плевако Микола Антонович** (27.11. 1890, с. Дворічна, нині Харківської обл. – 25.04. 1941, с. Вишнівка, тепер Цілиноградського р-ну, Казахстан), *літературознавець і бібліограф*
3. Рано залишився сиротою, виховувався у родичів. У 1910 р. вступив на історико-філологічний факультет Харківського університету. Активно працював у науковому гуртку під назвою “Видавництво Бориса Грінченка”. За роботу “Квитка как художник и психолог” удостоєний золотої медалі (1911). По закінченні університету працював директором Першої Харківської української гімназії, читав лекції в Харківському університеті. У 1919–1921 рр. – в Кам’янець-Подільському університеті, потім в Харківському ІНО, ДВУ, НДІ ім. Т. Г. Шевченка. З 1923 р. вчений працював над “Словником українських письменників”, укладав також “Хрестоматію нової української літератури”, писав прозові твори. Починаючи з 1933 р., М. Плевако потрапив в хвилю терору, зазнав переслідувань, а в 1938 р. його заарештували і вислали в Казахстан. Там він працював у середній школі, викладав російську літературу. Загинув М. Плевако, очевидно, від рук карних злочинців.
4. 151 справа
5. 1890–1973 рр.
6. 1989, 1990 рр.
7. Творчі матеріали: підготовчі матеріали до “Словника українських письменників” (біографічні дані відомих діячів культури; розділи підручника з української літератури; нотатки про твори невстановлених авторів “Вакула Чмир”, “Вояж по малой России генерала от инфатерии Беклешова”, “Малороссийские стихи”; чорнові нотатки до праць про П. А. Грабовського, М. І. Костомарова, П. О. Куліша; підготовчі матеріали до “Хрестоматії” з української літератури (біографічні та бібліографічні дані про відомих діячів культури); листи Х. Алчевської, А. І. Воронця, О. М. Горького, М. О. Грінченко, Ю. О. Меженка, П. А. Плевако (брата) та ін.; матеріали до біографії: про роботу, особисті документи, листи з установ про видання творів; фотографії М.А. Плевако – особисті та в групі з рідними та ін. особами; фотографії М.Хвильового.

416. 1. Ф. 278

2. **Бедзик Дмитро Іванович** (20.10. [01.11]. 1898, с. Вільхівці Саноцького повіту, тепер Польща – 27.11. 1982, Київ), *письменник*
3. Народився у бідній селянській родині. У 1915 р. при відступі російських військ з Галичини разом з ешелонами біженців потрапив до Росії, назавжди розлучившись з рідною домівкою. У 1919 р. закінчив Гнідинське сільсько-господарське училище, у 1926 р. – філологічний факультет Харківського ІНО. Працював агрономом, учителем, журналістом. В роки Великої Вітчизняної війни – спецкор газети “Радянська Україна”, з 1944 р. – директор Корсунь-Шевченківського музею військової слави. Нагороджений орденами Дружби народів, “Знак Пошани”, медалями. Друкуватися почав з 1924 р. Автор п’єс “Люди! Чуте?”, “Шахтарі” (1924), “Чорнозем ожив”, “За кулісами церкви” (1925), “Перша купіль” (1926), “Хто кого?” (1927), “Цвіркуни”, “Культурна сила” (1929), “Ружа” (1938), “Чарівна сопілка” (1941), “Вибрані п’єси” (1957), “Дружба” (1961) та ін.; збірок оповідань і нарисів “До сонця” (1926), “Уланський горець” (1932), “Кров за кров” (1941), “Корсунь-Шевченківське побоїще” (1944), “Плем’я нескоримих” (1949), повістей і романів “Студені води” (1930, 1968), “У творчі будні” (1931), “Дніпро горить” (1948), “Оповідання про Олега Кошового” (1950), “Серце мого друга” (1964), трилогії “Украдені гори” (ч. 1 – “Украдені гори” (1969), ч. 2 – “Підземні громи”, ч. 3 – “За хмарами зорі” (1973), “Сполох” (1983) та ін.
4. 7 справ
5. 1918–1980 рр.
6. 1990 р.
7. Документи: виписки Львівського державного обласного архіву про Лемківські республіки; Ф. Коковський “Лемківські республіки” в 1918–1919 рр.”; лист Ф. Стрепки “Трагедія Лемківщини”; О. В. Горчаков, щоденник (1918–1919).

417. 1. Ф. 302

2. **Суровцева Надія Віталіївна** (18. 03. 1896, Київ – 13.04. 1985, Умань), *письменниця, перекладач і краєзнавець*
3. У 1903 р. разом з батьками переїхала до Умані. До 1917 р. навчалася на історико-філологічному факультеті Петербурзького університету. Після Лютневої революції працювала в апараті Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР. У 1918 р. разом з представниками дипломатичної місії виїхала на Версальські переговори і залишилася у Відні. Закінчила Віденський університет, здобула ступінь доктора філософії, Публікувала оригінальні твори та переклади, видала книжку “Українські народні казки”. У 1921 р. заснувала у Відні товариство “Голодуючим України”, підтримувала зв’язки з радянським представництвом у Відні, яке очолював Ю. М. Коцюбинський. У 1925 р. повернулася в Україну. У 1927 р. її було заарештовано і після безпідставного звинувачення вислано спочатку на Соловки, потім на Колиму. Лише у 1954 р., після 30-річного ув’язнення Н. В. Суровцеву було реабілітовано. У 1957 р. повернулася до Умані, де працювала у краєзнавчому музеї. У квітні 1961 р. організувала в Умані першу пересувну виставку образотворчого мистецтва та скульптури. Збирала матеріали для довідника про видатних уманчан.
4. 97 справ
5. 1896–1971 рр.
6. 1989, 1990 рр.

7. Спогади Суровцевої Н. В. про діячів української культури (О. Олесь, Ю. Коцюбинського, І. Кулика, Л. Курбаса, О. Досвітнього, І. Гончара та ін.); листи О. Гошовського, І. Крип'якевича та його синів, О. Кудрицької, Є. Пешкової, М. Шрага та ін.; статті П. І. Кравчука про Н. В. Суровцеву; списки творів; особисті фотографії Н. В. Суровцевої та в групі з В. Губенком, І. Райдом, Л. Первомайським, І. Кавалерідзе; фотографії Д. Багалія, О. Досвітнього, М. Йогансена, І. Кулика, В. Поліщука; фотографія будинку М. Бажана в Умані; фотографія Н. В. Суровцевої з дітьми української еміграції і Центральної Ради, фотографії Є. Касьяненка, М. Хвильового.

418. 1. Ф. 314

2. **Мельничук Юрій Степанович** (07.05. 1921, с. Мала Кам'янка, тепер Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. – 12.08. 1963, Львів), *письменник-публіцист*
3. Народився в селянській родині. Брав участь у робітничому революційному русі. У 1939 р. був обраний секретарем ревкому, працював у Коломийському райкомі комсомолу, в редакції міської газети “Червоний прапор”. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Червоного Прапора, Червоної Зірки, медалями. У 1946–1948 рр. навчався в Республіканській партійній школі при ЦК КПУ, екстерном закінчив Львівський університет (1950). Депутат Верховної Ради СРСР 6-го скликання, член делегації УРСР на XV і XVI сесіях Генеральної Асамблеї ООН. З 1951 р. – головний редактор журналу “Жовтень” (з 1990 р. – “Дзвін”). Автор книг публіцистики і памфлетів “Відповідь наклепникам” (1956), “Слуги Жовтого диявола”, “Поріддя Іуди”, “Уолл-стрітівський шарманщик” (1958), “Коли кров холоде в жилах”, “Обличчя божого воїнства”, “До раю навпростець”, “Оказії з попами” (1961), “Мовою серця”, “Правді служити” (1962); літературно-критичних праць “Ярослав Галан” (1953), “Олександр Гаврилук” (1955) та ін. Лауреат премії ім. Я. Галана (1964).
4. 2 справи
5. 1948, 1956 рр.
6. 1990 р.
7. Доповідні записки: в ЦК КПУ з приводу заяви О. Гаєвського та поета А. Малишка та “О некоторых новых формах агитации украинско-немецких националистов в Станиславской области”.

419. 1. Ф. 317

2. **Іваничук Роман Іванович** (27.05. 1929, с. Трач, тепер Косівського р-ну Івано-Франківської обл.), *письменник*
3. Народився в сім'ї сільського вчителя. У 1957 р. закінчив філологічний факультет Львівського університету. Працював викладачем мови і літератури на Львівщині, в редакції журналу “Жовтень” (з 1990 р. – “Дзвін”). На початку 1990-х р. – народний депутат України. Друкується з 1954 р. Автор збірок новел “Прут несе кригу” (1958), “Не рубайте ясенів” (1961), “Тополина заметіль” (1965), “Дім на горі” (1969), “На перевалі” (1981), роману-трилогії “Край битого шляху” (1964), історичних романів “Мальви” (1968), “Червлене вино” (1977), “Манускрипт з вулиці Руської” (1979), “Вода з каменю” (1982), “Четвертий вимір” (1984). Низку творів письменника (“Мальви”, “Журавлиний крик”, повість “Спрага”) було піддано вульгарно-соціологічній критиці. Р.І.Іваничук – лауреат премії ім. А. Головка (за роман “Манускрипт з вулиці Руської”, 1979), Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (за романи “Вода з каменю” та “Четвертий вимір”, 1985).
4. 1 справа
5. 1968–1970 рр.
6. 1986 р.
7. Рукопис історичного роману “Меч і мисль” (Львів-Соловки).

420. 1. Ф. 323

2. **Аркас Микола Миколайович** (26.12. 1852 [07.01. 1853], Миколаїв – 13.[26]. 08. 1909, Миколаїв), *композитор і культурно-освітній діяч*
3. Народився у сім'ї головного командира Чорноморського флоту та портів генерал-ад'ютанта, “повного” адмірала Миколи Андрійовича Аркаса і Софії Петрівни Аркас, яка походила із старовинного козацького роду. У 1870 р. закінчив Одеську гімназію, а в 1875 р. – природничий факультет Новоросійського (нині Одеського) університету. 24 роки перебував на морській службі, був почесним мировим суддею Херсонської округи (1886–1895). У 1899 р. вийшов у відставку в чині статського радника. З 1907 р. очолював українське культурно-освітнє товариство “Просвіта” у Миколаєві. Багато зробив для вивчення і популяризації культури українського народу, збирав українські народні пісні, записуючи їх від кобзарів. Не маючи професійної музичної освіти, у 1891 р. створив оперу за поемою Т. Г. Шевченка “Катерина”, яку вперше поставила трупа М. Л. Кропивницького у Москві у 1899 р. М. М. Аркас займався також питаннями історії. В 1908 р. вийшла з друку його науково-популярна праця “Історія України-Русі”. Писав вірші (“На убивство П. П. Шмідта”), ліричні поезії. Помер М. М. Аркас раптово, у розквіті творчих сил. Похований у родинному склепі.
4. 12 справ
5. 1907–1941 рр.
6. 1990 р.
7. Історичні праці “История Украины-Руси”; листи від М. Грушевського, Є. Чикаленка, “Анкета та відповідь журналу “Українська муза”; спогади П. Андрущенко про М. Аркаса; газета “Николаевские отголоски”.

421. 1. Ф. 328

2. **Костенко Валентин Григорович** (16 [18] 07. 1895, с. Уразово, тепер Білгородської обл. – 14.07. 1960, Харків), *композитор*
3. У 1925 р. закінчив Петроградську консерваторію. Професор Харківського музично-драматичного інституту. Твори: опери “Кармелюк” (1930), “Назар Стодоля”, “Карпати” (1932), балет “Відроджений степ”, струнні квартети, симфонічні, фортепіанні, камерні концерти, хорів, солоспіви та ін. Музикознавча праця “Народна пісня і українська музика” (1928). Репресований у 1950 р. (композитора звинуватили за, нібито, зв’язок з німцями в роки окупації). Реабілітований у 1956 р.
4. 35 справ
5. 1924–1957 рр.
6. 1989 р.
7. Творчі матеріали: лібрето опер “Кармелюк”, “Назар Стодоля”, “Карпати”, “Наталка Полтавка”, “Народна помста” (“Сава Чалий”), “Китайський танок”, балету “Саїд”; інструментальні твори “Сюїта на українські теми”, симфонічна поема “Тайга”, Andante, скрипковий концерт, квартети №№ 3-6, соната для віолончелі, тріо; вокальні твори “Поміж трьома дорогами”, “Ой у полі курно”, “Ой, з-за гори”, “Повій вітре”; музикознавчі та філософські твори: нарис “Павло Синиця”, поема “Пророк Дажбога”, бесіди “Матерія – життя – людина”; спогади “Моє життя”; листи Г. Костенка до дружини, від Л. Ахримовича, В. Довженка; афіші та програми вистав.

422. 1. Ф. 330

2. **Кратко Бернард (Арон-Бер Шимон) Михайлович** (17.01. 1884, Варшава – 01.08. 1960, Київ), *скульптор*
3. Навчався у 1901–1906 рр. у Варшавській школі красних мистецтв. З 1920 р. жив в Україні, викладав у Харківському (1920–1925) та Київському (1925–1935) художніх інститутах. У 1937 р. був заарештований органами НКВС і без суду висланий на невизначений строк в м. Чарджуу Туркменської РСР, де знаходився до 1945 р. Твори: погруддя Г. Сковороди (1923), “Червоноармієць” (1924), портрети – М. Заньковецької (1928), П. Волокидіна (1934), П. Столярського (1946), композиція “Шахтарі” (1946), пам’ятники Я. Свердлову (1951) у м. Єнакієво, В. І. Леніну (1953) на шахті ім. Челюскінців у Донбасі.
4. 37 справ
5. 1937–1960 рр.
6. 1990 р.
7. Скарга Ж. Діндо до Прокурора УРСР; документи про виключення Б. Кратка з партії; рішення за постановою рейхскомісара України (1942); спогади Б. Кратка; частини блокнота та зошитів з різними записами; листи Ліфферу, Ж. Діндо М. Хрущову, уривок листа О. Корнійчука; нотатки та чернетки промов.

423. 1. Ф. 335

2. **Піскорський Костянтин Володимирович** (06. [18] 05. 1892, Київ – 09.03. 1922, там же), *художник*
3. Народився в сім’ї відомого вченого-історика, фундатора української та російської іспаністики. У 1910 р. поступив в Казанський університет на юридичний факультет, продовжував навчання в Київському університеті. Учасник Першої світової війни. Після демобілізації повернувся до Києва, де навчався живопису в майстерні Г. І. Нарбути. У 1920 р. за призначенням Київського повітового ревкому перебував у с. Совки Київської губ. (нині у складі м. Києва), де навчав дітей та дорослих грамоти, читав лекції з літератури, історії, мистецтва. За його редакцією виходив журнал “Вісті” Совського товариства “Просвіта”. Автор творів “Букет змій”, “Захід сонця”, “Скорбота”, “Пекло”, “Човен Всепплав”, “За гранню”, “На Десні”, “Літо”, “Катерина”, “Лісова пожежа” (1915–1921).
4. 36 справ
5. 1900–1911 рр.
6. 1989 р.
7. Творчі роботи К. В. Піскорського: акварелі “Откровение мирам иным”, “Покой, Спас наш, с праведным раба Твоего...”, “Челн Всепплав”, “За гранью”, “Звезда полуночная”, “Миры”, “Скорбь”, “Блаженство”, “Торжество”, “Казак Мамай” та ін.; листи С. Єфремова до Г. Житецького, листи Б.І. Лаврентьєва до К.В. Піскорського; окремі друковані статті, газетні вирізки; особисті документи; конспекти К.В. Піскорського; особисті фотографії.

424. 1. Ф. 337

2. **Єрмілов Василь Дмитрович** (22.03. 1894, Харків – 04.12. 1967, там же), *художник*
3. Народився в родині кравця. Після закінчення міської школи в 1905 р. вступив в Харківську художньо-ремісничу учбову майстерню декоративного живопису. У 1910–1911 рр. навчався в Харківській школі малювання та живопису, в студіях Е. А. Штейберга, О. М. Загонова, О. Н. Грота. З 1912 р. перебував у Москві, де відвідував студії І. І. Машкова, П. П. Кончаловського, навчався в Училищі живопису, ваяння та зодчества. У 1915–1917 рр. брав участь у Першій світовій війні, нагороджений Георгіївським хрестом 4-го ст. Згодом повернувся до Харкова, у 1922–1935 рр. викладав у Харківському художньому інституті. Брав участь в оформленні міста до революційних свят (1919–1921), виставок – Всеукраїнської ювілейної (1927), радянського павільйону на міжнародній виставці в Кельні (1928, у співавторстві), павільйону УРСР на ВДНГ у Москві (1937–1938), виконав розпис Центрального Червоноармійського клубу в Харкові (“Сільське господарство. Будівництво. Індустрія”, 1920). Працював у галузі конструювання книги: обкладинки до журналів “Нове мистецтво” (1933), роману “Цусіма” О. Новикова-Прибоя та ін.
4. 2 справи

5. 1966 р.
6. 1990 р.
7. Лист від І. Дайніцина; фото художника В. Бобрицького (другого чоловіка першої дружини В. Єрмілова).

425. 1. Ф. 345

2. **Горбунова (спр. прізвище – Алексєєва) Наталія Павлівна** (1898, Київ), *художниця театру*
3. Закінчила приватний середній учбовий заклад. У 1917–1924 рр. вчилася в школі живопису О. Мурашка (з 1918 р. – Українська Академія мистецтв). Після смерті О. Мурашка перейшла до майстерні проф. М. Бурачека, потім до Ф. Кричевського і в 1921 р. – в театральну майстерню проф. В. Меллера. З 1920 р. працювала художником в Молодому оперному театрі (Л. Штернберга), одночасно була хористкою в тому же театрі. У 1921 р. – хористка в Державній Українській опері, а після її закриття – в капелі “Думка”, де працювала до кінця 1923 р. Праці за цей період: декорації до “Іоланти”, “Цареві нареченої” (1920), “Сну літньої ночі” В. Шекспіра (1927). У 1927 р. разом з чоловіком, художником А. Курочкою-Армашевським, працювала над постановкою балету “Блазень” С. Прокоф’єва в Київській опері. Надалі, у 1928–1932 рр., працювала над такими постановками: “Принцеса Турандот” Дж. Пуччіні, “Червоний мак” Р. Глієра, “Тарас Бульба” М. Лисенка, “Різдвяна ніч” за М. Гоголем, “Білий рейд” Потоцького, “Північний вітер”, “Отелло” Дж. Верді, “Кармелюк”, “Фауст” Ш. Гуно, “Страх” за Афіногеновим, “Пан Канєвський”, “Аїда” та ін. Працювала в Харківському, Одеському оперних театрах (1932–1933), в період Великої Вітчизняної війни перебувала в евакуації, працювала вчителькою в середній школі. Після війни повернулася до Ленінграда, де працювала в оперній студії Ленінградської консерваторії та в обласному Малому драматичному театрі (1946–1949). Брала участь у виставці Ленінградського відділення Товариства охорони природи, експонувала картини із серії “Причудливые деревья”, “Наступление” та ін.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 р.
7. Спогади про А. Курочку-Армашевського.

426. 1. Ф. 349

2. **Вершигора Петро Петрович** (03. [16] 05. 1905, с. Северинівка, тепер Каменського району, Молдова – 27.03. 1963, Москва), *письменник, історик, кінорежисер, військовий і громадський діяч*, Герой Радянського Союзу (з 1944), генерал-майор (з 1944)
3. У 1930 р. закінчив Одеську консерваторію, у 1938 р. – ВДК. Працював кіноактором і режисером в Одесі, з 1938 р. – кінорежисером Київської кіностудії. В роки Великої Вітчизняної війни – учасник партизанського руху в Україні, з грудня 1943 р. – командир 1-ої Української партизанської дивізії. Написав художньо-документальні повісті “Люди з чистою совістю” (Державна премія СРСР, 1947). “Карпатський рейд” (1950), “Рейд на Сан і Віслу” (1959), оповідання про героїчну боротьбу радянських людей в тилу ворога (збірка “Іван-герой”, 1960), “Переправа. Невигадані пригоди”, 1961), роман “Рідний дім” (1962) та ін.
4. 462 справи
5. 1945–1962 рр.
6. 1990 р.
7. Романи, повісті, нариси та оповідання: “Дом родной”, “Домівка рідна” – романи, “Люди с чистой совестью”, “Рейд на Сан и Вислу” з записами та нотатками до повісті, “Партизанские рейды”, “Военное творчество народных масс” (варіанти), “Братя по оружию” (варіанти), “Русские партизаны”, “Новеллы и рассказы о ветеранах войны и труда”; сценарії та кіносценарії: “Гроза прошла”, “72 день”, “Партизанская Одиссея”, “На Дніпрових кручах”, “Партизан Иван Калашников”, “Тайны “Вервольфа” (та матеріали до нього), “Советская Молдавия”, “Атомные волки”, “Дуб Котовского”; статті та рецензії, стенограми; нотатки про поїздку на Кузбас, в Білорусь, Болгарію, Італію; біографічні матеріали; листи В. Бонч-Бруєвича, В. Вишневецького, О. Гончара, Ю. Збанацького, М. Муратова, М. Рильського та ін.; повідомлення ТАРС про підготовку диверсантів у США та методи “холодної війни”, матеріали про партизанський рух у роки Великої Вітчизняної війни (статті, вирізки з газет); особисті фотографії П. Вершигори, І. Еренбурга, С. Ковпака, партизан та ін.

427. 1. Ф. 358

2. **Врона Іван Іванович** (29.09. 1887, с. Остроч на Холмщині, тепер Польща – 05.01. 1970, Київ), *мистецтвознавець*
3. Народився в селянській сім’ї. У 1907 р. закінчив гімназію. У 1910 р. вступив до Московського університету. У 1912–1914 рр. навчався живопису в студії К. Юона. У 1918–1919 рр. – студент Української Академії мистецтв. Закінчити навчання перешкодила громадянська війна. По війні, у 1924–1930 рр. – перший ректор Київського художнього інституту, викладач цього ж ВНЗ (1930–1933, 1945–1948), водночас у 1925–1931 рр. – директор Київського музею західного та східного мистецтва. У 1926–1930 рр. – голова Вищої кінорепертуарної комісії при Наркомосі УРСР. У 1944–1950 рр. – науковий співробітник ІМФЕ, у 1956–1970 рр. – зав. сектором Інституту теорії та історії архітектури. Твори: “Мистецтво революції і АРМУ” (1926), монографії про творчість К. Трохименка (1957), М. Дерегуса (1958), А. Петрицького (1968), “Українська радянська графіка” (1958). Репресований у 1933 р., реабілітований у 1943 р.
4. 12 справ
5. 1933–1968 рр.

6. 1988, 1990 рр.
7. Заяви до Міністерства вищої освіти СРСР, Комітету у справах мистецтв, ЦК ВКП(б), Академії архітектури УРСР, Генеральної прокуратури; матеріали про засудження та реабілітацію І. Врони; лист до Я. Бойчука; виписки з статей Г. Лукомського “Венок на могилу пяти деятелей искусства”; почесні грамоти від керівництва Бамтабу НКВС; документи, пов’язані з виданням книги Т. Іванової “С любовью в сердце”.

428. 1. Ф. 367

2. **Навроцький Борис Олексійович** (26.04. 1894, Київ – 10.02. 1943), *літературознавець*
3. Після закінчення Київського університету (1917) працював у ньому викладачем, завідував кафедрою української літератури, пізніше кафедрою української літератури, читав лекції в деяких інших ВНЗ. З 1927 р. працював у Київській філії Інституту Тараса Шевченка вченим секретарем, зав. секції слов’янської літератури, а в 1930–1934 рр. був виконуючим обов’язки директора інституту. У 1934–1935 рр. зав. кафедри Ростовського університету (Росія); з 1935 р. – науковий працівник Інституту світової літератури ім. М. Горького АН СРСР (Москва), професор Московської консерваторії. Досліджував творчість Т. Шевченка: “Шевченко як прозаїк” (1925), “Проблеми Шевченківської поетики” (1926), “Гайдамаки” Тараса Шевченка” (1928), “Проблематика Шевченкових поетей”, “Проблеми соціологічної аналізи Шевченкової поетики” (обидві – 1930) та ін. Автор праць “Мовна інтонація та музика” (1923), “Ораторське мистецтво та його сучасне значення”, “Поетія і музика” (обидві – 1915). Незаконно репресований у 1936 р., реабілітований у 1957 р.
4. 2 справи
5. 1956 р., б/д
6. 1988 р.
7. Матеріали про реабілітацію; спогади дружини Б. Навроцького. – К. Навроцької.

429. 1. Ф. 371

2. **Горецький Петро Йосипович** (24.11 [6.12] 1888, с. Мутин, тепер Кролевецького р-ну Сумської обл. – 16.08. 1972, Київ), *мовознавець*, канд. філол. наук (з 1946)
3. Закінчив у 1914 р. Київський університет. З 1919 р. працював в установах УАН, у 1930–1960 рр. – старший науковий співробітник Інституту мовознавства АН УРСР. Автор праць з історії української літератури, мови, лексикології, лексикографії. Праці: “Українська мова” (1926), у співавторстві; “Мова української драматургії другої половини 19 – початку 20 ст.” (1957), “Українська лексика “Вечорів на хуторі біля Диканьки” М. В. Гоголя” (1958), “Історія української лексикографії” (1960). Співавтор “Курсу сучасної української літературної мови” (т. 1–2, 1951), “Курсу історії української літературної мови” (т. 1–2, 1958–1962), один з укладачів “Українсько-російського словника” (т. 1–6, 1953–1963), редактор “Словника української мови” (т. 1, 1970).
4. 4 справи
5. 1964, 1965 рр.
6. 1990 р.
7. Спогади про М. Зерова, А. Кримського, О. Синявського.

430. 1. Ф. 372

2. **Маруніч Ольга Іванівна** (19.09. 1918, с. Могильне, тепер Гайворонського р-ну Кіровоградської обл. – 18.08. 1965, Київ), *поетеса*
3. Народилася в сім’ї службовців. Працювала на Смілянському машинобудівному заводі. У 1940 р. здобула вищу філологічну освіту. Автор поетичної збірки “Цвіт на камені” (1959). На її вірші створено ряд пісень.
4. 2 справи
5. 1943, 1944 рр.
6. 1990 р.
7. Протокол обшуку та картка зголошення.

431. 1. Ф. 375

2. **Серета Антон Хомич** (30.01 [11.02] 1890, с. Шкарівка, тепер Київської обл. – 11.08. 1961, м. Корсунь-Шевченківський Черкаської обл., похований у Києві), *художник і мистецтвознавець*
3. У 1914 р. закінчив Строгановське училище у Москві. Працював у галузях графіки і декоративного мистецтва. Викладав у Києві в архітектурному (1920–1924), художньому (1924–1929; 1934–1941; 1944–1950; з 1946 – професор) інститутах. Твори: обкладинка та оформлення журналу “Сяйво” (1914), книжок “Контракти і контрактний будинок у Києві” Ф. Л. Ернста (1924), “Кобзар” Т. Г. Шевченка (1926, 1927, 1937), творів М. М. Коцюбинського (1929, 1939), І. Я. Франка (1948). Автор живописних творів “Міський двір”, “Пуща-Водиця”. Весна” (1957), дослідження “Георгій Нарбут як художник книги” (1927). Один з організаторів Картинної галереї ВУАН (1922, тепер Київський музей російського образотворчого мистецтва).
4. 2 справи
5. 1918, 1942 рр.
6. 1990 р.
7. Посвідчення, видані К. Широцькому Департаментом загальних справ Міністерства народної освіти; запрошення на святкування в тимчасово окупованому Києві ювілеїв Т. Г. Шевченка, Лесі Українки, М. В. Лисенка.

432. 1. Ф. 379

2. **Копиця Давид Демидович** (24.06 [07.07] 1906, с. Слобода, тепер у складі м. Хмільника Вінницької обл. – 15.12.1965, Київ), *літературознавець, критик*
3. Народився в селянській сім'ї. У 1930 р. закінчив Харківський інститут професійної освіти. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Суворова 3-го ст., Вітчизняної війни 1-го ст., Трудового Червоного Прапора, медалями. Був на партійній роботі, головним редактором журналів “Вітчизна”, “Україна”, головою Державного комітету у справах мистецтв, заступником міністра культури України, директором Київської кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка. Автор праць “Найважливіші питання шевченкознавства” (1949), “Історична доля Шевченківської спадщини” (1954), про творчість І. Франка, І. Ле, Я. Галана, Н. Рибачка та ін. Автор передмови і редактор збірника “Т. Г. Шевченко в документах і матеріалах” (1950). За сценаріями Д. Копиці знято фільми “Коні не винні” (1956), “Пе-коптьор” (1957), “Максим Рильський” (1961).
4. 30 справ
5. 1945–1962 рр.
6. 1990 р.
7. Протокол загальних зборів АН УРСР з виступом Д. Копиці, витяг з протоколу невідомих зборів з розповіддю Курашової про звинувачення А. Крижанівського в націоналізмі; виступи на нарадах; листи З. Коцюбинської-Єфименко, Н. Нечуйвітра-Замниборца, М. Руденка, В. Сокола, В. Харченка з відгукми на різні статті та ін.

433. 1. Ф. 381

2. **Козловський Костянтин Степанович** (03.06. 1906, Київ – 07.03.1975, там же), *художник, графік*
3. У 1922–1924 рр. навчався у Київському художньо-індустріальному технікумі (у М. Козика, Ю. Михайлова, К. Єлеви), у 1925–1930 рр. – у Київському художньому інституті (у С. Налепинської-Бойчук, І. Плещинського). Твори: “Піляр” (1929), “Зчищують сніг” (1929), “Межа осідлості”, “Гетто Єрусалима” (1930). Репресований у 1930-х рр., реабілітований у 1950-х рр.
4. 39 справ
5. 1920–1971 рр.
6. 1990 р.
7. Творчі роботи: естампи, гравюри “Завод “Більшовик”, “Київський пам'ятник саперам”, “Фонтан у Першотравневу парку”, “Україна моя, Україна”, “Стара панорама Дніпра”, “Станція метро “Дніпро”, “Площа Богдана Хмельницького” та ін.; автопортрет, екслібриси П. Амбура, С. Вуля., М. Дьоміна, Л. Житомирського та ін.; листи П. Амбура, С. Бейна, В. Бичка, Л. Д'яконіцина, В. Інбер, І. Козлової, І. Колесникова, В. Пташинського, Ю. Турченка та ін.; листи видавництва, музеїв; каталоги виставок; С. Перерве “Екслібриси українського художника-графіка Костянтина Степановича Козловського”; фотографії П. Корнілова, С. Кукурузи, С. Нікітіна.

434. 1. Ф. 400

2. **Козаченко Василь Павлович** (12 [25]. 03.1913, с. Новоархангельськ, тепер смт Кіровоградської обл. – 1995, Київ), *письменник*
3. Народився в сільській родині. У 1938 р. закінчив Київський університет. Вчителював. Учасник Великої Вітчизняної війни. З 1942 р. – у партизанському підпіллі на Кіровоградщині. У 1959–1973 рр. – секретар правління СПУ, заступник голови Київської організації СПУ, у 1973–1978 рр. очолював СПУ. Депутат Верховної Ради СРСР 9-го скликання, Верховної Ради УРСР 7-8 скликань. У 1957 р. у складі української делегації брав участь у роботі Генеральної Асамблеї ООН. Нагороджений двома орденами Леніна, орденами Жовтневої Революції, Трудового Червоного Прапора, Великої Вітчизняної війни 2-го ст., “Знак Пошани”, медалями. Літературну діяльність почав у 1936 р. Перша книжка – збірка оповідань “Золота грамота” (1939). Автор повістей “Пегас”, “Данило Скоробагатко” (1939), “Атестат зрілості” (1946), “Серце матері” (1947), “Зорі назустріч” (1951), “Гарячі руки” (1960), “Листи з патрона” (1967), “Ярина Калиновська” (1969), “Біла пляма” (1970), роману “Отчий дім” (1979) та ін. За цикл повістей “Ціна життя”, “Гарячі руки”, “Блискавка”, “Лист з патрона”, “Ярина Калиновська”, “Біла пляма” удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1971), за повість “Блискавка” – республіканської комсомольської премії ім. М. Островського, 1963). Лауреат літературної премії ім. О. Фадєєва.
4. 1 справа
5. 1920-і рр.
6. 1988 р.
7. Фотографія В. Козаченка в групі з В. Вражливим, П. Панчем, Панченком, С. Пилипенком, В. Сосюрою, П. Тичиною, М. Хвильовим.

435. 1. Ф. 401

2. **Бандрівський Володимир Карлович** (02.01. 1892, м. Новий Тарг, Західна Галичина – 1950-і), *книгознавець, журналіст*
3. Народився в родині інтелігентів. Мати походила з роду Соломії Крушельницької. Ще навчаючись в гімназії, був прийнятий до Львівського вищого музичного інституту. У 1916 р. закінчив відділ права і політичних наук Львівського університету. Деякий час студював філософію у Відні. У 1916–1918 рр. видавав у Львові журнали “Новітня література”, “Шляхи”. З 1918 р. по 1940 р. перебував в Італії, Швейцарії, Литві, Німеччині та ін.

Працював як журналіст в західноукраїнських пресових бюро, з 1923 по 1933 рр. – в редакції “Українського прапору” та “Української кореспонденції”, що видавалися за кордоном. У 1940–1941 рр. – працював у Лемківському союзі кооператорів, у наступні роки – в Ревізійному союзі українських кооператорів у Львові, бібліотеці Учбового комбінату Львівської облспоживспілки. З 1944 р. – працював у Львівському філіалі Інституту економіки АН УРСР.

4. 9 справ
5. 1918–1944 рр.
6. 1990 р.
7. Списки та інші матеріали про друкарні Львівської області; журнал “Відродження”; статті про А. Шопенгаура, О. Мергентгалера; виписки та конспекти з праць різних авторів (у т.ч. по праці М. Грушевського “Історія України–Русі” і М. Драгоманова “Листи на Наддніпрянську Україну”) (нім., рос., укр. мовами).

436. 1. Ф. 402

2. **Михайлов Микола Микитович** (27.07 [09.08] 1902, Одеса – 1981), *музикознавець, музичний критик*, засл. працівник культури УРСР (з 1972)
3. У 1918–1921 рр. навчався в Одеській консерваторії по класу композиції (клас В. Малишевського) З 1927 р. працював педагогом в Одесі, Алчевську, Донецьку, Києві, Алма-Аті, Харкові. У 1944–1966 рр. викладав історію музики у Київській консерваторії. Твори: “Героїчна увертюра” для симфонічного оркестру (1938), пісні на слова Т. Шевченка, В. Сосюри та ін. Музичні роботи: “Селянство та музика” (1928), “Композитор-демократ Микола Лисенко” (1952), праці про К. Данькевича, А. Дейнеку, М. Скорульського, Г. Таранова та ін.
4. 1 справа
5. 1968 р.
6. 1990 р.
7. Лист Є. Юцевича

437. 1. Ф. 406

2. **Журлива Олена (спр. прізвище – Котова Олена Костянтинівна)** (12 [24]. 06. 1898, м. Сміла, тепер Черкаської обл. – 10.06. 1971, Кіровоград), *поетеса, педагог*
3. Народилася в багатодітній сім’ї сільського вчителя. Закінчивши початкову школу, екстерном склала іспити в Уманській гімназії і вступила на філологічний факультет Вищих жіночих курсів у Києві, які закінчила 1922 р. Вчителювала в школах України та Росії. Ще у 1914 р. майбутня поетеса була заарештована царською поліцією за участь у демонстрації в день відзначення пам’яті Т. Г. Шевченка. Мала хороший голос, в театральний сезон 1929–1930 рр. її було запрошено до столичної (на той час) Харківської опери. Рано почала писати вірші. Перший вірш “Чогось нема – чогось не знаю” з’явився в “Рідному краї”, коли Олені було 11 років, а перша збірка поезій “Металом горно” – 1926 р. Поетеса друкувала свої вірші в антологіях, підручниках, журналах “Глобус”, “Червоні квіти”, “Червоний шлях”, “Більшовик”, “Кадри” тощо. У 1930 р. побачила світ друга її книжка – “Багряний світ”. У 1938 р. Олену Журливу було заарештовано, винесено безпідставний вирок і лише у 1944 р. вона вийшла на волю. Остаточна реабілітація відбулася в лютому 1957 р. Згодом було опубліковано ще кілька збірок її поезій: “Земля в цвіту” (1964), “Червоне листя” (1966); твори для дітей “Хто знає, як рік минає?” (1959), “Голуби” (1962), “Ой, літечко, літо” (1964), “На зеленому городі” (1971).
4. 3 справи
5. 1926, 1969 рр.
6. 1981 р.
7. Листи О. Юренка, Л. Котова; документи про реабілітацію.

438. 1. Ф. 435

2. **Корнійчук Олександр Євдокимович** (12 [25]. 05. 1905, ст. Христинівка, тепер місто Черкаської обл. – 14.05. 1972, Київ), *драматург*, громадський діяч, академік АН УРСР (з 1943), Герой Соціалістичної Праці (1967)
3. Народився в сім’ї залізничника. У 1929 р. закінчив літературний факультет Київського ІНО, працював сценаристом, зав. художнім відділенням на Київській, Одеській кіностудіях. У 1938–1941 та 1946–1953 рр. – голова правління Спілки письменників України. У 1953–1954 рр. – перший заступник Голови Ради Міністрів УРСР. Неодноразово обирався депутатом Верховної Ради СРСР та Верховної Ради УРСР. З 1950 р. – член Всесвітньої Ради Миру, член Президії Всесвітньої Ради Миру (з 1959). Нагороджений п’ятьма орденами Леніна та багатьма іншими орденами і медалями. Лауреат Міжнародної Ленінської премії “За зміцнення миру між народами” (1960), п’яти Державних премій СРСР (1941, 1942, 1943, 1948, 1951), Державної премії УРСР ім.Т. Г. Шевченка (1971). У роки Великої Вітчизняної війни – пропагандист Головного політуправління Червоної Армії, член редколегії газети “За Радянську Україну”. Перший твір – оповідання “Він був великий” (1925). Автор численних п’єс, серед яких “Загибель ескадри” (1934), “Платон Кречет” (1936), “Богдан Хмельницький” (1939), “В степах України”, “Партизани в степах України” (1941), “Фронт” (1942), “Макар Діброва” (1948), “Калиновий гай” (1950), “Сторінка щоденника” (1965) та ін. Неодноразово видавалися твори О. Є. Корнійчука в 2-х, 3-х, 4-х, 5-ти томах.
4. 62 справи
5. 1927–1972 рр.

6. 1990 р.
7. Записники з нотатками на Пленумах ЦК КПРС про антипартійні угруповання (В. Молотов, Г. Маленков, Л. Каганович) та з інших питань; тези та тексти доповідей на засіданнях Верховної Ради УРСР, на з'їздах, на зборах працівників літератури і мистецтва; повідомлення кореспондентів ТАРС; листи М. Хрущову про питання, підняті на засіданнях Всесвітньої Ради Миру в Стокгольмі, про академіка Т. Лисенка, про з'їзди письменників України; листи українських поетів про поїзду у Стокгольм та з інших питань, листи різних громадян та посадових осіб з особистих та громадських питань, листи Д. Заславського про реабілітацію, відкриті листи із зверненням до прихильників миру, листи редакцій журналів з проханням написати п'єси, статті; записи бесід з делегатами з'їзду; статті різних закордонних авторів "Москва бореться с літературним націоналізмом советских народів", "Активизация бывших эсесовцев в Западной Германии", "Японская промышленность выполняет военные заказы"; огляд відгуків зарубіжної преси.

439. 1. Ф. 455

2. **Гродзинський Олександр Олександрович** (10 [22]. 06. 1891, с. Скотарево, тепер Черкаської обл. – 26.02. 1973, Київ), *український співак (бас) і педагог*, засл. діяч мистецтв УРСР (1969)
3. Закінчив у 1925 р. Київську консерваторію, у 1949–1971 рр. – її викладач. У 1925–1954 рр. – в Київському театрі опери та балету. Партії: Виборний, Пацюк ("Наталка Полтавка", "Різдвяна ніч" М. Лисенка). Серед учнів – М. Кондратюк, А. Мокренко, М. Полуденний.
4. 1 справа
5. 1941 рр.
6. 1990 р.
7. Посвідчення військовополоненого.

440. 1. Ф. 479

2. **Масенко Терень (Терентій) Германович** (псевд. – І. Райд, Тиміш Сурмач, Терентій, Степан Гармаш; 28.10 [10.11]. 1903, с. Глодоси, тепер Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл. – 06.08. 1970, Київ), *поет*
3. Народився в селянській родині. Навчався на робітфаці Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту, в Харківському ІНО, на курсах журналістики при ЦК КП(б)У. У 1930 р. закінчив Харківський Комуністичний університет ім. Артема. Працював у редакціях журналів "Молодняк" (1927–1930), "Перець" (1930–1932). В роки Великої Вітчизняної війни – на радіостанції ім. Т. Г. Шевченка (Саратов) та в редакції газети "Соціалістична Харківщина". Друкуватися почав у 1924 р. Перша книжка – збірка поезій "Степова мідь" (1927). Автор численних поетичних збірок, віршованого роману "Степ" (кн. 1 – 1938, кн. 2 – 1968), "Роману пам'яті" (1970) – спогадів про П. Тичину, М. Рильського, Г. Майбороду, А. Петрицького та ін. Виступав з нарисами (збірки "Побратими", 1958; "Життя і пісня" (1960), літературно-критичними статтями. Для дітей написав книжки "Казка нашого лісу" (1959), "Леся і сонце" (1964). Т. Г. Масенко – відомий поет-пісняр. Разом з А. Д. Філіпченком, П. І. Майбородою, Л. М. Ревуцьким та іншими композиторами створив ряд пісень, серед яких "Пісня про Дніпро", "Дніпровські хвилі", "Йде весна над нивами". Перекладав твори Янки Купали, Абая Кунанбаєва та ін.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 р.
7. "Комсомольська пісня", переклад тексту пісні О. Галича.

441. 1. Ф. 481

2. **Щербань Григорій Іванович** (30.09. 1887, с. Шаповалівці, Чернігівщина – 1942), *диригент*
3. Народився в сім'ї коваля. У 1898 р. закінчив навчальну трикласну школу. Служив у конторі торгівельного дому, продовжуючи навчання. У 1906 р. в Чернігові екстерном здав екзамен за 6 класів гімназії. Займаючись комерційною справою, закінчив бухгалтерські курси. У 1905 р. був заарештований за участь в роботі профспілки працівників торгівлі. Повернутися в Чернігів йому дозволу не дали і у 1910 р. Г. І. Щербань переїхав до Києва. До 1924 р. працював бухгалтером в різних установах. У 1926 р. закінчив Музично-драматичний інститут ім. М. Лисенка. У 1928–1932 рр. викладав в Київській консерваторії, від 1936 р. працював у Будинку Червоної Армії.
4. 1 справа
5. 1957 р.
6. 1981 р.
7. Довідки про реабілітацію Г. І. Щербаня

442. 1. Ф. 506

2. **Шевченко Тарас Григорович** (25.02. (09.03). 1814, с. Моринці, тепер Черкаської обл. – 26.02 (10.03). 1861, Петербург, перепохований 10 (22).05. 1861 на Чернечій горі, поблизу Канева, тепер Черкаської обл.), український поет і художник, революціонер-демократ
3. Народився в сім'ї селянина-кріпака. Наймитував і навчався грамоти у сільського дяка. З 1829 р. – козачок поміщика П. Енгельгардта. Жив у м. Вільно, з 1831 р. – у Петербурзі. У 1832 р. був відданий у науку до живописця В. Ширяєва. У 1836 р. познайомився з художником І. Сошенком, згодом – з К. Брюловим, В. Гри-

горовичем, В. Жуковським, О. Венеціановим, М. Вієльгорським, українським поетом Є. Гребінкою. Ці видатні діячі культури брали діяльну участь у викупі Т. Шевченка з кріпацтва. Для цього у 1838 р. було розіграно в лотерею портрет В. Жуковського, що спеціально написав К. Брюллов, і за вторговані гроші викуплено Т. Шевченка. Того ж року його було прийнято до Петербурзької Академії мистецтв, де він став учнем К. Брюллова (закінчив у 1844 р.). Навесні 1843 р. Шевченко приїхав в Україну. Відвідав Київ, Яготин, Качанівку, Кирилівку, Березань, містя колишньої Запорізької Січі. Весною У 1845 р. вдруге приїхав в Україну, маючи намір остаточно залишитись у Києві. Працював у київській Тимчасовій комісії для розгляду давніх актів подорожував по Київщині, Полтавщині, Поділля й Волині. У 1846 р. вступив до Кирило-Мефодіївського товариства. У лютому 1847 р. був затверджений на посаді вчителя малювання в Київському університеті. В Києві виконував замальовки Куренівки, Видубицького монастиря, Аскольдової могили, Олександрійського костюлу. 24 березня (5 квітня) 1847 р. Т. Шевченка було заарештовано і відправлено до Петербурга. За революційні поезії його віддали в солдати до Оренбурзького окремого корпусу. На вироку Микола I дописав: “Під найсуворіший нагляд із забороною писати й малювати”. У 1848 р. як художника Т. Шевченка включили до складу Аральської експедиції, завданням якої було дослідження й опис Аральського моря. У квітні 1850 р. за доносом про порушення царської заборони Шевченка ув’язнили в Орській фортеці, згодом перевели у віддалене Новопетрівське укріплення (тепер м. Форт Шевченко). Після клопотань друзів, у 1857 р. Т. Шевченка було звільнено з заслання і він виїхав до Астрахані, а звідти до Нижнього Новгорода. Ф. Толстой, брати Жемчужникови добилися дозволу для Шевченка жити в Петербурзі. В Петербурзі поет опинився в центрі уваги прогресивної громадськості. Зустрічався з Й. Петровим, С. Гулаком-Артемівським, А. Олдріджем (намалював його портрет). У травні 1859 р. переїхав в Україну. В липні того ж року поета знову заарештували за революційну агітацію. Після допиту його звільнили, але зобов’язали негайно повернутися до Петербурга. Помер Т. Шевченко у 1861 р. у своїй кімнаті-майстерні в Петербурзькій АМ. Спочатку був похований на Смоленському кладовищі у Петербурзі, у травні прах перевезли до Києва, а потім, на виконання його заповіту – до Канева.

4. 4 справи

5. 1911–1934 рр.

6. 1988 р.

7. Копії постанов Київського тимчасового комітету в справах друку про конфіскацію та знищення видань кантати на музику М. Лисенка “До 50-роковин смерті Т. Г. Шевченка” і книги “Кобзар” під редакцією В. Доманицького; “Політиканство” – стаття колишнього намісника Києво-Печерської лаври архімандрита Антонія; запрошення товариства “Українські курси учительського семінарія” у Відні з нагоди 103-х роковин від дня народження Т. Г. Шевченка; витяг з протоколу собору священників Боржавського округу про надрукування політичних висловів про Т. Г. Шевченка.

443. 1. Ф. 513

2. **Косарик-Коваленко Дмитро Михайлович** (18 31 10. 1904, с. Фидрівка Полтавської обл. – 21.02. 1992, Київ), *письменник і літературознавець*

3. Народився в селянській родині. В роки громадянської війни працював у волревкомі. У 1926 р. закінчив Харківські вищі 3-річні педагогічні курси ім. Г. Сковороди. Кандидат філологічних наук (з 1945). У 1938–1952 рр. працював в Інституті літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР, у 1955–1963 рр. – в ІМФЕ ім. М. Рильського АН УРСР. Налічав до Спілки селянських письменників “Плуг”. Автор збірок оповідань “Червона купіль” (1926), “Мій азимут” (1931), “Партизанський колодязь” (1932), ліричних повістей “Роботящим умам, роботящим рукам” (1961). “Син-колос”, “Добром нагріте серце” (1952) та інших творів, книжок літературно-критичного та бібліографічного жанру “Літературна творчість воїнів громадянської війни” (1936), “Пушкін на Україні”, “Пушкін, Шевченко, Горький в народних переказах” (1937), “Давид Гурамшвілі” (1950), “Життя і діяльність Т. Г. Шевченка” (1955), “Братні зорі” (1983) та ін.

4. 28 справ

5. 1955–1958 р.

6. 1990 р.

7. Спогади Г. І. Петровського з оцінками фактів і подій історії СРСР; листи Г. М. Крижанівського, дружини Г.І. Петровського, Л. Ріппи, А.Толстїхіної; аркуші із щоденників Д. Косарика; документи до біографії Д. Косарика; статті Д. Косарика “Приклад Петровського”, “Ленін і Шевченко”.

444. 1. Ф. 521

2. **Лїбовицький Володимир Володимирович** (1905, с. Новини-Чеські Волинської обл. – ?), *чеський балетмейстер і режисер*

3. Народився в чеській родині. Вірші почав писати в юні роки, спочатку чеською, потім українською мовами. Чеські вірші друкував у щотижневику “Глас Волині” під псевдонімом Їржі Класек, українські публікував у львівській газеті “Діло”. Ще підлітком відвідував студію українських народних танців Василя Авраменка у м. Рівному, а у 1920-х роках виїхав на навчання до Праги, де навчався у балетній студії Єлизавети Нікольської. В 1930-х роках зустрічався з Олександром Олесем, читав йому свої вірші. Після навчання працював у різних театрах – Словацькому національному у Братиславі, згодом як художній керівник театру в Ужгороді, потім в українському театрі “Нова сцена” м. Хуст. До 60-річчя Олександра Олеса поставив у театрі його драматичну поему “Над Дніпром” (1939). Після окупації міста гітлерівцями перебрався до Праги. “Празький балет” під керівництвом

Є. Нікольської виїхав у Швейцарію і на її запрошення В.В. Лібовицький ставив у театрі українські танці. В останні роки життя жив у Празі, часто відвідував рідне село де в місцевому краєзнавчому музеї є стенд, що розповідає про його життєвий і творчий шлях.

4. 5 справ

5. 1939–1972 рр.

6. 1990 р.

7. “Спогади про Олеся”; вірш “Lago vidim”; фотоколаж ролей зіграних В. В. Лібовицьким; афіші вистав “Над Дніпром” (О.Олеся).

445. 1. Ф. 524

2. **Колекція документів діячів українського образотворчого мистецтва**

3. Колекція складається з творчих матеріалів та особистих документів діячів українського образотворчого мистецтва. Документи надходили на державне зберігання протягом 1967–1977 рр. й продовжують надходити й досі від різних фондоутворювачів. Обсяг документів цих фондоутворювачів невеликий, при зростанні обсягу документів, рішенням експертної комісії, документи відокремлюються в окремий фонд, який має свою назву і номер. При складанні історичної довідки вказується, що ці документи відокремлені від колекції. Обсяг документів колекції складає 350 одиниць зберігання.

4. 4 справи

5. 1918, 1919 рр.

6. 1990 р.

7. Документи були передані мистецтвознавцем І. С. Диченком. Вони складаються з розрізаних виписок та нотаток О. Грушевського до своїх праць, а також списків членів комісії з утворення Української Академії наук.

446. 1. Ф. 535

2. **Бажан Микола Платонович** (26.09 [09.10]. 1904, м. Кам'янець-Подільський, тепер Хмельницької обл. – 23.11. 1983, Київ), поет, державний і громадський діяч, академік АН УРСР (з 1951), засл. діяч науки УРСР (з 1966), засл. діяч мистецтв Грузинської РСР (з 1964), народний поет Узбецької РСР (з 1974), Герой Соціалістичної Праці (з 1974)

3. Народився в сім'ї військовослужбовця. Вчився в Київському кооперативному інституті зовнішніх відносин. Перші вірші надрукував у 1923 р. У 1920-х рр. редагував журнал “Кіно”, писав статті з питань кінематографії. В роки Великої Вітчизняної війни перебував на фронті, редагував газету для партизанів і населення тимчасово окупованих радянських областей “За Радянську Україну”. У 1943–1948 рр. – заступник Голови Ради Міністрів УРСР. Був головою СПУ (1953–1959), депутатом Верховної Ради СРСР 2-5 скликань і депутатом Верховної Ради УРСР 6-11 скликань. Нагороджений шістьма орденами Леніна та іншими орденами і медалями. Перша збірка поезій – “17-й патруль” (1926). В наступні роки опублікував книжки віршів та поем: “Різьблена тінь” (1927), “Будівлі” (1929), “Дорога”, “Поезії” (1930), “П'ять поезій” (1935), “Безсмертя” (1937). “Батьки й сини” (1938), “Ямби” (1940), “Гнів Отчизни”, “Клятва” (1941). “Данило Галицький” (1942), “Сталінградський зошит” (1943), “В дні війни” (1945). “Англійські враження”, “Вірші і поеми” (1949), “Гонець”, “Єдність” (1954), “Міцкевич в Одесі”, “1825 рік” (1957), “Політ крізь бурю” (1965), “Чотири оповідання про надію” (1966), “Уманські спогади” (1967), “Нічні роздуми старого майстра” (1974), “Карби” (1978). Видано твори в 4-х томах (1974–1975 і 1984) та ін. Багато працював в галузі поетичного перекладу (“Витязь в тигровій шкурі” Шота Руставелі, “Фархад і Шірін” Алішера Навої, твори Д. Гурамшвілі, О. Пушкіна, В. Маяковського. С. Чиковані, Ю. Словацького, Я. Івашкевича, Р.-М. Рільке, Р. Тагора та ін.). За книгу “Карби” відзначений Ленінською премією в 1982 р., лауреат двох Державних премій СРСР за збірки “Клятва”, “Сталінградський зошит” і поему “Данило Галицький” (в 1946), за цикл віршів “Англійські враження” (в 1949), за поему “Політ крізь бурю” удостоєний Державної премії УРСР ім.Т.Г. Шевченка (1965), за участь у створенні “Історії українського мистецтва” (т. 1-6, 1966–1968) – Державної премії УРСР (1971). За переклади українською мовою творів народу світу першим в 1980 р. був нагороджений премією СП СРСР ім. М.С. Тихонова.

4. 6 справ

5. 1965–1967 рр.

6. 1990 р.

7. Стаття “Архітектор слова” (про творчість М. Бажана); вірш Д. Сталінградського “Здесь Сталин стоял”; “Послання” В. Восковця до М. Бажана з цитатами М. Шолохова, І. Еренбурга, В. Белінського з віршованими коментарями до них; листи Нечипорука, Торчина та ін.

447. 1. Ф. 541

2. **Гринько Дмитро Григорович** (05. [18]. 06. 1905, х. Чернечина, тепер село Диканського р-ну Полтавської обл. – 28.09. 1986, Київ), *письменник*

3. Закінчив Московський університет (1932). Учасник Великої Вітчизняної війни. У 1944–1946 рр. – відповідальний секретар журналу “Вітчизна”, в 1964–1971 рр. – директор Українського відділення Літфонду СРСР. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 1-го ст., медалями. Друкуватися почав з 1924 р. Автор книжок оповідань і нарисів “Вогні Донбасу”, “Обличчя ворога” (1930), “Тринадцять”, “Дмитро Остапенко” (1948), “По гоголівських місцях” (1952), “Любов і мужність” (1954), “Донець” (1955), “Під квітучим рай-деревом” (1965), “Незвичайна історія”

- (1974); критичних праць. Перекладав з російської, білоруської та польської мов.
4. 3 справи
 5. 1965, 1969 рр.
 6. 1990 р.
 7. Листи В. Мороза, А. Мусяновича та ін.

448. 1. Ф. 542

2. **Василенко Микола Прокопович** (02.02 [14.02]. 1866, с. Єсмань, тепер с. Червоне Сумської обл. – 03.10. 1935, Київ), *правознавець*
3. Народився у сім'ї дрібного поміщика. Середню освіту здобув у Глухівській прогімназії, потім навчався у Полтавській класичній гімназії. Пізніше вступив до Дерптського університету на медичний факультет, згодом перейшов на історичний факультет. В жовтні 1890 р. переїхав до Києва, де одержав дозвіл відвідувати лекції в університеті. Вивчав історію України. На цьому ґрунті зблизився з О. Левицьким, П. Жигецьким, О. Трегубовим – співробітниками журналу “Киевская старина”, який видавало товариство “Стара Громада”. М. Василенко став членом цього товариства і залишався ним до кінця життя, незважаючи на те, що у 1934 р. в Києві, крім нього, лишилося тільки два члена цього товариства – Л. М. Старицька-Черняхівська та О. Г. Черняхівський. З 1893 р. на викладацькій роботі. Наприкінці 1890-х вже здобув славу дослідника історії України. Його статті друкувалися в Енциклопедичному словнику Брокгауза та Єфрона, журналі “Киевская старина” (“Козаки”, “Магдебурзьке право”, “Суды в Малороссии”, “Уния и униатская церковь” та ін.). У 1901–1909 рр. видав тритомник “Материалы истории экономического юридического и общественного быта старой Малороссии”. У 1915 р. окремою книгою вийшли “Очерки истории Юго-Западной Руси”, на яку дав рецензію М. Грушевський. Був членом майже усіх наукових товариств, що діяли у Києві, але найбільше уваги приділяв Історичному товариству Нестора Літописця та Українському науковому товариству. У 1918 р. став міністром освіти, формував Кабінет міністрів гетьманського уряду. Одним з найбільших досягнень міністерства освіти стало заснування Української Академії наук, першим президентом якої став В. І. Вернадський. У 1920 р. М. Василенко став дійсним членом УАН. Подальша його робота тісно пов'язана з діяльністю УАН. Працював у комісії з вивчення історії західно-російського та українського права. У 1924 р. був безпідставно арештований. Тривалий час його ім'я незаслужено викреслювалося з історії української науки. Автор близько 500 наукових праць.
4. 238 справ
5. 1898–1939 рр.
6. 1988, 1990 рр.
7. Матеріали мистецтвознавця і історика Н. Д. Полонської-Василенко: статті, рецензії, виступи, виписки до наукових робіт, бібліографія до наукових робіт, записні книжки, щоденники; листи до рідних та М. Василенка, М. Моргуна, В. Вернадського та ін.; особисті документи. фотографії, альбоми.

449. 1. Ф. 544

2. **Колекція книжкової графіки (відбитки)**
3. Документи колекції книжкової графіки (відбитки) були започатковані у 1970 р. Фонд складається з друкарських відбитків титульних аркушів авторських видань періоду 1920-х – 1939 рр., а саме: В. Бобринського, С. Васильченка, І. Вільде, М. Гоголя, Л. Дмитрова, І. Дніпровського, О. Донченка, О. Дюма, Ю. Жулавського, М. Ірчана, М. Йогансена, Б. Келлермана, Р. Кіплінга, О. Кобилянської, Я. Кондри, В. Короленка, Г. Косинки, М. Коцюбинського, Я. Кочура, І. Крушельницького, Дж. Лондона, О. Маковея, Ф. Малицького, Г. де Мопассана, П. Панча, С. Руданського, О. Слісаренка, Л. Смілянського, М. Терещенка, П. Тичини, Лесі Українки, І. Франка, Г. Хоткевича, М. Черемшини, Ю. Яновського та інших авторів.
4. 104 справи
5. 1920-ті
6. 1988 р.
7. Книжкові типографські відбитки титульних аркушів наступних авторів: А. Бабенка, О. Бабія, О. Білозерського, І. Борщака, Ю. Будяка, М. Бухарина, В. Винниченка, І. Вільде, Р. Віппера, М. Гоголя, М. Грушевського, Д. Дорошенка, С. Єфремова, П. Істраті, М. Йогансена, А. Кашенка, Ю. Косача, М. Коцюбинського, Б. Лепкого, О. Маковея, Л. Месендза, О. Олеся, П. Панча, М. Рильського, С. Русової, П. Филиповича, А. Франса, М. Хвильового, Г. Хоткевича, М. Черемшини, С. Чорного, Ю. Яновського та інших авторів.

450. 1. Ф. 555

2. **Пантелюк Іван Григорович** (06.02. 1913, с. Брустури, тепер с. Шепіт Івано-Франківської обл. – ?), *різьбяр*
3. Народився в сім'ї незаможного селянина. Освіту здобув самотужки. З дитинства займався гуцульською орнаментальною різьбою по дереву. Деякий час навчався у Львівській промислово-технічній школі. З 1939 р. працював у селянському комітеті с. Брустури. У 1940 р. був заарештований органами НКВС, засуджений на п'ять років, однак у 1941 р. звільнений. В роки війни жив в Казахстані, працював у Спілці польських патріотів в СРСР. У 1945 р. потрапив до Польщі. На Батьківщину повернувся тільки у 1962 р., жив у м. Косові, працював різьбяр-орнаментальником у майстернях Художнього фонду УРСР. Творчий доробок І.Г. Пантелюка складає більше тисячі гравюр на дереві, третина з них – екслібриси. Твори майстра експонувалися на 68 виставках в Україні та за кордоном.

4. 2 справи
5. 1962, 1976 рр.
6. 1988 р
7. Автобіографія; лист М. С. Хрущову.

451. 1. Ф. 579

2. **Видавництво журналу “Західна Україна” Спілки революційних письменників “Західна Україна”, м. Харків**
3. Створене у 1927 р. “Західна Україна” – літературно-художній і громадсько-політичний ілюстрований журнал, орган літературної організації “Західна Україна”, яка існувала на території України у 1925–1930 рр. і об’єднувала понад 30 письменників і художників – вихідців з західних областей України, що залишили на території Радянської України з часів Першої світової війни, а також політичних емігрантів. Журнал почав виходити в 1927 р. у Києві як річник. З 1930 р. до кінця 1933 р. видавався у Харкові щомісячно. Редактором був М. Ірчан. Журнал відгукувався на злободенні питання того часу, популяризував досягнення Радянської України, знайомив читачів з життям трудящих в Західній Україні, викривав націоналістичну політику польського уряду. На його сторінках друкувались поезія, прозові твори, публіцистичні статті В. Сосюра, М. Рильського, П. Тичини, західноукраїнських письменників: Д. Бедзика, Л. Дмитерка, М. Ірчана, М. Козоріса, Ф. Малицького, І. Ткачука, А. Турчинської та ін., ілюстрації та твори художників В. Касіяна, О. Рубана, Я. Струхманчука, а також представників прогресивної еміграції Чехословаччини і Америки. Програма і завдання видавництва – сприяння підготовці широких народних мас до возз’єднання з Радянською Україною.

4. 23 справи
5. 1926–1932 рр.
6. 1989 р.

7. Документи про діяльність видавництва журналу, фінансові документи, а також підбірки матеріалів поезій, оповідань, статей, ілюстрацій до творів, антологія революційної поезії Західної України “Західна Україна на барикадах” (упор. В. Атаманюк). Підбірки поезій В. Атаманюка, З. Бобинського, В. Бобровича, І. Вакули, В. Гадзинського, Ю. Гринсока, Л. Дмитерка, Д. Загула, А. Кари, П. Карманського, М. Кічури, О. Лемішного, Б. Лепкого, О. Маковея, Ю. Масляка, М. Сучака, М. Тарновського, А. Токаря, А. Турчинської, О. Федьковича, Фертюка, І. Франка, А. Шмигельського, М. Шульги-Шульженка, Д. Шульженка, В. Щурата. Окремі твори В. Атаманюка (літ. псевд. В. Яблуненко) – “Шлях старого більшовика”, “Іван Чупрей”, біографічний нарис про західноукраїнського журналіста, балади та оповідання “Над Дніпром”; Н. Бензи, В. Гадзинського, М. Забужного, Р. Заклинського, Д. Рудика – літературно-критичні статті про політичне становище в Західній Україні; мистецький альбом “Руку братам”, підготовлений на допомогу жертвам поведі; літературно-критичний нарис Д. Рудика “Іх шлях” про західноукраїнську літературну групу “Молода муза”.

452. 1. Ф. 581

2. **Національна Спілка художників України**

3. Створена у 1938 р. як Спілка художників України – добровільна громадська організація, яка об’єднує за професійними інтересами художників, мистецтвознавців та народних майстрів України. Її основною метою є активне сприяння розвитку образотворчого мистецтва в Україні та захист професійних і соціальних інтересів своїх членів. Найвищий керівний орган Спілки – з’їзд, у період між з’їздами – Правління. До складу Національної Спілки художників України входять обласні, міські та регіональні організації, Друкованим органом Спілки є журнал “Образотворче мистецтво”. Основні напрями творчої діяльності – постійні творчі комісії: по скульптурі, живопису, графіці, плакатному мистецтву, художньо-естетичному вихованню, мистецтвознавству та художній критиці, культурно-шефська, зарубіжна комісія. З 1998 р. Спілці надано статус Національної і тепер її повна офіційна назва “Національна Спілка художників України”.

4. 1 справа
5. 1956 р.
6. 1988 р.

7. Стенограма другого з’їзду художників України.

453. 1. Ф. 584

2. **Державне видавництво “Художня література” Народного Комісаріату освіти УРСР, м. Харків**

3. Створене наприкінці 1920-х років, базувалося у м. Харкові. Мало назву Державне видавництво художньо-мистецтвознавчої літератури й графіки “Література і мистецтво” (ЛІМ) Державного видавничого об’єднання України, м. Харків (листопад 1930); у березні 1934 р. перейшло у підпорядкування Наркомосу УРСР. Організація складалася з Управи (правління), редакційного сектору, сектору масової роботи, техніко-виробничого сектору та планово-облікового сектору. Видавництво відіграло важливу роль у становленні та розвитку української літератури. На початку 1930-х років у “ЛІМ” друкувалися майже всі значні письменники і поети того періоду: О. Вишня, С. Голованівський, Н. Забіла, Д. Загул, І. Кириленко, О. Копиленко, О. Корнійчук, І. Кулик, І. Ле, І. Микитенко, В. Мисик, П. Панч, Л. Первомайський, В. Поліщук, М. Семенко, В. Сосюра, П. Тичина, П. Усенко, Г. Шовкопляс, Ю. Яновський та ін. Видавництво займалося також перевиданням творів як вітчизняних, так і зарубіжної класики художньої літератури, зокрема таких як: Дж. Рід, Г. Уеллс, С. Цвейг та ін. Видавалися твори видатних російських письменників М. Горького, В. Маяковського, М. Шолохова та ін. У редакційному секторі діяв відділ літератури національних меншин, що займався видаванням творів, написаних мовами некорінного

- населення – польською, єврейською, німецькою. Видавництво було ліквідоване у жовтні 1935 р.
4. 7 справ
 5. 1933 р., б/д
 6. 1990 р.
 7. Рукописи арештованих письменників: Б. Антоненка-Давидовича – повість “Що живе і по смерті”; В. Винниченка – оповідання “На пристані”, “Солдатики”, “Темна сила!”; А. Любченка – оповідання “Хліб” та уривок повісті “Проста історія”; М. Хвильового – уривки з повістей “Стелька-юнак”, “Майбутній шахтар”.

454. 1. Ф. 590

2. Національна Спілка письменників України

3. Створена у 1934 р. З початку створення об'єднувала 120 членів та 73 кандидати в члени Спілки письменників. Спілка письменників України (до 1959 р. – Спілка радянських письменників України) – добровільна громадська організація, що об'єднує літераторів України: поетів, прозаїків, драматургів, критиків і перекладачів, Вищий керівний орган – з'їзд Спілки письменників України (СПУ). Перший з'їзд СПУ відбувся у Харкові, всі наступні – у Києві. З'їзд обирає виконавчі органи: Правління та Ревізійну комісію; Правління зі свого складу обирає Президію і Секретаріат (керівну частину Президії). СПУ має обласні організації. У складі Спілки працювало 10 творчих комісій. СПУ має свої друковані органи: газету “Літературна Україна”, журнали “Вітчизна”, “Всесвіт”, “Радуга”, “Радянське літературознавство” (нині “Слово і час”), “Прапор”, “Жовтень”, “Донбас”, альманах “Горизонт”, “Інформаційний бюллетень СПУ”. СПУ підпорядковувалося видавництво “Радянський письменник”. Під час Великої Вітчизняної війни Правління СПУ перебувало в евакуації у м. Уфі (до 1943), потім у Москві, Харкові, а з 1944 р. в Києві. З 1998 р. Спілка має статус Національної.
4. 96 справ
5. 1946–1973 рр.
6. 1988, 1989 рр.
7. Постанови Ради Міністрів УРСР з питань роботи СПУ; постанови керівної частини СПУ, протоколи засідань Президії правління СПУ, списки членів та кандидатів Спілки письменників Львівської та Харківської обласних організацій; стенограми: 2-го з'їзду СПУ, пленумів, засідань Президії СПУ, загальних зборів письменників м. Києва; стенограми засідань поетичних конференцій, Республіканської наради письменників з питань пропаганди української художньої літератури; листування з ЦК КПУ з питань діяльності розвитку літературного процесу в Україні; пояснювальна записка про причини появи в журналі “Вітчизна” (1966) ідейно хибної новели “Горбиня” прозаїка Я. Ступака, про розширення штатів Спілки та з інших питань; листування з Міністерством культури України та видавництвами Москви та Києва з питань видання творів українських письменників, про роботу редколегії журналу “Жовтень”; листування з Радою Міністрів УРСР та іншими установами про відзначення ювілеїв Т. Шевченка, П. Грабовського, про літературні зв'язки письменників України з іншими республіками СРСР; інформаційні матеріали про літератури країн Азії та Африки; окремі листи, надіслані на адресу комісіям зі спадщини І. Неходи, М. Рильського, З.Тулуб, листи М. Рильського до І. Ольховського, листування за особистими зверненнями громадян та щодо читацьких відгуків за романом А. Дімарова “І будуть люди на землі”.

455. 1. Ф. 591

2. **Пархомов (Клегерман) Михайло Нойович** (09.05. 1914, с. Білогородка Ізяславського р-ну Хмельницької обл. – 1993, Київ), *письменник*
3. Народився в сім'ї сільського вчителя. Працював на київських заводах токарем. У 1939 р. закінчив Київський інженерно-будівельний інститут. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст., медалями. Багато років перебував на журналістській роботі. Працював кореспондентом центральних і відповідальним редактором молодіжних газет. Писав російською мовою. Автор збірок нарисів, серед яких “Заслуженный мастер спорта” (1949), “Звено отправляется в путь”; збірок повістей та оповідань – “З далеких подорожей” (1948), “Судьба товарища” (1957), “Выше голову, сынок” (1961), “Девять баллов”, “Царевны ходят босиком” (1968), “Последний лист осени” та ін.; роману “Тени на стене” (1972); сценаріїв документальних фільмів.
4. 1 справа
5. 1954 р.
6. 1990 р.
7. Листи В. Некрасова.

456. 1. Ф. 592

2. **Полторацький Олексій Іванович** (01.12. 1905, Чернігів – 5.03. 1977, Київ), *письменник*

3. Народився у сім'ї службовця. Вчився у київській гімназії, пізніше – у залізнично-господарському технікумі. В 1926 р. закінчив Київський ІНО. Працював у редакції журналу “Всесвіт”. Учасник Великої Вітчизняної війни, працював у фронтових газетах “Красное знамя”, “Придунайская правда”, “Сталинский воин”. Брав участь у бойових діях. У повоєнні роки працював редактором журналів “Україна”, “Вітчизна”, “Всесвіт”. Нагороджений двома орденами “Знак Пошани”, срібною медаллю Всесвітньої Ради Миру. Автор численних книжок, серед яких: “Літературні засоби. Спроба соціологічної аналізи” (1929), “Етюди до теорії кіно” (1930), “Всупереч правді життя.

Нотатки про абстракціонізм” (1963); дорожніх заміток, зроблених під час поїздок за кордон; біографічних романів “Дитинство Гоголя” (1954), “Юність Гоголя” (1957), “Мандри Гоголя” (1972), “Останні роки” (1976) та ін.

4. 1 справа
5. 1950-ті – 1960-і рр.
6. 1990 р.
7. Статті “Плюю на соцреалізм”, “На службі ворога”, “Наступ продовжується”, “Розкрили власне обличчя”; стаття О. Крушпета “Нечисте сумління Полторацького”.

457. 1. Ф. 601

2. **Левада (повне прізвище. Косяк-Левада) Олександр Степанович** (13 [26]. 11. 1909, с. Кривчунка, тепер Жашківського р-ну Черкаської обл. – 16.12. 1995, Київ), *письменник. кінорежисер, державний діяч*
3. Народився в сім’ї вчителя. У 1930–1932 рр. навчався у Вінницькому педагогічному інституті. Працював учителем, журналістом. Учасник Великої Вітчизняної війни. Після війни – заступник міністра кінематографії УРСР, заступник міністра культури УРСР, секретар правління СПУ, СКУ, заступник голови Держкіно УРСР. Нагороджений орденами Леніна (двома), Жовтневої Революції, Вітчизняної війни 1-го і 2-го ступенів, Трудового Червоного Прапора, Червоної Зірки, медалями. Автор книжок нарисів, збірок віршів, роману “Південний Захід” (у співавторстві з І. Ле), п’єс, кіносценаріїв, книжок критики і публіцистики та ін. Оpubліковано твори О. Левади у 4-х томах (1979–1980). За сценарій кінофільму “Родина Коцюбинських” удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка (1971).
4. 1 справа
5. 1943 р.
6. 1990 р.
7. Лист Якилини Бурлят до О. С. Левади

458. 1. Ф. 618

2. **Дяченко Олександр Сергійович** (27.10. 1919, с. Кичинці, тепер Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. – 07.03. 1984, Київ), *літературознавець, критик і перекладач*
3. Народився в сім’ї вчителя. Учасник війни з білофінами та Великої Вітчизняної війни. У 1947 р. закінчив Київський державний університет. У 1951–1953 рр. – зав. сектором літератури ЦК КПУ, у 1953–1964 рр. – директор видавництва “Радянський письменник”. Кандидат філологічних наук (з 1953). З 1964 р. викладав у Київському державному університеті. Досліджував тему революції та Великої Вітчизняної війни в радянській літературі. Автор монографій “Натхненне слово про революцію” (1955), “Про людські характери” (1963), “Подвиг народу” (1966), “Література правди і боротьби” (1974), “Воїни і літописці” (1982) та ін.; збірників літературно-мистецьких статей “Письменник і його твір” (1970) та ін. Переклав на українську мову спогади О. Сабурова “Відвойована весна” (1972), роман В. Кисельова “Злодії в хаті” (1963), повість М. Наумова “Степовий рейд” (1964) та ін.
4. 2 справи
5. 1948, 1960 рр.
6. 1990 р.
7. Вірш В.Сосюри “Я про загиблих, що між нами...” та поема “Розстріляне безсмертя”.

459. 1. Ф. 625

2. **Івакін Юрій Олексійович** (24.12. 1916 [06.10. 1917], м. Катеринослав, тепер Дніпропетровськ – 07.03. 1983, Київ), *літературознавець, письменник*
3. Народився в родині науковця. В 1940 р. закінчив філологічний факультет Київського університету. Працював викладачем учительського інституту в Станіславі (тепер Івано-Франківськ). В роки Великої Вітчизняної війни брав участь у боях, був поранений, нагороджений орденом Вітчизняної війни 1-го ст. та медалями. З 1946 р. – аспірант, після закінчення аспірантури працював у відділі шевченкознавства Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Доктор філологічних наук (з 1962). Друкуватися почав у 1947 р. як фейлетоніст, сатирик, пародист. Вийшли друком його книжки “Парнаський циркульник”, “Пародії”, “Книжка пародій”, “Пересміхи”, “Гіперболи”. Брав участь у підготовці академічних видань Т. Г. Шевченка в 10-ти і 6-ти томах, працював над дослідженням сатири великого поета (монографії “Сатира Шевченка”, “Стиль поетичної поезії Т. Г. Шевченка”, “Коментар до Кобзаря. Поезії 1847–1861 рр.”) та ін.
4. 1 справа
5. 1972–1975 рр.
6. 1988 р.
7. Листи М. Мещеряка до Ю.О. Івакіна.

460. 1. Ф. 650

2. Київський державний польський театр Комітету в справах мистецтв при РНК УРСР
3. Створений у 1930 р. на базі студії “Польпрот” (виникла у 1926 р. з драмгуртка при Київському Польському клубі). Адміністративно театр підпорядковувався Управлінню у справах мистецтв при РНК УРСР. До завдань театру входило обслуговування польського населення в Україні, відтворення на сцені польською мовою репертуару сучасної драматургії, а також польської, української, російської театральної класики та ін. За роки свого існування

театр та його репертуар високо оцінювалися як владними структурами, так і з боку культурних і громадських організацій в Україні і за її межами. Театр регулярно виїздив на гастролі. Особливе місце в гастрольних поїздках театру посідав Мархлевський польський національний район (існував у складі Житомирської області). Найбільш популярними виставами театру були постановки за п'єсами як видатних західноєвропейських драматургів – В. Шекспіра (“Віндзорські кумоньки”), Ф. Шиллера (“Розбійники”), Лопе де Вега (“Собака на снігу”), так і польських і українських авторів – О. Фредро (“Дами та гусари”), Г. Запольської (“Мораль пані Дульської”), О. Миколюка (“Переможці смерті”), М. Нестеровського (“Гірська балада”) та ін. У 1938 р. театр було ліквідовано.

4. 1 справа

5. 1937–1938 рр.

6. 1990 р.

7. Розпорядження Комітету у справах мистецтв при РНК УРСР, накази Управління у справах мистецтв УРСР, резолюція наради начальників обласних відділів Управління у справах мистецтв УРСР та декораторів провідних театрів.

461. 1. Ф. 653

2. **Василько (спр. прізвище – Миляєв) Василь Степанович** (26.03 [07.04]. 1893, с. Бурти, тепер Черкаської обл. – 18.03. 1972, Одеса), *режисер, актор, педагог, театрознавець, нар. артист СРСР* (з 1944)

3. Сценічну діяльність почав 1912 р. у театрі М. Садовського. Працював у Молодому театрі (1918–1919), Першому театрі Української Радянської Республіки ім. Шевченка (1919–1920), “Кийдрамті” (1920–1921), театрі “Березиль” (1922–1926) – всі в Києві. Очолював театри: Харківський Червонозаводський (1928–1933), Донецький ім. Артема (1933–1938), Чернівецький ім. О. Кобилянської (1943–1948), Одеський ім. Жовтневої Революції (1926, 1928, 1939–1941, 1948–1955; тепер це театр носить ім'я В. Василька) та ін. Один із засновників Музею театрального, музичного та кіномистецтва України у Києві. Вистави: “За двома зайцями” М. Старицького (1925), “Диктатура” І. Микитенка (1929), “Макбет” В. Шекспіра (1938), “Гайдамаки” за поемою Т. Шевченка (1961), “Угрюм-ріка” за В. Шишковим (1962). Ролі: Шельменко (“Шельменко-денщик”, Г. Квітки-Основ'яненка), Городничий (“Ревізор”, М. Гоголя). Переклав з французької мови драму М. Метерлінка “Чудо святого Антонія” (1919). Літературні праці: “Спогади про Л. Ліницьку” (1957), “В.Ф. Левицький” (1958), “Микола Садовський та його театр” (1962), “Театру віддане життя” (1984). “Інсценізація” (1987), редактор і автор передмови до збірника “Леся Курбас. Спогади сучасників” (1969), “У Молодому театрі” у збірнику “Молодий театр. Генеза. Завдання. Шляхи” (1991) та ін.

4. 20 справ

5. 1917–1971 рр.

6. 1988, 1989, 1990 рр.

7. Р. Валаєв “Спогади про Леся Курбаса”, (“В Соловецком Кремле”); Т. Масенко “Побратим трагедійного подвигу”; В. Василько “Чашка чорної кави” (документальна драма про життя і творчість Леся Курбаса) та відгуки на п'єсу; С. Черкасенко “Про що тирса шелестіла” (трагедія); доповіді та біографічні матеріали, нотатки про причини розриву з театром; стаття Г. Юри “Національна естетика Курбаса”; виступи Ю. Мейтуса та інших проти діяльності Леся Курбаса, вірші О. Вербицької “Балада женского лагеря”; листи О. Вербицької, П. Перепелиці, М. Шейка та ін.; матеріали про “Березиль” (постанови НКО УРСР), статті.

462. 1. Ф. 662

2. **Воронько Платон Микитович** (18.11 [01.12]. 1913, с. Чернечина, тепер Охтирського р-ну Сумської обл. – 10.08. 1988, Київ), *поет*

3. Народився в сім'ї коваля. З 10 років виховувався в Охтирському дитячому містечку. У 1929 р. вступив до Харківського автошляхового технікуму, після закінчення якого працював на будовах Таджикистану, служив у лавах Червоної Армії. У 1937 р. став студентом Літературного інституту ім. М. Горького, але в 1939 р. пішов добровольцем на фронт, брав участь в боях з білофінами. З перших днів Великої Вітчизняної війни – на фронті, згодом у партизанському об'єднанні С. Ковпака. Після війни працював у редакції журналу “Дніпро”, був відповідальним секретарем комісії по роботі з молодими авторами СПУ, заступником голови правління СПУ, першим заступником голови правління Київської організації СПУ. Нагороджений орденами Леніна, Червоного Прапора, Вітчизняної війни 1-го та 2-го ст., Трудового Червоного Прапора (трьома), іншими орденами та медалями. Депутат Верховної Ради УРСР 10 та 11 скликань. За роки війни написав багато пісень і віршів у вигляді листівок. У 1944 р. вийшла з друку перша збірка “Карпатський рейд”, у 1946 р. – нарис “Партизанський генерал Руднев”. П. Воронько – лауреат Державної премії СРСР за збірки віршів “Добрий ранок”, “Славен мир” (1951) та Республіканської комсомольської премії ім. М. Островського за збірку поезій “Повінь”. Удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка, У 1976 р. за збірки віршів “Читаночка”, “Сніжна зірнька горить”, “Облітав журавель”, “Всім по сім”, драматичну поему “Казка про Чугайстра” відзначений премією ім. Лесі Українки.

4. 1 справа

5. б/д

6. 1988 р.

7. Стаття М. Мещеряка “Дмитро Павличко, як Козьма Прутков сьогодні, або тасмниця його обличчя (інтерв'ю Миколи Лукова в корчмі “Еней”)”.

463. 1. Ф. 668

2. **Маківчук Федір Юрійович** (27.08. [09. 09]. 1912, с. Кордишівка, тепер Козятинського р-ну, Вінницької обл. – 04.11. 1988, Київ), *письменник, сатирик-гуморист*, засл. діяч культури УРСР
3. Народився в селянській сім'ї. У 1945 р. закінчив Київський педагогічний інститут. У пресі працював з 1931 р., був редактором обласних газет та газети “Молодь України”. Сорок років поспіль (1946–1986) – головний редактор журналу “Перець”, Виступав у жанрах фейлетону-послання, гуморески і сатиричних оповідань. Автор численних збірок сатири та гумору. Перша книга – “Здоровенькі були” (1952). Серед інших – “І сміх і гріх” (1957), “Про добре і про зле” (1963), “Любов і параграф” (1966), “Вінегрет з перцем” (1969), “Штрихи до портретів” (1977), “Дорогі мої однополчани” (1982); писав також книжки для дітей. Нагороджений орденами Трудового Червоного Прапора (трьома), “Знак Пошани”, медалями.
4. 5 справ
5. 1952–1966 рр.
6. 1990 р.
7. Листи до Л. Г. Мельникова, Ю. П. Лазебника, Ю. П. Туркевича; стаття К. Меннінга “Україна під Советами”; газетні вирізки з емігрантської преси.

464. 1. Ф. 670

2. **Національна кіностудія художніх фільмів ім. О. Довженка**
3. Створена у 1928 р. як Київська кінофабрика, у 1937 р. перейменовано в кіностудію, у 1939 р. – в Київську кіностудію художніх фільмів з підпорядкуванням Головному управлінню з виробництва художніх фільмів Комітету в справах кінематографії при РНК СРСР. У період Великої Вітчизняної війни кіностудія була евакуйована в м. Ашхабад, де були створені фільми – “Бойовий кінозбірник”, “Квартал № 14”, “Сини скелі”, “Маяк”, “Олександр Пархоменко”, “Партизани в степах України”, “Як гартувалася сталь”. У 1944 р. студія повернулася до визволеного Києва. У 1945 р. студія була передана у підпорядкування Управлінню у справах кінематографії при РНК УРСР, яке було ліквідовано 1948 р. у зв'язку зі створенням Міністерства кінематографії УРСР. У 1953 р. зазначене міністерство було ліквідовано і кіностудію перевели у ведення Головного Управління з виробництва фільмів Міністерства культури УРСР. У 1957 р. кіностудії присвоєно ім'я видатного кінорежисера та письменника Олександра Довженка. Основними завданнями кіностудії було створення фільмів виховного характеру, у дусі комуністичної ідеології і моралі. Київська студія – державне кіновиробництво. При студії створена Художня рада, яка приймає рішення щодо затвердження режисерських сценаріїв, акторських проб, ескізів, декорацій і костюмів. Кіностудія випускає як художні, так і науково-популярні та документальні фільми. У 1930 р. на студії вийшов перший звуковий фільм, у 1939 р. – перший кольоровий фільм (“Сорочинський ярмарок”), у 1956 р. – перший широкоекранний фільм (“Партизанська іскра”), у 1962 р. – перший широкоформатний стереофонічний фільм (“Закон Антарктиди”). Найбільш відомі фільми, зняті на студії: “Земля”, “Щорс”, “Богдан Хмельницький”, “Вершники”, “Тарас Шевченко”, “Велике життя”, “Олександр Пархоменко”, “Багата наречена”, “Трактористи”, “Подвиг розвідника”, “В бій йдуть лише “старики” та багато ін. Працювали видатні режисери: О. Довженко, І. Савченко, Д. Вертов, І. Пир'єв, І. Кавалерідзе, М. Донської, Т. Левчук, М. Машенко, Л. Биков та ін. На студії знімалися видатні українські актори: А. Бучма, М. Крушельницький, Д. Мільотенко, М. Садовський, Н. Ужвій, Ю. Шумський, Г. Юра, російські актори – Б. Андрєєв, С. Бондарчук, М. Жаров, М. Крючков, М. Ладиніна, В. Марецька, Б. Чирков та ін. Одними з перших в творчому процесі приймали участь письменники: М. Бажан, О. Корнійчук, Ю. Яновський. Багато фільмів поставлено за творами В. Василевської, О. Гончара, Л. Дмитерка, П. Загребельного, Ю. Збанацького, В. Земляка, О. Левади, Н. Рибак, М. Стельмаха. Музику до фільмів музику писали: М. Богуславський, К. Данькевич, І. Дунаєвський, О. Кабалевський, Б. Лятошинський, Г. та П. Майбороди, Л. Ревуцький, І. Шамо та ін. Працювали досвідчені художники театру і кіно – О. Бобровников, С. Зорицький, М. Уманський, М. Юферов. З 1978 р. студія мала назву – Київська ордена Леніна кіностудія художніх фільмів ім. О. Довженка. З 1988 р., у зв'язку з ліквідацією Державного комітету УРСР по кінематографії назва студії дещо змінилася – Київська ордена Леніна кіностудія художніх фільмів ім. О. Довженка Міністерства культури УРСР. У 1991–1992 рр. кіностудія підпорядковувалась Державному фонду української кінематографії при Кабінеті Міністрів України. Деякий час у 1992 р. кіностудія входила до об'єднання “Укрвідео”. З 1993 р. вона підпорядковується Міністерству культури і туризму України, в цьому ж році кіностудії присвоєно статус Національної.
4. 12 справ
5. 1938–1940 рр.
6. 1990 р.
7. Постанови колегії Держкіно УРСР “Про заходи з посилення атеїстичної пропаганди засобами кіно”; рішення колегії Держкіно УРСР “Про заходи Держкіно УРСР з підвищення політичної активності та дисципліни”; листування з Держкіно УРСР про умови зберігання вогнепальної зброї; накази Держкіно УРСР “Про заходи з посилення протидії антирадянської пропаганди зарубіжних організацій українських буржуазних націоналістів” та накази майнового характеру; накази по кіностудії.

465. 1. Ф. 671

2. **Валась (справжнє прізвище – Галіат) Рустам Георгієвич** (01.01 [14.01]. 1900, Грозний – 10.10. 1977, Київ), *письменник*
3. Народився у сім'ї гірничого інженера. У 1924 р. закінчив у Ленінграді Інститут живого слова. Жив в Україні.

В роки Великої Вітчизняної війни працював в редакції “Агітвікон”. Автор лібретто музичної комедії “Лівша” (за мотивами повісті М. Лескова), п’єс “Вища школа” (1927), “Пригоди барона Мюнхаузена” (1972), оповідань і повістей “Индиго” (1966), “Новеллы о драгоценных камнях” (1970), “Алмаз – камень хрупкий” (1973), “Самоцветы” (1974). Був репресований, перебував на Соловках разом з Лесем Курбасом. Про цей період написав спомин “В бухте благополучия”.

4. 7 справ

5. 1936–1971 рр.

6. 1988 р.

7. Спогади про Леся Курбаса “Без вымысла” (“В бухте благополучия”), окремі аркуші до спогадів, “В Соловецком кремле”, особиста фотографія Леся Курбаса; афіші вистав “Аристократы”, “Ученик диявола” в постановці Леся Курбаса за участю Р. Валасва.

466. 1. Ф. 679

2. **Адельгейм Євген Георгійович** (14.11. 1907, Київ – 13.01. 1982, Київ), критик, літературознавець

3. Народився у сім’ї юриста. Закінчив філологічний факультет Київського університету (1931). Працював редактором на Київській кіностудії, викладав у педінституті і кіноінституті. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки і медалями. В 1946–1949 рр. – заступник редактора журналу “Вітчизна”. Писав українською і російською мовами. Друкуватися почав з 1929 р. Автор літературно-критичних книжок “Поетичний молодняк” (1931), “Два драматурги” (1938), “Володимир Маяковский” (1941), “Українська радянська поезія” (1948), “Василь Еллан” (1959), “Микола Бажан” (1965, 1970, 1975), “Остаются стихи”, “Крізь роки” (1979, 1987) та ін.

4. 1 справа

5. 1947 р.

6. 1990 р.

7. Стаття Ю. Яновського “Я такий, як і всі”.

467. 1. Ф. 702

2. **Забіла Наталія Львівна** (20.02 [05.03]. 1903, м. Петербург – 06.02. 1985, Київ), *письменниця, перекладачка*

3. У 1925 р. закінчила Харківський ІНО. Вчителювала, працювала у редакціях журналів “Нова книга”, “Барвінок”, в Українській книжковій палаті. Належала до Спілки селянських письменників “Плуг”, Всеукраїнської спілки пролетарських письменників. Деякий час очолювала Харківську організацію СПУ. Друкувалася з 1924 р. Писала переважно для дітей: “Ясоччина книжка” (1934), драматичний переспів “Слова про Ігорів похід”, “Нам весело жити” (1940), “Марина Дмитрівна” (1945), “Катруся вже велика” (1955), “Весела абетка”, “Малим про велике” (1958), “Оповідання, казки, повісті” (1962), “Дивовижні пригоди хлопчика Юрчика та його діда” (1964), “Троянові діти” (1971) “Веселі друзі” (1975), “Прабабінні казки”, “Три четверті віку” (1978). Опубліковано “Твори” в 4-х томах (1971–1973). Багато перекладала з російської, французької, польської та інших мов. Лауреат премії ім. Лесі Українки (за драматичну поему “Троянові діти”, п’єсу-фантазію “Перший крок” і поетичні твори останніх років (1972) та премії ім. О. Копиленка (1980).

4. 4 справи

5. 1962–1973 рр.

6. 1990 р.

7. Листи О. Ніколаєнко, М. Мещеряка та телеграми Б. Антоненка-Давидовича та М. Руденка.

468. 1. Ф. 706

2. **Олійник Степан Іванович** (03.04. 1908, с. Пасисели Балтського р-ну Одеської обл. – 11.01. 1982, Київ), *сатирик-гуморист*

3. Народився в селянській сім’ї. Закінчив кооперативний технікум та Одеський педагогічний інститут (1934). Вчителював, працював у редакціях газет “Молода гвардія”, “Чорноморська комуна”, “Сталинградская правда”, журналу “Перець”. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденами Леніна (двома), Трудового Червоного Прапора, “Знак Пошани”, медалями. Обирався депутатом Верховної Ради УРСР 6-7 скликань. Автор збірок сатири й гумору “Мої земляки” (1947), “Наші знайомі” (1948), “Ознаки весни” (1950), “Гумор і сатира”, “Як ми скажемо – так і буде” (1951), “Ровесники”, “Сер Макітра” (1952), “Дорога дама”, “За прикладом старшого брата” (1954), “Який Сава – така й слава” (1955), “Здоровенькі були!” (1958), “Ой ти, Галло!” (1960), “Добрий день вам, добрі люди” (1966), “В ім’я добра – супроти зла” (1977), “Де Іван?” (1982), збірки біографічних оповідань “З книги життя” (1964). Видано твори у 4-х томах (1978). На сторінках газети “Правда” опубліковано понад сто поетичних фейлетонів С. Олійника. За збірку “Наші знайомі” удостоєний Державної премії СРСР (1950).

4. 2 справи

5. 1951, 1965 рр.

6. 1988 р.

7. Поема невстановленого автора за підписом Іоанн Московський “Я сам весьма люблю Париж...”; виписки із статей та виступів А.С. Малишка про В.М. Сосюру “Три слівця одного співця (документальна повість про принципівість)”.

469. 1. Ф. 730

2. Видавництво художньої літератури “Дніпро”

- Створене у 1919 р. як Всеукраїнське видавництво. З 1922 р. входило до складу Державного видавництва України (ДВУ). У 1930 р. внаслідок реорганізації увійшло до складу Державного видавничого об'єднання України (ДВООУ) під назвою ЛІМ – видавництво художньої літератури і графіки “Література і мистецтво”; з 1934 р. ЛІМ – окреме видавництво; згодом – “Художня література”, з 1935 р. – Державне видавництво художньої літератури (Держлітвидав) України. У роки Великої Вітчизняної війни входило до складу Укрдержвидаву, з 1946 р. – до Держлітвидаву України. У 1946 р. було створено філію видавництва в Одесі. У зв'язку з ліквідацією видавництва “Мистецтво” на Держлітвидав України покладалося завдання видання драматичних творів та літератури з питань критики і теорії драматургії, для чого й створено у 1956 р. спеціалізовану редакцію драматургії. Від 1946 р. – видавництво художньої літератури “Дніпро” Державного комітету Ради Міністрів УРСР по пресі, з 1972 р. підпорядковувалося Державному комітету Ради Міністрів УРСР у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі. Завданням видавництва є перевидання кращих зразків вітчизняної і світової літератури та перше видання перекладів. З 1999 р. підпорядковане Державному комітету зв'язку та інформації України.

4. 35 справ

5. 1948–1971 рр.

6. 1985 р., 1989 р., 1990 р.

- Твори: М. Бажана – “Двадцять поезій Мао Дзе-Дуна”; Гі де Мопассана – твори у восьми томах (т. 5 – “Маленька Рок”, “Горля” та інші твори у перекладі І. Світличного, М. Рильського, М. Коцюбинського); Г. Квітки-Основ'яненка – роман “Пан Халаявський”, повість “Конотопська відьма” (у перекладі Б. Антоненка-Давидовича); В. Некрасова – повість “В окопах Сталінграда”; М. Руденка – вірші “Мужність”, роман “Вітер в обличчя”, збірка поезій “Сто світил” (вступна стаття Л. Вишеславського); І. Світличного – книга “Художній метод”; К. Симонова – романи “Живі і мертві”, “Солдатами не народжуються” у перекладах Б. Антоненка-Давидовича; М. Федорчука – книга “Утвердження правди і краси”, вступна стаття автора до роману М. Руденка “Остання шабля”; Б. Чалого – стаття “Наш друг П'єр Гамарра”; О. Яшина – поема в віршах “Альона Фоміна” (у перекладі М. Руденка); збірник “Мир – народам!”, т. 1, 2 (поети світу в боротьбі за мир).

470. 1. Ф. 740

- Копиленко Олександр Іванович** (19.07 [01.08]. 1900, Костянтиноград, тепер Красноград Харківської обл. - 01.12. 1958, Київ), *письменник*

- Народився в сім'ї залізничника. У 1920 р. закінчив Красноградську учительську семінарію, у 1920–1925 рр. навчався в Харківському інституті народної освіти. Працював у Наркомосі УРСР, вчителював. Член Спілки селянських письменників “Плуг”, літературної організації ВАПЛІТЕ. З 1920 р. почав друкувати театральні статті, нариси, рецензії. Перше оповідання “Там, мабуть, краще” (1922) в журналі “Плуг”. Перша книжка – збірка оповідань “Кара-Круча” (1923). Видав понад 100 книжок, переважно для дітей та юнацтва, серед яких романи “Народжується місто” (1932), “Дуже добре” (1936), “Десятикласники” (1938), “Лейтенанти” (1947), “Земля велика” (1957). Виходили твори в 4-х томах, в 2-х томах (1980). У 1978 р. ЦК ЛКСМУ і журналом “Барвінок” було засновано премію ім. О. І. Копиленка.

4. 1 справа

5. б/д

6. 1990 р.

- Підбірка документів про антирадянські виступи студентів та нотатки О. Копиленка “Про деякі факти неправильних висловлювань і поведінки з боку окремих студентів вузів Києва”.

471. 1. Ф. 767

- Каган Абрам Якович** (27.12. 1900 [09.01. 1901], м. Бердичів, тепер Житомирської обл. – 17.12. 1965, Київ), *єврейський письменник*

- Народився в сім'ї дрібного крамаря. Закінчив Бердичівське комерційне училище, працював учителем, журналістом, кореспондентом газети “Ейнікайт”. Друкуватися почав з 1921 р., писав єврейською мовою. В перекладі з єврейської вийшли новели “Свиня”, “Уламки” (1930), “Рассказы” (1939), п'єси “Енергія” (1932), “Молоко” (1932), романи “Арн Ліберман” (1935), “Шолом-Алейхем” (1961, 1963).

4. 8 справ

5. 1954, 1955 рр.

6. 1990 р.

- Скарги дружини письменника Є. Каган у військову прокуратуру та судові органи; матеріали про засудження та реабілітацію А. Я. Кагана.

472. 1. Ф. 784

- Шпак (Шпаковський) Микола Іполитович** (02. 02. 1909, с. Липки Житомирської обл. – 19. 06. 1942, загинув на фронті), *поет*

- Народився в селянській сім'ї. Навчався в Київському сільськогосподарському інституті та Запорізькому ІНО. Працював у редакціях газет. Учасник Великої Вітчизняної війни, воював у партизанських загонах. Належав до літературних організацій “Молодія”, “Лочаф”. Автор збірок “Наркому рапорт” (1933), “В дорозі” (1934), “Моя любов” (1936), “Багатство” (1938), “Сила земна” (1940), “Поезії” (1946), “Жита красуються” (1947), “Вибрані

- поезії” (1950, 1952, 1956, 1967, 1979).
4. 1 справа
 5. 1942 р.
 6. 1990 р.
 7. Щоденник А. Любченка (видавництво “Нові дні”, Торонто, Канада).

473. 1. Ф. 798

2. **Косинка (спр. прізвище – Стрілець) Григорій Михайлович** (17 [29]. 11. 1899, с. Щербанівка, тепер Обухівського р-ну Київської обл. – 15.12. 1934, Київ), *письменник*
3. Народився в сім’ї малоземельного селянина. З 14 років самотужки заробляв свій хліб. Працював чистильником чобіт, канцеляристом, водночас закінчив вечірні гімназійні курси у Києві. Брав участь у Громадянській війні. У 1919–1920 рр. навчався у Київському ІНО. Перші нариси опублікував у 1919 р. в газеті “Боротьба”. Працював у газеті “Вісті Київського губревкому”, журналах “Нова громада”, “Всесвіт”, редактором ДВУ і Київської кінофабрики, директором Київського і Харківського радіокомітетів. Входив до творчої групи “Гроно”, згодом став членом літературного угруповання “Ланка”, яке у 1926 р. було перейменовано на “МАРС” (Майстерня революційного слова). Після ліквідації літературних організацій у 1932 р. був позагруповим письменником. Автор збірок оповідань “На золотих богів” (1922), “Заквітчаний сон” (1923), “За ворітьми”, “Мати” (1925), “В житах” (1926), “Вибрані оповідання” (1928), “Циркуль” (1930), “Серце” (1933), “Твори” (1972), “Гармонія” (1981). Перекладав з російської мови твори М. Гоголя, А. Чехова, М. Шолохова та ін. Письменника було безпідставно заарештовано 4 листопада 1934 р. Проходив по процесу разом з О. Влизьком, К. Буревієм, Антоном та Іваном Крушельницькими, Д. Фальківським. 15 грудня 1934 р. письменника розстріляли. Реабілітований 19 жовтня 1957 р.
4. 2 справи
5. 1928, 1967 рр.
6. 1988 р.
7. Матеріали про засудження та реабілітацію Г. Косинки; фотографія Г. Косинки в групі з Б. Антоненком-Давидовичем, М. Галичем, Я. Кочурою, М. Терещенком, Д. Фальківським та іншими особами.

474. 1. Ф. 803

2. **Павличко Дмитро Васильович** (28.09. 1929, с. Стопчатів, тепер Косівського р-ну Івано-Франківської обл.), *поет, політичний і громадський діяч*
3. Народився в сім’ї селянина-бідняка. Навчання розпочав у польській школі. У 1953 р. закінчив філологічний факультет Львівського університету, згодом аспірантуру. Працював завлітом Львівського ТЮГу, був на журналістській роботі: зав. відділом поезії журналу “Жовтень” (1955–1958), головним редактором журналу “Всесвіт” (1971–1978), У 1966–1990 рр. – секретар правління СП СРСР. Народний депутат України 12-го скликання (1991–1994 рр.), голова комісії у закордонних справах, лідер парламентської фракції Демократичної партії України, член її Президії) і 13-го скликання (з 1998). У 1989 р. – один з засновників Народного Руху України, до 1996 р. – координатор її Ради. Голова Товариства української мови “Просвіта” (1989–1990). У 1995–1998 рр. – Надзвичайний і Повноважний посол України в Словаччійській Республіці, з 1999 р. – в Республіці Польща. Друкується з 1951 р. Перша збірка віршів – “Любов і ненависть” (1953). Серед творчого доробку поета – книжки “Моя земля” (1955), “Чорна нитка” (1958), “Бистрина” (1959), “На чатах” (1961), “Пальмова віть”, “Жест Нерона” (1962), “Сонети подільської осені” (1973), “Таємниця твого обличчя” (1974, 1979), “Спіраль” (1984), “Поєми й притчі”, “Вибрані вірші” (1986), “Рубаї” (1987, 2000), “Покаянні псалми” (1994), “Засвідчую життя”, “Золоте яблуко” (2000) та ін.; збірки літературно-критичних статей “Магістралями слова” (1977), “Над глибинами” (1983); сценарії художніх фільмів “Сон” (1965), “Захар Беркут” (1970); твори для дітей. Багато віршів поета стали популярними піснями (“Два кольори”, “Лелеченьки”, “Черешня” та ін.). За мотивами творів Д. Павличка композитор О. Костін написав оперу “Золотий олень” (1982), Є. Станкович – “Реквієм” (1991). За збірку поезій “Любов і ненависть” у 1977 р. удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка.
4. 2 справи
5. 1976 р.
6. 1990 р.
7. Заява Р. В. Гайдука до Д. Павличка з в’язниці м. Владимира; лист невстановленої особи за підписом “Русские соотрудники”.

475. 1. Ф. 806

2. **Редакція журналу “Всесвіт”**
3. Журнал засновано у 1925 р. у м. Харкові, де виходив у світ з різною періодичністю до 1934 р. З 1958 р. відновив своє існування у м. Києві. В журналі друкуються переклади творів сучасних зарубіжних письменників та уперше українською мовою переклади видатних творів письменників минулого, а також матеріали на громадсько-політичні теми, публіцистичні та літературно-критичні статті. З 1976 р. журнал підпорядковується Спілці письменників України, Українському товариству дружби і культурних зв’язків із зарубіжними країнами та Українському республіканського Комітету захисту миру. Нагороджений орденом Дружби Народів (1985). З 1997 р. редакція журналу підпорядкована видавничому дому “Всесвіт”.

4. 3 справи
5. 1970–1976 рр.
6. 1988, 1990 рр.
7. Листи, заяви, скарги колишнього співробітника редакції М. Мещеряка; накази по редакції та виписка з інструкції Головліту УРСР.

476. 1. Ф. 815

2. **Олесь Досвітній (спр. прізвище, ім'я та по-батькові – Скрипаль-Мищенко Олександр Федорович; 27.10 [08.11]. 1891, м. Вовчанськ, тепер Харківської обл. – 08.03. 1934), український письменник**
3. Народився в багатодітній сім'ї дрібного крамаря. Екстерном закінчив гімназію, вступив на фізико-математичний факультет Петербурзького університету, з якого був виключений за участь у революційному русі. В роки Першої світової війни перебував на фронті. За революційну агітацію був засуджений до страти, але зумів втекти за кордон (1914). У Сан-Франциско став кореспондентом соціал-демократичної газети “Нова рада”. В Україну повернувся у 1918 р., у 1919 р. вступив до КП(б)У, працював редактором газети “Галицький комуніст”. Був політкомісаром і головним редактором газет “Хліб і залізо”, “Більшовик в путі”, “Селянська правда”, “Зірка”. В останні роки життя виконував обов'язки головного редактора сценарного факультету ВУФКУ, голови Українського товариства драматургів і композиторів. Друкувався в журналах “ВАПЛІТЕ”, “Червоний шлях”, “Літературний ярмарок”, “Уж”, “Шквал” та ін. Належав до літературних організацій “Плуг”, ВАПЛІТЕ, ВУСПП. 7 грудня 1933 р. було відкрито справу на Олесь Досвітнього. 19 грудня його було заарештовано, висунуто безпідставне звинувачення і 3 березня 1934 р. розстріляно. Повністю реабілітований 18 травня 1956 р. Олесь Досвітній – автор багатьох книг, публіцистичних оповідань та повістей: “Новели” (1920), “Тюнгуй” (1924), “На чужині” (1925), “Алай”, “Гюлле” (1927), “Нотатки мандрівника” (1929), “На плавнях”, “Піймав”, “Постаті”, “Сірко” (1930), “На той бік” (1931), романів “Американці” (1925), “Хто?” (1927), “Нас було троє” (1929), “Кварцит” (1932) та ін.
4. 4 справи
5. 1928–1971 рр.
6. 1988 р.
7. М. Хвильовий. “Лист до редакції”; лист В. Гжицького до М. Климчика; “Визначення по справі О. Ф. Досвітнього, засудженого до розстрілу”.

477. 1. Ф. 818

2. **Шубравський Василь Єфремович (11.03. 1920, с. Слобода Вінницької обл. – 01.12. 1992, Київ?), літературознавець**
3. Народився в сім'ї хлібороба. З дитинства працював у колгоспі. Навчався в Одеському педагогічному інституті на мовно-літературному факультеті. Активно працював у студентському науковому товаристві. У 1940 р. одержав першу премію за працю “Драматургія Т. Г. Шевченка”. З початком Великої Вітчизняної війни перебував на фронті. У 1943 р. написав хроніку свого полку. Нагороджений двома орденами Червоної Зірки. По війні працював у партійних органах. З 1950-х рр. – в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Кандидат, згодом доктор філологічних наук. Багато праць В. С. Шубравського присвячено вивченню творчості Тараса Шевченка, зокрема “Від Котляревського до Шевченка”, “Т. Г. Шев-ченко. Біографія”, “Шевченко і література народів СРСР” та ін.
4. 2 справи
5. б/д
6. 1990 р.
7. Листи І. А. Луценка, Д. І. Яворницького.

478. 1. Ф. 819

2. **Кузьмич Володимир Савич (14 [27]. 06.1904, м. Бахмач, тепер Чернігівської обл. – 04.10. 1943, Ташкент), письменник**
3. Народився в сім'ї робітника-залізничника. Після смерті батька потрапив до сирітського будинку в Полтаві. За радянської влади закінчив Харківський інститут народного господарства, а в 1932 р. – Інститут Червоної професури. Був членом Спілки пролетарських письменників, літературної організації “Молодняк”, одним з керівників Міжнародної асоціації революційних письменників-есперантистів. Перше оповідання надрукував у 1925 р. Друкувався у журналах “Червоні квіти”, “Плужанин”, “Молодняк”, “Червоний шлях”, “Гарт”. Автор прозових збірок “Наган” (1927), “Мина”, “Політ над Кавказом” (1929), “Океан” (1939) та ін. Остання книжка “У грозу” видана вже в перший рік Великої Вітчизняної війни. У 1942 р. В. Кузьмича було репресовано. Реабілітований посмертно 20 вересня 1957 р.
4. 5 справ
5. 1950–1957 рр.
6. 1990 р.
7. Заяви А. Є. Сеніної до ЦК КПРС, Генеральної прокуратури СРСР, Управління виправних таборів м. Ташкента про перегляд справи В.С. Кузьмича; біографія-характеристика В. С. Кузьмича

479. 1. Ф. 835

2. **Бабишкін Олег Кіндратович (04.11. 1918, м. Переяслав, тепер Переяслав-Хмельницький Київської обл. – 01.07.**

1991, Київ), *літературознавець, мистецтвознавець*

3. Народився у сім'ї службовців. У 1941 р. закінчив філологічний факультет Київського університету. Воював на фронтах Великої Вітчизняної війни, нагороджений орденом Вітчизняної війни 2-го ст. та медалями. У 1945–1960 рр. працював в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР, у 1960–1965 рр. – в редакції УРЕ (зав. редакцією), з 1965 р. працював у Київському університеті (до 1967 р. як викладач, потім на посаді професора). Автор книжок “Ольга Кобилянська” (1952), “Леся Українка в Грузії” (1953), “Леся Українка в Криму”, “Леся Українка” (1955), “Михайло Стельмах”, “Боротьба за реалізм в українській літературі кінця 19 – початку 20-го сторіччя” (1961), “Сучасне кіномистецтво Заходу” (1968), “Вистояти і перемогти. Проблема морального випробування у творчості Василя Бикова” (1985) та ін.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 р.
7. Стаття О. Бабишкіна “Творчість Анджея Вайди і сучасне польське кіно”.

480. 1. Ф. 847

2. **Колесник Петро Йосипович** (15 28 01. 1905, с. Баришівка, тепер смт Київської обл. – 09.08. 1987, Київ), *літературознавець, доктор філол. наук (з 1964), письменник*
3. Народився в сім'ї швеця. Початкову освіту здобув у земській школі. Працював робітником, закінчив вечерню середню школу, Одночасно вів громадську роботу: був членом комнезаму, пропагандистом. У 1931 р. закінчив Київський ІНО, згодом аспірантуру. Працював науковим співробітником Інституту літератури АН УРСР, викладачем партійної школи, кооперативного, медичного та театрального інститутів, Київського державного університету, виконував обов'язки відповідального редактора журналу “Молодняк”. Перші вірші, літературно-критичні статті надрукував у журналі “Молоді загони”, згодом виступав у газетах “Пролетарська правда”, “Літературна газета”, “Життя і революція”, “Глобус” та ін. Автор досліджень “Валеріан Підмогильний. Критичний нарис” (1931), “Іван Франко. Коротка біографія” (1956), “Син народу. Життя і творчість Івана Франка” (1957), “Безсмертний Кобзар” (1961), “Коцюбинський – художник слова” (1964), “Степан Руданський. Літературний портрет” (1971); романів “Боротьба” (1932), “На фронті сталися зміни” (1935), “Терен на шляху” (1959), “Поет під час облоги” (1980); один з авторів “Історії української літератури” у 8-ми томах (т. 5, 1968). В червні 1937 р. безпідставно заарештований, покарання відбував у Печорських ВТТ. Повернувся з ув'язнення у 1947 р., однак у 1949 р. П. Колесника знову заарештовують. 30 вересня 1955 р. письменника реабілітовано. Працював професором-консультантом в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1990 р.
7. Лист П. Колесника до КДБ УРСР (Т. С. Шульженко).

481. 1. Ф. 869

2. **Дроздук Петро Олексійович** (1911, Житомир – ?), *журналіст*
3. Народився в робітничій сім'ї. У 1919 р. залишився сиротою. Після безпритульного життя у 1925 р. потрапив до Харківської дитячої трудової колонії А. С. Макаренка. У 1928 р. познайомився з О.М. Горьким. З того часу почав працювати в редакції харківської газети “Радянське село”. У 1929–1930 рр. навчався на робітфаці мистецтв ім. А. Луначарського у Москві. Два роки служив у Солнечногорській артилерійській школі у музичній роті. У 1931 р. в альманасі колишніх безпритульних “Вчора і сьогодні” (під редакцією та з передмовою О. М. Горького) з'явилися його перші нариси “В колонії Горького”, “Мої друзі”. З 1935 р. – в Україні. Працював у дитячій трудколонії у Вінницькій обл., в редакціях київських газет “Комуніст”, “Червоний стяг”, обласній газеті “Більшовицька молодь”. У роки Великої Вітчизняної війни воював, у 1942 р. потрапив у полон, перебував у концтаборі до кінця війни. Повернувшись в Україну, працював робітником на різних підприємствах Сумщини, співробітничав у районних газетах, багатотиражках (“Більшовицька зброя”, “Ленінська правда”, “Радянський прапор”, “Ударник транспорту”, “Шлях соціалізму” та ін.).
4. 1 справа
5. 1970 р.
6. 1990 р.
7. Статті П. Дроздука “Спасибі, Антоне Семеновичу”, “Розповідь про буревісника революції” та ін.

482. 1. Ф. 878

2. **Коваленко Леонід Миколайович** (28.02. 1922, с. Германівка, тепер Обухівського р-ну Київської обл. – 10.07. 1983, Київ), *літературознавець і критик*
3. Народився в робітничій сім'ї. Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки та медалями. У 1948 р. закінчив Київський університет. У 1957–1959 рр. – заступник головного редактора журналу “Радянське літературознавство”. Працював старшим науковим співробітником Інституту літератури ім. Т. Шевченка АН УРСР. Кандидат філологічних наук (з 1954). Досліджував українську радянську літературу, зокрема творчість А. Головка, О. Гончара, І. Драча, А. Малишка, П. Тичини та ін. Вивчав міжслов'янські зв'язки, розвиток української літератури в контексті світової культури. Автор книжок “Володимир Попов” (1951), “Поет

Андрій Малишко” (1957), “Андрій Головка” (1958), брошури “Долаючи відстані й кордони. Українська радянська література за рубежем” (1968) та ін. Один з авторів “Історії української літератури” (1964), “Історії української літератури” в 8-ми томах (т. 8, 1971), “Истории советской многонациональной литературы” у 5-ти томах (т. 4, 1972) та ін. За книги “Мовами світу” (1984), “Статті та нариси” (1987) удостоєний премії ім. О. І. Білецького.

4. 1 справа
5. 1931 р.
6. 1988 р.
7. Топографічні карти “Генеральный штаб РККА (Пушкин). Не подлежит оглашению”, “Генеральный штаб Красной Армии! Прага. Оломоуц”.

483. 1. Ф. 907

2. **Щурат Василь Григорович** (24.08. 1871 с. Вислобоки, тепер Кам’янка-Бузького р-ну Львівської обл. – 27.04. 1948, Львів), *літературознавець, фольклорист, поет, академік АН УРСР* (з 1939)
3. Народився в сім’ї вчителя. Вищу освіту здобував у Львівському, Віденському, Чернівецькому університетах. Був ректором Львівського тасмного університету. З 1939 – професор Львівського університету і директор Львівської бібліотеки АН УРСР. Досліджував творчість Т. Шевченка, М. Шашкевича, І. Котляревського, Ю. Федьковича, І. Франка, В. Самійленка, Г. Квітки-Основ’яненка, українсько-польські літературні зв’язки. Автор поетичних збірок “Люкс ін тенебріс” (1895), “Мої листи” (1898), “Вибір пісень” (1909). Багато уваги приділяв історичній тематиці (збірник “На трембіті” (1904), “Історичні пісні” (1907). Переклав “Слово о полку Ігоревім”, “Пісню про Роланда”, твори О. Пушкіна, М. Некрасова, М. Горького, Я. Коласа, Ю. Словацького, Ш. Петефі, Г. Гейне, В. Гюго та ін.
4. 1 справа
5. 1943 р.
6. 1990 р.
7. Спогади І. Ганущинського про Ю. Коцюбинського.

484. 1. Ф. 911

2. **Редакція газети “Літературна Україна”**
3. Газета є органом правління Національної Спілки письменників України. Перший номер під назвою “Літературна газета” вийшов у Києві у 1927 р., у 1930–1934 рр. видавалася у Харкові, надалі знову у Києві. У роки Великої Вітчизняної війни виходила під назвою “Література і мистецтво”, спочатку в Луганську, а потім послідовно в містах Уфі, Москві, Харкові, а з 1944 р. у Києві. З 1945 по 1962 рр. знову видавалася під назвою “Літературна газета”, з 1962 р. – “Літературна Україна”. Висвітлює літературне й громадське-політичне життя України, братні взаємозв’язки літераторів різних країн, знайомить з новими творами. У 1977 р. газету нагороджено орденом Дружби Народів. З 1998 р. – орган Національної Спілки письменників України.
4. 2 справи
5. 1980, 1981 рр.
6. 1990 р.
7. Вірші: В. Мороз – “З щоденника”, “В старих фортецях і земля стара...”; І. Світличний – “Степовик”, “Час”, “В гостях у матері”.

485. 1. Ф. 928

2. **Кисельов Йосип Михайлович** (02 [15]. 03. 1905, с. Ширяївка, тепер Клишівського р-ну Брянської обл. – 03.06. 1980, Київ), *письменник, літературознавець, критик*
3. Народився в сім’ї службовця. У 1927 р. закінчив Харківський медінститут. Працював у республіканських газетах та журналах. В роки Великої Вітчизняної війни служив військовим кореспондентом газет “За нашу победу”, “За честь Батьківщини”. Був тяжко контужений. Нагороджений орденами Червоної Зірки, Вітчизняної війни 2-го ст., медалями. З 1946 р. працював у газеті “Правда України”, а з 1949 р. – в газеті “Радянське мистецтво”. Літературну творчість починав як поет. Опублікував збірки віршів російською мовою “Интервью” (1927), “Ступени” (1928), “Огни” (1947), видав збірку поезій у перекладі російською мовою “Слово предоставляется Украине” (1931). В повоєнні роки працював переважно в галузі літературної і театральної критики, досліджував розвиток сучасної драматургії, поеми. Автор книжок “Гнат Юра” (1927), “Валентина Чистякова” (1949), “Конфлікти і характери” (1953), “Театральні портрети” (1955), “Епічна поезія” (1958), “Перші заспівувачі” (1964), “Розвідники часу” (1973) та ін. За статті “Обрії молоді драматургії” удостоєний Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики ім. О. І. Білецького (1975).
4. 2 справи
5. 1960, 1961 рр.
6. 1988 р.
7. Рецензія на п’єсу М. Руденка і В. Данилевича “Каштан зацвів у жовтні”; Р. Галіата-Валасєва “В Соловецком кремле”.

486. 1. Ф. 940

2. **Коцюбинська-Єфименко Зоя Хомівна** (25.03. [07.04]. 1904, Петербург – 20.04. 1984, Київ), *літературознавець*

(племінниця М.М. Коцюбинського)

- У 1941 р. закінчила Мелітопольський педагогічний інститут. Працювала викладачем, лектором та художнім керівником самодіяльних і професійних колективів. Автор праць “Вивчення творчості М.М. Коцюбинського в середній школі” (1952, 1955), “М. Коцюбинський. Життя і творчість” (1955) та інших, брошури “Образ радянських жінок в українській літературі” (1961), документальної повісті “Смарагдова легенда” (1963).

4. 2 справи

5. 1970, 1972 рр.

6. 1990 р.

7. Листи Г. Петрова, Л. Недолі.

487. 1. Ф. 967

2. **Макарова-Вишеславська Ірина Леонідівна** (20.02.1939, Київ), *художниця*

- Народилася в сім'ї українського поета Л. М. Вишеславського. У 1960–1966 рр. навчалася в Інституті живопису, скульптури та архітектури ім. І. Ю. Рєпіна в Ленінграді. У 1967 р. закінчила Київський художній інститут (педагог В. І. Забашта). Твори: “Натюрморт. Горщики” (1962), “Режисер І. Молоствова” (1972), “Зустріч”, “Околиця”, “Поетеса І. Жиленко” (1973), “Протоієрей Олександр Мень” (1978), “Письменник В. Шевчук” (1982), “Анна Ахматова” (1987), “Живий базар”, “Туцький базар”, “В кафе” (1993) та ін.

4. 1 справа

5. б/д

6. 1990 р.

7. Фотографія-кліше і відбиток цієї ж фотографії колишнього директора і головного диригента Київського театру опери і балету ім.Т. Шевченка В. Колесника.

488. 1. Ф. 978

2. **Редакція літературно-художнього та громадсько-політичного журналу “Вітчизна”**

- Створений у 1933 р. у м. Харкові під назвою “Радянська література”. З 1934 по червень 1941 рр. журнал виходив у Києві, з листопада 1941 р. під назвою “Українська література” – в м. Уфі, з листопада 1943 р. – у м. Москві, з березня 1944 р. – знову в Києві. З січня 1946 р. має назву “Вітчизна”. В журналі друкуються твори української літератури, публіцистичні та літературно-критичні матеріали. У 1983 р. журнал нагороджений орденом Дружби народів. Редакція журналу підпорядкована Національній Спільноті письменників України. Протягом багатьох років редакція друкувала різноманітні матеріали про дружбу народів, інтернаціоналізм, духовну єдність літератур. Через сторінки “Вітчизни” до читача доходили твори провідних українських прозаїків, поетів, публіцистів, критиків, гумористів. Друкувалися твори М. Бажана, О. Гончара, І. Драча, П. Загребельного, А. Мороза, Б. Олійника, О. Сизоненка, В. Яворівського. Єдиний журнал в Україні, який присуджує премію ім. Ю. Яновського за кращу книжку новелістики.

4. 3 справи

5. 1970, 1971 рр.

6. 1988 р.

7. Статті: М. Мещеряка – “Універсальність, енциклопедизм” чи войовниче дилетанство? (або як не годиться писати післямови); В.Сарбея, Ф. Шевченка “Ось де, люди, наша слава – слава України”. Цикл віршів М. Руденка “Суворий світ”.

489. 1. Ф. 988

2. **Самійленко Поліна Микитівна** (04. [16]. 05. 1889, м. Васильків, тепер Київської обл. – 01.12. 1984, Київ), *актриса*, засл. артистка УРСР (з 1930)

- Дружина українського актора Й. В. Шевченка. У 1915–1917 рр. навчалася у Київській музично-драматичній школі ім. М. В. Лисенка. Одна з засновниць “Молодого театру” в Києві (1916–1919). Працювала в Одесі, Харкові, Кам'янці-Подільському. У 1934–1947 рр. – у Київському драматичному театрі ім. І. Франка. Ролі: Йокаста – “Цар Едіп” Софокла, Софія – “Останні” М. Горького, Фенька – “Республіка на колесах” Я. В. Мамонтова. Автор мемуарів “Незабутні дні горінь” (1971), спогадів про Леся Курбаса (1991).

4. 1 справа

5. 1917–1919 рр.

6. 1990 р.

7. Фотографії з вистав В. Винниченка “Тріх” та “Чорна пантера і білий ведмідь”.

490. 1. Ф. 1008

2. **Макаров Анатолій Миколайович** (29.01.1939, сел. Тельмана Хабаровського краю), *письменник*

- Народився в сім'ї військовослужбовця. Чоловік художниці І. Л. Макарової-Вишеславської. В 1962 р. закінчив філологічний факультет Київського університету. У 1962–1967 рр. працював у відділі критики газети “Літературна Україна”, з 1967 р. – у видавництві “Радянський письменник” (з 1991 р. – “Український письменник”). Досліджує історію і теорію поетичних жанрів в українській літературі, сучасну українську поезію, психологію творчості, українське народне декоративне мистецтво та ін. Автор збірок літературно-критичних нарисів “Розмаїття тенденцій” (1969), “Світ образу” (1977), книжок “Барви України” (1970), “П'ять етюдів. Підсвідомість і

- мистецтво” (1990). Лауреат премії ім. О.І. Білецького в галузі літературно-художньої критики (1990).
4. 2 справи
 5. 1976, 1980-і рр.
 6. 1988 р.
 7. Листи М. Мещеряка; фотографія Б. Антоненка-Давидовича.

491. 1. Ф. 1025

2. **Гірник Микола Андрійович** (07.06. 1923, с. Вербівець Катеринопільського р-ну Черкаської обл. – 08.12. 1981, Київ), *поет*
3. Народився в сільській сім'ї. Закінчив Київський університет та Вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького (1956). Учасник Великої Вітчизняної війни. Нагороджений орденом Червоної Зірки, медалями. Працював у редакції газети “Київська правда”, завідувачем відділом поезії журналу “Вітчизна”, заступником редактора газети “Друг читача”. Друкуватися почав з 1940 р. Перша збірка – “Моя Звенигородщина” (1950). Автор поетичних збірок “Вірність” (1952), “Друзі солдати” (1953), “Ромашковий цвіт” (1955), “Совість” (1957), “Сонце і грози” (1958), “В авангарді світу” (1960), “Стартують мрії” (1963), “Цвіте терен” (1966), “Поезії” (1968), “Одвічне, сьогоднішнє” (1973), “Назавжди солдат” (1973) та ін. Перекладав з російської, литовської, казахської мов.
4. 1 справа
5. 1950-і рр.
6. 1988 р.
7. Вірші політичного змісту.

492. 1. Ф. 1031

2. **Дурдуковський Сергій Федорович** (псевд. Альбов; 1880, с. Мирівка Київського повіту – 15.07.1933, Київ), *співак (лірико-драматичний тенор), педагог, музично-громадський діяч*
3. Народився в сім'ї священика. Після закінчення Київської духовної семінарії навчався співу в Московському музичному училищі О. Гнесіної (1900–1902). В 1903–1904 рр. відбував військову повинність, у 1909–1912 рр. гастролював у містах Росії (Томськ, Іркутськ та ін.) під псевдонімом Альбов. В сезоні 1913–1914 рр. співав у Київському театрі оперети. В роки Першої світової війни працював в 57-му евакопункті на ст. Київ-товарний. У 1918 р. повернувся до творчої діяльності. До 1924 р. викладав хоровий спів у Київському музично-драматичному інституті ім. М. Лисенка. У 1924 р. заснує вокальний квартет ім. Якова Степового, у 1926–1931 рр. очолював самодіяльні музичні колективи на Оренбурзькій залізниці. В останні роки життя працював у Дніпропетровській філармонії.
4. 1 справа
5. 1952 р.
6. 1990 р.
7. “Спогади сина про батька артиста-співака Дурдуковського С. Ф. (1880–1930 рр.) та трохи й про себе”.

493. 1. Ф. 1044

2. **Лінденбаум Вадим Петрович** (03 [17]. ?. 1914, м. Шадринськ – 1971, Київ), *російський художник театру і кіно*
3. Трудову діяльність почав як шофер, надалі завідував Шадринським красзнавчим музеєм. У 1932 р. закінчив театральну студію і почав працювати актором у театрах Кунгура, Нижнього Тагілу, Тюмені. З 1935 р. працював театральним художником в театрах Горького, Євпаторії, Керчі, Орджонікідзе. З 1940 р. – в Крайовому Владивостоцькому театрі. Одночасно читав курс історії мистецтв у художньому училищі та у студії підвищення кваліфікації художників при місцевому відділенні СХ СРСР. В цей же час розпочав співробітництво з книжковими видавництвами. У 1943 р. оформив виставу за п'єсою О. Є. Корнійчука в Ленінградському ВДТ. У 1951–1964 рр. – художник-постановник Свердловського ТЮГу. Одночасно читає курс історії образотворчого мистецтва і техніки оформлення сцени у Свердловському обласному культучилищі. У 1965–1971 рр. працював художником Свердловського видавництва “Уральський рабочий”. На запрошення режисера В. Я. Мотиля працював на “Мосфільм” художником-постановником фільму “Біле сонце пустелі” (1968). Останні роки життя працював у київських театрах.
4. 1 справа
5. б/д
6. 1988 р.
7. Афіша до фільму “Колеги” за однойменним романом В. Аксьонова.

494. 1. Ф. 1055

2. **Мисник Прокіп Дмитрович** (09 [22]. 03. 1915, с. Біївка Полтавського р-ну – 30.12. 1977, м. Мінеральні Води Ставропольського краю, похований у Києві), *літературознавець, літературний критик і письменник*
3. Народився в селянській родині. У 1938 р. закінчив Ніжинський педагогічний інститут, до 1940 р. працював там же викладачем. Брав участь у війні з білофінами та у Великій Вітчизняній війні. Нагороджений орденом Червоної Зірки, медалями. З 1944 р. на редакторській роботі; у 1954–1977 рр. – головний редактор журналів “Українська мова в школі”, “Література в школі”, “Українська мова і література в школі”. Автор літературно-критичних

книжок “Утвердження гуманізму” (1962), “Багатство форм і стилів”, “Людяність, правда, краса” (1966), “Іван Ле” (1975); повістей “Старовинний перстень з черепашкою” (1975), “Цицеронові лаври” (1981), збірок оповідань та ін.

4. 4 справи

5. 1966, 1967 рр.

6. 1990 р.

7. Рецензії на твори Б. Антоненка-Давидовича “На довгій ниві”; Л. Бойка “З далеких гонів”, В. Некрасова “Слова великие и простые” (про роман М. Руденка “Остання шабля”).

495. 1. Ф. 1057

2. **Синенко Володимир Іванович** (01.05. 1907, м. Куйбишев Новосибірської обл. – 30.03. 1981, Київ), *письменник і державний діяч*

3. Народився в сім’ї службовця. Вчився в авіаційному інституті. Працював токарем, згодом – редактором журналу “Знання та праця”, головним редактором Дитвидаву України. Був на партійній і радянській роботі, головним редактором Держлітвидаву України. Нагороджений орденом “Знак Пошани”. Автор романів “Золото Чорної гори” (1957), “Горний капітан” (1958), “Країна Офір” (1959), “Злітають проти вітру” (1964); повістей “Цвіт під снігом” (1961), “Скинути кайдани і співати” (1965), “Людина з палаючим серцем” (1973), “Операція Кілія – Веке” (1977) та ін.

4. 22 справи

5. 1937–1944 рр.

6. 1990 р.

7. Вирізки з газет “Голос правды”, “За волю і права”, “За мир і свободу”, “Звягільське слово”, “Українське слово”, “Нове слово”, “Доброволець” та ін.; програма вистави Київського театру оперети і “Кляйнкунсттеатру” “Музика і ритми”; відозва до молоді Києва, яку забирають у Німеччину; карикатури, листівки, відозви нацистських органів пропаганди до радянських людей.

496. 1. Ф. 1067

2. **Родько Микола Дмитрович** (1921, м. Вознесенськ Миколаївської обл. – 1981, Київ), *літературознавець*

3. Народився у сім’ї службовця. У 1922 р. батьки переїхали до м. Зіньків Полтавської області, де минули дитячі та юнацькі роки М. Д. Родька. В 1943 р. вступив до Харківського університету, але змушений був припинити навчання через хворобу. В 1949 р. закінчив філологічний факультет Одеського університету, у 1958 – аспірантуру при Львівському педінституті. Літературну діяльність розпочав з віршів, які були опубліковані в зіньківській пресі ще до війни. Пізніше друкував вірші в одеських газетах, журналах “Дніпро”, “Прапор”, “Україна”, писав літературознавчі праці.

4. 4 справи

5. 1957 р.

6. 1990 р.

7. Виписки з журналів про українську поезію, з питань української літератури; стаття “Імпресіонізм у творчості І. Микитенка”.

497. 1. Ф. 1069

2. **Пригодій Михайло Іванович** (31.07. 1922, с. Березівка Чернігівської обл.), *літературознавець*

3. Народився в селянській сім’ї. Учасник Великої Вітчизняної війни. Має урядові нагороди. Після закінчення філологічного факультету Львівського університету (1949) та аспірантури Київського університету працював головним редактором журналу “Дніпро”, в Інституті літератури ім.Т.Г. Шевченка АН УРСР, в Інституті історії партії. Доктор філологічних наук.

4. 1 справа

5. 1952 р.

6. 1990 р.

7. Листи В. Некрасова.

498. 1. Ф. 1072

2. **Лавров Юрій Сергійович** (01 [14]. 03. 1905, Петербург – 20.08. 1980, Ленінград, похований у Києві), *російський актор*, нар. артист СРСР (з 1960)

3. Сценічну діяльність розпочав у 1919 р. До 1922 р. працював у Петроградському Великому драматичному театрі. Був одним з організаторів Молодого театру (1922–1925), працював у театрі В. Е. Мейерхольда, Ленінградському Красному театрі. У 1929–1939 рр. працював у драматичному театрі ім. О. С. Пушкіна в Ленінграді. У 1936–1938 рр. – актор і асистент режисера на кіностудії “Ленфільм”. З 1938 р. – актор Київського драматичного театру ім. Лесі Українки. Ролі: в театрі – Дон Жуан, Командор (“Кам’яний господар” Лесі Українки), Рошин (“Ходіння по муках” за О. Толстим), Ріварес (“Овод” за Е.-Л. Войнич); у кіно – “Волочаєвські дні” (1938), “Велике життя” (1946) та ін.

4. 1 справа

5. б/д р.

6. 1990 р.

7. Вірш О. Галича “На смерть Пастернака”.

499. 1. Ф. 1080

2. **Баш (спр. прізвище – Башмак) Яків Васильович** (26.07. [08.08]. 1908, с. Милове, тепер Бериславського р-ну Херсонської обл. – 14.03. 1986, Київ), *письменник*
3. Народився в сім’ї селянина. У 1928–1932 рр. працював на будівництві Дніпрогесу, літпрацівником газети “Пролетар Дніпробуду”. У 1937 р. закінчив Київський університет. У роки Великої Вітчизняної війни працював у Центральному та Українському штабах партизанського руху. У 1944–1946 рр. – директор видавництва “Радянський письменник”. Нагороджений орденом Жовтневої революції, двома орденами Вітчизняної війни 1 ст., двома орденами Трудового Червоного Прапора та двома – “Знак Пошани”, медалями. Автор книжок-нарисів і оповідань “Доба горить” (1931), “Дні наступу” (1933), “На землі нашій” (1957), “Біля вогнища”, “На берегах дніпрових” (1962), повістей “Сила” (1934), “Професор Буйко” (1946, 1975), романів “На берегах Славути” (1941), “Гарячі почуття” (1947), “Надія” (1960), “На крутій дорозі” (1967). Опубліковано зібрання творів Я. Баша у 2-х томах (1978). За твори “Гарячі почуття”, “Професор Буйко”, “Надія”, “На крутій дорозі” удостоєний Республіканської премії ім. М. Островського (1970).
4. 3 справи
5. 1948–1978 рр.
6. 1990 р.
7. Лист Я. Баша (до О. Кривця), телеграма; фотографія Я. Баша в групі з Ю. Збанацьким, О. Кривцем, О. Федоровим, І. Хорошиловим та ін.

500. 1. Ф. 1095

2. Коваленко Михайло Михайлович (14.10.1901, с. Васильківці – ?), *літературознавець*
3. Народився в селянській родині. Працював на залізниці. З 1919 р. – у лавах Червоної Армії. В 1930-х рр. закінчив Харківський ІНО та аспірантуру в Інституті Червоної професури. Викладав історію ВКП(б) в Українському інституті журналістики. Учасник Великої Вітчизняної війни. Понад 40 років відав педагогічній діяльності, поєднуючи її з роботою журналіста. Займався вивченням творчості О. Довженка.
4. 12 справ
5. 1959, 1974 рр.
6. 1990 р.
7. Нотатки з наради в міськкомі КП України, з партзборів парторганізації СПУ, записи спогадів різних осіб; виписки: з передмови до книги О. Солженіцина “Один день Івана Денисовича”, з часопису “Християнський голос” (Мюнхен), “Українське слово”, “Віра і культура” (Канада), з книжок П. Куліша “История воссоединения Руси”, М. Грушевського “Единство или распадение России”, з матеріалів Київського обласного архіву, з газет “Известия”, “Киевская мысль”, з “Української загальної енциклопедії”, з “Енциклопедії українознавства”, з “Історії Русів” та інші виписки.

501. 1. Ф. 1098

2. **Київська організація Національної Спілки письменників України**
3. Створена у 1969 р. на загальних зборах київських письменників. Київська організація об’єднує письменників, які мешкають у Києві, Київській області та сусідніх областях, в яких відсутні відділення СПУ. Діє на засадах, визначених Статутом СПУ. Організацію очолює голова Правління. Правління створює секції та необхідні комісії. Організація спрямовує літературний процес, який відображає сучасний процес життя. Проводиться велика робота з молодими письменниками. Вищим органом керівництва є загальні збори її членів. В період між зборами роботу веде пленум Правління. Пленум збирається раз на рік, підпорядковується Спілці письменників України. Існують види робіт: творчі звіти письменників, читачькі конференції, шефська робота, творчі вечори; захист авторських прав. У секціях і комісіях працюють критики, літературознавці, перекладачі. Вузловою структурою Київської організації СПУ є творчі об’єднання: прозаїків, дитячих письменників. На засіданнях Секретаріату вирішуються питання повсякденного письменницького життя, затверджуються кандидатури на здобуття різних премій. В різні роки Київську організацію Національної Спілки письменників України в різний час очолювали Ю. Мушкетик, І. Драч, В. Гримич, С. Колесник, Л. Череватенко.
4. 2 справи
5. 1969 р.
6. 1989 р.
7. Протокол засідання Київської організації СПУ про антигромадську діяльність Г. М. Дзюби та довідка про розгляд його ж персональної справи у СПУ.

502. 1. Ф. 1110

2. **Земляк Василь Сидорович** (спр. прізвище – Вацик; 23.04. 1923, с. Конюшівка, тепер Липовецького р-ну Вінницької обл. – 17.03. 1977, Київ), *письменник, сценарист*
3. Народився в селянській сім’ї. У 1940–1941 рр. навчався в Харківському авіаційному училищі. В роки Великої Вітчизняної війни – командир партизанського загону ім. О. Суворова. Після визволення України працював у Козятинському райвиконкомі, згодом – у радгоспі, на газетній роботі. У 1950 р. закінчив Житомирський

сільськогосподарський інститут. З 1958 р. працював у пресі, на видавничій роботі. У 1963–1966 рр. – головний редактор Київської кіностудії художніх фільмів ім. О. Довженка, згодом – керівник сценарної майстерні цієї ж кіностудії. Нагороджений двома орденами “Знак Пошани”, медалями. Друкувався з 1945 р. Автор творів “Рідна сторона” (1956), “Кам’яний брід” (1957), “Гнівний Стратіон” (1960), “Підполковник Шиманський” (1966), романів “Лебедина зграя” (1971), “Зелені млини” (1976), п’єси “Президент” (1975), збірок повістей та оповідань “Чарівний кінь” (1978). За сценаріями В. Земляка поставлено художні фільми “Люди моєї долини” (1958), “Новели красного дому” (1964), “Дочка Стратіона” (1965). За романами “Лебедина зграя” і “Зелені млини” письменник удостоєний Державної премії УРСР ім. Т. Шевченка (посмертно, 1978).

4. 1 справа
5. 1975 р.
6. 1990 р.
7. Вітальна телеграма М. Руденка з приводу 50-річчя з дня народження.

503. 1. Ф. 1145

2. **Плужник Євген Павлович** (26.12. 1898, с. Кантемирівка Богучарського повіту Воронежської губернії – 02.02. 1936, Соловки), *письменник*
3. Народився в сім’ї дрібного торговця. Вчився у Воронежській гімназії, звідки був виключений за участь у політичних гуртках. У 1921 р. вступив до Київського музично-драматичного інституту, але не закінчив його, бо професійно зайнявся літературою. Перші вірші поета з’являються у 1924 р. За життя Є. П. Плужника вийшло з друку дві збірки: “Дні” (1926) та “Рання осінь” (1927), третя – “Рівновага” надрукована вже після його смерті. Крім віршів, вийшов роман “Недуга” (1928), п’єси “Професор Сухороб”, “У дворі на передмісті” (1929) і “Змова в Києві”, яка вважалася втраченою і лише нещодавно відшукана в архівах й опублікована (1989). У 1926 р. разом з В. П. Підмогильним уклав словник “Фразеологія ділової мови”. На початку творчого шляху поет перебував в літературній організації “Ланка”, потім МАРС. Арештовано Є. П. Плужника 4 грудня 1934 р. Вирок – 10 років ВТТ. Тяжкохворого поета відправили на Соловки, де він і помер в тюремній лікарні. Реабілітовано його 4 серпня 1956 р.
4. 2 справи
5. 1929, 1932 рр.
6. 1988 р.
7. П’єса “Шкідники”; особиста фотографія.

504. 1. Ф. 1253

2. **Шраг Микола Ілліч** (1894, м. Чернігів – 1970), економіст, віолончеліст-аматор і політичний діяч
3. Син відомого українського громадського діяча І. Шрага. З 1912 по 1917 р. навчався на юридичному факультеті Московського університету. Активний діяч Української Центральної Ради. Деякий час працював у Київській міській бібліотеці (нині Національна парламентська бібліотека України), займався її українізацією. У 1952 р. закінчив Львівський торговельно-економічний інститут. Працював на багатьох машинобудівних заводах, в органах планування. Викладав економічні дисципліни у Харківському інституті народного господарства, Львівському університеті, торговельно-економічному і політехнічному інститутах. У 1958–1963 рр. завідував кафедрою економіки і організації виробництва машинобудівної і енергетичної промисловості Львівської політехніки. Опублікував близько 50 праць. Крім своєї основної спеціальності був віолончелістом-аматором.
4. 3 справи
5. 1919 р.
6. 1990 р.
7. Фотографія; некролог; список до Установчих зборів.

505. 1. Ф. 1286

2. **Бегічева Ганна Олексіївна** (1910 – 31.12. 1985, Київ), *мистецтвознавець, театрознавець, літературознавець, перекладач*
3. Писала статті про мистецтво.
4. 1 справа
5. 1916 р.
6. 1990 р.
7. Рукопис М. Цветаєвої “Євреям”, вірш.

506. 1. Ф. 1316

2. **Анісов Василь Федорович** (18 [21]. 03. 1912, с. Павлівка, тепер Білопільського р-ну Сумської обл. – 09.05. 1974, Київ), *журналіст, педагог і літературознавець*
3. Народився у селянській сім’ї. Після закінчення семирічної школи вступив на курси вчителів початкової школи у Сумах, восени того ж року почав вчителювати. В 1937 р. закінчив Харківський педагогічний інститут, В 1939 р. вступив на філологічний факультет Ленінградського університету та заочно в Московський інститут іноземних мов. Навчання було перервано війною. В період Великої Вітчизняної війни змушений був працювати у школі на тимчасово окупованій території в с. Боромля Сумської обл. З березня 1943 по 1944 р. служив в лавах Радянської

Армії. Працював у Будинку-музеї Т.Г. Шевченка (1944–1952), вчителював у київських школах. У 1952–1974 рр. був також відповідальним секретарем журналу “Література і мова в школі”. Опублікував книжки “Літопис життя і творчості Т. Г. Шевченка” (1959), “Від підмайстра до академіка” (1967, обидві – у співавторстві з Є. Середою), статті з питань шевченкознавства.

4. 1 справа

5. 1948 р.

6. 1990 р.

7. Стаття В. Анісова “Прапороносці миру, оборонці справедливості” (про творчість молодих письменників – лауреатів Сталінської премії А. Малишка, В. Некрасова, О. Гончара).

507. 1. Ф. 1318

2. **Басс Іван Іванович** (14. [27]. 05. 1907, с. Березань, тепер смт Баришівського р-ну Київської обл. – 05.10. 1984, Київ), *літературознавець*

3. У 1921 р. закінчив семирічку у с. Білоусівці, у 1925 р. – Золотоніську агрошколу. Працював інструктором Держінспекції при Золотоніському комітеті заготівель. У 1940 р. закінчив філологічний факультет Харківського університету. У 1941–1944 рр. – на партійній роботі, у 1945–1949 рр. – заступник редактора журналу “Україна”. У 1951–1975 рр. – старший науковий співробітник Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Доктор філологічних наук (з 1966). Автор монографій, досліджень, статей з питань історії української літератури, франкознавець. Опублікував праці: “Іван Франко. Життя і творчість” (1956), “В. Г. Белінський і українська література 30–40 років 19 ст.” (1963), “Художня проза Івана Франка” (1965), “Іван Франко. Життєвий і творчий шлях” (1983). Редактор і один з упорядників збірника “Літературна спадщина Івана Франка” (т. 2–4), один з авторів “Історії української літератури” у 8-ми томах (т. 4, кн. 1). Брав участь у підготовці зібрання творів І. Франка у 50-ти томах. Писав також вірші (під псевдонімом Іван Майовий), окремі з них покладено на музику.

4. 1 справа

5. б/д р.

6. 1990 р.

7. Виписки з виступів українських письменників на пленумі Спілки письменників України.

508. 1. Ф. 1327

2. **Кузякіна Наталія Борисівна** (05.09. 1928, Київ), *літературознавець, театрознавець*, доктор мистецтвознавства (з 1971), професор (з 1972)

3. У 1948 р. закінчила Київський університет. У 1962–1968 рр. – співробітник ІМФЕ, у 1969–1972 рр. – викладач Київського театального інституту. З 1972 р. – викладач Ленінградського інституту театру, музики та кінематографії. Твори: “Нариси української радянської драматургії (ч. 1–2, 1958–1963), “Драматург Микола Куліш” (1962), “Драматург Іван Кочерга. Життя, п’єси, вистави” (1968), “Українська драматургія початку ХХ століття. Шляхи оновлення” (1979), “Леся Українка і Олександр Блок” (1980), “Становлення української радянської режисури (1920 – початок 30-х рр.” (1984). Статті, зокрема “За Соловецькою межею”, “Леся Курбас” (обидві – 1988), “Олександр Довженко і Леся Курбас” (1989).

4. 1 справа

5. 1960 р.

6. 1989 р.

7. План Соловецького монастиря. Рукопис В. О. Мисика з помітками Н. Б. Кузякіної.

509. 1. Ф. 1328

2. **Куриленко Йосип Максимович** (?), *літературознавець, театрознавець, етнограф*

3. В справі фонду відомості про фондоутворювача відсутні. Документи були передані в архів-музей особисто Й.М. Кириленком.

4. 1 справа

5. б/д

6. 1990 р.

7. Документи-спогади про зустрічі з відомими діячами літератури і мистецтва.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК МАЛОВЖИВАНИХ І ЗАСТАРІЛИХ ПОНЯТЬ

архівар – те саме, що архіваріус

архидієцезія – крупна адміністративно-територіальна одиниця в католицькій церкві, поділяється на дієцезії, те саме, що єпархія у православної церкви

боївка – невеликий бойовий підрозділ, загін (звичай УПА)

вікарій – єпископ, який є помічником або заступником архієрея (у православної церкви); заступник єпископа або парафіяльного священика (в католицькій церкві)

горожанський – громадянський

деканат – 1) структурний підрозділ ВНЗ; 2) дрібна церковно-адміністративна одиниця греко-католицької церкви

делегатура – 1) уряд УНРади; 2) церковне (римо-католицьке) представництво; 3) цивільне представництво уряду Речі Посполитої у краї

екзиль – те саме, що вигнання, еміграція

здвиг – скупчення, натовп, юрба

інтерпеляція – звернення депутата(ів) парламенту до уряду або його представника з певним питанням, після обговорення якого приймається відповідна ухвала

капітул – 1) духовна колегія при католицькому або англіканському єпископі; 2) збори членів чернецького або рицарського ордену, а також його керівний орган

коморник – 1) безземельний селянин, що знімав житло за відробіток; 2) судовий урядовець Речі Посполитої

консисторія – 1) установа з церковно-адміністративними й судовими функціями, що підлягала єпархіальному архієреві (в Росії); 2) нарада кардиналів з участю папи, церковні збори за участю митрополита (в католицькій церкві)

лічниця – те саме, що лікувальна установа

меморіал – 1) монументальна споруда з метою увічнення якоїсь визначної події чи особи (осіб); 2) головна бухгалтерська книга для щоденного запису господарських операцій; 3) письмова вимога, підписана представниками громадськості, те саме, що петиція

митрополія – церковно-адміністративний округ, яким відає митрополит

обіжник – те саме, що циркуляр

ординаріат – адміністративно-територіальна одиниця в римо-католицькій церкві, те саме, що єпископат

ординарій – чиновницька посада в римо-католицькій церкві

паціфікація – (від лат.: pacificato – умиротворення, замирення, успокоєння) – офіційна назва масових репресій щодо українського населення Галичини, проведених урядом Польщі восени 1930 р.

постерунок – 1) відділок поліції в Західній Україні за часів міжвоєнної Польщі; 2) місце, де розташовується жандармський пост, варта тощо

протопресвітеріат – крупна церковно-адміністративна одиниця у складі єпархії (в католицькій церкві)

регистрант – служитель церковного архіву

реферат – 1) стислий усний або письмовий виклад наукової праці, змісту книги, результатів наукової праці тощо; 2) відділ, структурний підрозділ державного органу II Речі Посполитої

харитативний – те саме, що добродійний, опікунський, доглядальний

чотар – командир роти

щадниця – те саме, що ошадна каса, каса взаємодопомоги

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Абрамович І. – 374
Абуладзе Д. – 357
Авраменко В. – 140, 259, 345, 444
Авраменко М. – 107
Агафонов Є. – 408
Адельгейм Є. Г. – 466
Адлер Ф. – 158
Аксман – 297
Аксьонов В. – 493
Александров Г. О. – 374
Алексєєв М. – 355
Алексєєва Н. П. – див. Горбунова Н. П.
Алиськевич А. – 137
Алчевська Х. – 137, 152, 415
Альбов – див. Дурдуковський С. Ф.
Альоїн О. – 306
Амбур П. – 433
Амман Е. – 159
Андрєєв Б. – 464
Андрусяк М. – 159
Андрущенко П. – 420
Анісов В. Ф. – 506
Антоненки – 394
Антоненко-Давидович Б. – 362, 369, 388, 392, 394, 401, 410, 414, 453, 467, 469, 473, 490, 494
Антоненко Д. О. – 394
Антонеску Й. – 318
Антоній, архімандрит – 442
Антонович Б. – 158
Антонович Д. – 256
д'Арк Ж. – 308
Аркас М. А. – 420
Аркас М. М. – 420
Аркас С. П. – 420
Артемчук І. – 363
Архангельський О. А. – 411
Атаманюк В. – 451
Афіногенов – 425
Ахматова А. (Г.) – 487
Ахримович Л. – 421
- Ба**
Бабенко А. – 449
Бабишкін О. К. – 479
Бабій М. – 370
Бабій О. – 449
Багалій Д. – 137, 408, 417
Багинський М. – 374
Багмут І. А. – 392
Багмут Й. А. – 392
Бажан М. – 394, 395, 417, 446, 464, 466, 469, 488
Бандрівський В. К. – 435
- Бараник С. – 206
Барбюс А. – 370
Барвінський Б. – 141
Барвінський В. – 157, 249
Барвінський О. – 94, 141, 156, 157, 169
Барвінські – 137
Баровицький І. – 374
Бартель К. – 137
Бартош М. – 374
Басс І. І. – 507
Батїєвський П. – 408
Бауер О. – 158
Бачинський Б. – 145
Бачинський В. – 140, 141, 251
Бачинський Л. – 259
Бачинський О. – 158
Баш Я. В. – 389, 499
Башмак Я. – див. Баш Я. В.
Бегічева Г. О. – 505
Бедерштадт А. – 222
Бедзик Д. І. – 416, 451
Безруч П. – 403
Бейн Є. – 433
Белей І. – 249
Белей С. – 137
Белза І. – 362
Бенза Н. – 451
Берголь О. – 374
Бердник О. – 410
Берія Л. П. – 405
Берут Б. – 374
Белінський В. Г. – 446, 507
Бзухраювані А. – 374
Биков В. – 479
Биков Л. – 464
Бирчак В. – 156, 157
Бичко В. – 433
Бібік А. – 389
Білецький О. І. – 355, 369, 389
Білозерський В. – 137
Білозерський О. – 449
Білоус Б. – 394
Біль-Басторен М. – 374
Блакитний В. – див. Еллан-Блакитний В.
Блок О. – 508
Боберський І. – 140, 141, 157, 176
Бобинський З. – 451
Бобир Д. – 394
Бобринський В. – 449
Бобрицький В. – 424
Бобрович В. – 451
Бобровников О. – 464

Богуславський М. – 464
 Богуцький М. – 369
 Боднарович О. – 106, 257
 Божко-Ланцевич Л. – 390
 Бойко Л. – 494
 Бойчук М. – 403
 Бойчук Я. – 427
 Бондарев Л. – 369
 Бондарчук С. – 464
 Бонч-Бруевич В. – 426
 Борис III – 307, 318
 Борисов І. К. – 369
 Борковський О. – 168
 Борщак І. – 137, 141, 156, 169, 449
 Ботвин – 374
 Боцян Й. – 235
 Бош М. П. – 396
 Бош-Коцюбинська О. П. – 396
 Брайчевський М. Ю. – 408
 Брокгауз – 113, 448
 Бруске-Красвич М. – 374
 Брюкнер О. – 137
 Брюллов К. – 442
 Брюсов В. – 403
 Будзиновський В. – 145, 238
 Будяк Ю. – 449
 Буйко П. М. – 499
 Буковинський В. – 374
 Бурачек М. Г. – 382, 425
 Бурачинська Л. – 112
 Бургардт О. – 364
 Буревій К. – 473
 Бурлят Я. – 457
 Буткевич В. – 143
 Бухарин М. – 449
 Бучинський М. – 137
 Бучко І. – 241
 Бучма А. – 464

Вайда А. – 479
 Вакар В. – 357
 Вазов І. – 393
 Вакула І. – 451
 Валаєв Р. Г. – 461, 465, 485
 Валюх І. – 259
 Варивода А. – 129
 Варницька З. – 374
 Василевська В. Л. – 374, 464
 Василевський Л. – 374
 Василенко М. П. – 448
 Василишин П. – 140
 Васильєва Н. М. – 408
 Василько В. С. – 461
 Василько М. – 155
 Васильченко С. – 449
 Вахнянин А. – 137
 Вахнянин Д. – 157
 Вахнянин Л. – 137
 Вацик В. С. – див. Земляк В. С.
 Вега Лопе де – 460
 Велигорський І. – 259
 Велисе В. – 235

Венгеров Л. – 374
 Венеціанов О. – 442
 Вербицька О. – 461
 Вербицький К. – 235
 Вербицький О. М. – 356
 Вергановська А. – 112
 Вергун І. О. – див. Вирган І. О.
 Верді Дж. – 383, 425
 Вериківський М. – 390
 Верлен П. – 403
 Верн Ж. – 372
 Вернадський В. І. – 448
 Вертов Д. – 464
 Вершигора П. П. – 426
 Весела З. – 363
 Весоловський Я. – 157, 176
 Винницька І. – 112
 Винниченко В. – 158, 364, 377, 396, 449, 453, 489
 Вирган (Вергун) І. О. – 388
 Витвицький С. – 141
 Вишеславський Л. М. – 469, 487
 Вишневський В. – 426
 Вишня Остап – 364, 381, 453
 Віельгорський М. – 442
 Вільде І. – 112, 449
 Вільний В. – 369
 Віппер Р. – 449
 Вітенко Р. – 172
 Вітовський Д. – 157
 Влизько О. – 473
 Вовк В. – 403
 Вовк Ф. – 137
 Вовчок Марко – 246
 Вознюк Я. – 394
 Возняк М. – 169
 Войнаровський Т. – 94
 Войнич Е. -Л. – 498
 Войцеховський В. – 186
 Волинець С. – 257
 Волокидін – 422
 Волошин М. – 129
 Волькер І. – 403
 Воробкевич С. – 137
 Воронець А. І. – 415
 Вороний М. – 152
 Воронова Л. – 394
 Воронович І. – 403
 Воронько П. М. – 462
 Восковець В. – 446
 Востриков М. – 363
 Вражливий В. – 434
 Врона І. І. – 427
 Вронська Г. – 363
 Врубель М. А. – 408
 Вуль С. – 433

Гаврилюк О. – 418
 Гадзинський В. – 451
 Гаєвський О. – 418
 Гайворонський М. – 157
 Гайдай З. М. – 390
 Гайдай М. П. – 390

- Гайдн Й. – 375
 Гайдук Р. – 173
 Гайдук Р. В. – 474
 Гайдучок С. – 140
 Гаккебуш Л. – 389
 Галан Я. – 418, 432
 Галич В. – 259
 Галич М. – 473
 Галич О. – 440, 498
 Галіат Р. Г. – див. Валаєв Р. Г.
 Галушинський М. – 129, 168
 Галушинський Т. – 173
 Гамарра П. – 469
 Ганка В. – 137
 Ганкевич Л. – 158
 Ганкевич М. – 145, 158
 Ганущинський І. – 483
 Гарин В. В. – 408
 Гармаш Г. – 394
 Гармаш Степан – див. Масенко Т. Г.
 Гаско М. – 369
 Гаспарі П. – 235
 Гауптман Г. – 372
 Гашек Я. – 381
 Гебельс Й. – 298, 310, 317, 319
 Гейне Г. – 360, 483
 Гемер – 194
 Герасимови – 394
 Герінг Г. – 319
 Гець М. – 257
 Гжицький В. З. – 362, 413, 476
 Гібнер – 374
 Гірник М. А. – 491
 Гітлер А. – 286, 318, 319
 Гладилович І. – 159, 254
 Гладилович К. – 257
 Глинка М. – 383, 384
 Глібов Л. – 364
 Глієр Р. – 425
 Глущенко М. П. – 370
 Гнатевич В. – 107
 Гнатюк В. – 103, 141, 156, 158, 168, 169
 Гнесіна О. – 492
 Говард Г. – 235
 Гоголь М. – 377, 381, 387, 425, 429, 447, 449, 456, 461, 473
 Голян Р. – 255
 Голованівський С. – 453
 Головацький І. – 137
 Головацький Я. – 137
 Головка А. – 369, 482
 Голубець М. – 255
 Гончар І. – 417
 Гончар О. – 426, 464, 482, 488, 506
 Горбачевський А. – 249
 Горбунова Н. П. – 425
 Гордєєв (Гордіїв) Д. П. – 408
 Гордєєв П. А. – 408
 Гордєєв Т. П. – 408
 Гордєєва Х. П. – 408
 Гордєєва-Чирикова – 408
 Гординська М. – 374
 Гординський С. – 156
 Гординський Я. – 156
 Гордієнко К. О. – 414
 Горецький О. М. – 415
 Горецький П. Й. – 429
 Горникевич Т. – 206
 Горчаков О. В. – 416
 Горький М. – 389, 443, 453, 481, 483, 489
 Гофман – 129
 Гошовський О. – 417
 Грабовецький Ю. – 374
 Грабовський – 146
 Грабовський П. А. – 415, 454
 Гребінка Є. – 387, 442
 Гребінка Л. Є. – 407
 Григор'єв Г. П. – 363
 Григорович В. – 442
 Григорович Я. – 374
 Гримич В. – 501
 Гринсок Ю. – 451
 Гринько Д. Г. – 447
 Грінченко Б. – 137, 138, 415
 Грінченко М. О. – 415
 Гродзинський О. О. – 439
 Громницька М. – 112
 Грот О. Н. – 424
 Грунський М. К. – 393
 Грушевська М. – 152
 Грушевський М. – 1, 8, 103, 137, 141, 152, 156, 159, 168, 176, 246, 377, 403, 404, 420, 435, 448, 449, 500
 Грушевський О. – 445
 Губенко В. – 417
 Губенко П. М. – див. Вишня Остап
 Гудзій М. К. – 355
 Гузар О. – 138
 Гузар-Горук С. – 157
 Гузари – 157
 Гулак-Артемівський І. – 154
 Гулак-Артемівський С. – 384, 390, 442
 Гуно Ш. – 384, 425
 Гурамшвілі Д. – 443, 446
 Гуревич І. Ш. – див. Первомайський Л. С.
 Гурієв – 369
 Густав V – 310
 Гюго В. – 372, 483
 Гете Й. -В. – 173
 Гец Л. – 176
 Горук С. – 157
 Гродський Й. – 148
 Дайніцин І. – 424
 Данилевич В. – 485
 Данило Галицький – 446
 Данилов В. В. – 387
 Данилович А. – 231
 Данченко О. – 406
 Данькевич К. – 436, 464
 Дарвін Ч. – 176
 Двінгер Е. – 368
 Дейнека А. – 436
 Дейч Й. – 363

Дейч О. – 362
 Демченко І. Н. – 369
 Демчук С. – 251, 394
 Денікін А. І. – 35, 53
 Деніц К. – 319
 Дерегус М. – 369, 427
 Деркач М. – 112
 Децикевич Д. – 110
 Джулинський С. – 140
 Дзерович М. – 111
 Дзюба Г. М. – 501
 Дзюба І. – 363, 394
 Димшиць О. – 363
 Диченко І. С. – 445
 Дімаров А. – 454
 Діндо Ж. – 422
 Дмитерко Л. – 451, 464
 Дмитров Л. – 449
 Дніпровський І. Д. – 389, 449
 Дністрянський С. – 141
 Довженко В. – 363, 421
 Довженко О. П. – 370, 395, 464, 500, 508
 Долинський А. – 138
 Доманицький В. – 102, 157, 442
 Донець М. І. – 383, 384
 Донець-Тессейр М. Е. – 383
 Донської М. – 464
 Донцов Д. – 141, 156, 158, 168, 256, 346, 364, 377
 Донченко О. – 449
 Дорошенко В. – 113, 143, 156, 159, 168, 256
 Дорошенко Д. – 141, 159, 256, 449
 Дорошкевич О. – 364
 Досвітній О. – 417, 476
 Достоєвський Ф. – 387
 Доценко О. – 278
 Драгоманов М. – 137, 138, 435
 Драгоманов С. – 158
 Драї-Хмара М. – 364, 389
 Драч І. – 403, 482, 488, 501
 Дробинський М. – 357
 Дроздюк П. О. – 481
 Дубинський Г. – 373
 Дунаєвський А. – 374
 Дунаєвський І. – 464
 Дунчевська М. – 374
 Дурдуковський С. Ф. – 492
 Духнович О. – 137
 Дюма О. – 449
 Д'яконіцин Л. – 433
 Дяченко О. С. – 458
 Дьомін М. – 433

Ейнштейн А. – 103
 Еллан-Блакитний В. – 381, 389, 394, 466
 Еренбург І. – 426, 446
 Ернст Ф. Л. – 431

Євшан – 377
 Єлева К. – 433
 Єневич Ф. – 355
 Єніна В. М. – 367, 368

Єнсен А. – 141
 Єрмілов В. Д. – 424
 Єфремов С. – 1, 355, 363, 364, 377, 423, 449
 Єфрон – 448

Жаров М. – 464
 Жевуський Т. -П. – 151
 Жемчужникови – 442
 Жиленко І. – 487
 Житецький Г. – 423
 Житецький П. – 448
 Житомирський Л. – 433
 Жолдак О. – 369
 Жолтовський П. – 408
 Жуковський В. – 442
 Жуковський Г. Л. – 386
 Жуковський М. – 363
 Жулавський Ю. – 449
 Журлива О. – 437

Забашта В. І. – 487
 Забіла Н. – 453, 467
 Забугін П. І. – 229
 Забужний М. – 451
 Загонов О. М. – 424
 Загородній – 377
 Загребельний П. – 464, 488
 Загрівий Ю. Н. – 400
 Загул Д. Ю. – 373, 451, 453
 Зайцев П. І. – 70
 Заклинський Р. – 128, 451
 Залізник М. – 168, 256
 Заньковецька М. – 377, 422
 Запольська Г. – 460
 Запорожець І. – 408
 Зароєвська Ю. – 374
 Заславський Д. – 438
 Затиркевич-Карпинська Г. – 357
 Збанацький Ю. – 426, 464, 499
 Земляк В. С. – 464, 502
 Зеров М. К. – 364, 373, 389, 403, 429
 Зинькевич Й. – 412
 Зорицький С. – 464
 Зошенко М. – 173
 Зуммер В. – 408

Івакін О. – 357
 Івакін Ю. О. – 459
 Іванець І. – 107
 Іваничук Р. І. – 419
 Іванов О. А. – 408
 Іванова Т. – 427
 Іванович Д. – 369
 Івашкевич Я. – 360, 446
 Інбер В. – 433
 Ірчан М. – 112, 389, 449, 451
 Ісаїв П. – 171
 Істраті П. – 449

Їжиловська Т. – 374

Йогансен М. – 389, 417, 449

Йогис О. – 374

Йориш В. Я. – 386

Йосиф П. – 89

Йоффе А. – 103

Кабайда Г. – 172

Кабалевський О. – 464

Кавалерідзе І. – 417, 464

Каган А. Я. – 471

Каган Є. – 471

Каганович Л. – 360, 396, 438

Калиниченко П. – 374

Калинович І. – 158, 170

Камінський Е. А. – 369

Камінський Я. – 374

Кандиба О. – див. Олесь О.

Каневський – 374

Канівець В. В. – 400

Капустянський – 377

Кара А. – 451

Кардинальська Є. М. – 369

Карманський П. – 235, 451

Кармелюк У. – 412, 421, 425

Касян В. І. – 406, 451

Касьяненко Є. – 417

Кашченко А. – 449

Квасниця І. – 158

Квітка-Основ'яненко Г. – 415, 461, 469, 483

Келлерман Б. – 449

Кенігсберг М. – 362

Кипарис М. – 111

Кириленко – 369

Кириленко І. – 453

Кирилук Г. – 394

Кирилук Є. П. – 401

Кисілевський В. – 140

Кисельов В. – 458

Кисельов Й. М. – 485

Китаївський В. Г. – 376

Кікаль Ф. – 129

Кіплінг Р. – 449

Кічура М. – 451

Кладочний О. – 148

Класек І. – див. Лібовицький В. В.

Клегерман М. Н. – див. Пархомов М. Н.

Клемансо Ж. – 235

Климчик М. – 476

Кляйнер Ю. – 137

Кмета-Ічнрянський І. – 369

Коберський К. – 158

Кобилецька Н. – 371

Кобилецький Ю. С. – 371

Кобилянська О. – 112, 371, 401, 406, 449, 479

Кобзаренко – див. Дніпровський І. Д.

Кобринська Н. – 112

Коваленко Л. М. – 482

Коваленко М. М. – 500

Ковалівська О. – 389

Ковганюк С. – 394

Ковінька О. – 394

Ковпак С. – 426, 462

Кожушко – див. Дніпровський І. Д.

Козаченко В. П. – 434

Козик М. – 433

Козицький Д. М. – 369

Козлова І. – 433

Козловський К. С. – 402, 433

Козоріс М. – 451

Койляк – 394

Коковський Ф. – 416

Колас Я. – 372, 483

Колесник В. – 487

Колесник М. – 364

Колесник П. Й. – 480

Колесник Р. – 383

Колесник С. – 501

Колесников Є. – 363

Колесникова І. – 433

Колесса О. – 156

Колесса Ф. – 103, 156

Колмановський В. – 387

Коляннівський М. – 370

Конашевич-Сагайдачний П. – 359

Кондра Я. – 449

Кондратюк М. – 439

Коновалець Є. – 168, 262

Коновалець М. – 106

Конухес О. І. – 373

Кончаловський П. П. – 424

Копелянд Р. – 205

Копиленко О. І. – 389, 453, 470

Копиця Д. Д. – 432

Кордуба М. – 159

Корнійчук К. – 357

Корнійчук О. Є. – 374, 422, 438, 453, 464, 493

Корнілов П. – 433

Коровицький І. – 172

Короленко В. – 449

Коротченко Д. С. – 369

Кос-Анатольський (Кос) А. Й. – 385

Косарик-Коваленко Д. М. – 362, 442

Косач Л. П. (див. Українка Леся)

Косач О. П. – 8

Косач Ю. – 449

Косинка (Стрілець) Г. М. – 372, 373, 389, 394, 449, 473

Косолапкін І. І. – 381

Коссак Г. – 129, 157

Костанді К. – 378

Костенко В. Г. – 390, 421

Костін О. – 474

Костомаров М. І. – 415

Косьяк-Левада О. С. – див. Левада О. С.

Котко Д. – 210

Котляревський І. П. – 25, 377, 401, 477, 483

Котов Л. – 437

Котова О. К. – див. Журлива О.

Котовський Г. І. – 426

Коцегуб Г. М. – див. Коцюба Г. М.

Коцюба Г. М. – 389, 413

Коцюба О. – 387

Коцюбинська-Єфименко З. Х. – 432, 486

- Коцюбинський М. – 359, 431, 449, 469, 480, 486
 Коцюбинський О. Ю. – 396
 Коцюбинський Ю. М. – 417, 483
 Кочерга І. – 508
 Кочур Г. П. – 362, 364, 365, 388, 403, 449
 Кочура Я. – 473
 Кошовий О. – 416
 Кравців Б. – 171
 Кравчук П. І. – 396, 399, 417
 Крайківський П. – 170
 Крамської І. – 404
 Крапива К. – 372
 Красицький Ф. – 357, 378
 Кратко Б. (А. -Б. Ш.) М. – 422
 Кревецький І. – 141, 169, 177
 Кренжаловський Д. – 129
 Крехівський М. – 251
 Кривець О. – 499
 Кривицька Л. (О.) – 379
 Кривицький Я. – 379
 Крига І. А. – 366, 389
 Крижанівський А. – 432
 Крижанівський К. – 362
 Крижанівський С. – 394
 Крижанівський Г. М. – 443
 Крилов І. – 385, 405
 Кримський А. – 1, 137, 429
 Крип'якевич І. – 103, 132, 141, 164, 169, 417
 Кричевський Ф. – 403, 425
 Кропивницька О. – 394
 Кропивницький М. Л. – 377, 401, 420
 Кротевич С. – 394
 Крохмалюк Ю. – 107
 Кручковський Л. – 372
 Крушельницька В. – 136
 Крушельницька О. – 145
 Крушельницька С. – 145, 435
 Крушельницький А. – 136, 158, 473
 Крушельницький Б. – 136
 Крушельницький І. – 136, 449, 473
 Крушельницький М. – 464
 Крушельницький Т. – 136
 Крушпет О. – 456
 Крючков М. – 464
 Кубійович В. – 159, 217
 Куделя Н. – 383
 Кудрицька О. – 417
 Кузякіна Н. Б. – 508
 Кузько Я. – 363
 Кузьма О. – 249
 Кузьмич В. С. – 478
 Кузьмін Л. І. – 381
 Кукуруза С. – 433
 Кулик І. – 389, 417, 453
 Куліш Г. – 154
 Куліш М. – 377, 389, 508
 Куліш П. – 137, 154, 401, 415, 500
 Кульчицька О. – 112
 Кунанбасв А. – 440
 Куницький Л. – 148
 Купала Янка – 360, 440
 Курашова – 432
 Курбас О. (Л.) – 389, 417, 461, 465, 489, 508
 Курдидик А. – 255
 Куриленко В. – 345
 Кириленко Й. М. – 509
 Курочка-Армашевський А. – 425
 Кучабський В. – 141
 Кучер В. С. – 412
 Кюхлер – 318
 Лаврентьєв Б. І. – 423
 Лавров Ю. С. – 498
 Ладина М. – 464
 Лазебник Ю. П. – 463
 Ланге Ю. – 408
 Лансере С. С. – 408
 Лапчинський Г. – 1
 Ларін Б. – 355
 Ласовський В. – 107
 Лашенко Р. – 143
 Ле І. – 432, 453, 457, 494
 Левада О. С. – 457, 464
 Левинський В. – 158
 Левицький В. Й. – 248
 Левицький В. Л. – 138
 Левицький В. Ф. – 461
 Левицький Д. – 124
 Левицький С. – 145, 249
 Левицький К. – 138, 154, 180, 238
 Левицький М. – 357
 Левицький О. – 448
 Левицький С. – 160
 Левчук Т. – 464
 Лежогубська І. – 112
 Леже Г. – 235
 Лемішний О. – 451
 Ленін В. І. – 389, 422, 443
 Леонов Л. – 394
 Леопарді Дж. – 403
 Лепкий Б. – 137, 157, 449, 451
 Лепкий Л. – 107
 Лесик В. – 363
 Липа І. – 256
 Липинський В. – 141, 155
 Лисенко Марія – 412
 Лисенко Микола – 8, 217, 375, 378, 383, 384, 386, 390,
 425, 431, 436, 439, 442
 Лисенко Т. – 438
 Лисяк П. – 177
 Лисько З. – 107
 Лібовицький В. В. – 444
 Лівицька-Холодна Н. – 346
 Лівицький А. М. – 348
 Лінденбаум В. П. – 493
 Ліницька Л. – 461
 Ліфер – 422
 Лобанов Л. – 363
 Лобко В. – 369
 Логин М. – 254
 Лозинський М. – 168, 180, 259
 Ломідзе Д. – 408
 Ломоносов М. В. – 387
 Лондон Дж. – 449
 Лорка Ф. Г. – 403

Лоський К. – 235
 Лотоцький О. – 159
 Лукань С. -Р. – 139
 Лукич Василь – див. Левицький В. Л.
 Луків М. – 462
 Лукіянович Д. Я. – 155, 380
 Лукомський Г. – 427
 Луценко І. А. – 477
 Любченко А. – 374, 453, 472
 Людкевич С. – 169, 375, 399
 Лятошинський Б. – 384, 464
 Лящук Т. – 406

Маєвський В. – 369
 Майборода Г. І. – 440, 464
 Майборода П. І. – 464
 Майовий І. – див. Басс І. І.
 Майфет Г. Й. – 362, 363
 Мазепа Іван – 369
 Мазепа Ісаак – 135
 Мазуркевич О. – 387
 Макаренко А. С. – 481
 Макаров А. М. – 490
 Макарова-Вишеславська І. Л. – 487, 490
 Маківчук Ф. Ю. – 463
 Маковей О. – 137, 157, 168, 449, 451
 Максимович М. – 387
 Маленков Г. – 396, 438
 Малицька К. – 176
 Малицький Ф. – 449, 451
 Малишевський В. – 436
 Малишко А. С. – 360, 368, 371, 395, 418, 468, 482, 506
 Мамонтов Я. В. – 489
 Манєвич А. – 403
 Маннесман – 290
 Мао Дзе-Дун (Мао Цзедун)– 469
 Мар М. – 408
 Марджері – 369
 Марецька В. – 464
 Марія-Терезія – 89
 Марисюк М. – 206
 Маркевич Й. – 206
 Маркович Д. – 357
 Марковський М. – 364
 Маркус В. – 396
 Мартинович П. – 404
 Маруніч О. І. – 430
 Марфієвич М. І. – 361
 Маршалл Г. – 370
 Масенко Т. Г. – 440, 461
 Масленікова І. – 383
 Масляк Ю. – 451
 Масний С. – 363
 Матвієнко А. М. – 369
 Матчак М. – 106, 107
 Матюшенко Б. – 155
 Махно Н. – 394
 Мацієвич Л. – 357
 Машков І. І. – 424
 Машенко М. – 464
 Маяковський В. – 446, 453, 466
 Медвецький М. – 143

Медвецький Ю. – 137
 Меженко Ю. О. – 415
 Мейєрхольд В. Е. – 498
 Мейтус Ю. – 390, 461
 Меллер В. – 425
 Мельник А. – 241
 Мельник Д. – 251
 Мельник Н. – 136
 Мельников Л. Г. – 463
 Мельничук Р. Ф. – 402
 Мельничук Ю. С. – 418
 Меннінг К. – 463
 Мень О. – 487
 Мергентгалер О. – 435
 Месендз Л. – 449
 Метерлінк М. – 461
 Метлинський А. – 387
 Мещеряк М. – 360, 401, 459, 462, 467, 475, 488, 490
 Мидловський Л. – 259
 Микитенко І. – 389, 453, 461, 496
 Микитка О. – 129
 Микола І (Романов) – 442
 Микола ІІ (Романов) – 19, 45, 344
 Миколок О. – 460
 Милославський П. П. – 411
 Миляєв В. С. – див. Василько В. С.
 Мирний Панас – 138
 Мирошниченко Є. – 383
 Мисик В. О. – 389, 453, 508
 Мисник П. Д. – 494
 Михай І – 308
 Михайличенко Г. – 366
 Михайлов М. М. – 436
 Михайлов Ю. – 433
 Мишуга Л. – 259
 Мишуга О. – 357, 383
 Мілютенко Д. – 464
 Міцкевич А. – 446
 Могілянський О. П. – 405
 Мокренко А. – 439
 Молоствова І. – 487
 Молотов В. – 396, 438
 Монкевич Б. – 107
 Монтрезор А. – 159
 Монцібович С. – 112
 Мопассан Г. де – 449, 469
 Моргун М. – 448
 Мороз А. – 488
 Мороз В. – 410, 447, 484
 Мороз П. – 274
 Мороз Я. М. – 381
 Московський І. – 468
 Мотиль В. Я. – 493
 Мотовилова С. – 363
 Моцарт В. А. – 375
 Мочульський М. – 152
 Муравйова О. – 390
 Муратов І. Л. – 391
 Муратов М. – 426
 Мурашко М. І. – 398
 Мурашко О. – 403, 425
 Мурко М. – 137
 Мусянович А. – 447

Мусоргський М. – 384, 386

Муха Г. – 369

Мушак Ю. Ф. – 365

Мушкетик Ю. – 501

Навої А. – 446

Навроцька К. – 428

Навроцький Б. О. – 428

Навроцький О. – 107

Надеждіна І. – 408

Назаренко Ю. – 361, 372

Назарко І. – 206

Назарук О. – 134, 140, 173, 278

Налепинська-Бойчук С. – 433

Налесняк Т. -Я. – 268

Нарбут Г. І. – 423, 431

Нарубна Є. – 363

Наумов М. – 458

Наумович І. – 137

Недоля Л. – 486

Некрасов В. – 402, 455, 469, 494, 497, 506

Некрасов М. – 483

Нестеровський М. – 460

Нехода І. – 454

Нечипорук – 446

Нечуй-Левицький І. – 401

Нечуйвітер-Замниборець Н. – 432

Нідерле Л. – 141

Нікітін С. – 433

Ніковський А. – 364

Ніколаєнко О. – 467

Нікольська С. – 444

Німчук І. – 177, 274

Новаківський О. Х. – 148, 399

Новемський Л. – 403

Новиков – 408

Новиков-Прибой О. – 424

Новицький М. – 394

Новиченко Л. М. – 368

Нусбаум Й. – 176

Огієнко І. – 137, 169

Огоновський В. – 259

Ожешко Е. – 372

Озаркевич І. – 137

Окуневський Я. – 155

Олдрідж А. – 442

Олексієнко П. – 360

Олесницький Є. – 145, 154, 155

Олесь О. – 159, 364, 417, 444, 449

Олійник Б. – 488

Олійник С. І. – 468

Ольжич О. – 256

Ольховський І. – 454

Орловська В. – 376

Ортинський С. – 259

Осадчий О. – 401

Осінчук Р. – 153

Островський О. – 392

Осьмачка Т. – 394

Охримович В. – 138, 141, 145, 158, 249

Павеліч А. – 310

Павлик М. – 137, 138

Павличко Д. – 462, 474

Павлюченко Л. – 412

Паліїв Д. – 106, 176, 254, 257

Панейко В. – 141, 249

Пантелюк І. Г. – 450

Пантилус – 347

Панч П. – 389, 434, 449, 453

Панченко – 434

Панчишин М. – 159

Панькевич І. – 137

Паньків В. М. – 397

Паньківський К. – 147

Пармелен Е. – 372

Парфанович К. – 235

Пархоменко О. – 464

Пархомов М. Н. – 455

Пасіка М. – 257

Паслер Г. – 141

Пастернак Б. – 498

Пастрнек Ф. – 137

Пастух Б. – 369

Паустовський К. – 363

Пашницький В. – 170

Педантко Г. – 369

Пеленський З. – 106

Первомайський Л. С. – 369, 409, 417, 453

Перген – 89

Перебийніс – 370

Перепелиця П. – 461

Перерве С. – 433

Перетц В. – 355

Петен А. Ф. – 314, 315

Петефі Ш. – 483

Петлюра С. – 134, 143, 235, 276, 278, 348, 350, 397

Петрицький А. Г. – 389, 427, 440

Петров Г. – 486

Петров Й. – 442

Петровський В. – 369

Петровський Г. І. – 443

Петрушевич А. – 141, 155, 238

Петрушевич Є. – 141, 235

Пешкова Є. – 417

Пилинська М. – 388

Пилипенко С. – 434

Пимоненко М. – 378

Пир'єв І. – 464

Писемський О. Ф. – 405

Підгірянкa Марійка – 346

Підмогильний В. – 389, 480, 503

Пій XI – 297

Пій XII – 314

Піلسудський Ю. – 95, 96, 146

Піросманашвілі (Піросмані) Н. – 408

Піскорський К. В. – 423

Пістерман Т. – 355

Планк М. – 103

Плевако М. А. – 358, 364, 415

Плевако П. А. – 415

Плешинський І. М. – 395, 433

Плужник Є. П. – 394, 503
 Повісьмак М. – 210
 Полівка І. – 137
 Поліщук В. Л. – 373, 417, 453
 Полонська-Василенко Н. Д. – 448
 Полторацький О. І. – 456
 Полуденний М. – 439
 Попов В. – 482
 Постолук П. – 107
 Потоцький – 425
 Пригодій М. І. – 497
 Пристай О. – 114, 259
 Прокоф'єв С. – 425
 Прутков К. – 462
 Пташинський В. – 433
 Пустовіт Г. М. – 395
 Пушкін О. С. – 360, 387, 405, 407, 443, 446, 483
 Пуччині Дж. – 390, 425
 Пшавела В. – 360

Райд І. – 417, 440 (див. також Масенко Т. Г.)
 Райте К. – 370
 Раковський І. – 113, 157, 176
 Раффалович Дж. – 246
 Ревуцький Л. М. – 440, 464
 Редько К. М. – 362, 382
 Реннер К. – 158
 Репін І. – 378
 Рибак Н. – 371, 432, 464
 Рильський М. – 355, 363, 364, 373, 394, 401, 403, 426,
 440, 449, 451, 454, 469
 Ріббентроп Й. – 319
 Рід Дж. – 453
 Рільке Р. -М. – 362, 446
 Ріппа Л. – 443
 Родько М. Д. – 496
 Роздольський О. – 141
 Розенберг А. – 310, 317
 Роллан Р. – 370
 Романенко О. М. – 381
 Романови (Марія Федорівна, Тетяна, Ольга, Марія та
 Анастасія) – 344 (див. також Микола II (Романов))
 Романчук Ю. – 154, 165
 Ромер – 190
 Ромін П. – 408
 Роммель Е. – 314
 Роснер Ч. – 246
 Россі Т. – 307
 Рогач П. – 362, 363
 Рубан О. – 451
 Рубо Ф. – 408
 Руданський С. – 138, 449, 480
 Руденко М. – 409, 410, 432, 467, 469, 485, 488, 494, 502
 Рудик Д. – 451
 Рудик С. – 114
 Руднев С. – 462
 Рудницька М. – 109
 Рудницький М. – 113, 155
 Рудницький С. – 137
 Рудольф Ф. – 258
 Рулін П. І. – 377
 Русова С. – 112, 449

Руставелі Ш. – 446
 Рутківський М. Г. – 374

Сабуров О. – 458
 Савицька С. – 112
 Савченко І. – 464
 Савченко Ф. – 137, 157, 176
 Сагайдачний П. – 106
 Садовський М. – 379, 461, 464
 Саленко В. – 172
 Сам Т. – див. Дніпровський І. Д.
 Самійленко В. – 364, 483
 Самійленко П. М. – 489
 Сарбей В. – 488
 Свердлов Я. – 422
 Сверстюк Є. – 364
 Свежавський А. -Ю. – 279
 Свенціцький І. – 103, 259
 Світличний І. – 394, 469, 484
 Світличні – 394
 Сельський Ю. – 138
 Сембратович О. – 235
 Сембратович С. – 259
 Семенко М. – 453
 Семчишин М. – 257
 Сеніна А. Є. – 478
 Сергєєв-Ценський С. – 389
 Серебряков Г. – 362
 Серета А. Х. – 431
 Серета Є. – 506
 Серпілін А. – 394
 Сизоненко О. – 488
 Симонов К. – 469
 Синенко В. І. – 495
 Синявський О. – 429
 Сімович В. – 113
 Сірополко С. – 256, 348
 Січинський В. – 169
 Скворода Г. – 373, 422
 Скоропадська Є. – 134
 Скоропадський Д. – 134
 Скоропадський П. – 35, 70, 91, 134
 Скорульський М. – 436
 Скрипаль-Мищенко О. Ф. – див. Досвітній О.
 Скрипник М. – 1
 Скрутень І. Й. – 149, 159
 Сластїон (Сластьон) О. Г. – 404
 Сліпий Й. – 156, 159, 241
 Слісаренко О. – 449
 Словацький Ю. – 446, 483
 Смериканич П. – 111
 Смирний – 369
 Смілянський Л. І. – 359, 449
 Смолич М. В. – 386
 Смолич Ю. К. – 363, 396
 Смолка С. – 154
 Смолянський Г. С. – 399
 Смотрицький М. – 137
 Сокол В. – 392, 432
 Соколовський Й. – 20
 Солженіцин О. – 372, 500
 Солнцева Ю. – 382

- Соловцов М. – 384
 Сорока О. Н. – 375
 Сосюра В. М. – 369, 373, 383, 389, 391, 394, 395, 434, 436, 451, 453, 458, 468
 Софокл – 489
 Софронів-Левицький В. – 107
 Сошенко І. – 442
 Сріблянський – 377
 Сталін Й. В. – 360, 369, 446
 Сталінградський Д. – 446
 Станкович Є. – 474
 Старицька- див. Червоне, с. Сумської обл. а Л. М. – 448
 Старицький М. – 378, 461
 Старосольська Д. – 135
 Старосольська У. – 135
 Старосольський В. -С. – 135, 157, 158, 176
 Старосольський І. – 135
 Стельмах М. – 464, 479
 Степанович Р. – 359
 Степура Г. – 244
 Стефанік В. – 152, 399, 406
 Стеценко К. Г. – 398
 Шешенко І. – 403
 Столярський П. – 422
 Стороженченко А. Ч. – 408
 Стороженченко Б. К. – 408
 Сторожова М. – 394
 Стрєпка Ф. – 416
 Стрєлкова З. – 370
 Стрєлець Г. М. – див. Косинка Г. М.
 Струтинський М. – 155, 249
 Струханчук Я. – 451
 Студинська І. – 137
 Студинський К. – 103, 137, 156, 157, 169
 Студинський Ю. – 137
 Ступ А. – 122
 Ступак Я. – 454
 Сурмач Тиміш – див. Масенко Т. Г.
 Суворцева Н. В. – 369, 375, 396, 417
 Сучак М. – 451
- Тагор Р. – 446
 Тальбот М. – 235
 Танк М. – 372
 Таранов Г. – 436
 Таранько М. – 111
 Тарнавський М. – 107, 129, 241
 Тарнович Ю. – 111
 Тарновський М. – 451
 Твардовський О. – 360
 Твен М. – 381
 Творидло М. – 110
 Телєгін Д. – 408
 Теліга О. І. – 345, 346
 Тенета Б. – 394
 Терентій – див. Масенко Т. Г.
 Терещенко М. – 394, 449, 473
 Терлецький О. – 103, 137
 Тиктор І. – 106, 107, 111
 Тимченко Є. – 137
 Тисовський О. – 137, 171, 176
 Тихон, патріарх – 151
- Тичина П. Г. – 362, 368, 373, 389, 401, 434, 440, 449, 451, 453, 482
 Тишкевич М. – 235
 Ткаченко В. – 369
 Ткачук І. – 451
 Токар А. – 451
 Толстїхіна А. – 443
 Толстой Л. – 355, 387
 Толстой О. – 498
 Толстой Ф. – 442
 Томашевський Т. – 158
 Томашівський С. – 141
 Торчин – 446
 Трегубов О. – 448
 Треньов К. – 379
 Трєтяк Ю. – 137
 Трофимов К. – 362
 Трохименко К. – 427
 Тулов М. – 357
 Тулуб З. – 454
 Тургенєв І. – 173
 Туркевич Ю. П. – 463
 Турченко Ю. – 433
 Турчинська А. – 369, 451
- Уельє Г. – 453
 Ужвій Н. – 464
 Українка Леся – 8, 364, 378, 431, 449, 479, 498, 508
 Ульріх Ю. – 221
 Ульріх – 237
 Ульянов О. І. – 400
 Ульянови – 400
 Уманський М. – 464
 Усенко П. – 453
- Фальківський Д. – 473
 Фасмер М. – 137
 Федак С. (старший) – 146, 186
 Федак С. (молодший) – 146
 Федін К. – 394
 Федоров О. – 499
 Федорців Ф. – 249
 Федорчук М. – 469
 Федорчук Я. – 158
 Федькович Ю. О. – 451, 483
 Фертюк – 451
 Филипович П. – 364, 449
 Філіпченко А. Д. – 440
 Фінкель А. – 403
 Форбе К. – 370
 Фортинський Ф. – 357
 Франко І. – 103, 137, 138, 146, 152, 158, 168, 246, 371, 378-380, 395, 399, 401, 406, 431, 432, 449, 451, 480, 483, 507
 Франко П. – 157
 Франко Ф. – 297, 306, 309, 310
 Франс А. – 449
 Франц І – 90
 Франц Йосиф – 180
 Фредр С. – 133
 Фредро О. – 460

Френкель Г. – 357
Фрідман – 122

Харченко В. – 432
Харчук Б. – 394
Хвильовий М. – 1, 373, 415, 417, 434, 449, 453, 476
Хмельницький Б. – 374, 464
Холодний П. – 169
Хомин Р. – 150
Хорошилов І. – 499
Хоткевич Г. – 449
Хрущов М. С. – 369, 374, 422, 438, 450

Цвейг С. – 453
Цветаєва М. – 505
Цегельський Л. – 180, 259
Целевич В. – 259

Чабанівський М. – 369
Чайковський П. І. – 386, 390
Чалий Б. – 469
Чеботарьов М. – 158
Череватенко Л. – 501
Черемшина М. – 449
Черкасенко С. – 461
Черкашин О. – 362
Чернишов А. Ф. – 369
Черняхівський О. Г. – 448
Честний А. – 374
Чехов А. П. – 173, 379, 381, 473
Чикаленко Г. – 159
Чикаленко Є. – 420
Чиковані С. – 446
Чириков А. Д. – 408
Чириков Д. – 408
Чирикова М. Ф. – 408
Чирков Б. – 464
Чистяков П. – 404
Чистякова В. – 485
Чорний С. – 449
Чуковська Л. К. – 372
Чуковський К. – 362

Шаблівський Є. – 363, 364
Шамо І. – 464
Шандра Д. І. – 369
Шахматов О. – 137
Шашкевич М. – 483
Швабінський М. – 406
Шевальє П. – 372
Шевцова Л. – 390
Шевченко І. Д. – див. Дніпровський І. Д.
Шевченко Й. В. – 489
Шевченко Т. – 137, 152, 154, 235, 246, 251, 355, 360, 371,
377, 378, 385-387, 395, 401, 404, 406, 420, 428, 431,
432, 436, 437, 442, 443, 454, 459, 461, 464, 477, 480,
483, 506
Шевченко Ф. – 488
Шевчук В. – 487

Шейко М. – 461
Шекспір В. – 403, 407, 425, 460, 461
Шендрик І. – 142, 244
Шептицька С. – 133
Шептицький А. (Р. -М. -О.) – 133, 137, 141, 148, 155,
159, 235, 241, 244, 245, 259
Шептицький І. – 133
Шеремет М. С. – 367, 368
Шиллер Ф. – 372, 460
Широцький К. – 431
Ширяєв В. – 442
Шишков В. – 461
Шкрумеляк Ю. – 251
Шлапак – 369
Шмигельський А. – 451
Шмідт П. П. – 420
Шовгенів І. О. – 345
Шовкопляс Г. – 453
Шолом-Алейхем М. С. – 369, 471
Шолохов М. – 394, 446, 453, 473
Шопенгауер А. – 435
Шостакович Д. Д. – 386
Шпайнер – 299
Шпак (Шпаковський) М. І. – 472
Шпеєр – 321
Шраг І. – 504
Шраг М. І. – 417, 504
Штейберг Е. А. – 424
Штернберг Л. – 425
Штимапов-Драгоманов М. – 364
Шубравський В. Є. – 477
Шугай М. – 361
Шульга-Шульженко М. – 451
Шульгин О. – 235
Шульженко Д. – 451
Шульженко Т. С. – 480
Шумило М. – 394
Шумський О. – 1
Шумський Ю. – 464
Шухевич В. – 94, 135
Шухевич Д. – 135
Шухевич С. – 107, 129, 144

Щепкін М. – 377
Щербаківський Д. – 357
Щербань Г. І. – 441
Щорс М. – 464
Щурат В. Г. – 141, 156, 157, 451, 483

Юон К. – 427
Юра Г. – 461, 464, 485
Юренко О. – 437
Юркевич Л. – 158
Юферов М. – 464
Юцевич Є. – 436

Яблонська С. – 112
Яблуненко В. – див. Атаманюк В.
Яворівський В. – 488
Яворницький Д. І. – 477
Ягич В. – 137

Якутович Г. – 406
Яновська Ю. М. – 394
Яновський А. – 94
Яновський Ю. І. – 358, 395, 449, 453, 464, 466

Ярославська Д. – 112
Ярошенко В. – 158
Яськов О. – 252
Яшин О. – 469

ПРЕДМЕТНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Авіація – 320, 326
Автобіографії, автобіографічні матеріали – 104, 176, 363, 394, 450
Агентура (секретні співробітники, філери, агенти, охранка, таємні інформатори та ін.) – 6–9, 18, 19, 25, 45, 59, 65, 68, 78, 84, 88, 92, 224, 230
Агітаційно-пропагандистська діяльність, пропагандисти – 98, 105, 117–121, 124, 126, 131, 162, 163, 178, 185, 208, 230, 246, 254, 265, 276, 277, 287, 302, 366, 374, 438, 442, 454, 464, 474, 478, 495
Агрономи – 102, 416
Адвокати, адвокатура – 93, 134, 135, 144–147, 244
Адміністративна влада, адміністративне управління – 89, 95, 98, 225, 229, 238, 328, 342
Адміністративно-територіальний поділ – 89, 95, 98, 191, 208, 230, 236
Адміністратор – 210
Адмірالی – 155, 420
Академії (вищі навчальні заклади і установи) – 70, 103, 132, 133, 135, 143, 145, 149, 203, 235, 244, 345, 366, 378, 382, 397, 425, 427, 442
Академіки – 132, 137, 355, 406, 438, 446, 483
Академія наук України (АН УРСР, ВУАН, УАН) – 137, 139, 152, 279, 355, 361, 377, 401, 402, 405, 429, 431, 432, 435, 438, 443, 445, 448, 459, 477, 479, 480, 482, 483, 497
Акціонерні компанії – див. Компанії акціонерні
Альбоми, фотоальбоми – 107, 245, 327–354, 362, 404, 408, 448, 451
Альманахи, календарі-альманахи – 107, 138, 139, 256, 273, 410, 453, 481
Анархісти, анархія – 9, 20, 22
Антисемітизм – 20
Апарат
 адміністративно-управлінський – 89, 91, 95–98, 175, 180, 190, 192, 215
 державний – 95, 97, 417
 партиїний (ЦК КПУ) – 1
Арешти – 75, 133, 135, 136, 142, 146, 148, 152, 157, 186, 191, 229, 251, 363, 364, 369, 373, 381, 388, 392, 394, 403, 415, 417, 422, 437, 441, 442, 448, 450, 453, 473, 476, 480, 503
Армії (війська)
 австрійські – 128, 157, 164, 176, 211, 250, 261, 263
 англо-американські – 313
 денікінська – 35
 інші – 307, 312, 314, 317
 іспанські – 307, 310
 німецька (нацистська, вермахт) – 35, 164, 215, 299, 300, 303, 304, 306, 308, 310, 312, 313, 317–319, 321–323, 326, 339–341
 петлюрівська – 369
 польська (до 1939 р.) – 95, 96, 128, 153, 159, 193, 208, 212, 219, 224, 229, 243, 265, 279, 280–282, 284
 російські (до 1918 р.) – 33, 34, 51, 52, 60–63, 68, 81, 108, 128, 129, 142, 145, 146, 148, 177, 225, 229, 232, 235, 239, 366, 389
 румунські – 313, 320
 українські (УНР, ЗУНР, Центральної Ради) – 25, 89, 93, 128, 129, 142, 210–212, 242, 244, 250
 Українська Галицька (УГА) – 107, 128, 129, 144, 157, 159, 240, 241, 351
 УСС – 107, 157, 166, 397
 французька – 325
 Червона – 3, 176, 217, 285, 321, 366, 369, 374, 376, 388, 390, 402, 438, 441, 462, 500, 506
 югославська (до 1941 р.) – 263, 264
Архіваріуси (архівари) – 91, 142
Архіви (державні і приватні) та архівне будівництво – 3, 91, 95, 96, 139, 141, 166, 174, 211, 235, 236, 244, 245, 362, 376, 416, 500, 503, 509
Архітектори – 356, 404
Архітектура – 295, 356, 404, 408
Аспірантура, аспіранти – 359, 361, 372, 459, 474, 480, 496, 497, 500

Аташе військові (див. також Дипломати, дипломатична діяльність) – 230, 397
Афіші – 246, 349, 362, 369, 421, 444, 465, 493

Банки, їх контори і управління – 108, 118, 146, 179, 189, 356
Батальйони (винишувальні, адміністративні та ін.) – 3, 282, 284, 314
Батареї зенітні – 315, 326
Бджільництво – 308
Безпритульність і бездомність – 186, 202, 217, 481
Безробіття і боротьба з ним – 96, 97, 186, 272
Бібліографи – 139, 142, 415
Бібліографія, бібліографічні матеріали – 103, 113, 139, 142, 158, 159, 176, 364, 370, 415, 443, 448
Бібліотеки – 103, 117, 119, 121, 127, 132, 139, 149, 159, 166, 169, 174, 179, 182, 203, 210, 235, 236, 252, 255, 273, 276, 280, 398, 402, 405, 435, 483, 505
Бібліотекарі – 132, 159, 405, 409
Біженці – 96, 98, 130, 154, 161, 166, 178, 180, 202, 273, 276, 416
Білогвардійці – 372
Білоруси – 162, 314
Біографії, біографічні матеріали і нотатки (див. також Автобіографії, автобіографічні матеріали) – 70, 103, 113, 135, 137, 138, 155, 190, 357, 359, 363, 364, 376, 377, 381, 389, 400, 408, 415, 426, 443, 451, 456, 461, 468, 477, 478, 480
Біржі посередництва праці – 272
Благодійність (див. також Жертводавці) – 195
Бригади
 військові – 144, 337
 концертні фронтові – 383, 390
Брошури – 117, 119, 154, 171, 211, 244, 262, 280, 482, 486
Будинки
 адміністративні – 356
 ветеранів сцени – 367
 дитячі – 356, 368
 житлові – 356
 інші – 137, 404, 417, 431, 506
 народної творчості – 367
 сирітський – 478
 студентської молоді – 203
 художнього виховання дітей – 367
 Червоної армії – 441
Будівництво різних об'єктів – 3, 10, 89, 100, 101, 125, 136, 174, 235, 237, 247, 321, 340, 392, 499
Бурси – 92, 186, 203, 398
Бюджети – 94, 97, 127, 162, 208, 211, 240
Бюлетені інформаційні – 91, 116, 120, 123, 126, 131, 205, 210, 226, 268, 269
Бюро (політичні, реєстраційні, пресові тощо) – 1, 2, 5, 19, 45, 90, 95, 96, 103, 115–117, 121, 125, 162, 164, 179, 187, 190, 191, 193, 198, 200, 208, 210, 211, 221, 237, 250, 270, 276, 280, 284, 360, 412, 435

Вербування (трудове, військове) – 178, 272, 279
Вибори
 до австрійського парламенту – 145
 до Сейму і Сенату Польщі – 124, 138, 154, 162, 208
 інші – 124, 195
 на сіоністські конгреси – 118, 120
Видавництва, видавничі спілки – 70, 106, 107, 132, 136, 142, 144, 152, 162, 168, 169, 248, 273, 276, 284, 359, 368, 381, 389, 407, 409, 410, 415, 433, 451, 453, 454, 458, 469, 472, 475, 490, 493, 499
Викладачі навчальних закладів – 70, 103, 104, 132, 135, 142, 154, 159, 176, 248, 345, 355, 361, 362, 371, 372, 377, 380, 383–385, 387, 390, 398, 401, 403–405, 411, 415, 419, 422, 424, 427, 428, 431, 436, 439, 441, 448, 458, 459, 468, 479, 480, 486, 492, 494, 500, 504, 508
Вилучення (див. також Конфіскації) – 210, 237
Виселення, виселенці – 60, 130, 137, 145, 146, 152, 166
Виставки (мистецькі, сільськогосподарські та ін.) – 297, 306, 308, 310, 311, 370, 402, 408, 417, 424, 425, 433, 450
Вистави театральні і аматорські – 105, 119, 186, 315, 329, 347, 349, 352–354, 385, 386, 421, 444, 460, 461, 465, 489, 493, 495, 508
Відозви (див. також Звернення, Листівки) – 98, 116, 126, 135, 165, 180, 210, 211, 255, 495
Війни
 Велика Вітчизняна – 3, 4, 360, 361, 366–369, 371, 374, 376, 390, 391, 397, 400–402, 405, 409, 410, 412, 414, 416, 418, 425,

426, 432, 434, 438, 440, 446, 447, 454–459, 462, 464–466, 468, 469, 472, 477–479, 481, 482, 484, 485, 491, 494, 497, 499, 500, 502, 506
громадянська в Україні, Росії – 370, 377, 427, 443, 473
громадянська в Іспанії – 257
Друга світова – 133, 216, 236, 286, 287, 291, 296–323, 326, 328, 339–342
Перша світова – 33, 34, 127, 136, 141, 145, 154, 155, 157, 158, 166, 176, 203, 229, 239, 246, 280, 284, 325, 336, 366, 376, 389, 410, 423, 424, 451, 476, 492
польсько-українська 1918–1919 рр. – 236, 279, 280
радянсько-фінська 1939–1940 рр. – 391, 458, 462, 494
Війська – див. Армії
Військова справа, військова підготовка – 3, 89, 126, 187, 190, 195, 199, 211, 219, 237, 239, 240, 242, 250, 262–264, 280–282
Військові гарнізони – 211, 239
Військові частини – 35, 92, 95, 107, 128, 211, 242–244, 280, 284, 307, 331
Військовозобов'язані – 193, 219, 263, 281, 282
Військовополонені – 98, 135, 146, 157, 177, 178, 186, 211, 217, 235, 261, 300, 307, 309, 312, 323, 325, 326, 439
Військовослужбовці, вояки – 95, 96, 107, 129, 133, 142, 144, 153, 155, 157, 159, 193, 210, 211, 219, 239, 242, 243, 250, 278–282, 308, 310, 318, 319, 331, 340, 347, 446, 490, 492
Вірмени – 6–8, 53, 66, 68, 84, 89
Водолікарні – 153, 404
Вокзали залізничні – 356
Вчені – див. Науковці
Вчителі – 70, 94, 98, 132, 136, 137, 140, 141, 146, 154, 156, 159, 161, 162, 164, 174, 176, 186, 212, 248, 356, 360, 362–364, 368, 376, 377, 380, 383, 385, 387, 388, 390, 392, 396, 398, 408, 411, 412, 416, 419, 425, 434, 436, 437, 439, 442, 455, 457, 458, 461, 467, 468, 470, 471, 483, 487, 492, 500, 506
В'язниці (див. також Тюрми) – 35, 142, 474
В'язні, ув'язнення – 133, 135, 142, 146, 150, 218, 228, 381, 392, 403, 442, 480

Газети – 91, 96, 98, 106, 118, 119, 122, 124, 132, 138, 139, 141, 145, 152, 154, 155, 158, 165, 170, 172, 173, 177, 179, 184, 244, 246, 249, 251, 253–255, 257, 260, 278, 279, 356, 358–360, 362, 364, 366, 367, 369, 373, 374, 380, 381, 384, 389, 391, 401, 407, 409, 410, 413, 414, 416, 418, 420, 423, 426, 438, 440, 444, 446, 454–456, 463, 468, 471–473, 476, 480, 481, 484, 485, 490, 491, 495, 496, 499, 500, 502
Галерея картинна – 431
Генерали – 35, 107, 190, 241, 299, 318, 420, 426, 462
Гідротехніка, гідротехнічні споруди – 237
Гімназії – 70, 130, 132, 136, 137, 139–146, 149, 151–159, 176, 210, 248, 255, 259, 276, 355, 364, 378, 383, 387, 389, 392, 394, 409, 413, 415, 420, 427, 435, 437, 441, 448, 456, 473, 476, 503
Голод і боротьба з ним – 1, 137, 165, 186, 210, 251, 255, 417
Госпіталі, евакогоспіталі, шпиталі – 153, 179, 239, 320, 368, 376
Господарства державні, держгоспи (часів нацистської окупації) – 297, 315, 328
Гравюри – 433, 450
Графіка (книжкова, станкова тощо) – 356, 377, 395, 406, 431, 433, 448, 452, 453, 469
Громадянство, його набуття і позбавлення – 96, 241
Гроші – 19, 25, 70, 96, 98, 108, 148, 164, 196, 201, 210, 231, 240, 265, 266, 272, 441
Губернатори, генерал-губернатори (російські, австро-угорські, польські, українські та ін.) – 23, 47, 60–63, 67, 81, 89, 215, 225, 224, 229, 258, 311
Губернаторства – 60, 62, 63, 89, 98, 105, 203, 215, 299, 340
Гуртки
аматорські – 109, 327
драматичні – 127, 182, 460
любителів історії і словесності – 203
наукові – 203, 415
педагогічні – 94
пластунські – 160
політичні – 503
сільськогосподарські – 98
студентські – 138, 146
товариські – 203
хорові – 127

Дворянство – 20
Дезертирство і боротьба з ним – 89, 232

Декларації політичні та інші – 97, 126, 162, 208, 211, 280, 285
Декрети державні, урядові, монарші – 53, 66, 89, 90, 93, 101, 174, 191, 193, 233, 237
Демобілізовані та надання їм допомоги в облаштуванні – 95, 96, 272, 366, 423
Департаменти
 інші – 70, 89, 191, 247, 281, 283, 284, 431
 поліції – 6-10, 59, 60, 65, 67, 68, 74, 78, 84
Депутати (посли) – 95, 98, 124, 132, 137, 138, 145, 154, 162, 190, 238, 360, 396, 418, 419, 434, 438, 446, 462, 468, 474
Дивізії – 142, 204, 210, 211, 242, 245, 250, 299, 314, 319, 341, 342, 405, 426
Дипломати, дипломатична діяльність, посольства, консульства, місії тощо (див. також Аташе військові) – 70, 99, 141, 189, 191, 221, 235, 250, 263, 267, 275, 306, 314, 374, 397, 413, 417, 474
Директиви – 4, 91, 95-97, 153, 187, 189, 190, 218, 225
Директорія УНР – 143, 211, 244, 417
Диригенти хорів – 375, 390, 398, 411, 441, 487
Дисертації (див. також Монографії, Науково-дослідницькі праці) – 135, 159, 248, 365
Дитячі установи, будинки, садки та ін. – 92, 94, 200, 210, 217, 276, 356, 368, 462, 481
Діловодство
 загальне – 120, 219, 229
 секретне) – 101
Добровольці – 128, 129, 159, 235, 279, 299, 308, 311, 312, 314, 392, 462
Документація – 89, 95, 125, 214
Документи
 архівні – 2, 3, 79, 89, 116, 119, 137, 141, 142, 211, 236, 244, 245, 280, 357, 445, 449
 біографічного характеру – 70, 135, 137, 408, 443
 бухгалтерські, фінансово-господарські – 94, 137, 182, 188, 202, 203, 240, 283, 451
 віздрні – 115, 116, 210, 269
 з особового складу – 6-9, 36, 59, 65, 68, 84, 92, 93
 інші – 24, 60, 62, 70, 79, 81, 91, 92, 96, 98, 107, 125-127, 129, 134, 135, 137, 139, 145, 146, 155, 158, 174, 178, 180, 191, 201, 211, 221, 225, 231, 237, 254, 260, 276, 279, 364, 378, 397, 416, 422, 427, 437, 445, 451, 470, 508
 нормативно-директивні – 91, 95, 97, 187, 189, 225
 особисті – 120, 134, 137, 141, 143, 157, 158, 176, 210, 221, 235, 259, 363, 389, 415, 423, 445, 448
 тасмні – 214
Допомога
 безробітним – 97, 186
 військовополоненим, військовослужбовцям, поліцейським – 98, 129, 186, 217, 219, 265, 266, 283, 284
 голодуючому населенню України – 137, 165, 186
 дітям – 129, 148, 155, 160
 емігрантам і біженцям – 117, 217, 256, 269, 270, 273, 276
 інвалідам війни і праці – 138, 147
 інтернованим – 95, 98
 інша – 2, 60, 96, 105, 109, 119, 120, 129, 144, 146, 155, 167, 168, 174, 183-186, 189, 196, 197, 202, 203, 205, 279
 медична – 210, 235, 281
 потерпілим від воєнних дій – 97, 98, 108, 130, 161, 164, 166, 186, 229, 273
 потерпілим від повені – 110, 451
 юридична – 116, 126
Друкарні – 103, 122, 171, 435
Дума Державна – 68
Духовенство – 1, 20, 91, 133, 241

Евакуація – 3, 61, 225, 366, 410, 425, 454, 464
Економіка – 1, 2, 89, 96, 115, 117, 120, 122, 124, 126, 158, 162, 165, 190, 200, 208, 211, 215, 229, 253, 255
Експурсії – 115, 117, 119, 182
Експедиції – 293, 381, 442
Екстернат – 413, 418, 437, 441, 475
Емігранти, еміграція економічна і політична – 70, 89, 103, 109, 115-120, 123, 127, 128, 134, 142, 162, 174, 178-180, 183, 186, 188, 201, 202, 205, 210, 211, 217, 241, 246, 251, 254, 256, 269, 270, 272, 273, 276, 278, 348, 396, 417, 451, 463
Епідемічні захворювання та боротьба з ними – 225
Естампи – 402, 433
Етнографія – 103, 132, 145, 152, 397

Євреї – 6-9, 33-36, 52, 53, 65, 67, 68, 84, 89, 93, 95, 98, 115-121, 123, 126, 133, 154, 181-185, 189, 191, 194-197, 199, 200, 202, 471

Спархії – 91, 174

Єпископати, єпископи, архієпископи – 91, 133, 174

Жандармерія, жандарми – 7, 8, 10–18, 24–32, 35, 37–44, 46, 48–50, 54–59, 62, 64, 65, 68, 71–74, 76–78, 80, 82–88, 95, 96, 98, 209, 265, 266, 284

Жертводавці – 114, 165, 205

Живопис – 356, 404, 408, 423–425, 427, 431, 442, 452, 487

Живописці (див. також Художники) – 378, 398

Жінки, робота серед жінок – 109, 112, 186, 200, 220, 284, 437, 486

Журнали (ресстрації документів, чергувань тощо) – 35, 81, 113, 160, 164, 209, 276

Журнали (часописи) – 91, 94, 107, 109, 111–114, 117, 124, 132, 136, 138, 141, 145, 149, 152–154, 165, 168, 169, 171, 172, 203, 205–207, 217, 244, 246, 252, 274, 346, 358–360, 363, 366, 367, 371, 374, 376, 378, 380, 381, 389, 396, 401, 404, 409, 410, 413, 418–420, 423, 424, 431, 432, 435, 437, 438, 440, 446, 448, 451, 453, 454, 456, 462, 463, 466–468, 470, 473–476, 478, 480, 482, 485, 488, 491, 494–497, 506, 507

Журналісти – 134, 136, 138, 139, 145, 153, 154, 157, 279, 310, 317, 358–360, 367, 371, 374, 380, 381, 389, 396, 409, 413, 416, 418, 419, 423, 432, 435, 440, 446, 448, 451, 455–457, 462, 463, 466–468, 471, 474, 480, 481, 485, 491, 494, 495, 497, 500, 506, 507

Забезпечення

інше – 202, 225

квартирне – 239, 258

матеріально-технічне – 4

пенсійне – 265, 266

продуктове – 229

соціальне – 96–98, 191

транспортне – 115, 263

фінансове (грошове) – 63, 95, 96, 225, 265

Заводи – 3, 63, 98, 299, 306, 312, 318, 321, 356, 384, 391

Загони

військові – 61

добровольчі національні – 308

партизанські – 3, 4, 367, 472, 502

прикордонні – 92

спеціальні – 90

ЧОП – 394

Закони, законопроекти, законодавство – 89, 93, 100, 124, 143, 190, 195, 205, 211, 222, 231, 237, 271, 272

Залізниці – 10–18, 23, 28–32, 47, 49, 50, 71, 83, 100, 125, 187, 237, 239, 272, 357, 376, 392, 492, 500

Залізничники – 158, 187, 247, 363, 372, 394, 438, 470, 478

Заручники – 81, 146

Застави прикордонні – 92

Захворювання

епідемічні – 225

інфекційні – 180

Збори

військовозобов'язаних (контрольні) – 193, 219, 281

інші – 180, 211, 213, 273, 282, 284, 306, 308, 310, 312, 321, 340, 369, 432, 438, 454, 501

організацій, товариств, інституцій – 21, 89, 103, 105, 109, 115, 119, 123, 126, 131, 154, 160, 161, 179, 182, 203, 208, 210, 242, 273, 276–278, 280, 281, 283

осередків політичних партій – 2, 3, 124, 339, 360, 500

церковні – 91

Звернення (див. також Відозви, Листівки) – 97, 107, 110, 117, 120, 124, 126, 127, 129, 135, 154, 165, 183, 191, 198, 203, 205, 210, 211, 215, 246, 276, 280, 284, 391, 438, 454

Зв'язки міжнародні – 2, 103, 129, 131, 141, 151, 153–155, 190, 274, 297, 305, 307, 309, 310, 424, 454, 475, 482–484

Землевласники – 102

Землероби – 118, 119, 198

З'їзди добровільних і громадських організацій, товариств, партій, союзів, спілок тощо – 106, 120, 127, 310, 454

Зловживання – 91, 98

Злочини, злочинність і боротьба з ними – 36, 214, 218, 228, 374, 415

Змагання

спортивні – 105, 296, 297, 305, 309–311, 314

українські національно-визвольні – 107, 210, 244, 273

Імміграція – 272

Інженери, інженерно-технічні працівники – 217, 247, 356, 373, 465

Інваліди – 95-97, 138, 142, 147, 186, 193, 211, 250, 272, 281, 283

Іноземці – 192, 297

Інспекторати – 92, 98

Інспектори – 94, 178, 193, 392

Інститути

авіаційний – 495

академічні – 408

архітектурні – 364, 431

економіки – 435

живого слова – 465

живопису, скульптури та архітектури – 487

журналістики – 500

інженерно-будівельний – 455

іноземних мов – 506

інші – 186, 415, 428

історії партії – 497

історико-археологічний – 408

історико-філологічний – 387

історії України АН УРСР – 132

кінематографічний – 363, 466

комерційний – 396

кооперативний – 446, 480

літератури ім. Т. Шевченка НАН України – 401, 443, 459, 477, 479, 480, 482, 497, 507

літературний ім. М. Горького – 407, 462, 491

марксизму-ленінізму – 3

медичні – 153, 480, 485

мистецтвознавства, фольклору та етнографії АН УРСР – 443

мови і мислення – 405

мовознавства АН УРСР – 361, 369, 429

музичний – 435

музично-драматичний ім. М.В. Лисенка – 375, 377, 390, 398, 421, 441, 492, 503

народного господарства – 478, 504

народної освіти (ІНО) – 359, 415, 470, 472, 500

педагогічні (учительські) – 248, 361, 362, 371, 403, 457, 459, 463, 466, 468, 477, 486, 494, 496, 506

політехнічні – 203, 358, 411, 504

порівняльної анатомії та зоології – 176

професійної освіти – 432

сільськогосподарські, в т.ч. ветеринарні – 392, 408, 440, 472, 502

соціального виховання – 362, 372

Ставропільський – 138, 146, 156, 252

суспільних наук АН УРСР – 132

театральні – 480, 508

театру, музики і кінематографії – 508

теорії та історії архітектури – 427

технологічний – 411

торговельно-економічний – 504

Український соціологічний – 135

Український сходознавства – 408

художні – 368, 395, 402, 406, 408, 422, 424, 427, 431, 433, 487

цивільних інженерів – 356, 373

Червоної професури – 355, 478, 500

Інструктори – 277, 377, 507

Інструкції – 4, 6–9, 25, 59, 65, 67, 68, 74, 78, 84, 93-96, 98, 99, 101, 105, 127, 128, 160, 164, 175, 192, 193, 195, 201, 208, 210, 216, 217, 219, 224, 242, 264, 276, 277, 280, 281, 475

Інтелігенція – 1, 127, 196, 255, 435

Інтерновані – 5, 89, 95, 98, 134, 135, 146, 161, 186, 210, 211, 242, 249, 284, 329–332, 335, 343, 347, 350–354, 411

Інтерпеляції – 98, 162

Історіографія – 159, 355

Кампанія полонізаційна – 237

Канцелярії
адвокатські – 135, 145
військового міністерства УНР – 211
військового прокурора – 51
Генерального секретарства (Міністерства) освіти УНР – 70
губернаторів, генерал-губернаторів – 47, 60, 67, 225
інші – 88, 89, 124, 162, 211
консistorії – 91
надвірна – 89
Капели хорів – 375, 398, 425
Карикатури – 124, 378, 495
Карти (мапи)
географічні – 98, 164, 236, 237
залізниць – 125, 237
топографічні – 482
Картки
анкетні – 160
інші – 430
облікові – 98, 124, 128, 160, 192, 250, 263
реєстраційні – 282
Картини (живопис) – 148, 370, 378, 399, 402, 404, 408, 425
Катери торпедні – 301
Кіножурнали – 296–323, 326
Кіностудії – 359, 363, 409, 426, 432, 438, 464, 466, 498
Кіносценарії – 426, 457, 502
Кіносюжет – 288
Кінофабрики – 464, 473
Кінофільми документальні – 286, 287, 289–295, 324, 325, 464
Кінофільми художні – 359, 457, 464, 498, 502
Кінематографія і управління нею – 427, 438, 457, 464
Клуби
культосвітні – 119, 424, 459
посольський – 162
спортивний – 278
Книгарні – 103, 127
Книги, книжки
друковані (поліграфічна продукція) – 117, 127, 135, 136, 193, 235, 320, 358, 360, 361, 363, 364, 368, 373, 380, 381, 388, 391, 392, 394, 396, 398, 400, 401, 403, 409, 410, 412–414, 418, 424, 427, 431, 434, 437, 440, 442, 443, 446–449, 456, 457, 459, 463, 466, 467, 469, 470, 474, 476, 478, 479, 482, 485, 488, 490, 493, 494, 500, 506
записні (записники) – 134, 369, 379, 389, 408, 438, 448
інші (домові, пам'ятні, протоколів тощо) – 22, 143, 210, 241, 295
касові – 122, 124, 128, 200
метричні – 91, 195
облікові – 107, 118, 179, 210, 282
реєстраційні – 95, 104, 128, 139, 210, 214
Книгознавці – 435
Козаки – 244, 350, 394, 420, 448
Колегії
державних установ – 464
редакційні – 113, 142, 171, 173, 175, 255, 256, 355, 374, 381, 438, 454
судових установ – 372
Колегія (навчальний заклад) – 133
Колективізація в сільському господарстві – 1
Колективні господарства (колгоспи) – 477
Колекції архівних документів – 3, 79, 137, 139, 155, 211, 236, 244, 245, 280, 357, 445, 449
Колонії виправно-трудова – див. Табори виправно-трудова (ВТТ)
Колонії єврейські (в Палестині) – 117, 121, 183
Комбінат учбовий – 435
Коменданти – 128, 144, 191, 226, 230, 233
Комісари
крайові – 243, 422
міський – 214
повітовий – 69

політичний – 476
 Комісаріати – 92, 129, 157, 178, 192, 211, 214, 224, 233, 453
 Комісії
 археографічна – 103
 бібліографічна – 103
 бібліотечна – 127
 бюджетні – 127, 162
 верифікаційна – 208
 видавничі – 127, 203
 виконавча – 284
 вища кінорепертуарна – 427
 відбудови краю – 162
 військові – 193, 242
 дисциплінарні – 90, 91
 експертна – 495
 етнографічна – 103
 зарубіжна – 452
 земельна – 162
 з вивчення громадських рухів в Україні – 377
 з виучування історії західно-російського та українського права – 448
 з охорони пам'яток культури – 397
 зі складання біографічного словника діячів літератури України – 377
 зі спадщини українських письменників – 454
 зі створення УАН – 445
 інші – 94, 105, 127, 131, 137, 154, 157, 162, 179, 210, 501
 історичної пісенності – 152
 контрольно-лікувальна – 281
 культурно-історична – 152
 культурно-шефська – 452
 Лемківська – 111
 ліквідації неписьменності – 127
 ліквідаційні – 95-97, 212, 242, 266
 місцеві – 121
 наукові – 103
 об'єднана – 212
 особлива – 81
 партійні – 1, 5
 педагогічні – 136, 162
 по роботі з молодими авторами СПУ – 462
 правнича – 244
 просвітньо-організаційна – 127
 ревізійні – 117, 119-121, 126, 127, 183, 185, 199, 208, 244, 454
 сеймові – 162
 слідчі – 18, 75
 спеціальна – 89
 статистична – 103, 145
 стипендіальна – 127
 сходознавства – 408
 театральна – 127
 творчі – 452, 454, 501
 Тимчасова для розгляду давніх актів – 442
 урядові – 95-97, 212
 філологічна – 103
 художнього перекладу – 364
 церковна – 162
 шкільові – 118
 Комітети
 виборчі – 124, 162
 виконавчі – 106, 118, 122, 181-183, 198, 199, 202, 212, 284, 369
 військовий – 280
 Галицько-Буковинський – 211
 горожанські – 146, 186
 громадські – 195, 241, 255

державні (урядові) – 402, 427, 432, 460, 464, 469
державної безпеки – 3
допомогові (благодійні) жертвам повені, голоду, біженцям, інтернованим тощо – 110, 130, 137, 144, 146, 154, 164, 166, 202, 217, 273
заготівель – 507
інформаційні – 161, 246
інші – 75, 98, 108, 124, 132, 147, 182, 184, 185, 239, 241, 280, 283, 284, 402, 408, 442, 473
місцеві – 117, 119, 120, 202
оборони – 4
охорони пам'яток культури – 378
партійні – 1, 2, 5, 124
повітові – 124, 166
Радянський захисту миру – 374, 475
редакційний – 168
самоврядування – 247
сеймовий – 89
селянський – 450
студентський – 135
Тимчасовий урядовий – 95-97
Український народний – 235, 259
Український центральний – 70, 153, 205, 246, 276

Компанії
залізнична – 188
пароплавні – 178, 269

Комсомол, комсомольці – 2, 3, 144, 360, 371, 418, 434, 440, 462
Конгреси – 5, 103, 109, 118-120, 127, 129, 131, 155, 162, 210, 309
Конкурси – 105, 217
Консерваторії – 383, 385, 390, 421, 425, 426, 428, 436, 439, 441
Консисторії митрополичі – 91, 150, 172, 174, 220

Конституції
Польщі – 190
УНР (проект) – 143

Контори
нотаріальна – 231
торгового дому – 441

Контрабанда і боротьба з нею – 92
Контрреволюція і боротьба з нею – 392
Контроль, контролюючі органи – 1, 92, 98, 100, 127, 160, 174, 178, 186, 187, 189, 191, 193, 208, 219, 220, 225, 229, 240, 257, 281

Конференції
вчительські – 94
жіночі – 109
інші – 212
крайові сіоністські – 117, 120, 121, 123
мирові (дипломатичні) – 141, 186, 235
наукові – 103, 387, 401
партійні – 1, 2, 5, 106, 284
поетичні – 454
читацькі – 501

Конфіскації (див. також Вилучення) – 98, 192, 229, 255, 260, 442

Концерни – 290

Концерти – 105, 119, 186, 196, 273, 297, 298, 383, 421

Конярство – 299, 306, 315, 318

Кооперація і кооперативний рух – 98, 107, 110, 146, 189, 249, 402, 404, 435

Кореспонденти – 112, 122, 134, 142, 179, 274, 279, 316, 358, 360, 367, 412, 438, 455, 471, 476, 485

Кореспонденція – 6-9, 65, 68, 113, 139, 160, 164, 209, 214

Корпуси армійські, жандармські, поліцейські та ін. – 24, 28, 92, 128, 129, 191, 193, 219, 262, 281, 282, 442

Костьоли – 220, 268, 442

Крамниці, магазини – 210, 239, 397

Кредитування і кредитні товариства, установи – 118, 189, 196, 247, 269, 272, 404

Крейсер – 66

Критики
літературні – 136, 152, 360, 362, 364, 371, 373, 391, 405, 418, 419, 432, 440, 443, 447, 451, 452, 454, 457, 458, 466, 469,

474, 480, 482, 485, 488, 490, 494, 501
музичні – 436

Культура і культурне будівництво – 1, 70, 94, 95, 112-114, 119, 122, 123, 127, 130, 131, 133, 134, 137, 139, 152, 154, 161, 164, 167, 169, 173, 179, 182, 183, 185, 192, 197, 199, 200, 215, 253, 255, 257, 276, 279, 357, 365, 396, 401, 405, 420, 452, 475, 482

Культурно-освітні установи – див. Бібліотеки, Клуби

Культурно-освітня діяльність – 105, 126, 127, 164, 187, 200, 210, 217, 242, 276, 279

Купці – 184

Курені
армійські – 244, 299
Легіону УСС – 129, 144, 157
пластунські – 160

Курсанти – 308

Курси
з вивчення мов, професійні, набуття професії – 94, 153, 179, 182, 189, 210, 276, 277, 298, 329, 351, 354, 377, 386, 437, 440, 441, 443, 473, 491, 506
як навчальні дисципліни – 133, 176, 355, 413, 429, 442, 473, 493

Лабораторії – 308

Лазарети – 240

Лауреати державних, літературних та інших премій – 358, 360, 369, 370, 374, 385, 390–392, 400, 401, 403, 406, 409, 414, 418, 419, 426, 434, 438, 446, 457, 462, 467, 468, 474, 477, 482, 485, 488, 490, 499, 501, 502, 506

Лексикологія – 429

Лексикографія – 429

Лекції, лектори – 117–119, 121, 141, 160, 176, 182, 196, 203, 246, 273, 355, 362, 393, 408, 415, 423, 428, 448, 486

Листи (епістолярія) – 3, 5, 91, 106, 111, 112, 114, 119, 123, 127, 131–134, 137, 139–143, 145, 146, 148–150, 152, 154–159, 165, 172, 176, 177, 180, 186, 190, 191, 193, 205, 206, 211, 219, 225, 229, 234, 235, 244, 248, 251, 254, 255, 257, 259, 265, 273, 274, 278, 282, 355, 358, 361–365, 369, 370, 372, 373–376, 382, 387–389, 392, 396, 399, 400, 401, 403–405, 408, 414, 415, 417, 420–423, 426, 432, 433, 437, 438, 443, 446–448, 454, 455, 459, 461, 463, 467, 475, 477, 486, 490, 497

Листівки (див. також Відозви, Звернення) – 6-9, 84, 171, 214, 357, 371, 462, 495

Лікарі (див. також Медики) – 153, 155

Лікарні – 153, 240, 334, 369, 380, 404, 503

Лікарські військові заклади – див. Госпіталі, евакогоспіталі, шпиталі

Лінгвістика – 154

Літератори (див. також Письменники) – 103, 112, 138, 168, 388, 454, 484

Література
антична – 403
білоруська – 355
давньоєврейська – 181, 182
давньоруська – 355, 387
економічна – 284
загального характеру – 113, 119, 124, 161, 248, 276, 363, 364, 366, 373, 374, 403, 419, 423, 438, 453, 458, 484, 509
західноєвропейська – 362
мистецтвознавча – 453
націоналістична – 90
нелегальна – 66, 93
пластова – 171
політична і суспільно-політична – 36, 284
польська – 152, 181, 374, 483
радянська – 412, 458, 482, 488
російська – 355, 362, 401, 428, 453, 469
світова – 355, 362, 401, 428, 453, 469
слов'янська – 428
українська – 127, 137, 152, 154, 156, 168, 235, 246, 355, 364, 371, 377, 387, 401, 410, 415, 428, 429, 443, 453, 454, 459, 469, 477, 479, 480, 482, 484, 486, 488, 490, 496, 507
художня – 364, 410, 453, 469, 488

Літературознавство – 158, 169, 355, 393, 482

Літературознавці – 70, 137, 138, 152, 156, 235, 355, 362, 364, 371, 387, 401, 403, 405, 415, 428, 432, 443, 458, 459, 466, 477, 479, 480, 482, 485, 486, 494, 496, 497, 500, 501, 505–509

Літературні критики – 136, 152, 364, 371, 373, 405, 432, 458, 480, 482, 485, 490, 494

Магазини – див. Крамниці
Магістрат м. Львова – 184, 236
Маєтки
 державні (домени) – 89
 приватні – 235, 247
 столові (митрополичі) – 148, 174, 175, 220
Маніфестації (див. також Мітинги) – 310, 320
Маніфести – 109
Масонство – 139
Математика – 103, 142, 176, 248, 329, 476
Матеріально-технічне забезпечення (постачання) – 4, 240
Медики (див. також Лікарі) – 155
Медико-санітарна допомога – 129, 155, 186, 210, 235, 273, 281
Меморандуми – 164, 210, 211, 246
Методичні матеріали, посібники тощо – 94, 176, 383, 385
Метричні книги, записи – 91, 195
Меценати – 133, 235
Мистецтво – 70, 95, 112, 124, 141, 169, 235, 245, 297, 305, 310, 349, 359, 363, 366, 370, 377, 378, 382, 397, 402, 404, 406, 408, 413, 417, 422–425, 427, 431, 432, 438, 439, 442, 445, 446, 451–453, 458, 460, 461, 469, 479, 481, 484, 485, 490, 493, 505, 508, 509
Мистецтвознавці – 357, 397, 404, 408, 427, 431, 445, 448, 452, 479, 505, 508
Митні установи (митниці, митні пункти і застави) – 92
Міліція селянська – 397
Місії
 військові – 190, 211, 304, 311
 дипломатичні – 70, 141, 235, 397, 417
 духовні, релігійні – 139, 149, 174, 259
 педагогічна – 136
 Червоного Хреста – 129, 155
Мітинги (див. також Маніфестації) – 120, 213, 299, 307, 314, 320, 340–342
Монархія Австро-Угорська – 186
Монастирі – 139, 149–151, 174, 220, 442, 508
Монографії (див. також Дисертації, Науково-дослідницькі праці) – 394, 410, 427, 458, 459, 507
Мости – 237, 247
Музеї – 103, 132, 133, 139, 169, 176, 245, 252, 273, 317, 332, 340, 377, 378, 397, 401, 402, 404, 406, 408, 416, 417, 427, 431, 433, 444, 461, 506, 509

Навчальні заклади – див. Академії, Інститути, Технікуми, Університети, Школи
Нагороди, нагородження – 4, 128, 279, 314, 315, 320, 321, 355, 360, 361, 367, 372, 374, 383, 387, 391, 396, 400, 401, 409, 411, 412, 414, 416, 418, 424, 432, 434, 438, 446, 447, 455–457, 459, 462, 463, 466, 468, 475, 477, 479, 482, 484, 485, 488, 491, 494, 495, 497, 499, 502
Наука – 70, 103, 125, 132, 133, 137, 138, 141, 143, 145, 152, 154, 168, 172, 173, 176, 182, 203, 235, 236, 248, 306, 401, 413, 415, 428, 435, 482
Наукове товариство ім. Шевченка (НТШ) – 103, 137, 138, 141, 145, 153, 159, 166, 248
Науково-дослідницькі праці (див. також Дисертації, Монографії) – 377, 383, 388, 401, 405, 408, 420, 428, 448, 478, 482
Науковці – 103, 104, 113, 132, 135, 137–139, 145, 149, 152–154, 168, 176, 361, 380, 388, 393, 401, 405, 408, 415, 423, 427–429, 443, 445, 448, 458, 459, 478, 480, 482, 483, 497, 500, 507
Нафта, нафтовики – 63, 178
Націоналізм, націоналістична пропаганда – 90, 230, 254, 355, 364, 369, 394, 432, 451, 464
Неврожаї – 165
Неписьменність та її ліквідація – 124, 127
Німці – 35, 96, 257, 267, 296, 297, 300, 303–306, 308, 313–316, 318–321, 325, 326, 328, 340, 421
Нотаріат, нотаріуси (див. також Контори нотаріальні) – 91, 138, 152, 231, 269

Об'єднання
 Державне видавниче – 453, 469
 інші – 210
 народне – 97
 партизанське – 462
 польських національних комітетів – 280
 польських профспілок – 208

Російське народне – 253
“Сельроб” – 170
Українське національно-демократичне (УНДО) – 124, 145, 170
Українське національно-політичне – 205
Українське робітничо-селянське – 2
українських еміграційних організацій – 205, 276
Обіжники (див. також Циркуляри) – 90, 92–96, 98, 99, 101, 105, 109, 117–121, 123, 124, 126, 127, 143, 145, 160, 174, 175, 181–183, 191, 195, 199, 201, 205, 208, 210, 212, 214, 215, 217, 229, 265, 266, 272, 276, 277, 279, 283, 284
Опери – 374, 383–386, 389–391, 420, 421, 425, 474
Опіка, опікунство – 70, 95, 126, 137, 146, 147, 174, 178, 179, 186, 200, 212, 217, 220, 235, 269, 270, 272, 283, 284
Опозиція політична – 154, 205
Ополчення народне – 3, 405
Організація українських націоналістів (ОУН) – 90, 93, 144, 147, 173, 230, 245, 251
Оренда землі – 198, 210
Отамани – 144, 157, 160, 348, 350
Офіцери – (див. також Унтер-офіцери) – 24, 92, 98, 212, 219, 237, 239, 243, 250, 318

Палати

судові – 35, 36, 53, 66
послів (депутатів) – 154
Українська книжкова – 467
фінансові – 92, 266
центральна – 89
Паливо – 202, 210
Пам'ятники – 25, 297, 308, 333, 399, 402, 408, 422, 433
Пароплави, пароплавні компанії – 178, 179, 188, 269, 270
Партизани – див. Рух партизанський
Партії політичні
вірменські “Гнчак” і „Дашнакцутюн” – 6–8, 53, 66, 68, 84
єврейські (Бунд, “Поалей-Ціон”, “Серп” та ін.) – 6, 8, 9, 33–36, 52, 53, 65, 67, 68, 84, 93, 120, 191
інші – 2, 97, 124, 192, 213
Комуністична партія Західної України (КПЗУ) – 2, 5, 95, 114
Комуністична партія Східної Галичини (КПСГ) – 2, 5
Комуністична партія Польщі (КПП) – 2, 5, 95
Комуністична партія СРСР (ВКП(б), КПРС) – 3, 5, 374, 396, 427, 438, 478, 500
Комуністична партія України (УКП, КПУ, КП(б)У) – 1, 3–5, 159, 371, 394, 412, 440, 476, 500
німецькі (НСДАП та ін.) – 230, 339
польські (“Полонія”, “Корпорація”, “Огніво”, “Соколи” та ін.) – 7, 8, 36, 53, 93, 95, 208, 213, 279, 284
революційні – 6–9, 33–36, 47, 52, 53, 59, 65, 66, 68, 84
соціалістів-революціонерів (есерів, УПРС) – 9, 381, 414
українські (“Спілка”, РУП, “Мазепинці”, УНДО та ін.) – 9, 35, 36, 66, 84, 123, 134–137, 141, 145, 154, 157, 162, 170, 173, 211, 254, 474
Паспорти, паспортна система – 78, 98, 116, 178, 188, 191, 272
Педагоги – див. Вчителі
Пенсії – 98, 99, 295, 266, 281
Пенсіонери – 96, 98, 108, 186, 193, 265, 266, 281
Перекладачі – 133, 152, 221, 360, 362–365, 372, 381, 394, 403, 407, 409, 417, 440, 446, 447, 454, 458, 467, 469, 473, 491, 501, 505
Переселення і переселенці – 89
Перлюстрація кореспонденції – 6–9, 65, 68
Підпільники, підпільний рух – 3, 106, 186, 434
Пільги, пільговики – 92, 120, 272
Письменники (див. також Літератори) – 103, 113, 133, 134, 136, 138, 145, 152, 154–156, 176, 235, 355, 358, 359, 361–364, 367–369, 373, 374, 380, 381, 388, 389, 391, 392, 394, 396, 400, 401, 409, 410, 412–419, 426, 434, 438, 443, 447, 451, 453–459, 463–465, 467, 468, 470, 471, 473, 475, 476, 478, 480, 484, 485, 488, 490, 494, 495, 499, 501–503, 506, 507
Повстання, повстанці – 3, 283
Погроми єврейські – 93, 95, 98, 202
Податки, збір податків – 117, 247
Поети – 152, 156, 345, 346, 360, 364, 369, 371, 373, 374, 376, 388, 391, 403, 407, 409, 410, 418, 430, 437, 438, 440, 442, 446, 453, 454, 459, 462, 467–469, 472, 474, 483, 485, 487, 488, 491, 503
Пожертви, пожертвування – 105, 110, 119, 120, 148, 184, 210, 235, 273
Позбавлення звань, волі, виборчих і громадянських прав – 136, 381, 403

Позики грошові – 184, 196, 203
Поліція, поліційні установи
в довоєнній Польщі – 89, 92, 95, 96, 98, 108, 146, 186, 191, 192, 213, 214, 216, 222–227, 229, 230, 233, 234, 260, 265, 266, 271
в царській Росії – 6–18, 28–31, 46, 49, 50, 59, 60, 65, 67, 68, 71, 74, 78, 83, 84, 437
Поляки – 4, 93, 95, 96, 126, 128, 141, 154, 178, 208, 212, 235–237, 243, 270, 279, 280, 284, 374, 450, 460
Поміщики – 235, 442, 448
Порти – 78, 188, 420
Поселенці, зсильнопоселенці, спецпоселенці – 117, 127, 183, 185, 362, 394
Послання – 133, 446, 463
Пошта – 19, 101, 191, 253, 262
Правління громадських організацій, товариств, СПУ та ін. – 94, 95, 98, 102, 116, 119, 120, 127, 142, 153, 178, 203, 210, 273, 358, 381, 385, 396, 400, 434, 438, 452–454, 457, 462, 474, 484
Правники (див. також Юристи) – 135, 143
Представництва, представники організацій, установ – 2, 5, 60, 95–99, 108, 110, 116–118, 134, 135, 141, 142, 147, 162, 178, 180, 184, 188, 191, 212, 241, 247, 269, 270, 277, 284, 306, 417, 451
Преса – 115, 122, 124, 131, 134, 157, 162, 207, 210, 213, 257, 260, 268, 284, 367, 372, 373, 381, 410, 411, 413, 435, 438, 463, 469, 496, 502
Природознавство – 176, 248
Притулки
дитячі – 130, 200, 210
інші – 118, 200, 202,
Провокації, провокатори – 75
Прозайки – 373, 389, 410, 415, 428, 454, 478, 488, 501
Прокуратури – 1, 93, 255, 260, 427, 471, 478
Прокурори – 33, 35, 51, 66, 90, 93, 378, 422
Промисли – 23, 102, 404, 450
Промисловість – 3, 191, 291, 298, 310, 504
Просвітництво – 187, 200
Процеси судові – 93, 135, 137, 147, 151, 358, 473
Публіцисти, публіцистика – 134, 136, 141, 144, 155, 158, 235, 374, 391, 396, 418, 451, 457, 475, 476, 488
Пункти
евакуаційні – 492
жандармські – 24, 74
залізничні – 100
збірні – 272
населені – 174, 318
повітові – 270
прикордонні – 72, 73
розшукові – 38, 59

Р
Радгоспи – 311, 502
Радіомовлення, радіостанції – 369, 412, 414, 440, 473
Реабілітація – 361, 363, 364, 369, 372, 373, 383, 388, 392, 394, 403, 408, 413, 417, 421, 427, 428, 433, 437, 438, 441, 471, 473, 476, 478, 480, 503
Ревізії – 69, 117, 119–121, 126, 127, 146, 183, 185, 199, 208, 210, 244, 435, 454
Революції (див. також Рух революційний) – 20, 22, 177, 417, 427, 458
Революціонери – 2, 398, 401, 442
Редактори – 70, 106, 107, 111–114, 122, 132, 134, 136, 138, 141, 149, 152, 154, 157, 158, 168–173, 177, 206, 246, 249, 251, 252, 254, 255, 257, 268, 274, 278, 346, 355, 358–360, 371, 374, 380, 381, 389, 391, 392, 394, 396, 413, 414, 418, 423, 429, 432, 442, 446, 451, 455, 456, 461, 463, 466, 473, 474, 476, 480, 482, 491, 494, 495, 497, 502, 507
Редакції – 103, 106, 109, 111–114, 122, 132, 139, 141, 143, 145–165, 168–173, 177, 207, 248, 249, 251–257, 268, 274, 278, 364, 369, 401, 407, 409, 418, 419, 435, 438, 440, 456, 462, 465, 467–469, 472, 475, 476, 479, 481, 484, 488, 491
Реєміграція, реємігранти – 179, 272
Резерви людські – 3
Резервісти – 193
Реконструкція залізниць, інших інженерних споруд – 125, 237
Репатріація, репатрійовані – 124, 202, 280
Репресії, репресовані – 1, 132, 210, 362, 369, 377, 394, 408, 413, 421, 427, 428, 433, 465, 478
Реформи – 34, 89, 124
Робітники, робітничий клас – 98, 178, 208, 247, 272, 297, 309, 312, 314, 315, 318, 321, 359, 363, 366, 369, 371, 376, 379, 384, 409, 414, 418, 478, 480–482

Розшук

інший – 99, 128, 179, 202, 221, 226, 234, 270
політичний – 6-9, 18, 25, 26, 38, 59-61, 65, 68, 74, 84, 214

Румуни – 313, 315, 320

Рух

господарський – 208
громадський – 377
залізничний – 100, 187
місійний – 134
народницький – 235
національно-визвольний – 162, 222, 246, 474
пароплавний – 116
партизанський – 4, 426, 499
пластунський – 160, 176
політичний – 145, 180
революційний – 2, 6-9, 59, 60, 65, 67, 68, 78, 84, 233, 373, 418, 476
сіоністський – 122
соціалістичний – 158
спортивний – 140

Садки дитячі – 94, 210, 217, 276

Санітари – 366, 396

Санітарна допомога – 129, 155, 186, 187, 211, 239, 276, 381

Санітарні справи – 89, 100, 155

Свідоцтва – 98, 195, 197

Свята та святкування – 19, 45, 160, 195, 251, 255, 273, 307, 308, 312, 314, 327, 334, 339, 424, 431

Сейм – 89, 98, 120, 124, 138, 154, 162, 190, 208, 247

Семінари – 355

Семінарії

вчительські – 376, 379, 392, 470

духовні – 91, 150, 151, 156, 174, 398, 492

Сенат – 124, 132, 162, 190, 205

Сенатори – 154, 162, 205

Сесії установ – 175, 238, 418

Синагоги – 195

Січові стрільці (УСС) – 93, 107, 128, 129, 134-136, 140-142, 144, 157, 164, 166, 168, 173, 332-334, 336, 397

Скульптори – 422

Скульптури – 417, 452, 487

Слідчі органи та їх працівники – 18, 35, 75, 90, 213, 214, 223, 226, 229, 250, 260, 272, 405

Соціологія, соціологи – 135, 419, 428, 456

Союзи політичні, громадські, кооперативні та ін. – 2, 20, 23, 66, 93, 109, 134, 140, 146, 147, 162, 164, 167, 178, 189, 235, 237, 270, 280, 348, 377, 398, 435

Списки послужні – 247

Списки формулярні – 69

Спілки

видавничі – 136, 152, 168, 381

військових інвалідів – 142

інші – 199, 279

композиторів УРСР – 385

комунальні – 247

кредитні і позичкові – 189

письменників – 388, 389, 410, 413, 438, 443, 451, 454, 467, 470, 475, 478, 484, 488, 501, 507

політичні – 214

національні єврейські – 126, 194, 199, 200

національні польські – 374, 450

пароплавні – 188

професійні – 98, 167, 192, 194, 208, 224, 441

споживчої кооперації та споживчих товариств – 435

спортивні – 199

студентські – 159, 162

українських журналістів Америки – 153

українських правників – 143

художників України – 406, 452
Спорт, спортивна робота (див. також Фізична культура, фізичне виховання) – 105, 123, 140, 147, 199, 203, 296, 306, 314, 315, 331, 338, 339
Справи
 дисциплінарні – 90, 222, 242
 слідчі – 250, 272
Сталінізм – 1
Станції
 біологічні – 176
 залізничні – 10, 100, 368
 радіо – 412, 414, 440
Староства – 178, 183, 192, 212, 215, 230, 271
Старости – 244
Статистика і статистичні установи – 2, 96, 103, 115, 124, 145, 191, 193, 210, 219, 237, 240, 242, 272
Статути партій, товариств та ін. – 6, 8, 20, 94, 96, 98, 103, 109, 115, 117, 119–121, 123, 124, 126, 127, 130, 131, 137, 143, 154, 160, 162, 167, 178, 179, 181–183, 185, 186, 190, 195, 200, 202, 203, 205, 208, 210, 211, 213–215, 244, 249, 255, 269, 270, 273, 276, 277, 280, 283, 501
Страхування і страхові установи – 145
Студенство – 68, 93, 104, 135, 144–146, 153, 155, 158, 159, 162, 167, 174, 197, 203, 248, 314, 345, 364, 367, 377, 427, 462, 470, 477
Страйки, страйковий рух – 93, 98, 265
Судді та інші працівники судів – 90, 93, 143, 144, 235, 248, 420
Суди і судові органи
 апеляційні – 90, 93, 143
 верховні (вищі) – 90, 93, 372
 військові – 265
 військово-окружні – 33, 34, 51, 52
 дисциплінарні – 90
 загальної юрисдикції – 35, 108, 143
 інші – 126, 129, 186, 231, 471
 окружні – 35, 36, 90, 93, 218, 239, 255, 260
 партійні – 124
 польові – 232
 товариські – 117, 121, 183
 церковні – 91
Судочинство – 89
Судна військові – 155

Тарифи – 100, 187
Тваринництво – 328
Театр воєнних дій – 33, 34
Театри – 105, 127, 210, 217, 297, 329, 347, 352–354, 363, 366, 377, 379, 383, 384, 386, 389, 390, 396, 402, 425, 437, 439, 444, 460, 461, 464, 485, 487, 489, 492, 493, 495, 498, 508
Театрознавці – 377, 461, 505, 508, 509
Телеграф – 101, 126, 191, 262
Телефонний зв'язок, телефоністки – 101, 191, 298, 307
Телефонограми – 262
Терор – 372, 415
Технікуми – 359, 388, 402, 403, 433, 456, 462, 468
Тижневики – 122, 141, 158, 170, 172, 254, 296–300, 302–422, 426, 444
Товариства
 благодійні – 130, 138, 147, 197, 256, 273, 283, 417
 видавничі – 70
 господарське (“Сільський господар”) – 102, 257
 дружби і культурних зв'язків із зарубіжними країнами – 475
 еміграційні – 116, 178, 179, 256, 269, 270, 273, 276, 278
 єврейські – 89, 116, 117, 119, 121, 181–183, 185, 195–199
 жіночі – 109
 інші – 91, 105, 110, 124, 126, 131, 135, 141, 154, 198, 203, 208, 210, 213, 271, 273, 276, 391
Кирило-Мефодіївське – 442
кредитно-кооперативні і фінансові (“Ощадність” та ін.) – 146, 147, 196, 402, 404
культурних зв'язків з українцями за кордоном (“Україна”) – 396

культурно-освітні – 137, 279
 математичне – 248
 медичні – 153
 мистецькі, драматично-музичні – 349, 352, 353, 398, 476
 наукові (НТШ та ін.) – 70, 103, 132, 135, 137, 145, 152, 154, 157, 168, 176, 248, 477
 охорони воєнних могил – 333
 охорони пам'яток історії і культури – 357
 охорони природи – 425
 пароплавні – 179, 201
 педагогічні („Рідна школа” та ін.) – 94, 111, 136, 137, 154, 176, 442
 пластові – 160
 пожежні – 105
 політичні – 137, 154, 157, 205
 польські – 105, 270, 279
 правничі – 135, 143
 “Просвіта” – 66, 111, 127, 132, 136, 138, 140, 141, 145, 146, 154, 157, 235, 244, 251, 327, 359, 420, 423, 474
 професійні – 98
 релігійні – 173, 377
 російські – 21, 22
 слов'янські – 105
 спортивні („Сокіл” та ін.) – 105, 140, 147, 157, 199
 “Стара громада” – 448
 страхові (“Дністер” та ін.) – 138, 145-147
 студентські („Січ”, “Академічний кружок” та ін.) – 155, 167, 197, 203, 477
 українські – 70, 105, 124, 127, 146, 211, 241, 273, 276, 278
 фотографічне – 329, 330, 354
 Червоний Хрест – 66, 129, 155, 397

Товари

- інші – 186, 201
- продовольчі – 92, 212
- промислові – 212

Транспорт, транспортування – 96, 115, 116, 201, 272, 186

Трибунали – 190, 260

Туризм – 147, 201

Тюрми (див. також В'язниці) – 90, 93, 136, 150, 218, 228, 229, 503

Українізація – 1, 504

Українознавство – 142, 153, 235, 500

Українці – 68, 79, 98, 128, 130, 146, 154, 155, 161, 162, 176, 177, 180, 186, 244, 246, 249, 255, 259, 297, 329, 330, 335, 343, 347, 350, 352–354, 391, 396

Університети – 2, 70, 103, 104, 132–146, 150–159, 162, 176, 203, 235, 248, 259, 355, 364, 365, 369, 371, 373, 374, 377, 380, 381, 385, 388, 391, 393, 394, 400, 405, 408, 412, 413, 415, 417–420, 423, 427–429, 434, 435, 440, 442, 447, 448, 458, 459, 466, 474, 476, 479, 480, 482, 483, 490, 491, 496, 497, 499, 504, 506–508

Унтер-офіцери (див. також Офіцери) – 10, 19, 74

Уповноважені міністерств, відомств, інших установ, окремих осіб тощо – 4, 118, 119, 122, 142, 155, 388

Управи (адміністративні, міські, товариств тощо) – 105, 126–129, 134, 135, 179, 186, 188, 195, 210, 215, 235, 257, 269, 270, 273, 276, 280, 381, 453

Управління

- адміністративні – 89, 225, 238
- будівельні – 96
- виправних таборів – 478
- військові – 61, 63, 211, 239
- восводські – 89, 92, 98, 178, 179, 182, 185, 213, 237, 247, 270, 272
- головні – 119, 120
- губернські – 225
- державні – 1, 178, 191, 193, 212, 272, 402, 460, 464
- еміграційні – 116, 178, 201, 269, 270, 272
- жандармські – 7, 8, 25–27, 35, 37–44, 48, 54–59, 62, 64, 65, 68, 72–74, 76–78, 80, 82, 84–88, 209, 265
- жандармські поліцейські залізниць – 10–18, 28–32, 46, 49, 50, 71, 83
- загальні – 100
- крайові – 89, 98
- маєтків – 175

міські – 108, 120
окружні – 89, 119, 126
партійні – 1
повітові – 225, 229
політичні – 374, 438
поліцейські – 89
слідчі – 213
учбового округу – 69
фінансові – 184, 189
центральні – 121
церковні – 220
шкільними справами – 89

Установи

військові – 193
державні – 96, 108, 212
інші – 95, 146, 190, 206, 216, 217, 241, 273, 415
наукові – 103
партійні – 1
судові – 35

Установчі збори – 244, 504

Училища

авіаційне – 502
комерційне – 471
музичні – 383, 385, 411, 492
реальні – 355, 376, 411
сільськогосподарське – 416
театральне – 386
художні – 378, 395, 424, 431, 493

Фабрики

інші – 357
кінофабрика – 464, 473

Ферми землеробські – 119

Фізика – 176, 248, 476

Фізична культура, фізичне виховання (див. також Спорт, спортивна робота) – 105, 119, 126, 181, 183, 193, 199, 315, 337, 338

Філармонії – 383, 492

Фільми – див. Кінофільми

Фірми – 96, 289

Флоти – 155, 193, 300, 320, 321, 420

Фонди

архівні – 24, 62, 91, 116, 118, 211, 236, 245, 260, 280, 357, 364, 445, 449, 509

бібліотечні – 236

благодійні – 137, 164

всесвітній єврейський – 116

інші – 247, 272, 273, 279, 464

літературний (Літфонд) – 392, 400, 447

науковий – 132

патріарший – 153

художній (Худфонд) – 450

Фотоальбоми – 107, 245, 327–354

Фотографії – 70, 133, 137, 157, 158, 174, 244, 245, 259, 279, 327–354, 362, 367, 369, 370, 373, 374, 376, 389, 394, 397, 403, 408, 415, 417, 423, 424, 426, 433, 434, 449, 458, 465, 473, 487, 489, 490, 499, 503, 504

Фотосправа – 330, 354

Французи – 99, 235, 315, 318, 325

Фронти

інші – 4, 248, 261, 316, 317, 336, 358, 368, 392, 446, 462, 472, 476, 477, 479

Південно-Західний – 61

Середземноморський – 314

Східний – 296, 299, 306, 309, 311, 313, 318, 322, 323, 326

Хабарництво і боротьба з ним – 91
Харчування громадське – 128, 202, 229, 240
Хори, хорівий спів – 127, 182, 210, 217, 327, 329, 354, 375, 381, 390, 398, 411, 421, 425, 492
Хормейстер – 411
Художники (див. також Живописці) – 148, 235, 366, 370, 382, 395, 399, 402, 404, 406, 408, 415, 423–425, 431, 433, 442, 444, 451, 452, 464, 487, 490, 493
Художня самодіяльність – 327, 329, 354, 486, 492
Цензура – 101, 265
Центральна Рада – 35, 70, 129, 211, 244, 417, 504
Церкви, церковні справи – 89, 91, 133, 139, 141, 149, 151, 159, 162, 173, 174, 195, 207, 210, 220, 235, 245, 259, 308, 333, 408, 448
Циркуляри (див. також Обіжники) – 6–9, 35, 59, 60, 65, 67, 68, 74, 78, 84
Цінні папери – 231
Цінності матеріальні – 60

Часописи (див. також Журнали) – 70, 114, 127, 131, 134, 137, 141–143, 145, 154, 157, 159, 169, 206, 235, 244, 260, 268, 274, 329, 354, 500
Частини особливого призначення (ЧОП) – 394
Чиновники – 63, 239, 339, 340
Читальні – 117, 119, 121, 127, 138, 163, 182, 203
Червоноармійці – 369, 376, 387, 390, 462, 500

Шахти – 310, 318, 422

Шевченкознавство – 401, 432, 459, 506

Школи –

- агрономічні, сільськогосподарські – 427, 507
- артилерійська – 481
- віділові – 141
- військові, військово-фельдшерські – 142, 308, 381, 384
- двокласні – 364, 381, 389
- загальноосвітні – 94, 130, 155, 159, 195, 210, 217, 220, 398, 402, 437, 474, 506
- земська – 480
- кобзарська – 398
- комерційні, торговельні – 203, 370
- мистецькі (музично-драматичні, танцювальні, малювальні, художні та ін.) – 305, 345, 370, 378, 379, 384, 398, 399, 404, 408, 422, 489
- міська – 424
- народні – 398, 413
- партійні – 418, 480
- підготовча – 210
- початкові – 134, 276, 437, 506
- професійні, професійно-технічні – 94, 247, 391, 450
- ремісничі – 414
- семирічна – 506
- середні – 365, 415, 425, 480, 486
- сільська – 364
- трикласна – 441
- спеціальні –
 - церковні (дяківські, католицькі) – 141, 151
 - юнацькі – 242, 276

Шпиталі – див. Госпіталі

Шпигунство і боротьба з ним – 6–8, 33, 34, 36, 47, 51–53, 60, 61, 66, 68, 88, 89, 218, 230, 232

Штаби – 4, 35, 60, 61, 142, 157, 242, 276, 319, 369, 482, 499

Щадниця – 146

Ювілеї – 251, 424, 431, 454

Юристи (див. також Правники) – 70, 143, 466

Юстиції органи – 35, 36, 95, 143, 218

ГЕОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК

- Австралія – 269
Австрія, Австрійська імперія (монархія) – 88, 89, 100, 110, 130, 155, 161, 173, 174, 186, 238, 246, 274, 293, 297, 305, 308, 310, 329, 330, 332, 352-354
Австро-Угорщина – 60, 61, 63, 79, 95, 105, 136, 177, 180, 211, 254, 284, 336
Азія – 454
Алжир – 269
Алма-Ата (нині Алмати), м. – 394, 436
Алчевськ, м. – 436
Альпи, Савойські Альпи – 299, 306
Амберг, м. – 144
Америка – 110, 114, 123, 133, 140, 148, 153, 178, 201, 259, 451
Америка Південна – 116, 127, 133, 269
Америка Північна – 153
Ананьїв, м. Херсонської губ. – 58
Ананьївський пов. – 58
Андріївка, с. Ніжинського пов. – 387
Андрушівка, с. Липовецького пов. на Київщині – 235
Антарктида – 464
Атлантичний океан – 311
Аральське море – 442
Аргентина – 127, 178, 179
Арль – 312
Архем – 305
Астрахань, м. – 442
Аугсбург, м. – 159
Африка – 269, 454
Африка Північна – 411
Ашхабад, м. – 464
- Бабайківка, с. Царичанського р-ну Дніпропетровської обл. – 392
Базель – 118
Балигород – 124
Балта, м. Одеської обл. – 403, 414
Балтійське узбережжя – 309
Бамберг, м. – 295
Бамтаб – 427
Баранов, с. – 137
Баришівка, смт Київської обл. – 480
Барселона, м. – 307
Бахмач, м. Чернігівської обл. – 478
Башкирія – 410
Белзець, с. Золочівського пов. – 138
Бельгія – 133, 269, 299, 307, 370
Бенгалі – 297
Берген, м. – 176
Бердичів, м. Житомирської обл. – 471
Бердянськ, м. Запорізької обл. – 404
Бережани, м. – 138, 141, 270
Березань – 442
Березань, смт Баришівського р-ну Київської обл. – 507
Березівка, с. Чернігівської обл. – 497
Берестечко, м. – 394
Берлін – 70, 109, 129, 135, 137, 141, 153–155, 248, 297, 298, 305–307, 309–311, 315, 320, 370, 391
Бессарабія – 151
Бессарабська губ. – 6, 52, 53, 72-74
Белгород, м. – 312, 321, 326
Белград, м. – 195, 311
Бельсько, м. Сілезького воєводства – 213
Бібрка, м. – 154
Біївка, с. Полтавського р-ну Полтавської обл. – 494
Біле море – 362
Білогородка, с. Ізяславського р-ну Хмельницької обл. – 455
Білорусь – 98, 139, 151, 186, 366, 426
Білорусь Західна – 162
Білоусівка, с. – 507
Більбао, м. – 312
Більче, с. Млинівського р-ну Рівненської обл. – 373
Богемія – 312, 314
Богодухівський пов. Харківської губ. – 26
Болгарія – 297, 307, 318, 426
Болехів, м. – 138
Боржавський округ (Закарпаття) – 442
Борислав, м. – 270, 406
Борич, м. – 231
Боромля, с. Сумської обл. – 506
Борщів – 145
Браза, с. Болехівського р-ну Івано-Франківської обл. – 365
Бразилія – 127, 174, 179
Братислава, м. – 444
Броди, м. – 60, 62, 159, 270
Бродниця, м. – 234
Брустури, с. – див. Шепіт, с. Івано-Франківської обл.
Брюссель, м. – 299, 307
Будапешт – 131
Буїнськ, м. – 152
Буковина – 60, 61, 79, 105, 154, 155, 161, 167, 180, 220, 246, 279, 304, 391
Буковина Північна – 402
Бурти, с. Черкаської обл. – 461
Бухарест, м. – 308
Бучач, м. – 134
Буффало, м. – 259
Бяла, м. (Західна Галичина) – 89
- Вадовичі – 242

Валенсія, м. – 315
 Валківський пов. Харківської губ. – 26
 Варпаліянка – 334
 Варшава – 70, 95-97, 115, 116, 119, 121, 123, 125, 126, 134, 149-151, 162, 172, 178, 188, 190-193, 198-200, 205, 207, 210, 222, 224, 226, 230, 233, 235, 237, 248, 260, 268-271, 273, 276, 305, 346, 374, 383, 401, 413, 422
 Васильків, м. Київської обл. – 489
 Васильківці, с. – 500
 Ватикан – 141, 235
 Велика Британія – 246
 Вельдіж, м-ко Долинського пов. в Галичині – 144
 Венеція, м. – 397
 Веприк, с. Київської обл. – 398
 Вербилівці, с. Рогатинського пов. – 150
 Вербів, с. – див. Любимівка, с. Андрушівського р-ну Житомирської обл.
 Вербівець, с. Катеринопільського р-ну Черкаської обл. – 491
 Версаль – 417
 Верхнячка, смт Черкаської обл. – 356
 Весела Долина, с. Глобинського р-ну Полтавської обл. – 400
 Вижиськ, м. Познанського воєводства – 230
 Вилкове, посад Бессарабської губ. – 74
 Винники, м-ко – 138
 Вислобоки, с. Кам'янка-Бузького р-ну Львівської обл. – 483
 Вишнівка, с. Цілиноградського р-ну, Казахстан – 415
 Відень – 89, 100, 128, 129, 131, 134-137, 141, 144, 153-156, 158, 161, 164, 176, 177, 180, 211, 238, 250, 263, 274, 284, 297, 310, 397, 417, 435, 442, 483
 Візін, м. – 348, 349
 Вільно (Вільнюс), м. – 235, 442
 Вільхівці, с. Саноцького пов. (Польща) – 416
 Вільшани, с. Перемишльського пов. – 216
 Вінниця, м. – 288, 372, 401, 403, 457
 Вінницька обл. – 481
 Вісла, р. – 426
 Владивосток, м. – 493
 Владикавказ, м. – 493
 Владимир, м. – 474
 Вовчанськ, м. Харківської обл. – 476
 Вовчанський пов. Харківської губ. – 26
 Вознесенськ – 50
 Вознесенськ, м. Миколаївської обл. – 496
 Волинь – 94, 98, 109, 129, 162, 164, 165, 167, 237, 241, 244, 255, 414, 442
 Волинська губ. – 9, 34, 36, 77, 80, 85-88, 161
 Волинське воєводство – 100, 237, 270
 Волинь Західна – див. Західна Волинь
 Володимир-Волинський пов. – 85
 Вонгровець – 132
 Воркута, м. – 362, 381
 Воронеж, м. – 503
 Вороніжчина – 244
 Вроцлав – 133

 Гадацький пов. – 40, 44
 Гайдельберг – 135
 Галицьке губернаторство – 105, 203
 Галицьке намісництво – 98, 103, 265
 Галич, м. – 154, 220
 Галичина – 60-62, 81, 89, 92, 94-98, 100, 102, 105, 108-110, 119, 121, 127-130, 133, 136, 137, 140, 141, 146, 148, 152, 154, 155, 161, 162, 165-167, 169, 174, 180, 186, 189, 202, 211, 229, 236, 238, 239, 241, 246, 247, 257-259, 280, 283, 284, 334, 338, 416
 Галичина Східна – 2, 5, 95, 115, 117, 120-123, 131, 141, 162, 180, 181, 183, 184, 186, 191, 197, 198, 202, 211, 220, 237, 254, 277
 Галичина Західна – 89, 180, 435
 Галіфакс, порт – 188
 Гареджі – 408
 Гартфорд, м. – 259
 Гданськ, м. – 167
 Германівка, с. Обухівського р-ну Київської обл. – 482
 Герцеговина – 299
 Глодоси, с. Новоукраїнського р-ну Кіровоградської обл. – 440
 Глухів, м. – 448
 Гнідин – 416
 Голландія – 133, 299, 305, 314, 321
 Гологори, с. Золочівського пов. – 259
 Гольтявіно, с. Єнісейської губ. – 145
 Гольшинці, с. Збаразького пов. на Тернопільщині – 153
 Горішня Орава та Спіж – 95-98
 Городенка, м-ко – 136, 155
 Городниця, с. Гусятинського р-ну Тернопільської обл. – 380
 Горький, м. – див. Нижній Новгород, м. Гренвіл, м. – 259
 Греція – 320
 Гримайлів, м. Тернопільської обл. – 152
 Грозний, м. – 465
 Грузія – 408, 446, 479
 Грунь, с. Охтирського р-ну Сумської обл. – 381
 Гуцульщина – 186, 395

 Гдиня – 201
 Гмюнд – 130, 180
 Грац, м. – 140, 221, 275
 Гужно, м-ко Поморського воєводства – 234

 Далекий Схід – 280, 383
 Данія – 126, 310, 311
 Дворічна, с. Харківської обл. – 415
 Дебальцеве, ст. Донецької обл. – 369
 Дерпт, м. – див. Тарту, м.
 Десна, р. – 423
 Диканька, м. – 429
 Діжон, м. – 151
 Дніпро, р. – 395, 396, 409, 416, 426, 433, 444, 451
 Дніпропетровськ, м. – 459, 492
 Доброгостів, м-ко на Самбірщині – 140
 Долина, м. – 144, 154
 Домб'є, с. – 135, 137
 Донбас – 310, 318, 389, 411, 422, 447
 Донецьк, м. – 326, 370, 436, 461
 Дортмунд, м. – 298
 Дрогобич, м. – 144, 158, 245, 259, 270
 Дубнівський пов. – 87

- Дубно, м. Волинської губ. – 88
 Духовщина, м. Смоленської обл. – 387
 Еквадор – 178
- Євпаторія, м. – 493
 Європа – 110, 117, 135, 188, 373
 Європа Західна – 123
 Єкатеринбург, м. – 383, 384, 493
 Єлисаветград, м. Херсонської губ. – 56, 143, 366 (див. також Кіровоград, м.)
 Єлисаветградський пов. – 56
 Єнакієве, м. Донецької обл. – 422
 Єрусалим – 117, 118, 123, 433
 Єсмань, с. – див. Червоне, с.
- Желязна Жондова, с. – 346
 Женева – 129, 155, 309
 Жиданов, с. Познанського воєводства – 235
 Жидачівський пов. – 281
 Жидятичі, с. Яричівського пов. – 150
 Житомир, м. – 80, 86, 151, 383, 400, 481, 502
 Житомирська обл. – 460
 Житомирський пов. – 86
 Жовква, м. – 124, 132, 327
 Журов, с. Стрийського пов. – 259
- Загреб, м. – 140, 297, 306, 309, 310
 Закарпаття – 127, 129, 141 (див. також Україна Закарпатська)
 Закопане – 283
 Заліщики – 145
 Зальцбург, м. – 308
 Заполяр'я – 316
 Запоріжжя – 378, 472
 Заславський пов. – див. Ізяславський пов.
 Західна Волинь – 5
 Західна Галичина – див. Галичина Західна
 Західна Область Української Народної Республіки – 155
 Західна Україна – 2, 5, 89, 98, 127, 131, 160, 162, 165, 178, 214, 236, 254, 277, 285, 402, 410, 451
 Збруч, р. – 242, 410
 Звенигородка, м. Черкаської обл. – 371
 Звенигородщина – 491
 Зелена Діброва, с. Черкаської обл. – 378
 Зіньків, м. Полтавської обл. – 364, 381, 496
 Зіньківський пов. – 41, 44
 Зміївський пов. Харківської губ. – 26
 Золотоноша, м. – 507
 Золочів, м. – 134, 144, 159, 248
 ЗУНР – 89, 93, 128, 134, 140, 141, 211, 250, 254, 259
- Івано-Франківськ, м. – 459
 Ізмаїл, м. Бессарабської губ. – 72
 Ізюмський пов. Харківської губ. – 27
 Ізяславський пов. – 77
 Інсбрук – 305
 Інта, м. – 403
 Ірак – 390
 Іран – 390
- Іркутськ, м. – 492
 Іспанія – 99, 195, 257, 297, 305-307, 309, 310, 312, 315, 318
 Іспас, с. Вижицького р-ну Чернівецької обл. – 361
 Італія – 269, 297, 300, 302, 306, 314, 320, 326, 343, 370, 426, 435
- Йозефов, м. – 331, 343
- Кавказ – 373, 408, 478
 Казань, м. – 152, 423
 Казахстан – 135, 415, 450
 Каланчак, смт Херсонської обл. – 389
 Каліш, м. – 205, 210, 242, 276, 350
 Калуш, м. – 154
 Кам'янець, м. Брестської обл. (Білорусь) – 376
 Кам'янець-Подільський, м. – 135, 244, 366, 379, 381, 389, 415, 440, 446, 489
 Кам'яний Міст, ст. – 20
 Кам'янка-Бузька, с. Львівської обл. – 397
 Канада – 114, 116, 127, 133, 134, 140, 174, 178, 179, 188, 201, 211, 246, 269, 270, 390, 472, 500
 Канів, м. Черкаської обл. – 442
 Канін, с., Комі – 362
 Кантемирівка, с. Богучарського пов. Во-ронезької губ. – 503
 Карнегі, м. – 259
 Кассіно, м. – 235, 343
 Катеринослав, м. Катеринославської губ. – 32, 71, 84, 387, 459 – див. також Дніпропетровськ
 Катеринославська губ. – 52
 Катовице, м. Сілезького воєводства – 213, 223
 Качанівка, с. Чернігівської обл. – 442
 Квебек, м. – 188
 Квітки, с. Черкаської обл. – 398
 Кельн, м. – 424
 Керч, м. – 316, 326, 493
 Кельце, м. Келецького воєводства – 218, 271
 Київ – 3, 7-13, 15, 17-23, 33-36, 60, 61, 67, 69, 81, 132, 137, 142, 143, 146, 152, 157, 168, 211, 235, 248, 308, 355, 356, 358-361, 363, 364, 366-372, 374, 375, 377-379, 381-384, 386, 390, 393-396, 398, 401-403, 405-409, 412, 414, 416, 417, 422, 423, 425-434, 436-443, 446-448, 451, 454-468, 470-473, 475, 477, 479-482, 484-499, 501-503, 505-508
 Київська губ. – 9, 34, 36
 Київщина – 363, 442, 481, 501
 Кип'ячка, с. Тернопільського пов. – 137
 Кирилівка, с. – 378, 442
 Китай – 390
 Кичинці, с. Корсунь-Шевченківського р-ну Черкаської обл. – 458
 Кіровоград, м. – 366, 437
 Кіровоградщина – 434
 Кліщинці, с. Чорнобаївського р-ну Черкаської обл. – 388
 Кніттельфельд – 335
 Кобеляцький пов. – 41
 Кобрин, м. – 376
 Ковель, м. – 13, 188, 356
 Ковельський пов. – 85
 Кожухов – 157

Козятин, м. Вінницької обл. – 502
 Колима – 363, 417
 Коломия, м. Івано-Франківської обл. – 113, 136, 155–157, 270, 314, 385, 418
 Комі Республіка – 362, 403
 Конотоп, ст. – 14, 18, 372
 Конюшівка, с. Липовецького р-ну Вінницької обл. – 502
 Копенгаген, м. – 310, 311, 397
 Кордишівка, с. Козятинського р-ну, Вінницької обл. – 463
 Коронowo, м. Бидгощського пов. Познанського воєводства – 228
 Коропець, м-ко Бучацького пов. – 153
 Коростень, ст. – 15
 Корсунь-Шевченківський, м. Черкаської обл. – 416, 431
 Косів, м. Івано-Франківської обл. – 450
 Косівський пов. – 70
 Костів, с. Харківської обл. – 413
 Конотоп, м. Сумської обл. – 359
 Константинів, м. Люблінського воєводства – 227
 Костянтиноград, м. – див. Красноград, м. Харківської обл.
 Костянтиноградський пов. – 41
 Котар – 306
 Краків, м. – 95, 96, 98, 121, 133–135, 137, 141, 144, 181, 188, 212, 215, 217, 283, 284, 374
 Краківське воєводство – 270
 Красноград, м. Харківської обл. – 409, 470
 Краснодар, м. – 316
 Красноярськ, м. – 148, 280
 Кременецький пов. – 87
 Кременчук, м. – 46, 83, 388
 Кривчунка, с. Жашківського р-ну Черкаської обл. – 457
 Крим – 313, 320, 479
 Крилос, с. – 154
 Куба – 269, 374
 Кубань – 303
 Кузбас – 426
 Куйбишев, м. Новосибірської обл. – 495
 Кунгур, м. – 493
 Купновичі, с. Рудківського пов. – 141
 Куп'янський пов. Харківської губ. – 27
 Куренівка (р-н м. Києва) – 442
 Курськ – 133, 321
 Курська губ. – 34
 Курщина – 244

 Лагодів, с. Золочівського пов. – 259
 Ладозьке озеро – 304
 Ланьцут, м. – 136, 219, 229, 242
 Ланьцутський пов. – 219, 229
 Латвія – 92, 400
 Лемківщина – 111, 416
 Ленінград, м. – див. Санкт-Петербург, м. Ленінградська обл. – 316
 Лесковац, м. – 195
 Липки, с. Житомирської обл. – 472
 Литва – 92, 218, 228, 374, 435
 Ліберець, м. – 331, 343, 351
 Лівінгстон (США) – 147
 Ліон, м. – 131, 370
 Лозанна, м. – 158

 Лодзь, м. – 397
 Ломжа, м. Білостоцького воєводства – 209
 Лондон – 118, 123, 141, 246
 Лохвицький пов. – 43
 Лубенський пов. – 42
 Лубенщина – 409
 Лубни, м. – 16, 42
 Луганськ, м. – 484
 Луцьк, м. – 151, 244
 Луцький пов. – 85, 222
 Любек, м. – 294
 Любимівка, с. Андрушівського р-ну Житомирської обл. – 412
 Люблін, м. Люблінського воєводства – 227, 233
 Люблінська губ. – 60
 Любляна, м. – 263
 Лювен, м. – 235
 Ляшків, с. Лопатинського пов. – 150
 Львів, м. – 60–62, 89–124, 126, 127, 129, 132–142, 144–160, 163–171, 173–176, 178–186, 188, 189, 192, 194, 196–204, 206, 208, 211, 217, 220, 235–237, 241, 243–249, 251–257, 259, 261, 262, 265–270, 272, 273, 277–281, 284, 285, 299, 339, 340, 365, 374, 379, 380, 385, 395, 397, 399, 402, 418, 419, 435, 450, 454, 474, 483, 496, 497, 504
 Львівська губ. – 62
 Львівська обл. – 435
 Львівське воєводство – 90, 93, 100, 101, 120, 121, 126, 178, 181, 182, 199, 269, 270, 272
 Львівське губернаторство/намісництво (часів Австро-Угорщини) – 89
 Львівський пов. – 277
 Львівщина – 419

 Магадан, м. – 377
 Мадрид, м. – 297, 305, 306, 315
 Маєрове, хут. – див. Нечаївка, с.
 Мала Кам'янка, с. Коломийського р-ну Івано-Франківської обл. – 418
 Малага, м. – 318
 Малин, м. – 356
 Малопольща Східна – 118, 182, 265, 266, 277
 Малоросейка, с. Красноярського краю – 394
 Мангейм, м. – 320
 Маньчжурія – 280
 Марамороський Сигет – 129
 Марибор, м. – 264
 Маріїнськ, м. – 135
 Марокко – 151
 Мархлевський польський національний р-н – 460
 Мар'янівка, с. Гребінківського р-ну Полтавської обл. – 407
 Мар'янівка, с. Софіївського р-ну Дніпропетровської обл. – 328
 Матвіївка, с. на Черкащині – див. Кліщинці, с. Чернобайвського р-ну Черкаської обл.
 Межиріч, с. Черкаської обл. – 395
 Мекленбург – 297
 Мексика – 374
 Мелітополь, м. – 486
 Мельниця – 145

Мессинська протока – 302, 315, 326
 Микитинці, с. Ярмолинецького р-ну Хмельницької обл. – 414
 Миколаїв, м. (обл. центр) – 57, 59, 78, 402, 420
 Миколаїв, м. на Львівщині – 152
 Микулинці, с., нині у складі м. Снятина Івано-Франківської обл. – 406
 Милове, с. Бериславського р-ну Херсонської обл. – 499
 Миргород, м. Полтавської обл. – 381, 404
 Миргородський пов. – 40, 44
 Мирівка, с. Київського пов. – 492
 Михайлівці, с. – 343
 Мілан, м. – 383
 Мінеральні Води, м. Ставропольського краю – 494
 Могилів-Подільський, м. Вінницької обл. – 355
 Могильне, с. Гайворонського р-ну Кіровоградської обл. – 430
 Могильов, м. – 366
 Молдова – 151, 395, 403, 426
 Монастирок, с. Бродівського пов. – 148
 Монастирськ, с. – 134
 Монреаль, м. – 188
 Моравія – 312, 314
 Моринці, с. Черкаської обл. – 442
 Москва, м. – 4, 133, 151, 157, 355, 358, 382, 384, 386, 407, 420, 424, 426–428, 431, 447, 454, 481, 484, 488, 492, 504, 506
 Московська обл. – 316
 Мостар, м. – 299, 321
 Могилівська губ. – 36
 Мурманськ, м. – 311
 Мутин, с. Кролевецького р-ну Сумської обл. – 429
 Мюнхен – 70, 149, 171, 310, 314, 500

Нечаївка, с. Кіровоградської обл. – 358
 Нижній Новгород, м. – 133, 442, 493
 Нижній Тагіл, м. – 493
 Ніжин, м. Чернігівської обл. – 387, 494
 Німецьке Яблонне – 337
 Німеччина – 5, 92, 110, 124, 149, 153, 159, 173, 174, 193, 218, 228, 267, 269, 284, 332, 335, 370, 373, 435, 495
 Ніш, м. – 195
 Новий Тарг, м. – 435
 Новини-Чеські, с. Волинської обл. – 444
 Новоархангельськ, смт Кіровоградської обл. – 434
 Новоград-Волинський пов. – 77
 Новомосковськ, м. Дніпропетровської обл. – 370, 392
 Новопетрівське укріплення – див. Форт Шевченко, м.
 Новоросійськ, м. – 326
 Новосибірські табори – 135
 Новотроїцьке, с. Бердянського р-ну Запорізької обл. – 368
 Нойзідлер-Зе, озеро – 293
 Норвегія – 134, 176, 304, 307
 Нюрнберг, м. – 358
 Нью-Гейвен, м. – 259
 Нью-Джерзі, штат (США) – 147
 Нью-Йорк, м. – 153, 235, 259, 370

Область Війська Донського – 52, 244
 Обухів, м. Київської обл. – 360

Овруцький пов. – 86
 Одеса – 6, 47, 49–53, 64–66, 144, 369, 378, 387, 414, 420, 425, 426, 436, 438, 446, 460, 468, 469, 477, 489, 496
 Окниця, м. – 151
 Олександрів – 242
 Оленівка, с. Софіївського р-ну Дніпропетровської обл. – 328
 Олеськ, м. – 102
 Олешки, м. Херсонської обл. – 389
 Оломоуц, м. – 482
 Орджонікідзе, м. – див. Владикавказ, м. Орел, м. – 304, 312, 321
 Оренбург, м. – 442, 492
 Орськ, м. – 442
 Осло, м. – 307
 Острозький пов. – 77
 Остроч, с. (Польща) – 427
 Охтирка, м. Сумської обл. – 394, 462

Павлівка, с. Білопільського р-ну Сумської обл. – 506
 Павлоград – 3
 Пакистан – 390
 Палестина – 115–123, 182, 183, 185, 198, 200, 269
 Париж – 99, 141, 190, 205, 235, 255, 273, 280, 297, 304, 306, 312, 318, 348, 370, 382, 399
 Пархач, с. Сокальського пов. на Львівщині – 149
 Пасейк, м. – 259
 Пасисели, с. Балтського р-ну Одеської обл. – 468
 Переволочна, с. Золочівського пов. – 159
 Переворський пов. – 219
 Перемишляни – 270
 Перемишль, м. – 92, 136, 141, 146, 174, 193, 212, 214–217, 219, 225, 231, 232, 260, 270, 282
 Перемишльська губ. – 225
 Перемишльський пов. – 214
 Переяслав, Переяслав-Хмельницький, м. Київської обл. – 479
 Переяславський пов. – 42
 Петербург – див. Санкт-Петербург
 Петрівка, с. Софіївського р-ну Дніпропетровської обл. – 328
 Петроград – див. Санкт-Петербург
 Петроків – 242
 Печора, р. – 362, 392, 480
 Печортаб – 388
 П'ємонт – 314
 Пикуличі, с. Перемишльського пов. – 216, 242
 Пирятинський пов. – 42, 43
 Підгірки, с. Івано-Франківської обл. – 399
 Підгірці, с. Золочівського пов. – 259
 Піддністрияни, с. Бібрського пов. в Галичині – 150
 Підкарпаття – 70, 345
 Підляшся – 162, 165, 167
 Подебради, м. – 103, 135, 143, 167, 244
 Поділля – 244, 398, 401, 442
 Подільська губ. – 9, 24, 34, 37–44, 52, 53
 Познань, м. – 230, 235
 Полісся – 165, 167
 Полтава, м. – 37, 38–41, 45, 46, 362, 403, 448, 478
 Полтавська губ. – 9, 34, 37, 38
 Полтавщина – 442
 Полтавський пов. – 40

Польща, Польська держава, Польське королівство – 2, 5, 89, 92–98, 100, 101, 118, 119, 123–126, 131, 142, 150, 162, 167, 173, 178–180, 183, 186, 189–194, 199, 201, 205, 207, 208, 210, 212–217, 219, 222, 226, 230, 233, 235–237, 242, 247, 253, 254, 259, 260, 272, 273, 276, 278–282, 284, 305, 332, 343, 346, 370, 376, 382, 397, 410, 416, 427, 435, 450, 474
 Португалія – 195
 Прага – 123, 135, 140, 143, 162, 167, 171, 273, 306, 312, 332, 406, 411, 444, 482
 Прикарпаття – 343
 Прилбич, с. Яворівського пов. на Львівщині – 133
 Прилуки, м. Полтавської губ. – 43
 Прилуцький пов. – 42, 43
 Прут, р. – 419
 Псел, р. – 378
 Пушкін, м. – 482

 Рава-Руська, м. – 144, 189
 Радом, м. Радомської губ. – 76, 187
 Радомишль, м. – 306
 Радомська губ. – 76
 Радянський Союз – див. СРСР
 Рені, м. Бессарабської губ. – 73
 Рига, м. – 186, 400
 Рим – 133, 149, 151, 297, 314
 Рівне, м. – 87, 444
 Рівненський пов. – 87
 Рогатин – 132, 333
 Роменський пов. – 44
 Ромни, с. Сумської обл. – 362, 394
 Російська імперія – 20
 Росія – 60, 81, 127, 147, 151, 152, 158, 177, 180, 186, 232, 235, 246, 280, 305, 311, 398, 408, 416, 428, 437, 492
 Ростов-на-Дону, м. – 305, 428
 РФСР – 244
 Румунія – 92, 95, 173, 304, 308, 370
 Руст, м-ко – 293
 Ряшів, м. – 239

 Самбір, м. – 62, 140, 141, 270, 282, 283
 Самбірський пов. – 282
 Сан, р. – 426
 Сан-Франциско, м. – 476
 Санкт-Петербург – 20, 70, 133, 151, 235, 356, 366, 373, 378, 386, 387, 404, 405, 411, 413, 417, 421, 425, 442, 465, 467, 476, 486, 487, 493, 498, 506, 508
 Саратов, м. – 4, 368, 440
 Свердловськ, м. – див. Єкатеринбург, м.
 Севастополь, м. – 356
 Северинівка, с. Каменського району, Молдова – 426
 Севілья, м. – 309
 Серафінці, с. Городенківського пов. в Галичині – 144
 Сербія – 195, 311
 Середземне море, Середземномор'є – 155, 296, 300, 313
 Середня Азія – 373
 Середня Ахтуба – 4
 Сибір – 145, 280, 383
 Сиктивкар, м. – 362
 Симбірськ, м. – 152, 157
 Сиракузи, м. – 259

 Сирія – 99
 Сицилія, о. – 302
 Сілезьке воєводство – 213, 223
 Сілезія – 181
 Сілезія Тешинська – 95–97
 Сімферополь, м. – 355
 Скандинавія – 373
 Скерневиці – 242
 Скло, с. Яворівського пов. на Львівщині – 156
 Сколе, с. – 134
 Скотарево, с. Черкаської обл. – 439
 Скрентон, м. – 259
 Слав'янськ, м. Харківської губ. – 27, 31
 Слобода, с. Вінницької обл. – 477
 Слобода, с. Подільської губ. – 432
 Словацька Республіка – 474
 Словенія – 195
 Сміла, м. Черкаської обл. – 402, 430, 437
 Снятин, м. Івано-Франківської обл. – 155, 157, 406
 Совки, с. Київської обл. – 423
 Соловецькі острови, Соловки – 136, 157, 364, 373, 417, 419, 461, 465, 503, 508
 Солнечногорськ – 481
 Софія, м. – 297
 СРСР – 92, 133, 179, 190, 191, 218, 228, 230, 285–288, 309, 311, 319, 374, 450, 454, 477
 Сталінград, м. – 4, 469
 Сталіно, м. – див. Донецьк, м.
 Станіслав (Станіславів), м. – 5, 62, 113, 129, 136, 138, 139, 152, 173, 174, 188, 341, 342, 459 – див. також Івано-Франківськ
 Станіславська обл. – 418
 Станіславівське воєводство – 90, 93, 100, 101, 120, 121, 126, 178, 199, 270, 272
 Стацберг – 259
 Стародубський пов. Харківської губ. – 27
 Старо-Костянтинівський пов. – 86
 Старуніна, с. – 139
 Стопчатів, с. Косівського р-ну Івано-Франківської обл. – 474
 Стокгольм, м. – 307, 397, 438
 Сторожинець, с. на Буковині – 155
 Стрий, м. – 62, 138, 145, 152, 259, 281, 311
 Стрийський пов. – 281
 Стрипа – 336
 Стшалков – 235
 Сула, р. – 388
 Суми, м. – 70, 393, 506
 Сумщина – 372, 481
 Сухедньов, с. Келецького пов. – 271
 Східна Галичина – див. Галичина Східна
 США – 127, 135, 140, 147, 153, 159, 173, 174, 178, 179, 188, 201, 205, 211, 259, 269, 270, 324, 370, 390, 426
 Сянкі, м. – 92, 98

 Таврійська губ. – 6, 52, 53
 Таджикистан – 462
 Талергоф – 134
 Тамбов, м. – 390
 Тарнов, м. – 143
 Тарту, м. – 393, 448
 Ташкент, м. – 478

- Тель-Авів – 123
 Тельмана, сел. Хабаровського краю – 490
 Тернопіль, м. – 60, 61, 137, 188, 248, 262, 338
 Тернопільська обл. – 152
 Тернопільське воєводство – 90, 93, 100, 101, 120, 121, 126, 178, 199, 270, 272
 Тешинська Сілезія – див. Сілезія Тешинська – 95
 Тираспольський пов. – 58
 Тироль – 314
 Толедо, м. – 310
 Томськ, м. – 492
 Торонто, м. – 472
 Торунь, м. Поморського воєводства – 226, 230
 Трач, с. Косівського р-ну Івано-Франківської обл. – 419
 Тржич (Югославія) – 140
 Трієст, м. – 176
 Трускавець, м. Дрогобицького пов. – 259
 Туніс – 303, 306, 326
 Турка, м. – 270
 Турківський пов. – 282
 Туркменія, Туркменська РСР – 402, 422
 Тухоль – 343
 Тюмень, м. – 493
- Угорщина – 95, 274, 284, 307
 Узбекика РСР – 446
 Ужгород, м. – 411, 444
 Україна – 79, 113, 114, 127, 133, 136, 137, 139, 143, 158, 160, 162, 163, 169, 173, 177, 180, 186, 204, 210, 211, 217, 235, 244, 252, 255, 256, 273, 274, 276, 278, 285, 299, 300, 304, 306, 308, 311, 314, 315, 332, 369, 370, 373, 394, 398, 404, 408, 410, 417, 422, 426, 433, 437, 442, 448, 450, 451, 454, 460, 463, 465, 476, 481, 484, 485, 490, 502
 Україна Закарпатська – 366 (див. також Закарпаття)
 Україна Західна – див. Західна Україна
 Україна Наддніпрянська – 138, 186, 241
 Україна Східна – 151, 180, 361
 Умань, м. Черкаської обл. – 396, 417, 437, 446
 УНР – 70, 128, 129, 135, 136, 141-143, 147, 155, 159, 205, 211, 212, 235, 240, 242, 250, 254, 259, 278, 350
 Уразово, с. Білгородської обл., Росія – 421
 Урал – 383
 УРСР – 244, 251, 255, 285, 288, 408, 424, 451
 Уфа, м. – 358, 410, 454, 484, 488
 Ухта, м. – 381
- Фастів, ст. – 17
 Феськівка, с. Менського р-ну Чернігівської обл. – 403
 Фидрівка, с. Полтавської обл. – 443
 Фінляндія – 235, 299, 318
 Фленсбург, м. – 292
 Форт Шевченко, м. – 442
 Фрайштадт, м. – 329, 330, 352-354
 Франція, Французька держава – 99, 133, 151, 173, 179, 251, 269, 270, 272, 297, 299, 304, 306, 308, 312, 314, 318, 348, 349, 373
 Фрібург, м. – 151
- Харбін, м. – 280
 Харків – 4, 25, 26, 28–30, 48, 68, 75, 358, 368, 369, 373, 384, 388–394, 402, 408, 412, 413, 415, 416, 421, 422, 424, 425, 432, 436, 437, 440, 451, 453, 454, 461, 462, 467, 470, 473, 475, 478, 481, 484, 485, 488, 489, 496, 500, 502, 504, 506, 507
 Харківська губ. – 26, 27, 31, 34, 48
 Харківський пов. – 26
 Харківщина – 244
 Хатки, хут. – 378
 Хелм, м. – 382
 Хельсінкі, м. – 299
 Херсон, м. – 54, 55, 376
 Херсонська губ. – 6, 52–59, 78
 Херсонська округа – 420
 Херсонщина – 274
 Хиров, м. – 217
 Хлипнівка, с. Черкаської обл. – 375
 Хмільник, м. Вінницької обл. – 432
 Холми, м. – див. Хелм, м.
 Холмська губ. – 60, 161
 Холмщина – 162, 164, 165, 167, 180, 427
 Хорватія – 195, 297, 306, 307, 309, 310, 319
 Христинівка, м. Черкаської обл. – 438
 Хуст, м. – 444
- Цюрих, м. – 307
- Чарджоу, м., Туркменістан – 422
 Червоне, с. Сумської обл. – 448
 Черкаси, м. – 356
 Черкащина – 311
 Чернеча гора – 442
 Чернещина, с. Диканського р-ну Полтавської обл. – 447
 Чернещина, с. Охтирського р-ну Сумської обл. – 462
 Чернівці, м. – 60, 61, 63, 155, 158, 279, 304, 361, 388, 461, 483
 Чернігів, м. – 63, 82, 441, 456, 504
 Чернігівська губ. – 9, 34, 36, 82
 Черче, с. – 153
 Чехія – 312
 Чехословаччина – 5, 92, 95, 130, 135, 173, 244, 254, 272, 273, 306, 312, 331, 332, 343, 351, 373, 379, 411, 451
 Чечва, хут. Зіньківського пов. Полтавської губ. – див. Грунь, с. Охтирського р-ну Сумської обл.
 Чигирин, м. Черкаської обл. – 379
 Чорне море – 321
 Чортків, м. – 270
 Чугуїв, м. Харківської губ. – 30
- Шадринськ, м. – 493
 Шалетт, м. – 348, 349
 Шаповалівці, с. Чернігівської обл. – 441
 Швейцарія – 158, 307, 309, 435, 444
 Швеція – 134, 307, 310, 370
 Шепіт, с. Івано-Франківської обл. – 450
 Шкарівка, с. Білоцерківського р-ну Київської обл. – 431
 Ширяївка, с. Клишівського р-ну Брянської обл. – 485
- Хабаровський край – 280

Щербанівка, с. Обухівського р-ну Київської обл. – 473
Щипйорно – 205, 210

Югославія – 140, 221, 263, 264, 275, 321
Юзівка, м. – див. Донецьк, м. Юр'їв, м. – див. Тарту, м.

Яворів, м-ко – 146, 155, 159
Яготин, м. Київської обл. – 442
Ялта, м. – 389
Ямпільський пов. Подільської губ. – 398
Ярів, с. на Київщині – 142
Ярослав, м. Львівської губ. – 62, 135, 217, 270, 279
Ясло, м. – 98

Наукове-довідкове видання

Архівні зібрання України

Спеціальні довідники

МІЖАРХІВНИЙ ДОВІДНИК

Том 1

Книга 1: Розсекречені архівні фонди Центрального державного архіву громадських об'єднань України, Центрального державного історичного архіву України, м. Київ, Центрального державного історичного архіву України, м. Львів, Центрального державного кінофотофоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтв України

Технічний редактор
М. А. Притикіна

Верстка
Р. М. Семчук

Підписано до друку 30.03.09. Формат 70x108/₁₆.
Папір ксероксний. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 27,0.
Ум. фарбо-відб. 27,0. Обл.-вид. арк. 28,12. Зам. №146.

Надруковано ДЦЗД НАФ України.
03110, м. Київ-110, вул. Солом'янська, 24